

26. Zakon o o ratifikaciji Stockholmske konvencije o obstojnih organskih onesnaževalih (MSKOO)

Na podlagi druge alinee prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena Ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

O RAZGLASITVI ZAKONA O RATIFIKACIJI STOCKHOLMSKE KONVENCIJE O OBSTOJNIH ORGANSKIH ONESNAŽEVALIH (MSKOO)

Razglasjam Zakon o ratifikaciji Stockholmske konvencije o obstojnih organskih onesnaževalih (MSKOO), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije na seji 27. februarja 2004.

Št. 001-22-21/04
Ljubljana, dne 8. marec 2004

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O RATIFIKACIJI STOCKHOLMSKE KONVENCIJE O OBSTOJNIH ORGANSKIH ONESNAŽEVALIH (MSKOO)

1. člen

Ratificira se Stockholmska konvencija o obstojnih organskih onesnaževalih, sklenjena 22. maja 2001 v Stockholmu.

2. člen

Besedilo konvencije se v izvirniku v angleškem jeziku ter v prevodu v slovenskem jeziku glasi:

STOCKHOLM CONVENTION ON PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS

The Parties to this Convention,
Recognizing that persistent organic pollutants possess toxic properties, resist degradation, bioaccumulate and are transported, through air, water and migratory species, across international boundaries and deposited far from their place of release, where they accumulate in terrestrial and aquatic ecosystems,

Aware of the health concerns, especially in developing countries, resulting from local exposure to persistent organic pollutants, in particular impacts upon women and, through them, upon future generations,

Acknowledging that the Arctic ecosystems and indigenous communities are particularly at risk because of the biomagnification of persistent organic pollutants and that contamination of their traditional foods is a public health issue,

Conscious of the need for global action on persistent organic pollutants,

Mindful of decision 19/13 C of 7 February 1997 of the Governing Council of the United Nations Environment Programme to initiate international action to protect human health and the environment through measures which will reduce and/or eliminate emissions and discharges of persistent organic pollutants,

STOCKHOLMSKA KONVENCIJA O OBSTOJNIH ORGANSKIH ONESNAŽEVALIH

Pogodbene te konvencije, ki se zavedajo, da imajo obstojna organska onesnaževala toksične lastnosti, so težko razgradljiva, se koncentrirajo z bioakumulacijo in se prenašajo po zraku, po vodi in s selitvenimi vrstami čez mednarodne meje in se odlagajo daleč od kraja izpusta, kjer se akumulirajo v kopenskih in vodnih ekosistemih,

se zavedajo zdravstvenih težav, zlasti v državah v razvoju, ki so posledica lokalne izpostavljenosti obstojnim organskim onesnaževalom, in zlasti učinkov na ženske ter prek njih na prihodnje generacije,

priznavajo, da so zlasti ogroženi arktični ekosistemi in revne skupnosti zaradi biomagnifikacije obstojnih organskih onesnaževal in da je onesnaženje njihove tradicionalne hrane vprašanje javnega zdravja,

se zavedajo potrebe po globalnih ukrepih v zvezi z obstojnimi organskimi onesnaževali,

so pozorne na odločbo 19/13 C z dne 7. februarja 1997 upravnega sveta Programa Združenih narodov za okolje, po kateri naj bi vpeljali mednarodno akcijo za zaščito zdravja ljudi in okolja z ukrepi, s katerimi bi zmanjšali in/ali odpravili emisije in izpuste obstojnih organskih onesnaževal,

Recalling the pertinent provisions of the relevant international environmental conventions, especially the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade, and the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal including the regional agreements developed within the framework of its Article 11,

Recalling also the pertinent provisions of the Rio Declaration on Environment and Development and Agenda 21,

Acknowledging that precaution underlies the concerns of all the Parties and is embedded within this Convention,

Recognizing that this Convention and other international agreements in the field of trade and the environment are mutually supportive,

Reaffirming that States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental and developmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction,

Taking into account the circumstances and particular requirements of developing countries, in particular the least developed among them, and countries with economies in transition, especially the need to strengthen their national capabilities for the management of chemicals, including through the transfer of technology, the provision of financial and technical assistance and the promotion of cooperation among the Parties,

Taking full account of the Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States, adopted in Barbados on 6 May 1994,

Noting the respective capabilities of developed and developing countries, as well as the common but differentiated responsibilities of States as set forth in Principle 7 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Recognizing the important contribution that the private sector and non-governmental organizations can make to achieving the reduction and/or elimination of emissions and discharges of persistent organic pollutants,

Underlining the importance of manufacturers of persistent organic pollutants taking responsibility for reducing adverse effects caused by their products and for providing information to users, Governments and the public on the hazardous properties of those chemicals,

Conscious of the need to take measures to prevent adverse effects caused by persistent organic pollutants at all stages of their life cycle,

Reaffirming Principle 16 of the Rio Declaration on Environment and Development which states that national authorities should endeavour to promote the internalization of environmental costs and the use of economic instruments, taking into account the approach that the polluter should, in principle, bear the cost of pollution, with due regard to the public interest and without distorting international trade and investment,

Encouraging Parties not having regulatory and assessment schemes for pesticides and industrial chemicals to develop such schemes,

Recognizing the importance of developing and using environmentally sound alternative processes and chemicals,

Determined to protect human health and the environment from the harmful impacts of persistent organic pollutants,

opozarajo na ustrezone določbe pomembnih mednarodnih konvencij o okolju, zlasti Rotterdamske konvencije o postopku soglasja po predhodnem obveščanju za določene nevarne kemikalije in pesticide v mednarodni trgovini ter Baselske konvencije o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov preko meja in njihovega odstranjevanja, vključno z regionalnimi sporazumi, sprejetimi v okviru 11. člena omenjene konvencije,

opozarajo tudi na ustrezone določbe Deklaracije iz Ria o okolju in razvoju ter Agende 21,

priznavajo, da je podlaga za sodelovanje pogodbenic previdnost, ki je vključena v to konvencijo,

se zavedajo, da se ta konvencija in drugi mednarodni sporazumi s področja trgovine in okolja medsebojno dopolnjujejo,

potrjujejo, da imajo države v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov in načeli mednarodnega prava suvereno pravico do izrabe lastnih virov v skladu s svojimi okoljskimi in razvojnimi politikami ter da morajo zagotavljati, da dejavnosti pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorom ne škodijo okolju drugih držav ali območjem zunaj meja državne jurisdikcije,

upoštevajo okoliščine in posebne zahteve držav v razvoju, zlasti najmanj razvitih, in držav z gospodarstvi v prehodu, še posebej potrebo po krepitevi zmožnosti teh držav za ravnanje s kemikalijami, tudi s pomočjo prenosa tehnologije, zagotavljanjem finančne in strokovne pomoči in s spodbujanjem sodelovanja med pogodbenicami,

popolnoma upoštevajo akcijski program trajnostnega razvoja malih otoških držav v razvoju, sprejet na Barbadosu 6. maja 1994,

upoštevajo zmožnosti razvitih držav in držav v razvoju ter skupne, vendar diferencirane obveznosti držav, kot je dolčeno v 7. načelu Deklaracije iz Ria o okolju in razvoju,

priznavajo, da lahko zasebni sektor in nevladne organizacije pomembno prispevajo k zmanjšanju in/ali odpravi emisij in izpustov obstojnih organskih onesnaževal,

poudarajo pomen dejstva, da proizvajalci obstojnih organskih onesnaževal prevzamejo odgovornost za zmanjšanje škodljivih učinkov, ki jih povzročajo njihovi proizvodi, in za zagotavljanje informacij o nevarnih lastnostih teh kemikalij uporabnikom, vladam in javnosti,

se zavedajo potrebe po izvajanju ukrepov za preprečevanje škodljivih učinkov, ki jih obstojna organska onesnaževala povzročajo v vseh fazah svojega obstoja,

ponovno potrjujejo 16. načelo Deklaracije iz Ria o okolju in razvoju, ki navaja, da si morajo organi oblasti v posameznih državah prizadevati za internacionalizacijo stroškov za varstvo okolja in za uporabo ekonomskih instrumentov, ob upoštevanju načela, naj onesnaževalec praviloma krije stroške onesnaževanja, in z upoštevanjem javnega interesa ter brez čezmernih posegov v mednarodno trgovino in vlaganja,

spodbujajo pogodbenice, ki nimajo ureditvenih in očnejvalnih programov za pesticide in industrijske kemikalije, naj jih oblikujejo,

priznavajo pomen razvijanja in uporabe alternativnih procesov in kemikalij, ki bi bili sprejemljivi za okolje,

so odločene, da bodo varovale zdravje ljudi in okolje pred škodljivimi vplivi obstojnih organskih onesnaževal,

Have agreed as follows:

Article 1

Objective

Mindful of the precautionary approach as set forth in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development, the objective of this Convention is to protect human health and the environment from persistent organic pollutants.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

(a) "Party" means a State or regional economic integration organization that has consented to be bound by this Convention and for which the Convention is in force;

(b) "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States of a given region to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to this Convention;

(c) "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 3

Measures to reduce or eliminate releases from intentional production and use

1. Each Party shall:

(a) Prohibit and/or take the legal and administrative measures necessary to eliminate:

(i) Its production and use of the chemicals listed in Annex A subject to the provisions of that Annex; and

(ii) Its import and export of the chemicals listed in Annex A in accordance with the provisions of paragraph 2; and

(b) Restrict its production and use of the chemicals listed in Annex B in accordance with the provisions of that Annex.

2. Each Party shall take measures to ensure:

(a) That a chemical listed in Annex A or Annex B is imported only:

(i) For the purpose of environmentally sound disposal as set forth in paragraph 1 (d) of Article 6; or

(ii) For a use or purpose which is permitted for that Party under Annex A or Annex B;

(b) That a chemical listed in Annex A for which any production or use specific exemption is in effect or a chemical listed in Annex B for which any production or use specific exemption or acceptable purpose is in effect, taking into account any relevant provisions in existing international prior informed consent instruments, is exported only:

(i) For the purpose of environmentally sound disposal as set forth in paragraph 1 (d) of Article 6;

(ii) To a Party which is permitted to use that chemical under Annex A or Annex B; or

(iii) To a State not Party to this Convention which has provided an annual certification to the exporting Party. Such certification shall specify the intended use of the chemical and include a statement that, with respect to that chemical, the importing State is committed to:

a. Protect human health and the environment by taking the necessary measures to minimize or prevent releases;

b. Comply with the provisions of paragraph 1 of Article 6; and

c. Comply, where appropriate, with the provisions of paragraph 2 of Part II of Annex B.

so se sporazumele o:

1. člen

Cilji

Zavedajoč se pomena previdnostnega pristopa, navedenega v 15. načelu Deklaracije iz Ria o okolju in razvoju, je cilj te konvencije zaščititi zdravje ljudi in okolje pred obstojnimi organskimi onesnaževali.

2. člen

Opredelitev pojmov

V tej konvenciji:

(a) "pogodbenik" pomeni državo ali organizacijo za regionalno gospodarsko povezovanje, ki je privolila, da jo ta konvencija zavezuje, in za katero ta konvencija velja;

(b) "organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje" pomeni organizacijo, ki so jo ustanovile suverene države določene regije in na katero so njene države članice prenesle pristojnost za zadeve, ki jih ureja ta konvencija, ter jo v skladu z njenimi notranjimi postopki pravilno pooblastile, da to konvencijo podpiše, ratificira, sprejme, odobri ali k njej pristopi;

(c) "pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo" pomenijo pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo za ali proti.

3. člen

Ukrepi za zmanjšanje ali odpravo izpustov, ki nastajajo pri namerni proizvodnji in uporabi

1. Vsaka pogodbenica:

(a) prepove oziroma sprejme potrebne zakonske in upravne ukrepe za odpravo:

(i) lastne proizvodnje in uporabe kemikalij, uvrščenih v Prilog A, za katere veljajo določbe te priloge, ter

(ii) svojega uvoza in izvoza kemikalij, uvrščenih v Prilog A, v skladu z določbami drugega odstavka ter

(b) omeji proizvodnjo in uporabo kemikalij, uvrščenih v Prilog B, v skladu z določbami te priloge.

2. Vsaka pogodbenica sprejme ukrepe, s katerimi zagotovi:

(a) da se kemikalija, uvrščena v Prilog A ali Prilog B, uvaža le:

(i) za namene okolju primerenega odstranjevanja, kot je določeno v pododstavku (d) prvega odstavka 6. člena, ali

(ii) za uporabo ali namen, ki je po Prilogi A ali Prilogi B dovoljen za to pogodbenico;

(b) da se ob upoštevanju ustreznih predpisov obstoječih mednarodnih listin o postopku soglasja po predhodnem obveščanju kemikalija, uvrščena v Prilog A in za katero velja posebna izjema v zvezi s proizvodnjo ali uporabo, ali da se kemikalija, uvrščena v Prilog B in za katero velja posebna izjema v zvezi s proizvodnjo ali uporabo ali sprejemljivim namenom, izvaža le:

(i) za namene okolju primerenega odstranjevanja, kot je določeno v pododstavku (d) prvega odstavka 6. člena;

(ii) pogodbenici, ki ima dovoljenje za uporabo te kemikalije v skladu s Prilogom A ali Prilogom B, ali

(iii) državi, ki ni pogodbenica te konvencije, ki je pogodbenici, ki izvaža, dala letno potrdilo. V takem potrdilu se natančno navede načrtovana uporaba kemikalije ter vključi izjava, da se država uvoznica v zvezi s kemikalijo zavezuje, da:

(a) bo varovala zdravje ljudi in okolje s sprejetjem potrebnih ukrepov, s katerimi bi se čim bolj zmanjšali izpusti ali se preprečili;

(b) se bo ravnala v skladu z določbami prvega odstavka 6. člena in

(c) da se bo, kadar je to ustrezno, ravnala v skladu z določbami drugega odstavka II. dela Priloga B;

The certification shall also include any appropriate supporting documentation, such as legislation, regulatory instruments, or administrative or policy guidelines. The exporting Party shall transmit the certification to the Secretariat within sixty days of receipt.

(c) That a chemical listed in Annex A, for which production and use specific exemptions are no longer in effect for any Party, is not exported from it except for the purpose of environmentally sound disposal as set forth in paragraph 1 (d) of Article 6;

(d) For the purposes of this paragraph, the term "State not Party to this Convention" shall include, with respect to a particular chemical, a State or regional economic integration organization that has not agreed to be bound by the Convention with respect to that chemical.

3. Each Party that has one or more regulatory and assessment schemes for new pesticides or new industrial chemicals shall take measures to regulate with the aim of preventing the production and use of new pesticides or new industrial chemicals which, taking into consideration the criteria in paragraph 1 of Annex D, exhibit the characteristics of persistent organic pollutants.

4. Each Party that has one or more regulatory and assessment schemes for pesticides or industrial chemicals shall, where appropriate, take into consideration within these schemes the criteria in paragraph 1 of Annex D when conducting assessments of pesticides or industrial chemicals currently in use.

5. Except as otherwise provided in this Convention, paragraphs 1 and 2 shall not apply to quantities of a chemical to be used for laboratory-scale research or as a reference standard.

6. Any Party that has a specific exemption in accordance with Annex A or a specific exemption or an acceptable purpose in accordance with Annex B shall take appropriate measures to ensure that any production or use under such exemption or purpose is carried out in a manner that prevents or minimizes human exposure and release into the environment. For exempted uses or acceptable purposes that involve intentional release into the environment under conditions of normal use, such release shall be to the minimum extent necessary, taking into account any applicable standards and guidelines.

Article 4

Register of specific exemptions

1. A Register is hereby established for the purpose of identifying the Parties that have specific exemptions listed in Annex A or Annex B. It shall not identify Parties that make use of the provisions in Annex A or Annex B that may be exercised by all Parties. The Register shall be maintained by the Secretariat and shall be available to the public.

2. The Register shall include:

(a) A list of the types of specific exemptions reproduced from Annex A and Annex B;

(b) A list of the Parties that have a specific exemption listed under Annex A or Annex B; and

(c) A list of the expiry dates for each registered specific exemption.

3. Any State may, on becoming a Party, by means of a notification in writing to the Secretariat, register for one or more types of specific exemptions listed in Annex A or Annex B.

4. Unless an earlier date is indicated in the Register by a Party, or an extension is granted pursuant to paragraph 7, all registrations of specific exemptions shall expire five years after the date of entry into force of this Convention with respect to a particular chemical.

5. At its first meeting, the Conference of the Parties shall decide upon its review process for the entries in the Register.

Letno potrdilo naj zajema tudi vso ustrezno dodatno dokumentacijo, kot so zakonodaja, ureditveni instrumenti ali upravne smernice ali strateške usmeritve. Država izvoznica mora predati letno potrdilo sekretariatu v šestdesetih dneh od prejema.

(c) da se kemikalija, uvrščena v Prilogo A, za katero posebne izjeme v zvezi s proizvodnjo in uporabo ne veljajo več za nobeno pogodbenico, ne izvaja iz pogodbene, razen za namene okolju primerenega odstranjevanja oziroma uničenja, kot je določeno v pododstavku (d) prvega odstavka 6. člena;

(d) po tem odstavku izraz "država, ki ni pogodbenica te konvencije" v zvezi z določeno kemikalijo zajema državo ali organizacijo za regionalno gospodarsko povezovanje, ki ni privolila, da jo ta konvencija zavezuje v zvezi s tako kemikalijo.

3. Vsaka pogodbenica, ki ima enega ali več ureditvenih in ocenjevalnih programov za nove pesticide ali nove industrijske kemikalije, sprejme ukrepe za urejanje, katerih cilj je preprečevanje proizvodnje in uporabe novih pesticidov ali novih industrijskih kemikalij, ki imajo po merilih iz prvega odstavka Priloge D značilnosti obstojnih organskih onesnaževal.

4. Vsaka pogodbenica, ki ima enega ali več ureditvenih in ocenjevalnih programov za pesticide ali industrijske kemikalije, kadar je to ustrezno, v okviru teh programov upošteva merila iz prvega odstavka Priloge D pri ocenjevanju pesticidov in industrijskih kemikalij, ki se uporabljam.

5. Če ni v tej konvenciji drugače določeno, se prvi in drugi odstavek ne uporablja za tako količino kemikalije, kot se uporabi za laboratorijske raziskave ali kot referenčni standard.

6. Vsaka pogodbenica, za katero velja posebna izjema v skladu s Prilogo A ali posebna izjema ali sprejemljiv namen v skladu s Prilogo B, sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovi, da vsaka proizvodnja ali uporaba v skladu s tako izjemo ali namenom poteka tako, da se preprečita ali čim bolj zmanjšata izpostavljenost ljudi in izpust v okolje. Pri dovoljeni izjemni uporabi kemikalije ali sprejemljivem namenu, pri katerem pride do namernega izpusta v okolje pri normalnih pogojih uporabe, je izpust dovoljen le do najmanjše potrebe mere, in to ob upoštevanju vseh ustreznih standardov in smernic.

4. člen

Register posebnih izjem

1. Uvede se register, v katerem se navedejo pogodbenice, za katere veljajo posebne izjeme, navedene v Prilogi A ali Prilogi B. V registru se ne navedejo pogodbenice, ki uporabljajo določbe Priloge A ali Priloge B, ki jih smejo uporabljati vse pogodbenice. Register, ki ga vodi Sekretariat, je na voljo javnosti.

2. V register so vključeni:

(a) seznam izjemnih uporab in namenov obstojnih organskih onesnaževal iz Priloge A in Priloge B;

(b) seznam pogodbenic, za katere velja posebna izjema po Prilogi A ali Prilogi B, in

(c) seznam z datumom prenehanja veljavnosti za vsako registrirano posebno izjemo.

3. Vsaka država, ki postane pogodbenica, lahko s pisnim uradnim obvestilom Sekretariatu zaprosi za registracijo ene ali več vrst posebnih izjem, ki so navedene v Prilogi A ali Prilogi B.

4. Če pogodbenica v registru ni navedla zgodnejšega datuma ali če ni odobreno podaljšanje veljavnosti posebne izjeme v skladu s sedmim odstavkom, veljavnost vseh registriranih posebnih izjem preneha pet let po začetku veljavnosti te konvencije za določeno kemikalijo.

5. Na svojem prvem zasedanju Konferenca pogodbenic določi, kakšen bo postopek za pregled vpisov v register.

6. Prior to a review of an entry in the Register, the Party concerned shall submit a report to the Secretariat justifying its continuing need for registration of that exemption. The report shall be circulated by the Secretariat to all Parties. The review of a registration shall be carried out on the basis of all available information. Thereupon, the Conference of the Parties may make such recommendations to the Party concerned as it deems appropriate.

7. The Conference of the Parties may, upon request from the Party concerned, decide to extend the expiry date of a specific exemption for a period of up to five years. In making its decision, the Conference of the Parties shall take due account of the special circumstances of the developing country Parties and Parties with economies in transition.

8. A Party may, at any time, withdraw an entry from the Register for a specific exemption upon written notification to the Secretariat. The withdrawal shall take effect on the date specified in the notification.

9. When there are no longer any Parties registered for a particular type of specific exemption, no new registrations may be made with respect to it.

Article 5

Measures to reduce or eliminate releases from unintentional production

Each Party shall at a minimum take the following measures to reduce the total releases derived from anthropogenic sources of each of the chemicals listed in Annex C, with the goal of their continuing minimization and, where feasible, ultimate elimination:

(a) Develop an action plan or, where appropriate, a regional or subregional action plan within two years of the date of entry into force of this Convention for it, and subsequently implement it as part of its implementation plan specified in Article 7, designed to identify, characterize and address the release of the chemicals listed in Annex C and to facilitate implementation of subparagraphs (b) to (e). The action plan shall include the following elements:

(i) An evaluation of current and projected releases, including the development and maintenance of source inventories and release estimates, taking into consideration the source categories identified in Annex C;

(ii) An evaluation of the efficacy of the laws and policies of the Party relating to the management of such releases;

(iii) Strategies to meet the obligations of this paragraph, taking into account the evaluations in (i) and (ii);

(iv) Steps to promote education and training with regard to, and awareness of, those strategies;

(v) A review every five years of those strategies and of their success in meeting the obligations of this paragraph; such reviews shall be included in reports submitted pursuant to Article 15;

(vi) A schedule for implementation of the action plan, including for the strategies and measures identified therein;

(b) Promote the application of available, feasible and practical measures that can expeditiously achieve a realistic and meaningful level of release reduction or source elimination;

(c) Promote the development and, where it deems appropriate, require the use of substitute or modified materials, products and processes to prevent the formation and release of the chemicals listed in Annex C, taking into consideration the general guidance on prevention and release reduction measures in Annex C and guidelines to be adopted by decision of the Conference of the Parties;

(d) Promote and, in accordance with the implementation schedule of its action plan, require the use of best available techniques for new sources within source categories which a Party has identified as warranting such action in its action plan, with a particular initial focus on source categories identified in Part II of Annex C. In any case, the requirement to use

6. Pred pregledom vpisov v register pogodbenica predloži poročilo Sekretariatu, v katerem upraviči potrebo po tem, da izjema še naprej ostane registrirana. Sekretariat pošlje tako poročilo vsem pogodbenicam. Pregled vpisa se opravi na podlagi vseh razpoložljivih podatkov. Potem lahko Konferenca pogodbenic omenjeni pogodbenici da taka priporočila, kot se ji zdijo ustreza.

7. Konferenca pogodbenic lahko na zahtevo prizadete pogodbenice odloči, da bo podaljšala rok veljavnosti posebne izjeme za dobo do pet let. Pri odločanju Konferenca pogodbenic upošteva posebne okoliščine držav pogodbenic v razvoju in držav pogodbenic z gospodarstvi v prehodu.

8. Pogodbenica lahko kadar koli prekliče vpis posebne izjeme v registru, če o tem pisno obvesti Sekretariat. Preklic začne veljati na dan, določen v uradnem obvestilu.

9. Ko za določeno vrsto posebne izjeme ni registrirana nobena država več, ni mogoče zahtevati novih registracij za to izjemo.

5. člen

Ukrepi za zmanjšanje ali odpravo izpustov iz nenamerne proizvodnje

Vsaka pogodbenica mora sprejeti vsaj naslednje ukrepe za zmanjšanje celotnih izpustov iz antropogenih virov za vsako od kemikalij, uvrščeno v Prilogo C, da bi se čim bolj zmanjšali celotni izpusti in se, kadar je to mogoče, dokončno odpravili:

(a) v dveh letih od začetka veljavnosti te konvencije za to pogodbenico oblikovati akcijski načrt, ali če je to ustrezeno, regionalni ali podregionalni akcijski načrt in ga pozneje izvajati kot del svojega načrta za izvajanje, opisanega v 7. členu, oblikovanega za ugotovitev, označitev in obravnavo izpusta kemikalij, uvrščenih v Prilogo C, ter za lažje izvajanje poddostavkov (b) do (e). Akcijski načrt mora vsebovati vsaj naslednje ukrepe:

(i) oceno sedanjih in načrtovanih izpustov, vključno z uvedbo in vodenjem popisov virov onesnaževalcev in ocen velikosti izpustov, ob upoštevanju kategorij virov, določenih v Prilogi C;

(ii) oceno učinkovitosti zakonov in politik pogodbenice, ki obravnavajo upravljanje izpustov;

(iii) strategije za izpolnjevanje obveznosti iz tega odstavka ob upoštevanju ocen iz točk (i) in (ii);

(iv) ukrepe za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja v zvezi s takimi strategijami ter ukrepe za ozaveščanje o strategijah;

(v) vsakih pet let revizijo strategij in njihove uspešnosti pri izpolnjevanju obveznosti iz tega odstavka; te revizije se vključijo v poročila, ki se predložijo v skladu s 15. členom;

(vi) časovni razpored izvajanja akcijskega načrta, vključno s strategijami in ukrepi, določenimi v akcijskem načrtu;

(b) spodbujati uporabo razpoložljivih, izvedljivih in praktičnih ukrepov, s katerimi se lahko hitro doseže realna in velika stopnja zmanjšanja izpustov ali odprava virov onesnaževalcev;

(c) spodbujati razvoj, in če pogodbenica meni, da je to ustrezeno, zahtevati uporabo nadomestnih ali spremenjenih materialov, proizvodov in procesov, s katerimi se preprečuje nastajanje in izpust kemikalij, uvrščenih v Prilogo C, ob upoštevanju splošnih navodil o ukrepih za preprečevanje in zmanjšanje izpustov iz Priloge C ter smernic, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic;

(d) spodbujati in v skladu s časovnim razporedom izvajanja akcijskega načrta zahtevati uporabo najboljših razpoložljivih tehnik v zvezi z novimi viri znotraj kategorij virov, za katere se po akcijskem načrtu zahtevajo taki ukrepi, ter s posebnim začetnim poudarkom na kategorijah virov, ki jih je pogodbenica označila v II. delu Priloge C. V vsakem pri-

best available techniques for new sources in the categories listed in Part II of that Annex shall be phased in as soon as practicable but no later than four years after the entry into force of the Convention for that Party. For the identified categories, Parties shall promote the use of best environmental practices. When applying best available techniques and best environmental practices, Parties should take into consideration the general guidance on prevention and release reduction measures in that Annex and guidelines on best available techniques and best environmental practices to be adopted by decision of the Conference of the Parties;

(e) Promote, in accordance with its action plan, the use of best available techniques and best environmental practices:

(i) For existing sources, within the source categories listed in Part II of Annex C and within source categories such as those in Part III of that Annex; and

(ii) For new sources, within source categories such as those listed in Part III of Annex C which a Party has not addressed under subparagraph (d).

When applying best available techniques and best environmental practices, Parties should take into consideration the general guidance on prevention and release reduction measures in Annex C and guidelines on best available techniques and best environmental practices to be adopted by decision of the Conference of the Parties;

(f) For the purposes of this paragraph and Annex C:

(i) "Best available techniques" means the most effective and advanced stage in the development of activities and their methods of operation which indicate the practical suitability of particular techniques for providing in principle the basis for release limitations designed to prevent and, where that is not practicable, generally to reduce releases of chemicals listed in Part I of Annex C and their impact on the environment as a whole. In this regard:

(ii) "Techniques" includes both the technology used and the way in which the installation is designed, built, maintained, operated and decommissioned;

(iii) "Available" techniques means those techniques that are accessible to the operator and that are developed on a scale that allows implementation in the relevant industrial sector, under economically and technically viable conditions, taking into consideration the costs and advantages; and

(iv) "Best" means most effective in achieving a high general level of protection of the environment as a whole;

(v) "Best environmental practices" means the application of the most appropriate combination of environmental control measures and strategies;

(vi) "New source" means any source of which the construction or substantial modification is commenced at least one year after the date of:

a. Entry into force of this Convention for the Party concerned; or

b. Entry into force for the Party concerned of an amendment to Annex C where the source becomes subject to the provisions of this Convention only by virtue of that amendment.

(g) Release limit values or performance standards may be used by a Party to fulfill its commitments for best available techniques under this paragraph.

Article 6

Measures to reduce or eliminate releases from stockpiles and wastes

1. In order to ensure that stockpiles consisting of or containing chemicals listed either in Annex A or Annex B and wastes, including products and articles upon becoming wastes, consisting of, containing or contaminated with a chemical listed in Annex A, B or C, are managed in a manner protective of human health and the environment, each Party shall:

meru se začne takoj, ko je to izvedljivo, postopno zahtevati uporaba najboljših razpoložljivih tehnik v zvezi z novimi viri v kategorijah s seznama v II. delu Priloge C, vendar najpozneje v štirih letih po začetku veljavnosti konvencije za pogodbenico. Pogodbenice za kategorije, ki so jih označile, spodbujajo uporabo najboljših okoljskih praks. Pri uporabi najboljših razpoložljivih tehnik in najboljših okoljskih praks morajo pogodbenice upoštevati splošna navodila iz Priloge C o ukrepih za preprečevanje in zmanjšanje izpustov ter smernice o najboljših razpoložljivih tehnikah in najboljših okoljskih praksah, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic;

(e) v skladu s svojim akcijskim načrtom spodbujati uporabo najboljših razpoložljivih tehnik in najboljših okoljskih praks:

(i) pri obstoječih virih: v okviru kategorij virov, navedenih v II. delu Priloge C, in v okviru kategorij virov, kot so tiste iz III. dela te priloge, ter

(ii) pri novih virih: v okviru kategorij, kot so tiste iz III. dela Priloge C, ki jih pogodbenica ni navedla v pododstavku (d);

Pri uporabi najboljših razpoložljivih tehnik in najboljših okoljskih praks morajo pogodbenice upoštevati splošna navodila iz Priloge C o ukrepih za preprečevanje in zmanjšanje izpustov ter smernice o najboljših razpoložljivih tehnikah in najboljših okoljskih praksah, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic.

(f) v tem odstavku in v Prilogi C:

(i) "najboljše razpoložljive tehnike" pomenijo najučinkovitejšo in najnaprednejšo stopnjo v razvoju dejavnosti in njihovih metod delovanja, kar označuje praktično primernost določenih tehnik, da v načelu zagotavljajo podlago za omejitve izpustov, namenjene preprečevanju, in če to ni izvedljivo, splošnemu zmanjšanju izpustov kemikalij iz I. dela Priloge C in njihovega vpliva na okolje kot celoto. V zvezi s tem:

(ii) "tehnike" zajemajo uporabljeno tehnologijo in način projektiranja, gradnje, vzdrževanja, delovanja in razgradnje objekta;

(iii) "razpoložljive" tehnike pomenijo take tehnik, ki so na voljo operaterju in razvite v obsegu, ki dovoljuje uporabo v ustreznem industrijskem sektorju pod ekonomsko in tehnično sprememljivimi pogoji, ob upoštevanju stroškov in prednosti ter

(iv) "najboljše" pomeni najučinkovitejše pri doseganju visoke splošne ravni varstva okolja kot celote;

(v) "najboljše okoljske prakse" pomenijo uporabo najustreznejše kombinacije okoljskih ukrepov in strategij za nadzor;

(vi) "nov vir" pomeni vsak vir, pri katerem se začne gradnja ali pomembnejša sprememba vsaj eno leto po:

a. začetku veljavnosti te konvencije za pogodbenico ali

b. začetku veljavnosti spremembe Priloge C, če za vir obstojnih organskih onesnaževal začnejo veljati določbe te konvencije le na podlagi take spremembe;

(g) pogodbenica lahko pri izpolnjevanju svojih obveznosti v zvezi z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami po tem odstavku uporabi mejne vrednosti izpustov ali standarde oziroma normative funkcionalnosti.

6. člen

Ukrepi za zmanjšanje ali odpravo izpustov iz zalog in odpadkov

1. Da bi zagotovili, da se z zalogami, ki jih sestavljajo kemikalije ali ki vsebujejo kemikalije, uvrščene v Prilogo A ali Prilogo B, in z odpadki, vključno s proizvodi in predmeti, ki so tik pred tem, da bodo postali odpadki, in ki jih sestavljajo kemikalije ali ki vsebujejo kemikalije ali ki so onesnaženi s kemikalijami, uvrščenimi v Prilogo A, B ali C, ravna tako, da se zaščiti zdravje ljudi in okolje, mora vsaka pogodbenica:

- (a) Develop appropriate strategies for identifying:
 - (i) Stockpiles consisting of or containing chemicals listed either in Annex A or Annex B; and
 - (ii) Products and articles in use and wastes consisting of, containing or contaminated with a chemical listed in Annex A, B or C;
- (b) Identify, to the extent practicable, stockpiles consisting of or containing chemicals listed either in Annex A or Annex B on the basis of the strategies referred to in subparagraph (a);
- (c) Manage stockpiles, as appropriate, in a safe, efficient and environmentally sound manner. Stockpiles of chemicals listed either in Annex A or Annex B, after they are no longer allowed to be used according to any specific exemption specified in Annex A or any specific exemption or acceptable purpose specified in Annex B, except stockpiles which are allowed to be exported according to paragraph 2 of Article 3, shall be deemed to be waste and shall be managed in accordance with subparagraph (d);
- (d) Take appropriate measures so that such wastes, including products and articles upon becoming wastes, are:

- (i) Handled, collected, transported and stored in an environmentally sound manner;
- (ii) Disposed of in such a way that the persistent organic pollutant content is destroyed or irreversibly transformed so that they do not exhibit the characteristics of persistent organic pollutants or otherwise disposed of in an environmentally sound manner when destruction or irreversible transformation does not represent the environmentally preferable option or the persistent organic pollutant content is low, taking into account international rules, standards, and guidelines, including those that may be developed pursuant to paragraph 2, and relevant global and regional regimes governing the management of hazardous wastes;
- (iii) Not permitted to be subjected to disposal operations that may lead to recovery, recycling, reclamation, direct reuse or alternative uses of persistent organic pollutants; and

(iv) Not transported across international boundaries without taking into account relevant international rules, standards and guidelines;

(e) Endeavour to develop appropriate strategies for identifying sites contaminated by chemicals listed in Annex A, B or C; if remediation of those sites is undertaken it shall be performed in an environmentally sound manner.

2. The Conference of the Parties shall cooperate closely with the appropriate bodies of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal to, inter alia:

(a) Establish levels of destruction and irreversible transformation necessary to ensure that the characteristics of persistent organic pollutants as specified in paragraph 1 of Annex D are not exhibited;

(b) Determine what they consider to be the methods that constitute environmentally sound disposal referred to above; and

(c) Work to establish, as appropriate, the concentration levels of the chemicals listed in Annexes A, B and C in order to define the low persistent organic pollutant content referred to in paragraph 1 (d)(ii).

- (a) razviti ustrezne strategije za ugotavljanje:
 - (i) zalog, ki jih sestavljajo kemikalije ali vsebujejo kemikalije, uvrščene v Prilogo A ali Prilogo B, ter
 - (ii) proizvodov in predmetov, ki se uporabljajo, ter odpadkov, ki jih sestavljajo kemikalije ali vsebujejo kemikalije ali so onesnaženi s kemikalijami, uvrščeni v Prilogo A, B ali C;

(b) kolikor je to izvedljivo, ugotoviti zaloge, ki jih sestavljajo kemikalije ali vsebujejo kemikalije, uvrščene v Prilogo A ali Prilogo B, na podlagi strategij, omenjenih v pododstavku (a);

(c) ustrezno ravnati z zalogami na varen, učinkovit in za okolje primeren način. Zaloge kemikalij, uvrščenih v Prilogo A ali Prilogo B, se po tem, ko jih ni več dovoljeno uporabljati v skladu s posebno izjemo, navedeno v Prilogi A, ali v skladu s posebno izjemo ali sprejemljivim namenom, navedenim v Prilogi B, razen zalog, katerih izvoz je dovoljen po drugem odstavku 3. člena, štejejo kot odpadki in se z njimi ravna po določbah pododstavka (d);

(d) sprejeti ustrezne ukrepe za take odpadke, vključno s proizvodi in predmeti, ki so tik pred tem, da postanejo odpadki:

(i) da se z njimi rokuje ter da se zbirajo, prevažajo in skladiščijo na okolju primeren način;

(ii) da se odstranijo tako, da se vsebnost obstojnih organskih onesnaževal uniči ali irreverzibilno transformira, tako da ne izražajo lastnosti obstojnih organskih onesnaževal, ali da se odstranijo na kak drug okolju primeren način, če uničenje ali irreverzibilna transformacija ni za okolje najugodnejša možnost odstranitve ali če je vsebnost obstojnih organskih onesnaževal nizka, ob upoštevanju mednarodnih pravil, standardov in smernic, vključno s tistimi, ki se lahko oblikujejo v skladu z drugim odstavkom, ter ustreznih globalnih in regionalnih ureditev, ki urejajo ravnanje z nevarnimi odpadki;

(iii) da ni dovoljeno, da se vključijo v postopke odstranjevanja, pri katerih lahko pride do predelave, recikliranja, obnavljanja, neposredne ponovne uporabe ali alternativnih vrst uporabe obstojnih organskih onesnaževal, in

(iv) da se ne prevažajo čez mednarodne meje brez upoštevanja ustreznih mednarodnih pravil, standardov in smernic;

(e) prizadevati si za oblikovanje ustreznih strategij, s katerimi se ugotovijo lokacije, onesnažene s kemikalijami, uvrščenimi v Prilogo A, B ali C; če se pogodbenica loti izboljševanja stanja lokacije, mora biti to izvedeno na okolju primeren način.

2. Konferenca pogodbenic mora tesno sodelovati z ustrezimi telesi Baselske konvencije o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov preko meja in njihovega odstranjevanja, da med drugim:

(a) določi stopnjo uničenja in irreverzibilne transformacije, ki je potrebna za zagotavljanje, da se lastnosti obstojnih organskih onesnaževal, kot so opredeljene v prvem odstavku Priloge D, ne izrazijo;

(b) opredeli metode, za katere meni, da spadajo v odstranjevanje na okolju primeren način, omenjen zgoraj, in

(c) opredeli, kot je to ustrezno, koncentracije kemikalij, uvrščenih v Priloge A, B in C, da se določi v točki (ii) pododstavka (d) prvega odstavka omenjena nizka vsebnost obstojnih organskih onesnaževal.

7. člen

Izvedbeni načrti

1. Vsaka pogodbenica:

(a) oblikuje načrt za izpolnjevanje svojih obveznosti po tej konvenciji in si prizadeva za njegovo uresničevanje;

(b) predloži svoj izvedbeni načrt za izvajanje Konferenci pogodbenic v dveh letih od datuma začetka veljavnosti konvencije za to pogodbenico, in

Article 7

Implementation plans

1. Each Party shall:

(a) Develop and endeavour to implement a plan for the implementation of its obligations under this Convention;

(b) Transmit its implementation plan to the Conference of the Parties within two years of the date on which this Convention enters into force for it; and

(c) Review and update, as appropriate, its implementation plan on a periodic basis and in a manner to be specified by a decision of the Conference of the Parties.

2. The Parties shall, where appropriate, cooperate directly or through global, regional and subregional organizations, and consult their national stakeholders, including women's groups and groups involved in the health of children, in order to facilitate the development, implementation and updating of their implementation plans.

3. The Parties shall endeavour to utilize and, where necessary, establish the means to integrate national implementation plans for persistent organic pollutants in their sustainable development strategies where appropriate.

Article 8

Listing of chemicals in Annexes A, B and C

1. A Party may submit a proposal to the Secretariat for listing a chemical in Annexes A, B and/or C. The proposal shall contain the information specified in Annex D. In developing a proposal, a Party may be assisted by other Parties and/or by the Secretariat.

2. The Secretariat shall verify whether the proposal contains the information specified in Annex D. If the Secretariat is satisfied that the proposal contains the information so specified, it shall forward the proposal to the Persistent Organic Pollutants Review Committee.

3. The Committee shall examine the proposal and apply the screening criteria specified in Annex D in a flexible and transparent way, taking all information provided into account in an integrative and balanced manner.

4. If the Committee decides that:

(a) It is satisfied that the screening criteria have been fulfilled, it shall, through the Secretariat, make the proposal and the evaluation of the Committee available to all Parties and observers and invite them to submit the information specified in Annex E; or

(b) It is not satisfied that the screening criteria have been fulfilled, it shall, through the Secretariat, inform all Parties and observers and make the proposal and the evaluation of the Committee available to all Parties and the proposal shall be set aside.

5. Any Party may resubmit a proposal to the Committee that has been set aside by the Committee pursuant to paragraph 4. The resubmission may include any concerns of the Party as well as a justification for additional consideration by the Committee. If, following this procedure, the Committee again sets the proposal aside, the Party may challenge the decision of the Committee and the Conference of the Parties shall consider the matter at its next session. The Conference of the Parties may decide, based on the screening criteria in Annex D and taking into account the evaluation of the Committee and any additional information provided by any Party or observer, that the proposal should proceed.

6. Where the Committee has decided that the screening criteria have been fulfilled, or the Conference of the Parties has decided that the proposal should proceed, the Committee shall further review the proposal, taking into account any relevant additional information received, and shall prepare a draft risk profile in accordance with Annex E. It shall, through the Secretariat, make that draft available to all Parties and observers, collect technical comments from them and, taking those comments into account, complete the risk profile.

7. If, on the basis of the risk profile conducted in accordance with Annex E, the Committee decides:

(a) That the chemical is likely as a result of its long-range environmental transport to lead to significant adverse human health and/or environmental effects such that global action is warranted, the proposal shall proceed. Lack of full scientific certainty shall not prevent the proposal from

(c) kot je to ustrezeno, pregleduje in posodablja svoj izvedbeni načrt za izvajanje v rednih časovnih presledkih in tako, kot je to opredeljeno v sklepu Konference pogodbenic.

2. Pogodbenice, kadar je to ustrezeno, sodelujejo neposredno ali v globalnih, regionalnih in podregionalnih organizacijah ter se posvetujejo z interesnimi skupinami, vključno z ženskimi skupinami in skupinami, ki se ukvarjajo z zdravjem otrok, da se olajšajo in omogočijo oblikovanje, izvajanje in posodabljanje izvedbenih načrtov.

3. Pogodbenice si morajo prizadevati za uporabo in po potrebi za opredelitev načinov, s katerimi bi se državni izvedbeni načrti v zvezi z obstojnimi organskimi onesnaževali vključili v njihove strategije trajnostnega razvoja, če je to ustrezeno.

8. člen

Uvrstitev kemikalij v Priloge A, B in C

1. Pogodbenica da predlog Sekretariatu za uvrstitev kemikalije v Prilogo A, B in/ali C. Predlog vsebuje informacije, opredeljene v Prilogi D. Pri oblikovanju predloga lahko pogodbenici pomagajo druge pogodbenice ali Sekretariat.

2. Sekretariat preveri, ali predlog vsebuje informacije, opredeljene v Prilogi D. Če Sekretariat odloči, da predlog vsebuje take informacije, ga preda Odboru za pregled obstojnih organskih onesnaževal.

3. Odbor prouči predlog ter prilagodljivo in pregledno uporabi v Prilogi D opisana merila za pregled kemikalij, ob tem pa celovito in uravnoteženo upošteva vse predložene informacije.

4. Če odbor odloči:

(a) da je zadoščeno merilom za pregled kemikalij, potem prek Sekretariata pošlje predlog in oceno odbora vsem pogodbenicam in opazovalkam ter jih povabi, naj predložijo informacije, opredeljene v Prilogi E, ali

(b) da merilom za pregled kemikalij ni zadoščeno, potem prek Sekretariata pošlje predlog in oceno odbora vsem pogodbenicam in opazovalkam, predlog pa zavrne.

5. Vsaka pogodbenica lahko odboru ponovno da predlog, ki ga je odbor zavrnil v skladu s četrtem odstavkom. V ponovnem predlogu lahko pogodbenica razloži svojo zaskrbljenost in razloge, zaradi katerih prosi za ponovno obravnavo pred odborom. Če po tem postopku odbor ponovno zavrne predlog, se lahko pogodbenica pritoži zoper odločitev odbora, o zadevi pa na svojem naslednjem zasedanju odloča Konferenca pogodbenic. Konferenca pogodbenic lahko na podlagi meril za pregled kemikalij iz Priloge D in ob upoštevanju ocene odbora ter na podlagi vseh dodatnih informacij, ki jih predloži pogodbenica ali katera od opazovalk, odloči, da gre predlog v nadaljnjo obravnavo.

6. Če je odbor odločil, da je zadoščeno merilom za pregled kemikalije, ali če je Konferenca pogodbenic odločila, da gre predlog v nadaljnjo obravnavo, odbor še naprej proučuje predlog ob upoštevanju vseh pomembnih dodatnih informacij in pripravi osnutek za opis tveganja v skladu s Prilogo E. Odbor prek Sekretariata pošlje osnutek vsem pogodbenicam in opazovalkam, zbere strokovne pripombe omenjenih in ob upoštevanju teh pripomb dopolni opis tveganja.

7. Če odbor na podlagi opisa tveganja, sestavljenega v skladu s Prilogo E, odloči:

(a) da je verjetno, da kemikalija zaradi svojega prenosa v okolju na velike razdalje tako škodi zdravju ljudi in/ali okolju, da je potrebno globalno delovanje, gre predlog v nadaljnjo obravnavo. Tudi če niso na voljo popolnoma gotove znanstvene ugotovitve, to ne more ustaviti predloga. Odbor prek

proceeding. The Committee shall, through the Secretariat, invite information from all Parties and observers relating to the considerations specified in Annex F. It shall then prepare a risk management evaluation that includes an analysis of possible control measures for the chemical in accordance with that Annex; or

(b) That the proposal should not proceed, it shall, through the Secretariat, make the risk profile available to all Parties and observers and set the proposal aside.

8. For any proposal set aside pursuant to paragraph 7 (b), a Party may request the Conference of the Parties to consider instructing the Committee to invite additional information from the proposing Party and other Parties during a period not to exceed one year. After that period and on the basis of any information received, the Committee shall reconsider the proposal pursuant to paragraph 6 with a priority to be decided by the Conference of the Parties. If, following this procedure, the Committee again sets the proposal aside, the Party may challenge the decision of the Committee and the Conference of the Parties shall consider the matter at its next session. The Conference of the Parties may decide, based on the risk profile prepared in accordance with Annex E and taking into account the evaluation of the Committee and any additional information provided by any Party or observer, that the proposal should proceed. If the Conference of the Parties decides that the proposal shall proceed, the Committee shall then prepare the risk management evaluation.

9. The Committee shall, based on the risk profile referred to in paragraph 6 and the risk management evaluation referred to in paragraph 7 (a) or paragraph 8, recommend whether the chemical should be considered by the Conference of the Parties for listing in Annexes A, B and/or C. The Conference of the Parties, taking due account of the recommendations of the Committee, including any scientific uncertainty, shall decide, in a precautionary manner, whether to list the chemical, and specify its related control measures, in Annexes A, B and/or C.

Article 9

Information exchange

1. Each Party shall facilitate or undertake the exchange of information relevant to:

(a) The reduction or elimination of the production, use and release of persistent organic pollutants; and

(b) Alternatives to persistent organic pollutants, including information relating to their risks as well as to their economic and social costs.

2. The Parties shall exchange the information referred to in paragraph 1 directly or through the Secretariat.

3. Each Party shall designate a national focal point for the exchange of such information.

4. The Secretariat shall serve as a clearing-house mechanism for information on persistent organic pollutants, including information provided by Parties, intergovernmental organizations and non-governmental organizations.

5. For the purposes of this Convention, information on health and safety of humans and the environment shall not be regarded as confidential. Parties that exchange other information pursuant to this Convention shall protect any confidential information as mutually agreed.

Article 10

Public information, awareness and education

1. Each Party shall, within its capabilities, promote and facilitate:

(a) Awareness among its policy and decision makers with regard to persistent organic pollutants;

(b) Provision to the public of all available information on persistent organic pollutants, taking into account paragraph 5 of Article 9;

Sekretariata zaprosi pogodbenice in opazovalke za informacije o vidikih, opredeljenih v Prilogi F. Odbor nato pripravi oceno obvladovanja tveganj, ki vključuje ukrepe za nadzor nad kemikalijo v skladu s to prilogo, ali

(b) da se predlog zavrne, prek Sekretariata pošlje opis tveganja vsem pogodbenicam in opazovalкам ter zavrne predlog.

8. Za vsak predlog, zavrnjen po pododstavku (b) sedmega odstavka, lahko pogodbenica zahteva, naj Konferenca pogodbenic prouči možnost, da zahteva, naj odbor od pogodbenice predlagateljice in od drugih pogodbenic zbere dodatne informacije v obdobju, ki ni daljše od enega leta. Po tem obdobju in na podlagi prejetih informacij odbor ponovno prouči predlog v skladu s šestim odstavkom in s prednostjo, ki jo določi Konferenca pogodbenic. Če odbor po tem postopku ponovno zavrne predlog, se lahko pogodbenica pritoži zoper odločitev odbora, zadevo pa obravnava Konferenca pogodbenic na svojem naslednjem zasedanju. Konferenca pogodbenic lahko na podlagi opisa tveganja, pripravljenega v skladu s Prilogo E, in ob upoštevanju ocene odbora ter vseh dodatnih informacij pogodbenic ali opazovalk odloči, da gre predlog v nadaljnjo obravnavo. Če Konferenca pogodbenic odloči, da gre predlog v nadaljnjo obravnavo, odbor pripravi oceno obvladovanja tveganj.

9. Odbor na podlagi opisa tveganja, omenjenega v šestem odstavku, in na podlagi ocene obvladovanja tveganj pododstavka (a) sedmega odstavka ali osmoga odstavka priporoči, ali naj Konferenca pogodbenic obravnava kemikalijo zaradi uvrstitev v Priloge A, B in/ali C. Konferenca pogodbenic ob ustrezнем upoštevanju priporočil odbora skupaj z upoštevanjem negotovosti v znanosti odloči, upoštevajoč pri tem previdnostno načelo, ali se kemikalija uvrsti v Priloge A, B in/ali C in ali se opredelijo ukrepi za nadzor nad to kemikalijo.

9. člen

Izmenjava informacij

1. Vsaka pogodbenica omogoča ali prevzame izmenjavo informacij, ki se nanašajo na:

(a) zmanjšanje ali odpravo proizvodnje, uporabo in izpust obstojnih organskih onesnaževal ter

(b) alternative obstojnim organskim onesnaževalom, vključno z informacijami o njihovi tveganosti ter gospodarskih in socialnih stroških.

2. Pogodbenice izmenjavajo informacije, omenjene v prvem odstavku, neposredno ali prek Sekretariata.

3. Vsaka pogodbenica imenuje nacionalno točko za stike, kjer poteka izmenjava informacij.

4. Sekretariat deluje kot mehanizem za posredovanje informacij o obstojnih organskih onesnaževalih, vključno z informacijami, ki jih pošljejo pogodbenice, medvladne organizacije in nevladne organizacije.

5. Za to konvencijo se informacije o zdravju in varnosti ljudi ter okolja ne štejejo za zaupne. Pogodbenice, ki si izmenjavajo informacije na podlagi te konvencije, varujejo vsako zaupno informacijo skladno z medsebojnim dogovorom.

10. člen

Obveščanje, ozaveščanje in izobraževanje javnosti

1. Pogodbenica po svojih zmožnostih spodbuja in omogoča:

(a) ozaveščanje tistih, ki sprejemajo politiko in odločitve v zvezi z obstojnimi organskimi onesnaževali;

(b) zagotavljanje vseh razpoložljivih informacij o obstojnih organskih onesnaževalih javnosti ob upoštevanju petega odstavka 9. člena;

(c) Development and implementation, especially for women, children and the least educated, of educational and public awareness programmes on persistent organic pollutants, as well as on their health and environmental effects and on their alternatives;

(d) Public participation in addressing persistent organic pollutants and their health and environmental effects and in developing adequate responses, including opportunities for providing input at the national level regarding implementation of this Convention;

(e) Training of workers, scientists, educators and technical and managerial personnel;

(f) Development and exchange of educational and public awareness materials at the national and international levels; and

(g) Development and implementation of education and training programmes at the national and international levels.

2. Each Party shall, within its capabilities, ensure that the public has access to the public information referred to in paragraph 1 and that the information is kept up-to-date.

3. Each Party shall, within its capabilities, encourage industry and professional users to promote and facilitate the provision of the information referred to in paragraph 1 at the national level and, as appropriate, subregional, regional and global levels.

4. In providing information on persistent organic pollutants and their alternatives, Parties may use safety data sheets, reports, mass media and other means of communication, and may establish information centres at national and regional levels.

5. Each Party shall give sympathetic consideration to developing mechanisms, such as pollutant release and transfer registers, for the collection and dissemination of information on estimates of the annual quantities of the chemicals listed in Annex A, B or C that are released or disposed of.

Article 11

Research, development and monitoring

1. The Parties shall, within their capabilities, at the national and international levels, encourage and/or undertake appropriate research, development, monitoring and cooperation pertaining to persistent organic pollutants and, where relevant, to their alternatives and to candidate persistent organic pollutants, including on their:

(a) Sources and releases into the environment;

(b) Presence, levels and trends in humans and the environment;

(c) Environmental transport, fate and transformation;

(d) Effects on human health and the environment;

(e) Socio-economic and cultural impacts;

(f) Release reduction and/or elimination; and

(g) Harmonized methodologies for making inventories of generating sources and analytical techniques for the measurement of releases.

2. In undertaking action under paragraph 1, the Parties shall, within their capabilities:

(a) Support and further develop, as appropriate, international programmes, networks and organizations aimed at defining, conducting, assessing and financing research, data collection and monitoring, taking into account the need to minimize duplication of effort;

(b) Support national and international efforts to strengthen national scientific and technical research capabilities, particularly in developing countries and countries with economies in transition, and to promote access to, and the exchange of, data and analyses;

(c) razvoj in izvajanje programov izobraževanja in ozaveščanja javnosti, zlasti žensk, otrok in najmanj izobraženih, o obstojnih organskih onesnaževalih ter o zdravju ljudi, vplivu na okolje in o alternativah obstojnim organskim onesnaževalom;

(d) sodelovanje javnosti pri obravnavi obstojnih organskih onesnaževal, učinkov na zdravje ljudi in na okolje ter pri oblikovanju ustreznih odzivov, vključno s priložnostmi za vložke na državni ravni v zvezi z izvajanjem te konvencije;

(e) usposabljanje zaposlenih, znanstvenikov, izobraževalnega ter strokovno-tehničnega in upravnega osebja;

(f) oblikovanje in izmenjavo gradiva za izobraževanje in ozaveščanje javnosti na državni in mednarodni ravni ter

(g) oblikovanje in izvajanje programov izobraževanja in usposabljanja na državni in mednarodni ravni.

2. Pogodbenica po svojih zmožnostih zagotavlja, da ima javnost dostop do javnih informacij, omenjenih v prvem odstavku, in da so informacije vedno posodobljene in dopolnjene.

3. Pogodbenica po svojih zmožnostih spodbuja uporabnike v industriji in poklicne uporabnike, naj spodbujajo in omogočajo zagotavljanje informacij iz prvega odstavka na državni ravni, ter kot je to ustrezeno, na podregionalni, regionalni in globalni ravni.

4. Pri zagotavljanju informacij o obstojnih organskih onesnaževalih in alternativah zanje lahko pogodbenice uporabijo varnostne liste, poročila, množična občila in druga komunikacijska sredstva ter lahko ustanavljajo informacijske centre na državni in regionalni ravni.

5. Pogodbenica z naklonjenostjo prouči nastajajoče in razvijajoče se mehanizme, na primer registre izpustov in prenosov onesnaževal, namenjene zbiranju in razširjanju informacij o ocenjenih letnih količinah izpuščenih ali odstranjenih kemikalij, uvrščenih v Prilogo A, B ali C.

11. člen

Raziskave, razvoj in spremljanje stanja

1. Pogodbenice po svojih zmožnostih na državni in mednarodni ravni spodbujajo in/ali izvajajo ustrezone raziskave, razvoj, monitoring in sodelovanje v zvezi z obstojnimi organskimi onesnaževali, in kadar je to ustrezeno, v zvezi z alternativami zanje ter snovmi, ki so možna obstojna organska onesnaževala, vključno:

(a) z viri in izpusti v okolje;

(b) s prisotnostjo, vrednostmi, trendi teh snovi v človeškem organizmu in v okolju;

(c) s prenosom v okolju, usodo v okolju in transformacijami;

(d) z učinki na zdravje ljudi in na okolje;

(e) s socialno-ekonomskimi in kulturnimi vplivi;

(f) z zmanjšanjem in/ali odpravo izpustov ter

(g) z uskljenimi metodologijami za sestavo popisov virov teh snovi in analitskih metod za merjenje izpustov.

2. Pri opravljanju dejavnosti iz prvega odstavka pogodbenice po svojih zmožnostih:

(a) podpirajo in nadalje razvijajo, kot je to ustrezeno, mednarodne programe, omrežja in organizacije, usmerjene v opredelitev, izvajanje, ocenjevanje in financiranje raziskav, zbiranje podatkov in monitoring, ob upoštevanju potrebe po zmanjšanju podvajanja dela;

(b) podpirajo državna in mednarodna prizadevanja za krepitev zmogljivosti za znanstveno in tehnično raziskovanje posameznih držav, zlasti držav v razvoju in držav z gospodarstvi v prehodu, ter spodbujajo dostop do podatkov in analiz ter njihovo izmenjavo;

(c) Take into account the concerns and needs, particularly in the field of financial and technical resources, of developing countries and countries with economies in transition and cooperate in improving their capability to participate in the efforts referred to in subparagraphs (a) and (b);

(d) Undertake research work geared towards alleviating the effects of persistent organic pollutants on reproductive health;

(e) Make the results of their research, development and monitoring activities referred to in this paragraph accessible to the public on a timely and regular basis; and

(f) Encourage and/or undertake cooperation with regard to storage and maintenance of information generated from research, development and monitoring.

Article 12

Technical assistance

1. The Parties recognize that rendering of timely and appropriate technical assistance in response to requests from developing country Parties and Parties with economies in transition is essential to the successful implementation of this Convention.

2. The Parties shall cooperate to provide timely and appropriate technical assistance to developing country Parties and Parties with economies in transition, to assist them, taking into account their particular needs, to develop and strengthen their capacity to implement their obligations under this Convention.

3. In this regard, technical assistance to be provided by developed country Parties, and other Parties in accordance with their capabilities, shall include, as appropriate and as mutually agreed, technical assistance for capacity-building relating to implementation of the obligations under this Convention. Further guidance in this regard shall be provided by the Conference of the Parties.

4. The Parties shall establish, as appropriate, arrangements for the purpose of providing technical assistance and promoting the transfer of technology to developing country Parties and Parties with economies in transition relating to the implementation of this Convention. These arrangements shall include regional and subregional centres for capacity-building and transfer of technology to assist developing country Parties and Parties with economies in transition to fulfil their obligations under this Convention. Further guidance in this regard shall be provided by the Conference of the Parties.

5. The Parties shall, in the context of this Article, take full account of the specific needs and special situation of least developed countries and small island developing states in their actions with regard to technical assistance.

Article 13

Financial resources and mechanisms

1. Each Party undertakes to provide, within its capabilities, financial support and incentives in respect of those national activities that are intended to achieve the objective of this Convention in accordance with its national plans, priorities and programmes.

2. The developed country Parties shall provide new and additional financial resources to enable developing country Parties and Parties with economies in transition to meet the agreed full incremental costs of implementing measures which fulfill their obligations under this Convention as agreed between a recipient Party and an entity participating in the mechanism described in paragraph 6. Other Parties may also on a voluntary basis and in accordance with their capabilities provide such financial resources. Contributions from other sources should also be encouraged. The implementation of these commitments shall take into account the need for adequacy, predictability, the timely flow of funds and the importance of burden sharing among the contributing Parties.

(c) zlasti na področju finančnih in strokovnih virov upoštevajo zaskrbljenoost in potrebe držav v razvoju in držav z gospodarstvi v prehodu ter sodelujejo pri izboljšanju zmožnosti teh držav za sodelovanje pri prizadevanjih iz pododstavkov (a) in (b);

(d) izvajajo raziskave, usmerjene k zmanjšanju učinkov obstojnih organskih onesnaževal na reproduktivno zdravje in sposobnost;

(e) javno, pravočasno in redno objavljajo izsledke raziskav, razvoja in monitoringa, omenjenih v tem odstavku, ter

(f) spodbujajo sodelovanje in/ali sodelujejo pri shranjevanju in vzdrževanju informacij, ki se zbirajo pri raziskavah, razvoju in monitoringu.

12. člen

Strokovna pomoč

1. Pogodbenice priznavajo, da je pravočasna in ustrezna strokovna pomoč kot odziv na prošnje držav pogodbenic v razvoju in držav pogodbenic z gospodarstvi v prehodu bistvena in nujna za uspešno izvajanje te konvencije.

2. Pogodbenice sodelujejo pri zagotavljanju pravočasne in ustrezne strokovne pomoči državam pogodbenicam v razvoju in državam pogodbenicam z gospodarstvi v prehodu, da bi jim ob upoštevanju posebnih potreb pomagale razviti in okrepliti sposobnost za izvajanje njihovih obveznosti po tej konvenciji.

3. V zvezi s tem strokovna pomoč razvitih držav pogodbenic in drugih pogodbenic v skladu z njihovimi zmožnostmi zajema, kot je to ustrezno in medsebojno dogovorjeno, strokovno pomoč pri povečanju zmogljivosti za izvajanje obveznosti po tej konvenciji. Nadaljnja navodila v zvezi s tem določi Konferenca pogodbenic.

4. Pogodbenice oblikujejo, kot je to primerno, postopke za zagotavljanje strokovne pomoči in za spodbujanje prenosa tehnologij državam pogodbenicam v razvoju in državam pogodbenicam z gospodarstvi v prehodu v zvezi z izvajanjem te konvencije. Ukrepi zajemajo tudi regionalne in podregionalne centre za povečevanje zmogljivosti in prenos tehnologije, s čimer bi državam pogodbenicam v razvoju in državam pogodbenicam z gospodarstvi v prehodu pomagali pri izpolnjevanju njihovih obveznosti v zvezi z izvajanjem te konvencije. Nadaljnja navodila v zvezi s tem določi Konferenca pogodbenic.

5. Pogodbenice v smislu tega člena pri zagotavljanju strokovne pomoči popolnoma upoštevajo posebne potrebe in poseben položaj najmanj razvitih držav in malih otoških držav v razvoju.

13. člen

Finančna sredstva in mehanizmi

1. Pogodbenica se obveže, da po svojih zmožnostih zagotavlja finančno podporo in daje v skladu s svojimi nacionalnimi načrti, prednostnimi nalogami in programi pobude v zvezi s tistimi nacionalnimi dejavnostmi, ki so namenjene izpolnjevanju ciljev te konvencije.

2. Razvite države pogodbenice zagotavljajo nova in dodatna finančna sredstva, s katerimi omogočajo državam pogodbenicam v razvoju in pogodbenicam z gospodarstvi v prehodu, da krijejo dogovorjene naraščajoče stroške izvajanja ukrepov, s katerimi izpolnijo svoje obveznosti iz te konvencije, kot je dogovorjeno med pogodbenico prejemnico in subjektom, ki sodeluje v mehanizmu, opisanem v šestem odstavku. Druge pogodbenice lahko tako finančna sredstva zagotavljajo prostovoljno in po svojih zmožnostih. Spodbuja se tudi pridobivanje prispevkov iz drugih virov. Pri izpolnjevanju teh obveznosti je treba upoštevati primernost, napovedljivost in pravočasen pretok sredstev ter pomen porazdelitve bremena med pogodbenice, ki prispevajo sredstva.

3. Developed country Parties, and other Parties in accordance with their capabilities and in accordance with their national plans, priorities and programmes, may also provide and developing country Parties and Parties with economies in transition avail themselves of financial resources to assist in their implementation of this Convention through other bilateral, regional and multilateral sources or channels.

4. The extent to which the developing country Parties will effectively implement their commitments under this Convention will depend on the effective implementation by developed country Parties of their commitments under this Convention relating to financial resources, technical assistance and technology transfer. The fact that sustainable economic and social development and eradication of poverty are the first and overriding priorities of the developing country Parties will be taken fully into account, giving due consideration to the need for the protection of human health and the environment.

5. The Parties shall take full account of the specific needs and special situation of the least developed countries and the small island developing states in their actions with regard to funding.

6. A mechanism for the provision of adequate and sustainable financial resources to developing country Parties and Parties with economies in transition on a grant or concessional basis to assist in their implementation of the Convention is hereby defined. The mechanism shall function under the authority, as appropriate, and guidance of, and be accountable to the Conference of the Parties for the purposes of this Convention. Its operation shall be entrusted to one or more entities, including existing international entities, as may be decided upon by the Conference of the Parties. The mechanism may also include other entities providing multilateral, regional and bilateral financial and technical assistance. Contributions to the mechanism shall be additional to other financial transfers to developing country Parties and Parties with economies in transition as reflected in, and in accordance with, paragraph 2.

7. Pursuant to the objectives of this Convention and paragraph 6, the Conference of the Parties shall at its first meeting adopt appropriate guidance to be provided to the mechanism and shall agree with the entity or entities participating in the financial mechanism upon arrangements to give effect thereto. The guidance shall address, inter alia:

(a) The determination of the policy, strategy and programme priorities, as well as clear and detailed criteria and guidelines regarding eligibility for access to and utilization of financial resources including monitoring and evaluation on a regular basis of such utilization;

(b) The provision by the entity or entities of regular reports to the Conference of the Parties on adequacy and sustainability of funding for activities relevant to the implementation of this Convention;

(c) The promotion of multiple-source funding approaches, mechanisms and arrangements;

(d) The modalities for the determination in a predictable and identifiable manner of the amount of funding necessary and available for the implementation of this Convention, keeping in mind that the phasing out of persistent organic pollutants might require sustained funding, and the conditions under which that amount shall be periodically reviewed; and

(e) The modalities for the provision to interested Parties of assistance with needs assessment, information on available sources of funds and on funding patterns in order to facilitate coordination among them.

8. The Conference of the Parties shall review, not later than its second meeting and thereafter on a regular basis, the effectiveness of the mechanism established under this Article, its ability to address the changing needs of the developing country Parties and Parties with economies in transition, the

3. Razvite države pogodbenice in druge pogodbenice lahko po svojih zmožnostih in v skladu s svojimi nacionalnimi načrti, prednostnimi nalogami in programi zagotavljajo finančna sredstva kot pomoč pri izvajaju te konvencije tudi iz drugih dvostranskih, regionalnih ali večstranskih virov ali kanalov; taka sredstva lahko izkoristijo države pogodbenice v razvoju in države pogodbenice z gospodarstvi v prehodu.

4. Kako učinkovito bodo države pogodbenice v razvoju izpolnjevale svoje obveznosti po tej konvenciji, je odvisno od tega, kako učinkovito razvite države pogodbenice izpolnjujejo svoje obveznosti v zvezi s finančnimi sredstvi, strokovno pomočjo in prenosom tehnologije po tej konvenciji. Treba je v celoti upoštevati dejstvo, da sta glavni in prevladujoči nalogi držav pogodbenic v razvoju trajnostni gospodarski in socialni razvoj ter izkoreninjenje revščine, ob tem pa je treba ustrezno upoštevati potrebo po varovanju zdravja ljudi in okolja.

5. Pogodbenice morajo pri financiranju v celoti upoštevati posebne potrebe in položaj najmanj razvitih držav in malih otoških držav v razvoju.

6. Določi se mehanizem za zagotavljanje ustreznih in uravnoveženih finančnih sredstev za države pogodbenice v razvoju in za pogodbenice z gospodarstvi v prehodu na podlagi subvencij ali koncesij, s čimer se tem državam pomaga pri izvajaju konvencije. Mehanizem deluje pod pristojnostjo, in kot je to ustrezno, pod vodstvom Konference pogodbenic in ji je odgovoren. Za njegovo upravljanje je pooblaščen en ali več subjektov, vključno z mednarodnimi subjekti, kot lahko določi Konferenca pogodbenic. V mehanizem so lahko vključeni tudi drugi subjekti, ki zagotavljajo večstransko, regionalno in dvostransko finančno in strokovno pomoč. Pri-spevki za mehanizem pomenijo dodatne prispevke drugim finančnim prenosom državam pogodbenicam v razvoju in pogodbenicam z gospodarstvi v prehodu, kot je to opisano v drugem odstavku in v skladu z njim.

7. V skladu s cilji te konvencije in šestim odstavkom Konference pogodbenic na svojem prvem zasedanju sprejme ustrezna navodila, potrebna za mehanizem, in se dogovori s subjektom ali subjekti, ki sodelujejo v finančnem mehanizmu, o ureditvah in ukrepih za njegovo izvajanje. Navodila se med drugim nanašajo na:

(a) določitev prednostnih nalog v zvezi s politiko, strategijo in programi ter jasnih in podrobnih meril in smernic v zvezi z upravičenostjo do finančnih sredstev in njihove uporabe, vključno z monitoringom in rednim ocenjevanjem uporabe sredstev;

(b) zagotavljanje rednih poročil subjekta ali subjektov Konferenci pogodbenic o primernosti in uravnoveženosti financiranja dejavnosti, pomembnih za izvajanje te konvencije;

(c) zavzemanje za pristope, mehanizme in ukrepe financiranja iz več virov;

(d) načine za določanje višine potrebnih in razpoložljivih sredstev za izvajanje te konvencije na način, ki ga je mogoče jasno napovedati in opredeliti, ob upoštevanju, da lahko postopno odpravljanje obstojnih organskih onesnaževal zahteva trajno financiranje, ter pogoje, pod katerimi se omenjena višina sredstev periodično prouči, ter

(e) načine za zagotavljanje pomoči zainteresiranim pogodbenicam z oceno potreb, informacijami o razpoložljivih virih financiranja in vzorcih financiranja, s čimer se omogoči usklajevanje med njimi.

8. Konferenca pogodbenic prouči najpozneje na svojem drugem zasedanju, pozneje pa redno, učinkovitost mehanizma, oblikovanega po določbah tega člena, sposobnost mehanizma za obravnavo spremenljajočih se potreb držav pogodbenic v razvoju in pogodbenic z gospodarstvi

criteria and guidance referred to in paragraph 7, the level of funding as well as the effectiveness of the performance of the institutional entities entrusted to operate the financial mechanism. It shall, based on such review, take appropriate action, if necessary, to improve the effectiveness of the mechanism, including by means of recommendations and guidance on measures to ensure adequate and sustainable funding to meet the needs of the Parties.

Article 14

Interim financial arrangements

The institutional structure of the Global Environment Facility, operated in accordance with the Instrument for the Establishment of the Restructured Global Environment Facility, shall, on an interim basis, be the principal entity entrusted with the operations of the financial mechanism referred to in Article 13, for the period between the date of entry into force of this Convention and the first meeting of the Conference of the Parties, or until such time as the Conference of the Parties decides which institutional structure will be designated in accordance with Article 13. The institutional structure of the Global Environment Facility should fulfill this function through operational measures related specifically to persistent organic pollutants taking into account that new arrangements for this area may be needed.

Article 15

Reporting

1. Each Party shall report to the Conference of the Parties on the measures it has taken to implement the provisions of this Convention and on the effectiveness of such measures in meeting the objectives of the Convention.

2. Each Party shall provide to the Secretariat:

(a) Statistical data on its total quantities of production, import and export of each of the chemicals listed in Annex A and Annex B or a reasonable estimate of such data; and

(b) To the extent practicable, a list of the States from which it has imported each such substance and the States to which it has exported each such substance.

3. Such reporting shall be at periodic intervals and in a format to be decided by the Conference of the Parties at its first meeting.

Article 16

Effectiveness evaluation.

1. Commencing four years after the date of entry into force of this Convention, and periodically thereafter at intervals to be decided by the Conference of the Parties, the Conference shall evaluate the effectiveness of this Convention.

2. In order to facilitate such evaluation, the Conference of the Parties shall, at its first meeting, initiate the establishment of arrangements to provide itself with comparable monitoring data on the presence of the chemicals listed in Annexes A, B and C as well as their regional and global environmental transport. These arrangements:

(a) Should be implemented by the Parties on a regional basis when appropriate, in accordance with their technical and financial capabilities, using existing monitoring programmes and mechanisms to the extent possible and promoting harmonization of approaches;

(b) May be supplemented where necessary, taking into account the differences between regions and their capabilities to implement monitoring activities; and

(c) Shall include reports to the Conference of the Parties on the results of the monitoring activities on a regional and global basis at intervals to be specified by the Conference of the Parties.

3. The evaluation described in paragraph 1 shall be conducted on the basis of available scientific, environmental, technical and economic information, including:

v prehodu, za obravnavo meril in navodil iz sedmega odstavka, raven financiranja ter učinkovitost delovne uspešnosti institucionalnih subjektov, ki so pooblaščeni za upravljanje finančnega mehanizma. Na podlagi take revizije, in če je to potrebno, sprejme ustrezne ukrepe za izboljšanje učinkovitosti mehanizma, med drugim priporočila in navodila o ukrepih za zagotavljanje ustreznega in uravnoteženega financiranja, s katerim se zadovoljijo potrebe pogodbenic.

14. člen

Začasne finančne ureditve

Institucionalna struktura Sklada za svetovno okolje, ki se upravlja v skladu z Listino o oblikovanju prestrukturiranega Sklada za svetovno okolje, je začasno glavni subjekt, pooblaščen za delovanje finančnega mehanizma, omenjenega v 13. členu, za obdobje od začetka veljavnosti te konvencije do prvega zasedanja Konference pogodbenic ali do takrat, ko Konferenca pogodbenic odloči, katero institucionalno strukturo bo določila v skladu s 13. členom. Institucionalna struktura Sklada za svetovno okolje izpolnjuje svojo naloge z operativnimi ukrepi, ki se posebej nanašajo na obstoјna organska onesnaževala, ob upoštevanju, da bodo na tem področju morda potrebeni novi ukrepi.

15. člen

Poročanje

1. Pogodbenica poroča Konferenci pogodbenic o ukrepih, ki jih je sprejela za izvajanje določb te konvencije, in o učinkovitosti teh ukrepov pri izpolnjevanju ciljev konvencije.

2. Vsaka pogodbenica sporoči Sekretariatu:

(a) statistične podatke o skupni količini proizvodnje, uvozu in izvozu vsake od kemikalij, uvrščenih v Prilogo A in Prilogo B, ali utemeljeno ocenjeno vrednost za te podatke, ter

(b) če je to izvedljivo, seznam držav, iz katerih je uvozila vsako tako snov, in držav, v katere je izvozila vsako tako snov.

3. Pogodbenica poroča v rednih časovnih presledkih in na obrazcu, ki jih določi Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju.

16. člen

Ocenjevanje učinkovitosti

1. Konferenca pogodbenic prvič oceni učinkovitost te konvencije štiri leta po začetku veljavnosti konvencije, nato pa v časovnih presledkih, ki jih določi Konferenca pogodbenic.

2. Da bi se omogočilo tako ocenjevanje, Konferenca pogodbenic na prvem zasedanju da pobudo za oblikovanje ureditev in ukrepov, s katerimi si priskrbti primerljive podatke monitoringa o prisotnosti kemikalij, uvrščenih v Priloge A, B in C, ter o njihovem prenosu v regionalnem in globalnem okolju. Za te ureditev in ukrepe velja:

(a) da jih izvajajo pogodbenice na regionalni podlagi, če je to ustrezno, v skladu s svojimi strokovnimi in finančnimi zmožnostmi in pri tem, kolikor je mogoče, uporabljajo obstoječe programe in mehanizme monitoringa ter spodbujajo usklajevanje pristopov;

(b) da se lahko po potrebi zamenjajo ob upoštevanju razlik med regijami in njihovih zmožnosti za izvajanje monitoringa ter

(c) da vsebujejo poročila Konferenci pogodbenic o rezultatih monitoringa na regionalni in globalni ravni v časovnih presledkih, ki jih določi Konferenca pogodbenic.

3. Ocenjevanje, opisano v prvem odstavku, se opravi na podlagi razpoložljivih znanstvenih, okoljskih, strokovnih in gospodarskih informacij, med katere spadajo tudi:

- (a) Reports and other monitoring information provided pursuant to paragraph 2;
- (b) National reports submitted pursuant to Article 15; and
- (c) Non-compliance information provided pursuant to the procedures established under Article 17.

Article 17

Non-compliance

The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, develop and approve procedures and institutional mechanisms for determining non-compliance with the provisions of this Convention and for the treatment of Parties found to be in non-compliance.

Article 18

Settlement of disputes

1. Parties shall settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation or other peaceful means of their own choice.

2. When ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention, or at any time thereafter, a Party that is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the depositary that, with respect to any dispute concerning the interpretation or application of the Convention, it recognizes one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Arbitration in accordance with procedures to be adopted by the Conference of the Parties in an annex as soon as practicable;

(b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.

3. A Party that is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedure referred to in paragraph 2 (a).

4. A declaration made pursuant to paragraph 2 or paragraph 3 shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the depositary.

5. The expiry of a declaration, a notice of revocation or a new declaration shall not in any way affect proceedings pending before an arbitral tribunal or the International Court of Justice unless the parties to the dispute otherwise agree.

6. If the parties to a dispute have not accepted the same or any procedure pursuant to paragraph 2, and if they have not been able to settle their dispute within twelve months following notification by one party to another that a dispute exists between them, the dispute shall be submitted to a conciliation commission at the request of any party to the dispute. The conciliation commission shall render a report with recommendations. Additional procedures relating to the conciliation commission shall be included in an annex to be adopted by the Conference of the Parties no later than at its second meeting.

Article 19

Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established.

2. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of the United Nations Environment Programme no later than one year after the entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be decided by the Conference.

3. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party provided that it is supported by at least one third of the Parties.

- (a) poročila in druge informacije, pridobljene z monitoringom, ki se zberejo v skladu z drugim odstavkom;
- (b) poročila držav, ki se predložijo v skladu s 15. členom, ter
- (c) informacije o neskladnosti, ki se predložijo po postopkih, predvidenih v 17. členu.

17. člen

Neskladnost

Konferenca pogodbenic takoj, ko je to mogoče, oblikuje in odobri postopke in institucionalne mehanizme za ugotavljanje neskladnosti z določbami te konvencije in za obravnavo pogodbenic, za katere se ugotovi, da ne ravnajo skladno s konvencijo.

18. člen

Reševanje sporov

1. Pogodbenice rešujejo vse medsebojne spore v zvezi z razlagi ali uporabo konvencije s pogajanji ali na kak drug miren način, ki ga same izberejo.

2. Ob ratifikaciji, sprejetju, odobritvi konvencije ali pristopu k njej ali kadar koli pozneje lahko pogodbenica, ki ni organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, pisno izjavlja v listini, ki jo predloži depozitarju, da za vsak spor v zvezi z razlagi ali uporabo te konvencije priznava kot obveznega enega ali oba načina reševanja spora v odnosu do katere koli pogodbenice, ki sprejema enako obveznost:

(a) arbitražo v skladu s postopki, ki jih mora, takoj ko je to izvedljivo, sprejeti Konferenca pogodbenic v prilogi;

(b) predložitev spora Meddržavnemu sodišču.

3. Pogodbenica, ki je organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, lahko da izjava z enakim učinkom glede arbitraže v skladu s postopkom iz pododstavka (a) drugega odstavka.

4. Izjava, dana v skladu z drugim ali tretjim odstavkom, velja, dokler ne preneha veljati v skladu s svojimi določili, ali do izteka treh mesecev po tem, ko je pogodbenica pri depozitarju deponirala pisno obvestilo o preklicu izjave.

5. Iztek veljavnosti izjave, obvestilo o preklicu ali nova izjava nikakor ne vplivajo na postopke, ki potekajo pred arbitražnim sodiščem ali Meddržavnim sodiščem, razen če se stranke v sporu ne dogovorijo drugače.

6. Če stranke v sporu niso sprejele enakega postopka ali katerega od postopkov po drugem odstavku in če niso mogle rešiti spora v dvanajstih mesecih od uradnega obvestila ene stranke drugi, da med njima obstaja spor, se spor na zahtevo katere koli stranke v sporu predloži spravni komisiji. Spravna komisija pripravi poročilo s priporočili. Dodatni postopki, ki se nanašajo na spravno komisijo, se vključijo v prilogu, ki jo sprejme Konferenca pogodbenic najpozneje na svojem drugem zasedanju.

19. člen

Konferenca pogodbenic

1. Ustanovi se Konferenca pogodbenic.

2. Prvo zasedanje Konference pogodbenic sklice izvršilni direktor Programa Združenih narodov za okolje najpozneje eno leto po začetku veljavnosti te konvencije. Nato bodo redna zasedanja Konference pogodbenic v rednih presledkih, ki jih določi konferenca.

3. Izredna zasedanja Konference pogodbenic so takrat, kadar Konferenca meni, da je to potrebno, ali na pisno zahtevo katere koli pogodbenice pod pogojem, da jo podpira najmanj tretjina pogodbenic.

4. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt at its first meeting rules of procedure and financial rules for itself and any subsidiary bodies, as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat.

5. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the implementation of this Convention. It shall perform the functions assigned to it by the Convention and, to this end, shall:

(a) Establish, further to the requirements of paragraph 6, such subsidiary bodies as it considers necessary for the implementation of the Convention;

(b) Cooperate, where appropriate, with competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies; and

(c) Regularly review all information made available to the Parties pursuant to Article 15, including consideration of the effectiveness of paragraph 2 (b) (iii) of Article 3;

(d) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the objectives of the Convention.

6. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, establish a subsidiary body to be called the Persistent Organic Pollutants Review Committee for the purposes of performing the functions assigned to that Committee by this Convention. In this regard:

(a) The members of the Persistent Organic Pollutants Review Committee shall be appointed by the Conference of the Parties. Membership of the Committee shall consist of government-designated experts in chemical assessment or management. The members of the Committee shall be appointed on the basis of equitable geographical distribution;

(b) The Conference of the Parties shall decide on the terms of reference, organization and operation of the Committee; and

(c) The Committee shall make every effort to adopt its recommendations by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no consensus reached, such recommendation shall as a last resort be adopted by a two-thirds majority vote of the members present and voting.

7. The Conference of the Parties shall, at its third meeting, evaluate the continued need for the procedure contained in paragraph 2 (b) of Article 3, including consideration of its effectiveness.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not Party to this Convention, may be represented at meetings of the Conference of the Parties as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, qualified in matters covered by the Convention, and which has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties as an observer may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

Article 20

Secretariat

1. A Secretariat is hereby established.

2. The functions of the Secretariat shall be:

(a) To make arrangements for meetings of the Conference of the Parties and its subsidiary bodies and to provide them with services as required;

(b) To facilitate assistance to the Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the implementation of this Convention;

(c) To ensure the necessary coordination with the secretariats of other relevant international bodies;

4. Konferenca pogodbenic se na svojem prvem zasedanju s soglasjem dogovori in sprejme poslovnik in finančna pravila zase in za vse pomožne organe ter finančne določbe za delovanje Sekretariata.

5. Konferenca pogodbenic stalno pregleduje in ocenjuje izvajanje konvencije. Opravlja naloge, ki so ji določene s to konvencijo, in v ta namen:

(a) poleg organa, zahtevanega v šestem odstavku, ustanovi take pomožne organe, kot so po njenem mnenju potrebnii za izvajanje konvencije;

(b) sodeluje, kadar je to primerno, s pristojnimi mednarodnimi organizacijami ter z medvladnimi organi in nevladnimi organizacijami in

(c) redno pregleduje vse informacije, ki jih predložijo pogodbenice v skladu s 15. členom, vključno s proučitvijo učinkovitosti točke (iii) pododstavka (b) drugega odstavka 3. člena;

(d) obravnava in izvede kakršen koli dodaten ukrep, ki bi bil morda potreben za doseganje ciljev konvencije.

6. Konferenca pogodbenic na svojem prvem zasedanju ustanovi pomožni organ, imenovan Odbor za pregled obstojuh organskih onesnaževal, in to za opravljanje nalog, ki jih temu odboru nalaga konvencija. V ta namen:

(a) Konferenca pogodbenic imenuje člane Odbora za pregled obstojuh organskih onesnaževal. Odbor sestavlja strokovnjaki za oceno kemikalij ali za ravnanje s kemikalijami, ki jih imenujejo vlade pogodbenic. Člani odbora so imenovani na podlagi pravične zemljepisne porazdelitve;

(b) Konferenca pogodbenic določi naloge in pooblastila, organiziranost in delovanje odbora ter

(c) odbor si po najboljših močeh prizadeva sprejeti svoja priporočila s soglasjem. Če so bila izčrpana vsa prizadevanja za soglasje in soglasja ni bilo mogoče doseči, se tako priporočila v skrajnem primeru sprejemajo z dvotretjinsko večino glasov članov, ki so prisotni in glasujejo.

7. Konferenca pogodbenic na svojem tretjem zasedanju presodi, ali je še potreben postopek iz pododstavka (b) drugega odstavka 3. člena, in prouči njegovo učinkovitost.

8. Združeni narodi, njihove specializirane agencije in Mednarodna agencija za atomsko energijo kakor tudi vsaka druga država nepogodbenica te konvencije so na zasedanjih konference lahko zastopani kot opazovalci. Kateri koli državni ali mednarodni, vladni ali nevladni organ ali agencija, ki se strokovno ukvarja z zadevami, ki jih ureja ta konvencija, in obvesti Sekretariat o svoji želji, da je zastopana na zasedanju Konference pogodbenic kot opazovalec, se zasedanja lahko udeleži, če temu ne nasprotuje najmanj ena tretjina na zasedanju prisotnih pogodbenic. Za udeležbo in sodelovanje opazovalcev velja poslovnik, ki ga sprejme Konferenca pogodbenic.

20. člen

Sekretariat

1. Ustanovi se Sekretariat.

2. Naloge Sekretariata so:

(a) da pripravlja zasedanja Konference pogodbenic in njenih pomožnih organov in da zanje opravlja potrebne storitve;

(b) da olajša pomoč pri izvajaju te konvencije pogodbenicam, ki to zahtevajo, zlasti pogodbenicam v razvoju in pogodbenicam z gospodarstvom v prehodu;

(c) da zagotavlja potrebljno usklajevanje s sekretariati drugih pomembnih mednarodnih organov;

(d) To prepare and make available to the Parties periodic reports based on information received pursuant to Article 15 and other available information;

(e) To enter, under the overall guidance of the Conference of the Parties, into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and

(f) To perform the other secretariat functions specified in this Convention and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

3. The secretariat functions for this Convention shall be performed by the Executive Director of the United Nations Environment Programme, unless the Conference of the Parties decides, by a three-fourths majority of the Parties present and voting, to entrust the secretariat functions to one or more other international organizations.

Article 21

Amendments to the Convention

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party.

2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories to this Convention and, for information, to the depositary.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting.

4. The amendment shall be communicated by the depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.

5. Ratification, acceptance or approval of an amendment shall be notified to the depositary in writing. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for the Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least three-fourths of the Parties. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

Article 22

Adoption and amendment of annexes

1. Annexes to this Convention shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.

2. Any additional annexes shall be restricted to procedural, scientific, technical or administrative matters.

3. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention:

(a) Additional annexes shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in paragraphs 1, 2 and 3 of Article 21;

(b) Any Party that is unable to accept an additional annex shall so notify the depositary, in writing, within one year from the date of communication by the depositary of the adoption of the additional annex. The depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a previous notification of non-acceptance in respect of any additional annex, and the annex shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c); and

(d) da v rednih časovnih presledkih pripravlja in daje pogodbenicam poročila na podlagi informacij, ki jih prejme v skladu s 15. členom, ter druge razpoložljive informacije;

(e) da po splošnih usmeritvah Konference pogodbenic sklepa take upravne in pogodbene dogovore, kot utegnejo biti potrebni za uspešno opravljanje njegovih nalog, in

(f) da opravlja druge naloge Sekretariata, določene v tej konvenciji, in take druge naloge, kot mu jih lahko določi Konferenca pogodbenic.

3. Naloge Sekretariata za to konvencijo opravlja izvršilni direktor Programa Združenih narodov za okolje, razen če Konferenca pogodbenic ne odloči s tričetrtinsko večino glasov prisotnih pogodbenic, ki so glasovale, da naloge Sekretariata zaupa eni ali več drugim mednarodnim organizacijam.

21. člen

Spremembe konvencije

1. Vsaka pogodbenica lahko predlaga spremembe te konvencije.

2. Spremembe konvencije se sprejmejo na zasedanju Konference pogodbenic. Besedilo katere koli predlagane spremembe Sekretariat pošlje pogodbenicam najmanj šest mesecev pred zasedanjem, na katerem naj bi bila sprememba sprejeta. Sekretariat pošlje predlagane spremembe tudi podpisnicam te konvencije in v vednost depozitarju.

3. Pogodbenice si prizadevajo, da bi se o vsaki predlagani spremembi sporazumele s soglasjem. Če so bila izčrpana vsa prizadevanja za soglasje in dogovor ni bil dosežen, se sprememba v skrajnem primeru sprejme s tričetrtinsko večino glasov pogodbenic, ki so prisotne in glasujejo.

4. Depozitar pošlje spremembo vsem pogodbenicam v ratifikacijo, sprejetje ali odobritev.

5. O ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi spremembe je treba pisno obvestiti depozitarja. Sprememba, ki je bila sprejeta v skladu s tretjim odstavkom, začne veljati za pogodbenice, ki so jo sprejele, devetdeseti dan po dnevu, ko je najmanj tri četrtine pogodbenic deponiralo svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi. Pozneje začne sprememba veljati za vsako drugo pogodbenico devetdeseti dan po dnevu, ko je ta pogodbenica deponirala svojo listino o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi spremembe.

22. člen

Sprejemanje in spremenjanje prilog

1. Priloge k tej konvenciji so njen neločljivi sestavni del, in če ni izrecno drugače določeno, pomeni sklicevanje na to konvencijo hkrati tudi sklicevanje na vse njene priloge.

2. Priloge so omejene na postopkovne, znanstvene, strokovne ali upravne zadeve.

3. Za predlaganje, sprejemanje in začetek veljavnosti dodatnih prilog h konvenciji se uporablja ta postopek:

(a) dodatne priloge se predlagajo in sprejmejo skladno s postopkom, ki je določen v prvem, drugem in tretjem odstavku 21. člena;

(b) pogodbenica, ki ne more sprejeti dodatne priloge, o tem pisno uradno obvesti depozitarja v enem letu po dnevu, ko jo je depozitar seznanil, da je bila sprejeta dodatna priloga. Depozitar nemudoma uradno obvesti vse pogodbenice o takem prejetem uradnem obvestilu. Pogodbenica lahko kadar koli umakne prejšnje uradno obvestilo o nesprejetju dodatne priloge in nato začne za tako pogodbenico priloga veljati po pogojih iz pododstavka (c) ter

(c) On the expiry of one year from the date of the communication by the depositary of the adoption of an additional annex, the annex shall enter into force for all Parties that have not submitted a notification in accordance with the provisions of subparagraph (b).

4. The proposal, adoption and entry into force of amendments to Annex A, B or C shall be subject to the same procedures as for the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention, except that an amendment to Annex A, B or C shall not enter into force with respect to any Party that has made a declaration with respect to amendment to those Annexes in accordance with paragraph 4 of Article 25, in which case any such amendment shall enter into force for such a Party on the ninetieth day after the date of deposit with the depositary of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect to such amendment.

5. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of an amendment to Annex D, E or F:

(a) Amendments shall be proposed according to the procedure in paragraphs 1 and 2 of Article 21;

(b) The Parties shall take decisions on an amendment to Annex D, E or F by consensus; and

(c) A decision to amend Annex D, E or F shall forthwith be communicated to the Parties by the depositary. The amendment shall enter into force for all Parties on a date to be specified in the decision.

6. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention, the additional annex or amendment shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention enters into force.

Article 23

Right to vote

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2.

2. A regional economic integration organization, on matters within its competence, shall exercise its right to vote with a number of votes equal to the number of its member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right to vote, and vice versa.

Article 24

Signature

This Convention shall be open for signature at Stockholm by all States and regional economic integration organizations on 23 May 2001, and at the United Nations Headquarters in New York from 24 May 2001 to 22 May 2002.

Article 25

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. It shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

(c) ob izteku enega leta od dneva, ko je depozitar seznanil pogodbenice, da je bila sprejeta dodatna priloga, začne ta dodatna priloga veljati za vse pogodbenice, ki niso predložile uradnega obvestila v skladu z določbami pododstavka (b).

4. Za predlaganje, sprejemanje in začetek veljavnosti sprememb k Prilogi A, B ali C veljajo enaki postopki kot za predlaganje, sprejemanje in začetek veljavnosti dodatnih prilog k tej konvenciji, razen da sprememba k Prilogi A, B ali C ne začne veljati za pogodbenico, ki je dala izjavo o spremembah k tem prilogam skladno s četrtem odstavkom 25. člena. V takem primeru začne sprememba za tako pogodbenico veljati devetdeseti dan po dnevu, ko je ta pogodbenica deponirala svojo listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi spremembe ali pristopu k njej.

5. Za predlaganje, sprejemanje in začetek veljavnosti sprememb k Prilogi D, E ali F se uporablja ta postopek:

(a) spremembe se predlagajo v skladu s postopkom iz prvega in drugega odstavka 21. člena;

(b) pogodbenice sprejmejo odločitev o spremembi k Prilogi D, E ali F s soglasjem in

(c) odločitev o spremembi Priloge D, E ali F depozitar takoj sporoči pogodbenicam. Sprememba začne veljati za vse pogodbenice na dan, določen v odločitvi.

6. Če je dodatna priloga ali sprememba kakve priloge povezana s spremembijo te konvencije, taka dodatna priloga ali sprememba ne začne veljati, dokler ne začne veljati sprememba konvencije.

23. člen

Pravica do glasovanja

1. Vsaka pogodbenica konvencije ima en glas, razen kot je določeno v drugem odstavku.

2. Organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje lahko o zadevah, ki so v njeni pristojnosti, uresničuje pravico do glasovanja s številom glasov, ki je enako številu njenih držav članic, ki so pogodbenice te konvencije. Taka organizacija ne sme uveljavljati svoje pravice do glasovanja, če katera koli od njenih držav članic sama uresničuje svojo pravico do glasovanja, in obratno.

24. člen

Podpis

Ta konvencija je na voljo za podpis vsem državam in organizacijam za regionalno gospodarsko povezovanje v Stockholmu 23. maja 2001 in na sedežu Združenih narodov v New Yorku od 24. maja 2001 do 22. maja 2002.

25. člen

Ratifikacija, sprejetje, odobritev ali pristop

1. To konvencijo morajo države in organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje ratificirati, sprejeti ali odobriti. Za pristop je državam in organizacijam za regionalno gospodarsko povezovanje na voljo od dneva, ko je končano podpisovanje konvencije. Listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu se hranijo pri depozitarju.

2. Vsako organizacijo za regionalno gospodarsko povezovanje, ki postane pogodbenica te konvencije, ne da bi bila pogodbenica katera koli od njenih držav članic, obvezujejo vse obveznosti iz te konvencije. Kadar je pri takih organizacijah ena ali več njenih držav članic pogodbenica te konvencije, organizacija in njene države članice določijo ustrezno razmejitve odgovornosti za izpolnjevanje obveznosti po tej konvenciji. V teh primerih organizacija in države članice niso upravičene sočasno uresničevati pravice iz te konvencije.

3. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence in respect of the matters governed by this Convention. Any such organization shall also inform the depositary, who shall in turn inform the Parties, of any relevant modification in the extent of its competence.

4. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, any Party may declare that, with respect to it, any amendment to Annex A, B or C shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

Article 26

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. For the purpose of paragraphs 1 and 2, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of that organization.

Article 27

Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 28

Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon the expiry of one year from the date of receipt by the depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

Article 29

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Convention.

Article 30

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Stockholm on this twenty-second day of May, two thousand and one.

3. V svoji listini o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje izjavi, kakšen je obseg njenih pristojnosti glede zadev, ki jih ureja ta konvencija. Vsaka taka organizacija tudi obvesti depozitarja o vsaki pomembni spremembi svoje pristojnosti, depozitar pa o tem obvesti pogodbenice.

4. V svoji listini o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu lahko vsaka pogodbenica izjavi, da zanje začne veljati sprememba Priloge A, B ali C šele po tem, ko pogodbenica deponira svojo listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi spremembe ali pristopu k njej.

26. člen

Začetek veljavnosti

1. Ta konvencija začne veljati devetdeseti dan po dnevu deponiranja petdesete listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

2. Za vsako državo ali organizacijo za regionalno gospodarsko povezovanje, ki ratificira, sprejme ali potrdi konvencijo ali k njej pristopi po deponiraju petdesete listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, začne konvencija veljati devetdeseti dan po tem, ko je ta država ali organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje deponirala svojo listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

3. Za namene prvega in drugega odstavka se nobena listina, ki jo je deponirala organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, ne šteje kot dodatna listina k tistim, ki so jih deponirale države članice take organizacije.

27. člen

Pridržki

K tej konvenciji niso dopustni nobeni pridržki.

28. člen

Odpoved

1. Pogodbenica lahko to konvencijo odpove kadar kolikor po treh letih od dneva, ko je ta konvencija za to pogodbenico začela veljati, tako da predpisno uradno obvestilo depozitarju.

2. Vsaka taka odpoved začne veljati po izteku enega leta od dneva, ko je depozitar prejel uradno obvestilo o odpovedi, ali pozneje na dan, ki je lahko določen v uradnem obvestilu o odpovedi.

29. člen

Depozitar

Depozitar te konvencije je generalni sekretar Združenih narodov.

30. člen

Verodostojna besedila

Izvirnik te konvencije, katere besedila v angleškem, arabskem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem besedilu so enako verodostojna, je deponiran pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

V POTRDITEV TEGA so podpisani, ki so bili za to pravilno pooblaščeni, podpisali to konvencijo.

Sklenjeno v Stockholmu dvaindvajsetega maja dva tisoč ena.

Annex A
ELIMINATION

Part I

Chemical	Activity	Specific exemption
Aldrin* CAS No: 309-00-2	Production	None
	Use	Local ectoparasiticide Insecticide
Chlordane* CAS No: 57-74-9	Production	As allowed for the Parties listed in the Register
	Use	Local ectoparasiticide Insecticide Termitecid Termitecid in buildings and dams Termitecid in roads Additive in plywood adhesives
Dieldrin* CAS No: 60-57-1	Production	None
	Use	In agricultural opera- tions
Endrin* CAS No: 72-20-8	Production	None
	Use	None
Heptachlor* CAS No: 76-44-8	Production	None
	Use	Termitecid Termitecid in structures of houses Termitecid (subter- ranean) Wood treatment In use in underground cable boxes
Hexachlorobenzene CAS No: 118-74-1	Production	As allowed for the Parties listed in the Register
	Use	Intermediate Solvent in pesticide Closed system site limited intermediate
Mirex* CAS No: 2385-85-5	Production	As allowed for the Parties listed in the Register
	Use	Termitecid
Toxaphene* CAS No: 8001-35-2	Production	None
	Use	None
Polychlorinated Biphenyls (PCB)*	Production	None
	Use	Articles in use in ac- cordance with the provisions of Part II of this Annex

Notes:

(i) Except as otherwise specified in this Convention, quantities of a chemical occurring as unintentional trace contaminants in products and articles shall not be considered to be listed in this Annex;

(ii) This note shall not be considered as a production and use specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Quantities of a chemical occurring as constituents of articles manufactured or already in use before or on the date of entry into force of the relevant obligation with respect to that chemical, shall not be considered as listed in this Annex, provided that a Party has notified the Secretariat that a particular type of article remains in use within that Party. The Secretariat shall make such notifications publicly available;

Priloga A
ODPRAVA

I. del

KEMIKALIJA	DEJAVNOST	POSEBNA IZJEMA
aldrin* CAS št.: 309-00-2	proizvodnja	ne obstaja
	uporaba	lokalni ektoparazitid insekticid
klordan* CAS št.: 57-74-9	proizvodnja	kot je dovoljeno za pogodbenice, navedene v registru
	uporaba	lokalni ektoparazitid insekticid termicid termicid v zgradbah in jezovih termicid v cestah dodatek v lepilih za vezani les
dieldrin* CAS št.: 60-57-1	proizvodnja	ne obstaja
	uporaba	za kmetijske dejavnosti
endrin* CAS št.: 72-20-8	proizvodnja	ne obstaja
	uporaba	ne obstaja
heptaklor* CAS št.: 76-44-8	proizvodnja	ne obstaja
	uporaba	termicid termicid v konstrukci- jah hiš termicid (podzemni) obdelava lesa se uporablja v kanalih s kabli pod zemljo
heksaklorobenzen CAS št.: 118-74-1	proizvodnja	kot je dovoljeno za pogodbenice, navedene v registru
	uporaba	vmesni produkt topilo v pesticidih vmesni produkt v zap- tem sistemu, omejen na določeno lokacijo
mireks* CAS št.: 2385-85-5	proizvodnja	kot je dovoljeno za pogodbenice, navedene v registru
	uporaba	termicid
toksafen* CAS št.: 8001-35-2	proizvodnja	ne obstaja
	uporaba	ne obstaja
poliklorirani bifenili (PCB)*	proizvodnja	ne obstaja
	uporaba	predmeti, ki se uporabljajo v skladu z določbami II. dela te priloge

Opombe:

(i) Razen če ni v tej konvenciji drugače določeno, se kemikalija, ki se nenamerno pojavlja kot onesnaževalo v sledih v proizvodih in predmetih, ne šteje kot kemikalija na seznamu v tej prilogi.

(ii) Ta opomba se ne šteje kot posebna izjema v zvezi s proizvodnjo in uporabo za namene drugega odstavka 3. člena. Kemikalija, ki se pojavlja kot sestavni del predmetov, ki so bili izdelani ali so se uporabljali pred začetkom veljavnosti ustreznih obveznosti v zvezi s to kemikalijo, se ne šteje kot kemikalija na seznamu v tej prilogi, če je pogodbenica uradno obvestila Sekretariat, da se določena vrsta predmeta še naprej uporablja v tej pogodbenici. Sekretariat omogoči, da je tako obvestilo na voljo javnosti.

(iii) This note, which does not apply to a chemical that has an asterisk following its name in the Chemical column in Part I of this Annex, shall not be considered as a production and use specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Given that no significant quantities of the chemical are expected to reach humans and the environment during the production and use of a closed-system site-limited intermediate, a Party, upon notification to the Secretariat, may allow the production and use of quantities of a chemical listed in this Annex as a closed-system site-limited intermediate that is chemically transformed in the manufacture of other chemicals that, taking into consideration the criteria in paragraph 1 of Annex D, do not exhibit the characteristics of persistent organic pollutants. This notification shall include information on total production and use of such chemical or a reasonable estimate of such information and information regarding the nature of the closed-system site-limited process including the amount of any non-transformed and unintentional trace contamination of the persistent organic pollutant-starting material in the final product. This procedure applies except as otherwise specified in this Annex. The Secretariat shall make such notifications available to the Conference of the Parties and to the public. Such production or use shall not be considered a production or use specific exemption. Such production and use shall cease after a ten-year period, unless the Party concerned submits a new notification to the Secretariat, in which case the period will be extended for an additional ten years unless the Conference of the Parties, after a review of the production and use decides otherwise. The notification procedure can be repeated;

(iv) All the specific exemptions in this Annex may be exercised by Parties that have registered exemptions in respect of them in accordance with Article 4 with the exception of the use of polychlorinated biphenyls in articles in use in accordance with the provisions of Part II of this Annex, which may be exercised by all Parties.

Part II

Polychlorinated biphenyls

Each Party shall:

(a) With regard to the elimination of the use of polychlorinated biphenyls in equipment (e.g. transformers, capacitors or other receptacles containing liquid stocks) by 2025, subject to review by the Conference of the Parties, take action in accordance with the following priorities:

(i) Make determined efforts to identify, label and remove from use equipment containing greater than 10 per cent polychlorinated biphenyls and volumes greater than 5 litres;

(ii) Make determined efforts to identify, label and remove from use equipment containing greater than 0.05 per cent polychlorinated biphenyls and volumes greater than 5 litres;

(iii) Endeavour to identify and remove from use equipment containing greater than 0.005 percent polychlorinated biphenyls and volumes greater than 0.05 litres;

(b) Consistent with the priorities in subparagraph (a), promote the following measures to reduce exposures and risk to control the use of polychlorinated biphenyls:

(i) Use only in intact and non-leaking equipment and only in areas where the risk from environmental release can be minimised and quickly remedied;

(ii) Not use in equipment in areas associated with the production or processing of food or feed;

(iii) When used in populated areas, including schools and hospitals, all reasonable measures to protect from electrical failure which could result in a fire, and regular inspection of equipment for leaks;

(iii) Ta opomba, ki se ne uporablja za kemikalijo, katere imenu sledi zvezdica v stolpcu "kemikalija" v I. delu te priloge, se ne šteje kot posebna izjema v zvezi s proizvodnjo in uporabo za namene drugega odstavka 3. člena. Glede na to, da ni pričakovati, da bi večje količine kemikalije priše v stik z ljudmi in okoljem med nastajanjem in uporabo vmesnega produkta v zaprtem sistemu, ki je omejen na lokacijo, sme pogodbenica po obvestilu Sekretariata dovoliti proizvodnjo in uporabo količin kemikalije na seznamu te priloge kot vmesnega produkta v zaprtem sistemu, ki je omejena na lokacijo in ki se kemično transformira pri proizvodnji drugih kemikalij, ki ob upoštevanju meril prvega odstavka Priloge D ne kažejo značilnosti obstojnih organskih onesnaževal. V uradnem obvestilu je treba navesti informacije o skupni proizvodnji in uporabi take kemikalije ali razumno oceno obsega skupne proizvodnje in uporabe ter informacije o vrsti postopka v zaprtem sistemu, ki je omejen na lokacijo, vključno z obsegom onesnaženja končnega proizvoda z nespremenjeno vhodno kemikalijo – obstojnim organskim onesnaževalom ter z obsegom nenamerne onesnaženja v sledeh. Omenjeni postopek se uporablja, razen če ni v tej prilogi drugače določeno. Sekretariat omogoči, da so tako uradna obvestila na voljo Konferenci pogodbenic in javnosti. Taka proizvodnja ali uporaba se ne šteje kot posebna izjema v zvezi s proizvodnjo ali uporabo. Taka proizvodnja ali uporaba mora prenehati v desetih letih, razen če prizadeta pogodbenica Sekretariatu ne pošlje novega uradnega obvestila; v tem primeru se desetletno obdobje podaljša za dodatnih deset let, razen če Konferenca pogodbenic po pregledu proizvodnje in uporabe ne odloči drugače. Postopek uradnega obveščanja je mogoče ponoviti.

(iv) Vse posebne izjeme v tej prilogi lahko uporabljajo pogodbenice, ki so zase registrirale izjeme v skladu s 4. členom, razen za uporabo polikloriranih bifenilov v predmetih, ki se uporabljajo skladno z določbami II. dela te priloge, ki je dovoljena vsem pogodbenicam.

II. del

Poliklorirani bifenili

Vsaka pogodbenica:

(a) mora v skladu z revizijo Konference pogodbenic do leta 2025 pri odpravi uporabe polikloriranih bifenilov v opremi (na primer v transformatorjih, kondenzatorjih in drugih vsebnikih, ki vsebujejo zaloge tekočin) ukrepati v skladu z naslednjimi prednostnimi nalogami:

(i) si odločno prizadevati za prepoznavanje, označevanje in odstranitev iz uporabe opreme, ki vsebuje več kot 10 odstotkov polikloriranih bifenilov, s prostornino, večjo od pet litrov;

(ii) si odločno prizadevati za prepoznavanje, označevanje in odstranitev iz uporabe opreme, ki vsebuje več kot 0,05 odstotka polikloriranih bifenilov, s prostornino, večjo od pet litrov;

(iii) si odločno prizadevati za prepoznavanje, označevanje in odstranitev iz uporabe opreme, ki vsebuje več kot 0,005 odstotka polikloriranih bifenilov, s prostornino, večjo od 0,05 litra;

(b) mora skladno s prednostnimi nalogami iz pododstavka (a) spodbujati naslednje ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti in tveganja z nadzorom nad uporabo polikloriranih bifenilov:

(i) jih uporabljati le v nepoškodovani opremi, ki ne pušča, in le na območjih, na katerih je mogoče tveganja zaradi izpusta v okolje čim bolj zmanjšati in stanje hitro popraviti;

(ii) jih ne uporabljati v opremi na območjih, na katerih se prideluje ali predeluje hrana ali krma;

(iii) pri uporabi na naseljenih območjih, vključno s šolami in bolnišnicami, uvesti vse upravičene ukrepe za zaščito pred izpadom električnega toka, ki bi lahko povzročil požar, ter redno pregledovati opremo, da ne bi puščala;

(c) Notwithstanding paragraph 2 of Article 3, ensure that equipment containing polychlorinated biphenyls, as described in subparagraph (a), shall not be exported or imported except for the purpose of environmentally sound waste management;

(d) Except for maintenance and servicing operations, not allow recovery for the purpose of reuse in other equipment of liquids with polychlorinated biphenyls content above 0.005 per cent;

(e) Make determined efforts designed to lead to environmentally sound waste management of liquids containing polychlorinated biphenyls and equipment contaminated with polychlorinated biphenyls having a polychlorinated biphenyls content above 0.005 per cent, in accordance with paragraph 1 of Article 6, as soon as possible but no later than 2028, subject to review by the Conference of the Parties;

(f) In lieu of note (ii) in Part I of this Annex, endeavour to identify other articles containing more than 0.005 per cent polychlorinated biphenyls (e.g. cable-sheaths, cured caulk and painted objects) and manage them in accordance with paragraph 1 of Article 6;

(g) Provide a report every five years on progress in eliminating polychlorinated biphenyls and submit it to the Conference of the Parties pursuant to Article 15;

(h) The reports described in subparagraph (g) shall, as appropriate, be considered by the Conference of the Parties in its reviews relating to polychlorinated biphenyls. The Conference of the Parties shall review progress towards elimination of polychlorinated biphenyls at five year intervals or other period, as appropriate, taking into account such reports.

Annex B RESTRICTION

Part I

Chemical	Activity	Acceptable purpose or specific exemption
DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorophenyl)ethane) CAS No: 50-29-3	Production	Acceptable purpose: Disease vector control use in accordance with Part II of this Annex Specific exemption: Intermediate in production of dicofol Intermediate
	Use	Acceptable purpose: Disease vector control in accordance with Part II of this Annex Specific exemption: Production of dicofol Intermediate

Notes:

(i) Except as otherwise specified in this Convention, quantities of a chemical occurring as unintentional trace contaminants in products and articles shall not be considered to be listed in this Annex;

(ii) This note shall not be considered as a production and use acceptable purpose or specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Quantities of a chemical occurring as constituents of articles manufactured or already in use before or on the date of entry into force of the relevant obligation with respect to that chemical, shall not be considered as listed in this Annex, provided that a Party has notified the Secretariat that a particular type of article remains in use within that Party. The Secretariat shall make such notifications publicly available;

(c) ne glede na določbe drugega odstavka 3. člena zagotavlja, da se oprema, ki vsebuje poliklorirane bifenile, kot je opisana v pododstavku (a), ne izvaja ali uvaža, razen za namene okolju primerrega ravnanja z odpadki;

(d) razen pri vzdrževanju in servisiranju ne dovoli predelave tekočin z večjo vsebnostjo polikloriranih bifenilov kot 0,005 odstotka za ponovno uporabo v drugi opremi;

(e) si mora v skladu s prvim odstavkom 6. člena odločno prizadevati za čimprejšnje, najpozneje pa do 2028 okolju primerno ravnanje z odpadnimi tekočinami, ki vsebujejo poliklorirane bifenile, in z opremo, ki je onesnažena s polikloriranimi bifenili z vsebnostjo polikloriranih bifenilov, večjo od 0,005 odstotka, kar mora proučiti Konference pogodbenic;

(f) namesto opombe (ii) v I. delu te priloge si mora prizadevati prepoznati druge predmete, ki vsebujejo več kot 0,005 odstotka polikloriranih bifenilov (na primer zaščitni zasloni, vulkanizirana smola in obarvani predmeti), ter ravnati z njimi skladno s prvim odstavkom 6. člena;

(g) vsakih pet let pripravi poročilo o napredku pri odpravi polikloriranih bifenilov in ga predloži Konferenci pogodbenic skladno s 15. členom;

(h) poročila, opisana v pododstavku (g), kot je ustrezno, obravnava Konferenco pogodbenic pri svojih pregledih v zvezi s polikloriranimi bifenili. Konferenco pogodbenic vsakih pet let ali v drugem časovnem presledku, kot je ustrezno, ob upoštevanju poročil prouči napredek pri odpravi polikloriranih bifenilov.

Priloga B OMEJITEV

I. del

KEMIKALIJA	DEJAVNOST	SPREJEMLJIV NAMEN ALI POSEBNA IZJEMA
DDT (1,1,1-trikloro-2,2-bis(4-klorofenil)etan) CAS št.: 50-29-3	proizvodnja	Sprejemljivi namen: nadzor nad prenašalcji bolezni v skladu z II. delom te priloge Posebna izjema: vmesni produkt pri proizvodnji dikofola vmesni produkt
	uporaba	Sprejemljiv namen: nadzor nad prenašalcji bolezni v skladu z II. delom te priloge Posebna izjema: proizvodnja dikofola vmesni produkt

Opombe:

i) Razen če ni v tej konvenciji drugače določeno, se kemikalija, ki se nenamerno pojavlja kot onesnaževalo v sledih v proizvodih in predmetih, ne šteje kot kemikalija na seznamu v tej prilogi.

ii) Ta opomba se ne šteje kot sprejemljiv namen v zvezi s proizvodnjo in uporabo ali kot posebna izjema za namene drugega odstavka 3. člena. Kemikalija, ki se pojavlja kot sestavni deli predmetov, ki so bili izdelani ali so se uporabljali pred začetkom veljavnosti ustrezne obveznosti v zvezi s to kemikalijo, se ne šteje kot kemikalija na seznamu v tej prilogi, če je pogodbenica uradno obvestila Sekretariat, da se določena vrsta predmeta še naprej uporablja v tej pogodbenici. Sekretariat omogoči, da je tako obvestilo na voljo javnosti.

(iii) This note shall not be considered as a production and use specific exemption for purposes of paragraph 2 of Article 3. Given that no significant quantities of the chemical are expected to reach humans and the environment during the production and use of a closed-system site-limited intermediate, a Party, upon notification to the Secretariat, may allow the production and use of quantities of a chemical listed in this Annex as a closed-system site-limited intermediate that is chemically transformed in the manufacture of other chemicals that, taking into consideration the criteria in paragraph 1 of Annex D, do not exhibit the characteristics of persistent organic pollutants. This notification shall include information on total production and use of such chemical or a reasonable estimate of such information and information regarding the nature of the closed-system site-limited process including the amount of any non-transformed and unintentional trace contamination of the persistent organic pollutant-starting material in the final product. This procedure applies except as otherwise specified in this Annex. The Secretariat shall make such notifications available to the Conference of the Parties and to the public. Such production or use shall not be considered a production or use specific exemption. Such production and use shall cease after a ten-year period, unless the Party concerned submits a new notification to the Secretariat, in which case the period will be extended for an additional ten years unless the Conference of the Parties, after a review of the production and use decides otherwise. The notification procedure can be repeated;

(iv) All the specific exemptions in this Annex may be exercised by Parties that have registered in respect of them in accordance with Article 4.

Part II

DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorophenyl)ethane)

1. The production and use of DDT shall be eliminated except for Parties that have notified the Secretariat of their intention to produce and/or use it. A DDT Register is hereby established and shall be available to the public. The Secretariat shall maintain the DDT Register.

2. Each Party that produces and/or uses DDT shall restrict such production and/or use for disease vector control in accordance with the World Health Organization recommendations and guidelines on the use of DDT and when locally safe, effective and affordable alternatives are not available to the Party in question.

3. In the event that a Party not listed in the DDT Register determines that it requires DDT for disease vector control, it shall notify the Secretariat as soon as possible in order to have its name added forthwith to the DDT Register. It shall at the same time notify the World Health Organization.

4. Every three years, each Party that uses DDT shall provide to the Secretariat and the World Health Organization information on the amount used, the conditions of such use and its relevance to that Party's disease management strategy, in a format to be decided by the Conference of the Parties in consultation with the World Health Organization.

5. With the goal of reducing and ultimately eliminating the use of DDT, the Conference of the Parties shall encourage:

(a) Each Party using DDT to develop and implement an action plan as part of the implementation plan specified in Article 7. That action plan shall include:

(i) Development of regulatory and other mechanisms to ensure that DDT use is restricted to disease vector control;

(ii) Implementation of suitable alternative products, methods and strategies, including resistance management strategies to ensure the continuing effectiveness of these alternatives;

iii) Ta opomba se ne šteje kot posebna izjema v zvezi s proizvodnjo in uporabo za namene drugega odstavka 3. člena. Glede na to, da ni pričakovati, da bi večje količine kemikalije prišle v stik z ljudmi in okoljem med proizvodnjo in uporabo vmesnega produkta v zaprtem sistemu, ki je omejen na lokacijo, sme pogodbenica po obvestilu Sekretariata dovoliti proizvodnjo in uporabo količin kemikalije na seznamu te priloge kot vmesnega produkta v zaprtem sistemu, ki je omejena na lokacijo in se kemično transformira pri proizvodnji drugih kemikalij, ki ob upoštevanju merit prvega odstavka Priloge D ne kažejo značilnosti obstojnih organskih onesnaževal. V uradnem obvestilu je treba navesti informacije o skupni proizvodnji in uporabi take kemikalije ali razumno oceno obsega skupne proizvodnje in uporabe ter informacije o vrsti postopka v zaprtem sistemu, ki je omejen na lokacijo, vključno z obsegom onesnaženja končnega proizvoda z netransformirano vhodno kemikalijo – obstojnim organskim onesnaževalom ter z obsegom nenamernega onesnaženja v sledih. Omenjeni postopek se uporablja, razen če ni v tej prilogi drugače določeno. Sekretariat omogoči, da so taka uradna obvestila na voljo Konferenci pogodbenic in javnosti. Taka proizvodnja ali uporaba se ne šteje kot posebna izjema v zvezi s proizvodnjo ali uporabo. Taka proizvodnja in uporaba morata prenehati v desetih letih, razen če prizadeta pogodbenica Sekretariatu ne pošlje novega uradnega obvestila; v tem primeru se desetletno obdobje podaljša za dodatnih deset let, razen če Konferenca pogodbenic po pregledu proizvodnje in uporabe ne odloči drugače. Postopek uradnega obveščanja je mogoče ponoviti.

iv) Vse posebne izjeme v tej prilogi lahko uporabljajo pogodbenice, ki so zase registrirale izjeme v skladu s 4. členom.

II. del:

DDT (1,1,1-trikloro-2,2-bis(4-klorofenil)etan)

1. Odpravita se proizvodnja in uporaba DDT-ja, razen za pogodbenice, ki so uradno obvestile Sekretariat o svoji nameri, da bodo proizvajale in/ali uporabljale DDT. S tem se uvede register za DDT, ki je na voljo javnosti. Sekretariat vodi register za DDT.

2. Vsaka pogodbenica, ki proizvaja in/ali uporablja DDT, mora omejiti tako proizvodnjo in/ali uporabo zaradi nadzora nad prenašalcem bolezni v skladu s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije in smernicami za uporabo DDT-ja ter kadar pogodbenici niso na voljo varna, učinkovita in cenovno dostopna druga sredstva.

3. Če pogodbenica, ki ni vpisana v register za DDT, ugotovi, da potrebuje DDT za nadzor nad prenašalcem bolezni, o tem čim prej obvesti Sekretariat, da bi se njeno ime dodalo v register za DDT. Obenem obvesti Svetovno zdravstveno organizacijo.

4. Pogodbenica, ki uporablja DDT, vsaka tri leta pošlje Sekretariatu in Svetovni zdravstveni organizaciji informacije o uporabljeni količini, pogojih uporabe in o pomenu snovi za pogodbeničino strategijo obvladovanja bolezni v obliki, ki jo predpiše Konferenca pogodbenic po posvetu s Svetovno zdravstveno organizacijo.

5. Zaradi zmanjšanja in končne odprave uporabe DDT-ja Konferenca pogodbenic spodbuja:

(a) vsako pogodbenico, ki uporablja DDT, naj oblikuje in izvaja akcijski načrt kot del izvedbenega načrta, opisanega v 7. členu. Akcijski načrt vsebuje:

(i) oblikovanje ureditvenih in drugih mehanizmov, s katerimi se zagotovi, da je uporaba DDT-ja omejena na nadzor nad prenašalcem bolezni;

(ii) uporabo ustreznih alternativnih proizvodov, metod in strategij, vključno s strategijami za obvladovanje odpornosti, s katerimi se zagotovi nadaljnja učinkovitost teh alternativ;

(iii) Measures to strengthen health care and to reduce the incidence of the disease.

(b) The Parties, within their capabilities, to promote research and development of safe alternative chemical and non-chemical products, methods and strategies for Parties using DDT, relevant to the conditions of those countries and with the goal of decreasing the human and economic burden of disease. Factors to be promoted when considering alternatives or combinations of alternatives shall include the human health risks and environmental implications of such alternatives. Viable alternatives to DDT shall pose less risk to human health and the environment, be suitable for disease control based on conditions in the Parties in question and be supported with monitoring data.

6. Commencing at its first meeting, and at least every three years thereafter, the Conference of the Parties shall, in consultation with the World Health Organization, evaluate the continued need for DDT for disease vector control on the basis of available scientific, technical, environmental and economic information, including:

- (a) The production and use of DDT and the conditions set out in paragraph 2;
- (b) The availability, suitability and implementation of the alternatives to DDT; and
- (c) Progress in strengthening the capacity of countries to transfer safely to reliance on such alternatives.

7. A Party may, at any time, withdraw its name from the DDT Registry upon written notification to the Secretariat. The withdrawal shall take effect on the date specified in the notification.

Annex C UNINTENTIONAL PRODUCTION

Part I: Persistent organic pollutants subject to the requirements of Article 5

This Annex applies to the following persistent organic pollutants when formed and released unintentionally from anthropogenic sources:

Chemical
Polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans (PCDD/PCDF)
Hexachlorobenzene (HCB) (CAS No: 118-74-1)
Polychlorinated biphenyls (PCB)

Part II: Source categories

Polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans, hexachlorobenzene and polychlorinated biphenyls are unintentionally formed and released from thermal processes involving organic matter and chlorine as a result of incomplete combustion or chemical reactions. The following industrial source categories have the potential for comparatively high formation and release of these chemicals to the environment:

- (a) Waste incinerators, including co-incinerators of municipal, hazardous or medical waste or of sewage sludge;
- (b) Cement kilns firing hazardous waste;
- (c) Production of pulp using elemental chlorine or chemicals generating elemental chlorine for bleaching;
- (d) The following thermal processes in the metallurgical industry:
 - (i) Secondary copper production;
 - (ii) Sinter plants in the iron and steel industry;
 - (iii) Secondary aluminium production;
 - (iv) Secondary zinc production.

(iii) ukrepe za krepitev zdravstvenega varstva in zmanjšanje pojavljanja bolezni.

(b) pogodbenice, da v okviru svojih zmožnosti spodbujajo raziskave in razvoj varnih alternativnih kemičnih in nekemičnih proizvodov, metod in strategij za pogodbenice, ki uporabljajo DDT, kar mora ustrezati razmeram v teh državah in pri čemer se mora upoštevati cilj zmanjšanja zdravstvene in finančne obremenitve, ki jo povzroča bolezen. Pri izbiri alternativ ali kombinacij alternativ je treba predvsem upoštevati te dejavnike: tveganje za zdravje ljudi in učinke na okolje, ki jih povzročajo take alternative. Alternative, dejansko primerne za uporabo namesto DDT-ja, morajo pomeniti manjše tveganje za zdravje ljudi in za okolje, biti primerne za nadzor nad boleznjijo v razmerah, ki so v prizadetih državah, ter morajo biti podprtje s podatki, pridobljenimi z monitoringom.

6. Na svojem prvem zasedanju in vsaj vsaka tri leta mora Konferenca pogodbenic v posvetovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo oceniti nadaljnjo potrebo po DDT-ju kot sredstvu za nadzor nad prenašalcji bolezni na podlagi razpoložljivih znanstvenih, strokovnih, okoljskih in gospodarskih informacij, vključno z informacijami o:

- (a) proizvodnji in uporabi DDT-ja ter na podlagi pogojev, navedenih v drugem odstavku;
- (b) razpoložljivosti, primernosti in načinu izvajanja oziroma uporabe alternativ za DDT ter
- (c) napredku pri povečevanju zmožnosti držav, da varno preidejo na široko uporabo takih alternativ.

7. Vsaka pogodbenica lahko kadar koli umakne svoje ime iz registra za DDT s pisnim obvestilom Sekretariatu. Umik začne veljati na datum, določen v obvestilu.

Priloga C NENAMERNO NASTAJANJE

I. del: Obstojna organska onesnaževala, za katera veljajo zahteve 5. člena

Določbe te priloge se uporabljajo za naslednja obstojna organska onesnaževala, ki nastajajo in se sproščajo neneamerno iz antropogenih virov:

Kemikalija
poliklorirani dibenzo-p-dioksini in dibenzofurani (PCDD/PCDF)
heksaklorobenzen (HCB) (CAS št.: 118-74-1)
poliklorirani bifenili (PCB)

II. del: Vrste virov

Poliklorirani dibenzo-p-dioksini in dibenzofurani, heksaklorobenzen in poliklorirani bifenili neneamerno nastajajo in se sproščajo zaradi nepopolnega zgorevanja ali zaradi kemičnih reakcij pri termičnih procesih, v katere so vključeni organske snovi in klor. Navedene vrste industrijskih virov lahko tvorijo sorazmerno velike količine teh kemikalij in jih sproščajo v okolje:

- (a) sežigalnice odpadkov, vključno s sočasnim sežigom komunalnih, nevarnih ali medicinskih odpadkov ali usedlin komunalnih odpak;
- (b) peči v cementarnah, v katerih se sežigajo nevarni odpadki;
- (c) proizvodnja papirne kaše ob uporabi elementarnega klorja ali kemikalij, iz katerih se sprošča elementarni klor za beljenje;
- (d) naslednji termični procesi v metalurgiji:
 - (i) sekundarna proizvodnja bakra;
 - (ii) peči za sintranje v železarstvu in jeklarstvu;
 - (iii) sekundarna proizvodnja aluminija;
 - (iv) sekundarna proizvodnja cinka.

Part III: Source categories

Polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans, hexachlorobenzene and polychlorinated biphenyls may also be unintentionally formed and released from the following source categories, including:

- (a) Open burning of waste, including burning of landfill sites;
- (b) Thermal processes in the metallurgical industry not mentioned in Part II;
- (c) Residential combustion sources;
- (d) Fossil fuel-fired utility and industrial boilers;
- (e) Firing installations for wood and other biomass fuels;
- (f) Specific chemical production processes releasing unintentionally formed persistent organic pollutants, especially production of chlorophenols and chloranil;
- (g) Crematoria;
- (h) Motor vehicles, particularly those burning leaded gasoline;
- (i) Destruction of animal carcasses;
- (j) Textile and leather dyeing (with chloranil) and finishing (with alkaline extraction);
- (k) Shredder plants for the treatment of end of life vehicles;
- (l) Smouldering of copper cables;
- (m) Waste oil refineries.

Part IV: Definitions

1. For the purposes of this Annex:

(a)"Polychlorinated biphenyls" means aromatic compounds formed in such a manner that the hydrogen atoms on the biphenyl molecule (two benzene rings bonded together by a single carbon-carbon bond) may be replaced by up to ten chlorine atoms; and

(b)"Polychlorinated dibenzo-p-dioxins" and "polychlorinated dibenzofurans" are tricyclic, aromatic compounds formed by two benzene rings connected by two oxygen atoms in polychlorinated dibenzo-p-dioxins and by one oxygen atom and one carbon-carbon bond in polychlorinated dibenzofurans and the hydrogen atoms of which may be replaced by up to eight chlorine atoms.

2. In this Annex, the toxicity of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans is expressed using the concept of toxic equivalency which measures the relative dioxin-like toxic activity of different congeners of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans and coplanar polychlorinated biphenyls in comparison to 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioxin. The toxic equivalent factor values to be used for the purposes of this Convention shall be consistent with accepted international standards, commencing with the World Health Organization 1998 mammalian toxic equivalent factor values for polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans and coplanar polychlorinated biphenyls. Concentrations are expressed in toxic equivalents.

Part V: General guidance on best available techniques and best environmental practices

This Part provides general guidance to Parties on preventing or reducing releases of the chemicals listed in Part I.

A. General prevention measures relating to both best available techniques and best environmental practices

Priority should be given to the consideration of approaches to prevent the formation and release of the chemicals listed in Part I. Useful measures could include:

- (a) The use of low-waste technology;

III. del: Vrste virov

Poliklorirani dibenzo-p-dioksini in dibenzofurani, heksakloroberben in poliklorirani bifenili lahko nemerno nastajajo in se sproščajo pri naslednjih vrstah virov, med katere spadajo tudi:

- (a) sežiganje odpadkov na prostem, vključno s sežiganjem na odlagališčih;
- (b) termični procesi v metalurgiji, ki niso omenjeni v II. delu;
- (c) drobna kurišča;
- (d) grelne naprave v gospodinjstvih in industriji, v katerih zgoreva fosilno gorivo;
- (e) peči, v katerih se kuri z lesom in drugimi gorivi iz biomase;
- (f) posebni kemični procesi, pri katerih nemerno nastajajo obstojna organska onesnaževala, zlasti proizvodnja klorofenolov in kloranila;
- (g) krematoriji;
- (h) motorna vozila, zlasti tista, pri katerih se za pogon uporablja osvinčeni bencin;
- (i) uničevanje živalskih trupel;
- (j) barvanje tekstila in usnja (s kloranilom) ter finiširanje (bazna ekstrakcija);
- (k) obrati z drobilniki za izrabljena vozila;
- (l) vulkaniziranje bakrenih kablov;
- (m) rafinerije odpadnega olja.

IV. del: Opredelitev pojmov

1. V tej prilogi:

(a) "poliklorirani bifenili" pomenijo aromatske spojine, ki nastanejo tako, da vodikove atome v molekuli bifenila (dva benzenova obroča, ki ju veže enojna vez ogljik-ogljik) nadomesti do deset atomov klorja, ter

(b) "poliklorirani dibenzo-p-dioksini" pomenijo triciklične aromatske spojine, sestavljene iz dveh obročev benzena, ki ju povezujeta dva atoma kisika, in iz vodikovih atomov, ki jih lahko nadomesti do osem atomov klorja. "Poliklorirani dibenzofurani" pomenijo triciklične aromatske spojine, sestavljene iz dveh obročev benzena, ki ju povezujeta en atom kisika in ena vez ogljik-ogljik, ter iz vodikovih atomov, ki jih lahko nadomesti do osem atomov klorja.

2. V tej prilogi je strupenost polikloriranih dibenzo-p-dioksinov in dibenzofuranov izražena s pojmom toksične ekvivalentnosti, ki je mera za relativno toksično aktivnost raznih sorodnih snovi iz skupine polikloriranih dibenzo-p-dioksinov in dibenzofuranov ter koplanarnih polikloriranih bifenilov v primerjavi s toksično aktivnostjo 2,3,7,8-tetraklorodibenzo-p-dioksina. Vrednosti faktorjev toksične ekvivalentnosti, ki se uporabljajo za namene te konvencije, so skladne s sprejetimi mednarodnimi standardi, vključno z vrednostmi faktorjev toksične ekvivalentnosti za sesalce Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 1998 za poliklorirane dibenzo-p-dioksine in dibenzofurane ter koplanarne poliklorirane bifenile. Koncentracije so izražene v toksičnih ekvivalentih.

V. del: Splošna navodila o najboljših razpoložljivih tehnikah in najboljših okoljskih praksah

V tem delu so splošna navodila pogodbenicam za preprečevanje ali zmanjšanje izpustov kemikalij, uvrščenih na seznam v I. delu.

A. Splošni ukrepi za preprečevanje, ki se nanašajo na najboljše razpoložljive tehnike in najboljše okoljske prakse

Prednostno se obravnavajo pristopi za preprečevanje nastajanja in sproščanja kemikalij, uvrščenih na seznam v I. delu. Koristni ukrepi lahko vključujejo:

- (a) uporabo tehnologije, pri kateri nastaja malo odpadkov;

- (b) The use of less hazardous substances;
- (c) The promotion of the recovery and recycling of waste and of substances generated and used in a process;
- (d) Replacement of feed materials which are persistent organic pollutants or where there is a direct link between the materials and releases of persistent organic pollutants from the source;
- (e) Good housekeeping and preventive maintenance programmes;
- (f) Improvements in waste management with the aim of the cessation of open and other uncontrolled burning of wastes, including the burning of landfill sites. When considering proposals to construct new waste disposal facilities, consideration should be given to alternatives such as activities to minimize the generation of municipal and medical waste, including resource recovery, reuse, recycling, waste separation and promoting products that generate less waste. Under this approach, public health concerns should be carefully considered;
- (g) Minimization of these chemicals as contaminants in products;
- (h) Avoiding elemental chlorine or chemicals generating elemental chlorine for bleaching.

B. Best available techniques

The concept of best available techniques is not aimed at the prescription of any specific technique or technology, but at taking into account the technical characteristics of the installation concerned, its geographical location and the local environmental conditions. Appropriate control techniques to reduce releases of the chemicals listed in Part I are in general the same. In determining best available techniques, special consideration should be given, generally or in specific cases, to the following factors, bearing in mind the likely costs and benefits of a measure and consideration of precaution and prevention:

- (a) General considerations:
 - (i) The nature, effects and mass of the releases concerned: techniques may vary depending on source size;
 - (ii) The commissioning dates for new or existing installations;
 - (iii) The time needed to introduce the best available technique;
 - (iv) The consumption and nature of raw materials used in the process and its energy efficiency;
 - (v) The need to prevent or reduce to a minimum the overall impact of the releases to the environment and the risks to it;
 - (vi) The need to prevent accidents and to minimize their consequences for the environment;
 - (vii) The need to ensure occupational health and safety at workplaces;
 - (viii) Comparable processes, facilities or methods of operation which have been tried with success on an industrial scale;
 - (ix) Technological advances and changes in scientific knowledge and understanding.
- (b) General release reduction measures: When considering proposals to construct new facilities or significantly modify existing facilities using processes that release chemicals listed in this Annex, priority consideration should be given to alternative processes, techniques or practices that have similar usefulness but which avoid the formation and release of such chemicals. In cases where such facilities will be constructed or significantly modified, in addition to the prevention measures outlined in section A of Part V the following reduction measures could also be considered in determining best available techniques:
 - (i) Use of improved methods for flue-gas cleaning such as thermal or catalytic oxidation, dust precipitation, or adsorption;

- (b) uporabo manj nevarnih snovi;
- (c) spodbujanje predelave in recikliranja odpadkov in snovi, ki nastajajo in se uporabljajo v procesu;
- (d) nadomeščanje vhodnih snovi, ki so obstojna organska onesnaževala, ali vhodnih snovi, pri katerih obstaja neposredna povezava med snovmi in izpustom obstojnih organskih onesnaževal iz vira;
- (e) dobro gospodarjenje in programe preventivnega vzdrževanja;
- (f) izboljšave pri ravnanju z odpadki, katerih namen je prenehanje sežiganja odpadkov na prostem in drugih nenadzorovanih načinov sežiganja, vključno s sežiganjem na odlagališčih. Pri obravnavi predlogov za gradnjo novih objektov za odstranjevanje odpadkov je treba pretehtati alternative, kot so dejavnosti za zmanjšanje nastajanja komunalnih in medicinskih odpadkov, vključno s predelavo virov, ponovno uporabo, recikliranjem, ločevanjem odpadkov in zavzemanjem za proizvode, ki ustvarjajo manj odpadkov. Pri tem pristopu je treba skrbno proučiti vprašanje javnega zdravja;
- (g) zmanjšanje teh kemikalij kot onesnaževal v proizvodih na najmanjšo možno mero;
- (h) izogibanje elementarnemu kloru ali kemikalijam, pri katerih se sprošča elementarni klor za beljenje.

B. Najboljše razpoložljive tehnike

Koncept najboljših razpoložljivih tehnik ni namenjen predpisovanju kake posebne tehnike ali tehnologije, temveč upoštevanju tehničnih značilnosti objekta oziroma naprave, njene geografske lokacije in razmer v lokalnem okolju. Ustrezone tehnike nadzora za zmanjšanje izpustov kemikalij, uvrščenih na seznam v I. delu, so v glavnem enake. Pri določanju najboljših razpoložljivih tehnik je treba na splošno in v posamičnih primerih posebej pretehtati naslednje dejavnike ter pri tem upoštevati verjetne stroške in koristi ukrepa ter načelo previdnosti in preprečevanja:

- (a) Splošni dejavniki:
 - (i) vrsta, učinki in količina izpustov: tehnike se lahko razlikujejo glede na velikost vira;
 - (ii) datum začetka obratovanja bodočih ali obstoječih objektov;
 - (iii) čas, potreben za uvedbo najboljše razpoložljive tehnike;
 - (iv) poraba in vrsta surovin, ki se uporabijo v procesu, ter energetska učinkovitost procesa;
 - (v) potreba po preprečevanju ali zmanjšanju celotnega vpliva izpustov na okolje in nevarnosti za okolje najmanjšo možno mero;
 - (vi) potreba po preprečevanju nesreč in zmanjšanju njihovih posledic za okolje;
 - (vii) potreba po zagotavljanju zdravja in varstva pri delu;
 - (viii) primerljivi postopki, objekti ali metode obratovanja, ki so bili uspešno preizkušeni v industrijskem obsegu;
- (ix) tehnološki napredok in spremembe v znanstvenih doganjajih.
- (b) Splošni ukrepi za zmanjšanje izpustov: pri obravnavi predlogov za gradnjo novih objektov ali za večje spremembe obstoječih objektov, v katerih se uporabljajo postopki, pri katerih se sproščajo kemikalije, uvrščene na seznama v tej prilogi, je treba predvsem pretehtati alternativne procese, tehnike ali prakse, ki so podobno koristne, vendar pri njih ne nastajajo in se ne sproščajo take kemikalije. Ob graditvi ali večji spremembi takih objektov bi se lahko pri ugotavljanju najboljših razpoložljivih tehnik poleg preventivnih ukrepov iz oddelka A V. dela upoštevali še ti ukrepi za zmanjšanje izpustov:
 - (i) uporaba izboljšanih metod za čiščenje dimnih plinov, na primer termična ali katalitska oksidacija, odpraševanje ali adsorpcija;

(ii) Treatment of residuals, wastewater, wastes and sewage sludge by, for example, thermal treatment or rendering them inert or chemical processes that detoxify them;

(iii) Process changes that lead to the reduction or elimination of releases, such as moving to closed systems;

(iv) Modification of process designs to improve combustion and prevent formation of the chemicals listed in this Annex, through the control of parameters such as incineration temperature or residence time.

C. Best environmental practices

The Conference of the Parties may develop guidance with regard to best environmental practices.

Annex D INFORMATION REQUIREMENTS AND SCREENING CRITERIA

1. A Party submitting a proposal to list a chemical in Annexes A, B and/or C shall identify the chemical in the manner described in subparagraph (a) and provide the information on the chemical, and its transformation products where relevant, relating to the screening criteria set out in subparagraphs (b) to (e):

(a) Chemical identity:

(i) Names, including trade name or names, commercial name or names and synonyms, Chemical Abstracts Service (CAS) Registry number, International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) name; and

(ii) Structure, including specification of isomers, where applicable, and the structure of the chemical class;

(b) Persistence:

(i) Evidence that the half-life of the chemical in water is greater than two months, or that its half-life in soil is greater than six months, or that its half-life in sediment is greater than six months; or

(ii) Evidence that the chemical is otherwise sufficiently persistent to justify its consideration within the scope of this Convention;

(c) Bio-accumulation:

(i) Evidence that the bio-concentration factor or bio-accumulation factor in aquatic species for the chemical is greater than 5,000 or, in the absence of such data, that the log Kow is greater than 5;

(ii) Evidence that a chemical presents other reasons for concern, such as high bio-accumulation in other species, high toxicity or ecotoxicity; or

(iii) Monitoring data in biota indicating that the bio-accumulation potential of the chemical is sufficient to justify its consideration within the scope of this Convention;

(d) Potential for long-range environmental transport:

(i) Measured levels of the chemical in locations distant from the sources of its release that are of potential concern;

(ii) Monitoring data showing that long-range environmental transport of the chemical, with the potential for transfer to a receiving environment, may have occurred via air, water or migratory species; or

(iii) Environmental fate properties and/or model results that demonstrate that the chemical has a potential for long-range environmental transport through air, water or migratory species, with the potential for transfer to a receiving environment in locations distant from the sources of its release. For a chemical that migrates significantly through the air, its half-life in air should be greater than two days; and

(ii) obdelava preostankov, odpadne vode, odpadkov in odpadnega blata s postopki, kot je na primer termična obdelava, ali postopki, pri katerih ti postanejo inertni, ali s kemičnimi procesi, ki jih razstrupljajo;

(iii) sprememba procesov, s katerimi se doseže zmanjšanje ali odprava izpustov, na primer prenos v zaprte sisteme;

(iv) sprememba zasnove procesov, s čimer se z nadzrom nad parametri, kot je temperatura sežiganja ali rezidenčni čas, izboljša zgorevanje in prepreči nastajanje kemikalij, uvrščenih na seznam v tej prilogi.

C. Najboljše okoljske prakse

Konferenca pogodbenic lahko oblikuje navodila v zvezi z najboljšimi okoljskimi praksami.

Priloga D

ZAHTEVE GLEDE INFORMACIJ IN MERILA ZA PREGLED

1. Pogodbenica, ki predlaga uvrstitev kemikalije na seznam Priloge A, B in/ali C, identificira kemikalijo, tako kot je opisano v pododstavku (a), ter kadar je to ustrezno, navede podatke o kemikaliji in produktih transformacije te kemikalije po merilih za pregled iz pododstavkov (b) do (e):

(a) kemijska identiteta:

(i) imena, vključno s trgovskim imenom ali imeni, tržnim imenom ali imeni in sinonimi, registrska številka po mednarodnem seznamu odkritih kemičnih snovi (CAS), ime po seznamu Mednarodne zveze za čisto in uporabno kemijo (IUPAC) ter

(ii) struktura, vključno z navedbo izomer, kadar je to ustrezno, ter struktura kemijskega razreda;

(b) obstojnost:

(i) dokazi, da je razpolovna doba kemikalije vodi daljša od dveh mesecev ali da je razpolovna doba v prsti daljša od šestih mesecev ali da je razpolovna doba v usedlini daljša od šestih mesecev, ali

(ii) dokazi, da je kemikalija drugače dovolj obstojna, kar upravičuje njeno obravnavo po tej konvenciji;

(c) bioakumulacija:

(i) dokazi, da je faktor biokoncentracije ali faktor bioakumulacije kemikalije v vodnih vrstah večji od 5.000, ali če ti podatki niso na voljo, da je log Kow večji od 5;

(ii) dokazi, da kemikalija vzbuja skrb zaradi drugih razlogov, na primer zaradi visoke bioakumulacije v drugih vrstah, zaradi velike strupenosti ali ekotoksičnosti, ali

(iii) podatki monitoringa iz živalstva in rastlinstva, ki kažejo, da je bioakumulacijski potencial kemikalije dovolj velik, da je obravnavate kemikalije po tej konvenciji upravičena;

(d) zmožnost za prenos v okolju na velike razdalje:

(i) skrb vzbujajoče visoke izmerjene vrednosti kemikalije na lokacijah daleč stran od vira izpusta kemikalije;

(ii) podatki monitoringa, ki kažejo, da se je lahko zgodil prenos kemikalije v okolju na velike razdalje po zraku, vodi ali s selitveno živalsko vrsto, z možnostjo za prehod v sprejemno okolje daleč stran od virov izpusta kemikalije. Razpolovna življenska doba kemikalije v zraku, ki močno migrira po zraku, mora biti večja kot dva dni in

(iii) lastnosti, ki vplivajo na usodo kemikalije v okolju, in/ali rezultati modela, ki kažejo, da ima kemikalija zmožnost za prenos v okolju na velike razdalje po zraku, vodi ali s selitveno živalsko vrsto, z možnostjo za prehod v sprejemno okolje daleč stran od virov izpusta kemikalije. Razpolovna življenska doba kemikalije v zraku, ki močno migrira po zraku, mora biti večja kot dva dni in

(e) Adverse effects:

(i) Evidence of adverse effects to human health or to the environment that justifies consideration of the chemical within the scope of this Convention; or

(ii) Toxicity or ecotoxicity data that indicate the potential for damage to human health or to the environment.

2. The proposing Party shall provide a statement of the reasons for concern including, where possible, a comparison of toxicity or ecotoxicity data with detected or predicted levels of a chemical resulting or anticipated from its long-range environmental transport, and a short statement indicating the need for global control.

3. The proposing Party shall, to the extent possible and taking into account its capabilities, provide additional information to support the review of the proposal referred to in paragraph 6 of Article 8. In developing such a proposal, a Party may draw on technical expertise from any source.

Annex E**INFORMATION REQUIREMENTS FOR THE RISK PROFILE**

The purpose of the review is to evaluate whether the chemical is likely, as a result of its long-range environmental transport, to lead to significant adverse human health and/or environmental effects, such that global action is warranted. For this purpose, a risk profile shall be developed that further elaborates on, and evaluates, the information referred to in Annex D and includes, as far as possible, the following types of information:

(a) Sources, including as appropriate:

(i) Production data, including quantity and location;

(ii) Uses; and

(iii) Releases, such as discharges, losses and emissions;

(b) Hazard assessment for the endpoint or endpoints of concern, including a consideration of toxicological interactions involving multiple chemicals;

(c) Environmental fate, including data and information on the chemical and physical properties of a chemical as well as its persistence and how they are linked to its environmental transport, transfer within and between environmental compartments, degradation and transformation to other chemicals. A determination of the bio-concentration factor or bio-accumulation factor, based on measured values, shall be available, except when monitoring data are judged to meet this need;

(d) Monitoring data;

(e) Exposure in local areas and, in particular, as a result of long-range environmental transport, and including information regarding bio-availability;

(f) National and international risk evaluations, assessments or profiles and labelling information and hazard classifications, as available; and

(g) Status of the chemical under international conventions.

(e) škodljivi učinki:

(i) dokazi o škodljivih učinkih na zdravje ljudi ali na okolje, ki upravičujejo obravnavo kemikalije po tej konvenciji, ali

(ii) podatki o strupenosti ali ekotoksičnosti, ki nakazujejo zmožnost škodovanja zdravju ljudi ali okolju.

2. Pogodbenica predlagateljica, ki predlaga uvrstitev kemikalije na seznam, predloži izjavo z razlogi za zaskrbjenost glede kemikalije, v katero vključi, če je to mogoče, primerjavo podatkov o strupenosti ali ekotoksičnosti z izmerjenimi ali predvidenimi vrednostmi kemikalije, ki se pojavit ali se predvidevajo zaradi prenosa v okolju na velike razdalje, ter predloži kratko izjavo o potrebi po globalnem nadzoru.

3. Pogodbenica predlagateljica glede na možnosti in svoje sposobnosti predloži dodatne informacije, ki podpirajo proučitev predloga iz šestega odstavka 8. člena. Pri oblikovanju predloga sme pogodbenica črpati strokovne podatke iz katerega koli vira.

Priloga E**ZAHTEVE GLEDE INFORMACIJ ZA OPIS TVEGANJA**

Namen pregleda je oceniti, ali je verjetno, da bo kemikalija zaradi prenosa v okolju na velike razdalje povzročila pomembnejše škodljive učinke na zdravje ljudi in/ali okolje, tako da bi bilo upravičeno globalno delovanje. V ta namen je treba pripraviti opis tveganja, ki mora zajemati natančnejše informacije iz Priloge D in oceno le-teh ter mora, če je mogoče, vsebovati naslednje vrste informacij:

(a) vire, vključujuč, kot je to ustrezno:

(i) podatke o proizvodnji, vključno s količino in lokacijo;

(ii) načine uporabe in

(iii) sproščanje, na primer izpusti, izgube in emisije;

(b) oceno nevarnih lastnosti za ciljni učinek ali ciljne učinke, ki vzbujajo skrb, vključno z upoštevanjem toksikoloških interakcij, pri katerih nastopa več kemikalij;

(c) usodo v okolju, vključno s podatki in informacijami o kemičnih in fizikalnih lastnostih kemikalije, njeni obstojnosti ter o tem, kako so lastnosti kemikalije povezane z njenim prenosom znotraj segmentov okolja in med njimi, z degradacijo in s transformacijo v druge kemikalije. Navesti je treba ugotovljeno vrednost faktorja biokoncentracije ali faktorja bioakumulacije, razen če se oceni, da za to zadoščajo podatki monitoringa;

(d) podatke monitoringa;

(e) izpostavljenost na lokalnih območjih in še zlasti izpostavljenost zaradi prenosa v okolju na velike razdalje, vključno z informacijami o biološki raznovrstnosti;

(f) vrednotenje tveganja, ocene tveganja ali opise tveganja na državni in mednarodni ravni ter informacije o označevanju in razvrstitvi nevarnosti, ki so na voljo, ter

(g) status kemikalije po mednarodnih konvencijah.

Annex FINFORMATION ON SOCIO-ECONOMIC
CONSIDERATIONS

An evaluation should be undertaken regarding possible control measures for chemicals under consideration for inclusion in this Convention, encompassing the full range of options, including management and elimination. For this purpose, relevant information should be provided relating to socio-economic considerations associated with possible control measures to enable a decision to be taken by the Conference of the Parties. Such information should reflect due regard for the differing capabilities and conditions among the Parties and should include consideration of the following indicative list of items:

(a) Efficacy and efficiency of possible control measures in meeting risk reduction goals:

- (i) Technical feasibility; and
- (ii) Costs, including environmental and health costs;

(b) Alternatives (products and processes):

- (i) Technical feasibility;
- (ii) Costs, including environmental and health costs;

(iii) Efficacy;

(iv) Risk;

(v) Availability; and

(vi) Accessibility;

(c) Positive and/or negative impacts on society of implementing possible control measures:

(i) Health, including public, environmental and occupational health;

(ii) Agriculture, including aquaculture and forestry;

(iii) Biota (biodiversity);

(iv) Economic aspects;

(v) Movement towards sustainable development; and

(vi) Social costs;

(d) Waste and disposal implications (in particular, obsolete stocks of pesticides and clean-up of contaminated sites):

(i) Technical feasibility; and

(ii) Cost;

(e) Access to information and public education;

(f) Status of control and monitoring capacity; and

(g) Any national or regional control actions taken, including information on alternatives, and other relevant risk management information.

Priloga FINFORMACIJE O SOCIALNO-EKONOMSKIH
VIDIKIH

Pripraviti je treba oceno v zvezi z možnimi ukrepi za nadzor nad kemikalijami, obravnavanimi zaradi možne vključitve v to konvencijo, ki mora zajemati najrazličnejše možnosti, tudi upravljanje in odpravo. V ta namen je treba priskrbeti ustrezne informacije v zvezi s socialno-ekonomskimi vidiki, ki so povezani z možnimi ukrepi za nadzor, kar Konferenci pogodbenic omogoča sprejemanje odločitev. V teh informacijah morajo biti upoštevani različne zmožnosti pogodbenic in njihove razmere ter naslednji okvirni seznam točk:

(a) zmogljivost in učinkovitost možnih ukrepov za nadzor pri doseganju ciljev zmanjšanja tveganja:

(i) tehnična izvedljivost ter

(ii) stroški, vključno z okoljskimi in zdravstvenimi stroški;

(b) alternative (proizvodi in procesi):

(i) tehnična izvedljivost;

(ii) stroški, vključno z okoljskimi in zdravstvenimi stroški;

(iii) zmogljivost in učinkovitost;

(iv) tveganje;

(v) razpoložljivost in

(vi) dostopnost;

(c) pozitivni in/ali negativni vplivi izvajanja možnih nadzornih ukrepov na družbo:

(i) zdravje, vključno z javnim zdravjem, zdravstveno ekologijo in zdravjem pri delu;

(ii) kmetijstvo, vključno z akvakulturo in gozdarstvom;

(iii) rastlinstvo in živalstvo (biotska raznovrstnost);

(iv) gospodarski vidiki;

(v) gibanje v smeri trajnostnega razvoja in

(vi) socialni stroški;

(d) posledice nastajanja in odstranjevanja odpadkov (zlasti starih zalog pesticidov in čiščenja onesnaženih lokacij):

(i) tehnična izvedljivost in

(ii) stroški;

(e) dostop do informacij in izobraževanje javnosti;

(f) status zmogljivosti za nadzor in monitoring ter

(g) katere koli druge dejavnosti nadzora na državni ali regionalni ravni, vključno z informacijami o alternativah in drugimi pomembnimi informacijami o obvladovanju tveganja.

3. člen

V skladu s četrtem odstavkom 25. člena konvencije Republika Slovenija v svoji listini o ratifikaciji izjavlja:

"Sprememba Priloge A, B ali C začne za Republiko Slovenijo veljati še po tem, ko deponira svojo listino o ratifikaciji spremembe ali pristopu k njej."

4. člen

Za izvajanje konvencije skrbi Ministrstvo za zdravje, Urad Republike Slovenije za kemikalije.

5. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe.

Št. 801-11/04-4/1

Ljubljana, dne 27. februarja 2004

EPA 1097-III

Predsednik
Državnega zбора
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

27. Zakon o ratifikaciji Protokola o zmanjševanju zakisljevanja, evtrofikacije in prizemnega ozona h Konvenciji iz leta 1979 o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja (MPZZE)

Na podlagi druge alinee prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena Ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z**O RAZGLASITVI ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA O ZMANJŠEVANJU ZAKISLJEVANJA, EVTROFIKACIJE IN PRIZEMNEGA OZONA H KONVENCIJI IZ LETA 1979 O ONESNAŽEVANJU ZRAKA NA VELIKE RAZDALJE PREKO MEJA (MPZZE)**

Razglašam Zakon o ratifikaciji Protokola o zmanjševanju zakisljevanja, evtrofikacije in prizemnega ozona h Konvenciji iz leta 1979 o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja (MPZZE), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 27. februarja 2004.

Št. 001-22-18/04
Ljubljana, dne 8. marca 2004

dr. Janez Drnovšek l. r.
Predsednik
Republike Slovenije

Z A K O N**O RATIFIKACIJI PROTOKOLA O ZMANJŠEVANJU ZAKISLJEVANJA, EVTROFIKACIJE IN PRIZEMNEGA OZONA H KONVENCIJI IZ LETA 1979 O ONESNAŽEVANJU ZRAKA NA VELIKE RAZDALJE PREKO MEJA (MPZZE)****1. člen**

Ratificira se Protokol o zmanjševanju zakisljevanja, evtrofikacije in prizemnega ozona h Konvenciji iz leta 1979 o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja, sprejet 30. novembra 1999 v Göteborgu.

2. člen

Besedilo protokola se v izvirniku v angleškem jeziku in v prevodu v slovenskem jeziku glasi:

P R O T O C O L**TO THE 1979 CONVENTION ON LONG-RANGE
TRANSBOUNDARY AIR POLLUTION TO ABATE
ACIDIFICATION, EUTROPHICATION AND
GROUND-LEVEL OZONE****The Parties,**

Determined to implement the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution,

Aware that nitrogen oxides, sulphur, volatile organic compounds and reduced nitrogen compounds have been associated with adverse effects on human health and the environment,

Concerned that critical loads of acidification, critical loads of nutrient nitrogen and critical levels of ozone for human health and vegetation are still exceeded in many areas of the United Nations Economic Commission for Europe's region,

Concerned also that emitted nitrogen oxides, sulphur and volatile organic compounds, as well as secondary pollutants such as ozone and the reaction products of ammonia, are transported in the atmosphere over long distances and may have adverse transboundary effects,

Recognizing that emissions from Parties within the United Nations Economic Commission for Europe's region contribute to air pollution on the hemispheric and global scales, and recognizing the potential for transport between continents and the need for further study with regard to that potential,

Recognizing also that Canada and the United States of America are bilaterally negotiating reductions of emissions of nitrogen oxides and volatile organic compounds to address the transboundary ozone effect,

Recognizing furthermore that Canada will undertake further reductions of emissions of sulphur by 2010 through the implementation of the Canada-wide Acid Rain Strategy

for Post-2000, and that the United States is committed to the implementation of a nitrogen oxides reduction programme in the eastern United States and to the reduction in emissions necessary to meet its national ambient air quality standards for particulate matter,

Resolved to apply a multi-effect, multi-pollutant approach to preventing or minimizing the exceedances of critical loads and levels,

Taking into account the emissions from certain existing activities and installations responsible for present air pollution levels and the development of future activities and installations,

Aware that techniques and management practices are available to reduce emissions of these substances,

Resolved to take measures to anticipate, prevent or minimize emissions of these substances, taking into account the application of the precautionary approach as set forth in principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Reaffirming that States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental and developmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction,

Conscious of the need for a cost-effective regional approach to combating air pollution that takes account of the variations in effects and abatement costs between countries,

Noting the important contribution of the private and non-governmental sectors to knowledge of the effects associated with these substances and available abatement techniques, and their role in assisting in the reduction of emissions to the atmosphere,

Bearing in mind that measures taken to reduce emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic com-

pounds should not constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination or a disguised restriction on international competition and trade,

Taking into consideration best available scientific and technical knowledge and data on emissions, atmospheric processes and effects on human health and the environment of these substances, as well as on abatement costs, and acknowledging the need to improve this knowledge and to continue scientific and technical cooperation to further understanding of these issues,

Noting that under the Protocol concerning the Control of Emissions of Nitrogen Oxides or their Transboundary Fluxes, adopted at Sofia on 31 October 1988, and the Protocol concerning the Control of Emissions of Volatile Organic Compounds or their Transboundary Fluxes, adopted at Geneva on 18 November 1991, there is already provision to control emissions of nitrogen oxides and volatile organic compounds, and that the technical annexes to both those Protocols already contain technical guidance for reducing these emissions,

Noting also that under the Protocol on Further Reduction of Sulphur Emissions, adopted at Oslo on 14 June 1994, there is already provision to reduce sulphur emissions in order to contribute to the abatement of acid deposition by diminishing the exceedances of critical sulphur depositions, which have been derived from critical loads of acidity according to the contribution of oxidized sulphur compounds to the total acid deposition in 1990,

Noting furthermore that this Protocol is the first agreement under the Convention to deal specifically with reduced nitrogen compounds,

Bearing in mind that reducing the emissions of these substances may provide additional benefits for the control of other pollutants, including in particular transboundary secondary particulate aerosols, which contribute to human health effects associated with exposure to airborne particulates,

Bearing in mind also the need to avoid, in so far as possible, taking measures for the achievement of the objectives of this Protocol that aggravate other health and environment-related problems,

Noting that measures taken to reduce the emissions of nitrogen oxides and ammonia should involve consideration of the full biogeochemical nitrogen cycle and, so far as possible, not increase emissions of reactive nitrogen including nitrous oxide which could aggravate other nitrogen-related problems,

Aware that methane and carbon monoxide emitted by human activities contribute, in the presence of nitrogen oxides and volatile organic compounds, to the formation of tropospheric ozone, and

Aware also of the commitments that Parties have assumed under the United Nations Framework Convention on Climate Change,

Have agreed as follows:

Article 1

DEFINITIONS

For the purposes of the present Protocol,

1. »Convention« means the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution, adopted at Geneva on 13 November 1979;

2. »EMEP« means the Cooperative Programme for Monitoring and Evaluation of Long-range Transmission of Air Pollutants in Europe;

3. »Executive Body« means the Executive Body for the Convention constituted under article 10, paragraph 1, of the Convention;

4. »Commission« means the United Nations Economic Commission for Europe;

5. »Parties« means, unless the context otherwise requires, the Parties to the present Protocol;

6. »Geographical scope of EMEP« means the area defined in article 1, paragraph 4, of the Protocol to the 1979

Convention on Long-range Transboundary Air Pollution on Long-term Financing of the Cooperative Programme for Monitoring and Evaluation of the Long-range Transmission of Air Pollutants in Europe (EMEP), adopted at Geneva on 28 September 1984;

7. »Emission« means the release of a substance from a point or diffuse source into the atmosphere;

8. »Nitrogen oxides« means nitric oxide and nitrogen dioxide, expressed as nitrogen dioxide (NO_2);

9. »Reduced nitrogen compounds« means ammonia and its reaction products;

10. »Sulphur« means all sulphur compounds, expressed as sulphur dioxide (SO_2);

11. »Volatile organic compounds«, or »VOCs«, means, unless otherwise specified, all organic compounds of an anthropogenic nature, other than methane, that are capable of producing photochemical oxidants by reaction with nitrogen oxides in the presence of sunlight;

12. »Critical load« means a quantitative estimate of an exposure to one or more pollutants below which significant harmful effects on specified sensitive elements of the environment do not occur, according to present knowledge;

13. »Critical levels« means concentrations of pollutants in the atmosphere above which direct adverse effects on receptors, such as human beings, plants, ecosystems or materials, may occur, according to present knowledge;

14. »Pollutant emissions management area«, or »PEMA«, means an area designated in annex III under the conditions laid down in article 3, paragraph 9;

15. »Stationary source« means any fixed building, structure, facility, installation or equipment that emits or may emit sulphur, nitrogen oxides, volatile organic compounds or ammonia directly or indirectly into the atmosphere;

16. »New stationary source« means any stationary source of which the construction or substantial modification is commenced after the expiry of one year from the date of entry into force of the present Protocol. It shall be a matter for the competent national authorities to decide whether a modification is substantial or not, taking into account such factors as the environmental benefits of the modification.

Article 2

OBJECTIVE

The objective of the present Protocol is to control and reduce emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds that are caused by anthropogenic activities and are likely to cause adverse effects on human health, natural ecosystems, materials and crops, due to acidification, eutrophication or ground-level ozone as a result of long-range transboundary atmospheric transport, and to ensure, as far as possible, that in the long term and in a stepwise approach, taking into account advances in scientific knowledge, atmospheric depositions or concentrations do not exceed:

(a) For Parties within the geographical scope of EMEP and Canada, the critical loads of acidity, as described in annex I;

(b) For Parties within the geographical scope of EMEP, the critical loads of nutrient nitrogen, as described in annex I; and

(c) For ozone:

(i) For Parties within the geographical scope of EMEP, the critical levels of ozone, as given in annex I;

(ii) For Canada, the Canada-wide Standard for ozone; and

(iii) For the United States of America, the National Ambient Air Quality Standard for ozone.

Article 3

BASIC OBLIGATIONS

1. Each Party having an emission ceiling in any table in annex II shall reduce and maintain the reduction in its annual

emissions in accordance with that ceiling and the timescales specified in that annex. Each Party shall, as a minimum, control its annual emissions of polluting compounds in accordance with the obligations in annex II.

2. Each Party shall apply the limit values specified in annexes IV, V and VI to each new stationary source within a stationary source category as identified in those annexes, no later than the timescales specified in annex VII. As an alternative, a Party may apply different emission reduction strategies that achieve equivalent overall emission levels for all source categories together.

3. Each Party shall, in so far as it is technically and economically feasible and taking into consideration the costs and advantages, apply the limit values specified in annexes IV, V and VI to each existing stationary source within a stationary source category as identified in those annexes, no later than the timescales specified in annex VII. As an alternative, a Party may apply different emission reduction strategies that achieve equivalent overall emission levels for all source categories together or, for Parties outside the geographical scope of EMEP, that are necessary to achieve national or regional goals for acidification abatement and to meet national air quality standards.

4. Limit values for new and existing boilers and process heaters with a rated thermal input exceeding 50 MW_{th} and new heavy-duty vehicles shall be evaluated by the Parties at a session of the Executive Body with a view to amending annexes IV, V and VIII no later than two years after the date of entry into force of the present Protocol.

5. Each Party shall apply the limit values for the fuels and new mobile sources identified in annex VIII, no later than the timescales specified in annex VII.

6. Each Party should apply best available techniques to mobile sources and to each new or existing stationary source, taking into account guidance documents I to V adopted by the Executive Body at its seventeenth session (decision 1999/1) and any amendments thereto.

7. Each Party shall take appropriate measures based, *inter alia*, on scientific and economic criteria to reduce emissions of volatile organic compounds associated with the use of products not included in annex VI or VIII. The Parties shall, no later than at the second session of the Executive Body after the entry into force of the present Protocol, consider with a view to adopting an annex on products, including criteria for the selection of such products, limit values for the volatile organic compound content of products not included in annex VI or VIII, as well as timescales for the application of the limit values.

8. Each Party shall, subject to paragraph 10:

(a) Apply, as a minimum, the ammonia control measures specified in annex IX; and

(b) Apply, where it considers it appropriate, best available techniques for preventing and reducing ammonia emissions, as listed in guidance document V adopted by the Executive Body at its seventeenth session (decision 1999/1) and any amendments thereto.

9. Paragraph 10 shall apply to any Party:

(a) Whose total land area is greater than 2 million square kilometres;

(b) Whose annual emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and/or volatile organic compounds contributing to acidification, eutrophication or ozone formation in areas under the jurisdiction of one or more other Parties originate predominantly from within an area under its jurisdiction that is listed as a PEMA in annex III, and which has presented documentation in accordance with subparagraph (c) to this effect;

(c) Which has submitted upon signature, ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol a description of the geographical scope of one or more PEMAs for one or more pollutants, with supporting documentation, for inclusion in annex III; and

(d) Which has specified upon signature, ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol its intention to act in accordance with this paragraph.

10. A Party to which this paragraph applies shall:

(a) If within the geographical scope of EMEP, be required to comply with the provisions of this article and annex II only within the relevant PEMA for each pollutant for which a PEMA within its jurisdiction is included in annex III; or

(b) If not within the geographical scope of EMEP, be required to comply with the provisions of paragraphs 1, 2, 3, 5, 6 and 7 and annex II, only within the relevant PEMA for each pollutant (nitrogen oxides, sulphur and/or volatile organic compounds) for which a PEMA within its jurisdiction is included in annex III, and shall not be required to comply with paragraph 8 anywhere within its jurisdiction.

11. Canada and the United States of America shall, upon their ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol, submit to the Executive Body their respective emission reduction commitments with respect to sulphur, nitrogen oxides and volatile organic compounds for automatic incorporation into annex II.

12. The Parties shall, subject to the outcome of the first review provided for under article 10, paragraph 2, and no later than one year after completion of that review, commence negotiations on further obligations to reduce emissions.

Article 4

EXCHANGE OF INFORMATION AND TECHNOLOGY

1. Each Party shall, in a manner consistent with its laws, regulations and practices and in accordance with its obligations in the present Protocol, create favourable conditions to facilitate the exchange of information, technologies and techniques, with the aim of reducing emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds by promoting *inter alia*:

(a) The development and updating of databases on best available techniques, including those that increase energy efficiency, low-emission burners and good environmental practice in agriculture;

(b) The exchange of information and experience in the development of less polluting transport systems;

(c) Direct industrial contacts and cooperation, including joint ventures; and

(d) The provision of technical assistance.

2. In promoting the activities specified in paragraph 1, each Party shall create favourable conditions for the facilitation of contacts and cooperation among appropriate organizations and individuals in the private and public sectors that are capable of providing technology, design and engineering services, equipment or finance.

Article 5

PUBLIC AWARENESS

1. Each Party shall, in a manner consistent with its laws, regulations and practices, promote the provision of information to the general public, including information on:

(a) National annual emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds and progress towards compliance with the national emission ceilings or other obligations referred to in article 3;

(b) Depositions and concentrations of the relevant pollutants and, where applicable, these depositions and concentrations in relation to critical loads and levels referred to in article 2;

(c) Levels of tropospheric ozone; and

(d) Strategies and measures applied or to be applied to reduce air pollution problems dealt with in the present Protocol and set out in article 6.

2. Furthermore, each Party may make information widely available to the public with a view to minimizing emissions, including information on:

- (a) Less polluting fuels, renewable energy and energy efficiency, including their use in transport;
- (b) Volatile organic compounds in products, including labelling;
- (c) Management options for wastes containing volatile organic compounds that are generated by the public;
- (d) Good agricultural practices to reduce emissions of ammonia;
- (e) Health and environmental effects associated with the pollutants covered by the present Protocol; and
- (f) Steps which individuals and industries may take to help reduce emissions of the pollutants covered by the present Protocol.

Article 6

STRATEGIES, POLICIES, PROGRAMMES, MEASURES AND INFORMATION

1. Each Party shall, as necessary and on the basis of sound scientific and economic criteria, in order to facilitate the implementation of its obligations under article 3:

- (a) Adopt supporting strategies, policies and programmes without undue delay after the present Protocol enters into force for it;
- (b) Apply measures to control and reduce its emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds;
- (c) Apply measures to encourage the increase of energy efficiency and the use of renewable energy;
- (d) Apply measures to decrease the use of polluting fuels;
- (e) Develop and introduce less polluting transport systems and promote traffic management systems to reduce overall emissions from road traffic;
- (f) Apply measures to encourage the development and introduction of low-polluting processes and products, taking into account guidance documents I to V adopted by the Executive Body at its seventeenth session (decision 1999/1) and any amendments thereto;
- (g) Encourage the implementation of management programmes to reduce emissions, including voluntary programmes, and the use of economic instruments, taking into account guidance document VI adopted by the Executive Body at its seventeenth session (decision 1999/1) and any amendments thereto;
- (h) Implement and further elaborate policies and measures in accordance with its national circumstances, such as the progressive reduction or phasing-out of market imperfections, fiscal incentives, tax and duty exemptions and subsidies in all sectors that emit sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds which run counter to the objective of the Protocol, and apply market instruments; and
- (i) Apply measures, where cost-effective, to reduce emissions from waste products containing volatile organic compounds.

2. Each Party shall collect and maintain information on:

- (a) Actual levels of emissions of sulphur, nitrogen compounds and volatile organic compounds, and of ambient concentrations and depositions of these compounds and ozone, taking into account, for those Parties within the geographical scope of EMEP, the work plan of EMEP; and
- (b) The effects of ambient concentrations and of the deposition of sulphur, nitrogen compounds, volatile organic compounds and ozone on human health, terrestrial and aquatic ecosystems and materials.

3. Any Party may take more stringent measures than those required by the present Protocol.

Article 7

REPORTING

1. Subject to its laws and regulations and in accordance with its obligations under the present Protocol:

(a) Each Party shall report, through the Executive Secretary of the Commission, to the Executive Body, on a periodic basis as determined by the Parties at a session of the Executive Body, information on the measures that it has taken to implement the present Protocol. Moreover:

(i) Where a Party applies different emission reduction strategies under article 3, paragraphs 2 and 3, it shall document the strategies applied and its compliance with the requirements of those paragraphs;

(ii) Where a Party judges certain limit values, as specified in accordance with article 3, paragraph 3, not to be technically and economically feasible, taking into consideration the costs and advantages, it shall report and justify this;

(b) Each Party within the geographical scope of EMEP shall report, through the Executive Secretary of the Commission, to EMEP, on a periodic basis to be determined by the Steering Body of EMEP and approved by the Parties at a session of the Executive Body, the following information:

(i) Levels of emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds using, as a minimum, the methodologies and the temporal and spatial resolution specified by the Steering Body of EMEP;

(ii) Levels of emissions of each substance in the reference year (1990) using the same methodologies and temporal and spatial resolution;

(iii) Data on projected emissions and current reduction plans; and

(iv) Where it deems it appropriate, any exceptional circumstances justifying emissions that are temporarily higher than the ceilings established for it for one or more pollutants; and

(c) Parties in areas outside the geographical scope of EMEP shall make available information similar to that specified in subparagraph (b), if requested to do so by the Executive Body.

2. The information to be reported in accordance with paragraph 1 (a) shall be in conformity with a decision regarding format and content to be adopted by the Parties at a session of the Executive Body. The terms of this decision shall be reviewed as necessary to identify any additional elements regarding the format or the content of the information that is to be included in the reports.

3. In good time before each annual session of the Executive Body, EMEP shall provide information on:

(a) Ambient concentrations and depositions of sulphur and nitrogen compounds as well as, where available, ambient concentrations of volatile organic compounds and ozone; and

(b) Calculations of sulphur and oxidized and reduced nitrogen budgets and relevant information on the long-range transport of ozone and its precursors.

Parties in areas outside the geographical scope of EMEP shall make available similar information if requested to do so by the Executive Body.

4. The Executive Body shall, in accordance with article 10, paragraph 2 (b), of the Convention, arrange for the preparation of information on the effects of depositions of sulphur and nitrogen compounds and concentrations of ozone.

5. The Parties shall, at sessions of the Executive Body, arrange for the preparation, at regular intervals, of revised information on calculated and internationally optimized allocations of emission reductions for the States within the geographical scope of EMEP, using integrated assessment models, including atmospheric transport models, with a view to reducing further, for the purposes of article 3, paragraph 1, the difference between actual depositions of sulphur and nitrogen compounds and critical load values as well as the difference between actual ozone concentrations and the critical levels of ozone specified in annex I, or such alternative assessment methods as approved by the Parties at a session of the Executive Body.

Article 8**RESEARCH, DEVELOPMENT AND MONITORING**

The Parties shall encourage research, development, monitoring and cooperation related to:

(a) The international harmonization of methods for the calculation and assessment of the adverse effects associated with the substances addressed by the present Protocol for use in establishing critical loads and critical levels and, as appropriate, the elaboration of procedures for such harmonization;

(b) The improvement of emission databases, in particular those on ammonia and volatile organic compounds;

(c) The improvement of monitoring techniques and systems and of the modelling of transport, concentrations and depositions of sulphur, nitrogen compounds and volatile organic compounds, as well as of the formation of ozone and secondary particulate matter;

(d) The improvement of the scientific understanding of the long-term fate of emissions and their impact on the hemispheric background concentrations of sulphur, nitrogen, volatile organic compounds, ozone and particulate matter, focusing, in particular, on the chemistry of the free troposphere and the potential for intercontinental flow of pollutants;

(e) The further elaboration of an overall strategy to reduce the adverse effects of acidification, eutrophication and photochemical pollution, including synergisms and combined effects;

(f) Strategies for the further reduction of emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds based on critical loads and critical levels as well as on technical developments, and the improvement of integrated assessment modelling to calculate internationally optimized allocations of emission reductions taking into account the need to avoid excessive costs for any Party. Special emphasis should be given to emissions from agriculture and transport;

(g) The identification of trends over time and the scientific understanding of the wider effects of sulphur, nitrogen and volatile organic compounds and photochemical pollution on human health, including their contribution to concentrations of particulate matter, the environment, in particular acidification and eutrophication, and materials, especially historic and cultural monuments, taking into account the relationship between sulphur oxides, nitrogen oxides, ammonia, volatile organic compounds and tropospheric ozone;

(h) Emission abatement technologies, and technologies and techniques to improve energy efficiency, energy conservation and the use of renewable energy;

(i) The efficacy of ammonia control techniques for farms and their impact on local and regional deposition;

(j) The management of transport demand and the development and promotion of less polluting modes of transport;

(k) The quantification and, where possible, economic evaluation of benefits for the environment and human health resulting from the reduction of emissions of sulphur, nitrogen oxides, ammonia and volatile organic compounds; and

(l) The development of tools for making the methods and results of this work widely applicable and available.

Article 9**COMPLIANCE**

Compliance by each Party with its obligations under the present Protocol shall be reviewed regularly. The Implementation Committee established by decision 1997/2 of the Executive Body at its fifteenth session shall carry out such reviews and report to the Parties at a session of the Executive Body in accordance with the terms of the annex to that decision, including any amendments thereto.

Article 10**REVIEWS BY THE PARTIES AT SESSIONS OF THE EXECUTIVE BODY**

1. The Parties shall, at sessions of the Executive Body, pursuant to article 10, paragraph 2 (a), of the Convention, re-

view the information supplied by the Parties, EMEP and subsidiary bodies of the Executive Body, the data on the effects of concentrations and depositions of sulphur and nitrogen compounds and of photochemical pollution as well as the reports of the Implementation Committee referred to in article 9 above.

2. (a) The Parties shall, at sessions of the Executive Body, keep under review the obligations set out in the present Protocol, including:

(i) Their obligations in relation to their calculated and internationally optimized allocations of emission reductions referred to in article 7, paragraph 5, above; and

(ii) The adequacy of the obligations and the progress made towards the achievement of the objective of the present Protocol;

(b) Reviews shall take into account the best available scientific information on the effects of acidification, eutrophication and photochemical pollution, including assessments of all relevant health effects, critical levels and loads, the development and refinement of integrated assessment models, technological developments, changing economic conditions, progress made on the databases on emissions and abatement techniques, especially related to ammonia and volatile organic compounds, and the fulfilment of the obligations on emission levels;

(c) The procedures, methods and timing for such reviews shall be specified by the Parties at a session of the Executive Body. The first such review shall commence no later than one year after the present Protocol enters into force.

Article 11**SETTLEMENT OF DISPUTES**

1. In the event of a dispute between any two or more Parties concerning the interpretation or application of the present Protocol, the parties concerned shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their own choice. The parties to the dispute shall inform the Executive Body of their dispute.

2. When ratifying, accepting, approving or acceding to the present Protocol, or at any time thereafter, a Party which is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the Depositary that, in respect of any dispute concerning the interpretation or application of the Protocol, it recognizes one or both of the following means of dispute settlement as compulsory *ipso facto* and without special agreement, in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;

(b) Arbitration in accordance with procedures to be adopted by the Parties at a session of the Executive Body, as soon as practicable, in an annex on arbitration.

A Party which is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedures referred to in subparagraph (b).

3. A declaration made under paragraph 2 shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the Depositary.

4. A new declaration, a notice of revocation or the expiry of a declaration shall not in any way affect proceedings pending before the International Court of Justice or the arbitral tribunal, unless the parties to the dispute agree otherwise.

5. Except in a case where the parties to a dispute have accepted the same means of dispute settlement under paragraph 2, if after twelve months following notification by one party to another that a dispute exists between them, the parties concerned have not been able to settle their dispute through the means mentioned in paragraph 1, the dispute shall be submitted, at the request of any of the parties to the dispute, to conciliation.

6. For the purpose of paragraph 5, a conciliation commission shall be created. The commission shall be composed of an equal number of members appointed by each party concerned or, where parties in conciliation share the same interest, by the group sharing that interest, and a chairperson chosen jointly by the members so appointed. The commission shall render a recommendatory award, which the parties to the dispute shall consider in good faith.

Article 12

ANNEXES

The annexes to the present Protocol shall form an integral part of the Protocol.

Article 13

AMENDMENTS AND ADJUSTMENTS

1. Any Party may propose amendments to the present Protocol. Any Party to the Convention may propose an adjustment to annex II to the present Protocol to add to it its name, together with emission levels, emission ceilings and percentage emission reductions.

2. Proposed amendments and adjustments shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Commission, who shall communicate them to all Parties. The Parties shall discuss the proposed amendments and adjustments at the next session of the Executive Body, provided that those proposals have been circulated by the Executive Secretary to the Parties at least ninety days in advance.

3. Amendments to the present Protocol, including amendments to annexes II to IX, shall be adopted by consensus of the Parties present at a session of the Executive Body, and shall enter into force for the Parties which have accepted them on the ninetieth day after the date on which two thirds of the Parties have deposited with the Depositary their instruments of acceptance thereof. Amendments shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party has deposited its instrument of acceptance thereof.

4. Amendments to the annexes to the present Protocol, other than to the annexes referred to in paragraph 3, shall be adopted by consensus of the Parties present at a session of the Executive Body. On the expiry of ninety days from the date of its communication to all Parties by the Executive Secretary of the Commission, an amendment to any such annex shall become effective for those Parties which have not submitted to the Depositary a notification in accordance with the provisions of paragraph 5, provided that at least sixteen Parties have not submitted such a notification.

5. Any Party that is unable to approve an amendment to an annex, other than to an annex referred to in paragraph 3, shall so notify the Depositary in writing within ninety days from the date of the communication of its adoption. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time substitute an acceptance for its previous notification and, upon deposit of an instrument of acceptance with the Depositary, the amendment to such an annex shall become effective for that Party.

6. Adjustments to annex II shall be adopted by consensus of the Parties present at a session of the Executive Body and shall become effective for all Parties to the present Protocol on the ninetieth day following the date on which the Executive Secretary of the Commission notifies those Parties in writing of the adoption of the adjustment.

Article 14

SIGNATURE

1. The present Protocol shall be open for signature at Gothenburg (Sweden) on 30 November and 1 December 1999, then at United Nations Headquarters in New York until 30 May 2000, by States members of the Commission

as well as States having consultative status with the Commission, pursuant to paragraph 8 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations, constituted by sovereign States members of the Commission, which have competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by the Protocol, provided that the States and organizations concerned are Parties to the Convention and are listed in annex II.

2. In matters within their competence, such regional economic integration organizations shall, on their own behalf, exercise the rights and fulfil the responsibilities which the present Protocol attributes to their member States. In such cases, the member States of these organizations shall not be entitled to exercise such rights individually.

Article 15

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

1. The present Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by Signatories.

2. The present Protocol shall be open for accession as from 31 May 2000 by the States and organizations that meet the requirements of article 14, paragraph 1.

3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article 16

DEPOSITORY

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary.

Article 17

ENTRY INTO FORCE

1. The present Protocol shall enter into force on the ninetieth day following the date on which the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession has been deposited with the Depositary.

2. For each State and organization that meets the requirements of article 14, paragraph 1, which ratifies, accepts or approves the present Protocol or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Protocol shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit by such Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 18

WITHDRAWAL

At any time after five years from the date on which the present Protocol has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from it by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day following the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

Article 19

AUTHENTIC TEXTS

The original of the present Protocol, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed the present Protocol.

DONE at Gothenburg (Sweden), this thirtieth day of November one thousand nine hundred and ninety-nine.

Annex I

CRITICAL LOADS AND LEVELS

I. CRITICAL LOADS OF ACIDITY

A. For Parties within the geographical scope of EMEP

1. Critical loads (as defined in article 1) of acidity for ecosystems are determined in accordance with the Convention's Manual on methodologies and criteria for mapping critical levels/loads and geographical areas where they are exceeded. They are the maximum amount of acidifying deposition an ecosystem can tolerate in the long term without being damaged. Critical loads of acidity in terms of nitrogen take account of within-ecosystem nitrogen removal processes (e.g. uptake by plants). Critical loads of acidity in terms of sulphur do not. A combined sulphur and nitrogen critical load of acidity considers nitrogen only when the nitrogen deposition is greater than the ecosystem nitrogen removal processes. All critical loads reported by Parties are summarized for use in the integrated assessment modelling employed to provide guidance for setting the emission ceilings in annex II.

B. For Parties in North America

2. For eastern Canada, critical sulphur plus nitrogen loads for forested ecosystems have been determined with scientific methodologies and criteria (1997 Canadian Acid Rain Assessment) similar to those in the Convention's Manual on methodologies and criteria for mapping critical levels/loads and geographical areas where they are exceeded. Eastern Canada critical load values (as defined in article 1) of acidity are for sulphate in precipitation expressed in kg/ha/year. Alberta in western Canada, where deposition levels are currently below the environmental limits, has adopted the generic critical load classification systems used for soils in Europe for potential acidity. Potential acidity is defined by subtracting the total (both wet and dry) deposition of base cations from that of sulphur and nitrogen. In addition to critical loads for potential acidity, Alberta has established target and monitoring loads for managing acidifying emissions.

3. For the United States of America, the effects of acidification are evaluated through an assessment of the sensitivity of ecosystems, the total loading within ecosystems of acidifying compounds, and the uncertainty associated with nitrogen removal processes within ecosystems.

4. These loads and effects are used in integrated assessment modelling and provide guidance for setting the emission ceilings and/or reductions for Canada and the United States of America in annex II.

II. CRITICAL LOADS OF NUTRIENT NITROGEN

For Parties within the geographical scope of EMEP

5. Critical loads (as defined in article 1) of nutrient nitrogen (eutrophication) for ecosystems are determined in accordance with the Convention's Manual on methodologies and criteria for mapping critical levels/loads and geographical areas where they are exceeded. They are the maximum amount of eutrophying nitrogen deposition an ecosystem can tolerate in the long term without being damaged. All critical loads reported by Parties are summarized for use in the integrated assessment modelling employed to provide guidance for setting the emission ceilings in annex II.

III. CRITICAL LEVELS OF OZONE

A. For Parties within the geographical scope of EMEP

6. Critical levels (as defined in article 1) of ozone are determined to protect plants in accordance with the Convention's Manual on methodologies and criteria for mapping critical levels/loads and geographical areas where they are exceeded. They are expressed as a cumulative exposure over a threshold ozone concentration of 40 ppb (parts per billion by volume). This exposure index is referred to as AOT40 (accumulated exposure over a threshold of 40 ppb). The AOT40 is calculated as the sum of the differences between the hourly concentration (in ppb) and 40 ppb for each hour when the concentration exceeds 40 ppb.

7. The long-term critical level of ozone for crops of an AOT40 of 3000 ppb.hours for May-July (used as a typical growing season) and for daylight hours was used to define areas at risk where the critical level is exceeded. A specific reduction of exceedances was targeted in the integrated assessment modelling undertaken for the present Protocol to provide guidance for setting the emission ceilings in annex II. The long-term critical level of ozone for crops is considered also to protect other plants such as trees and natural vegetation. Further scientific work is under way to develop a more differentiated interpretation of exceedances of critical levels of ozone for vegetation.

8. A critical level of ozone for human health is represented by the WHO Air Quality Guideline level for ozone of 120 µg/m³ as an 8-hour average. In collaboration with the World Health Organization's Regional Office for Europe (WHO/EURO), a critical level expressed as an AOT60 (accumulated exposure over a threshold of 60 ppb), i.e. 120 µg/m³, calculated over one year, was adopted as a surrogate for the WHO Air Quality Guideline for the purpose of integrated assessment modelling. This was used to define areas at risk where the critical level is exceeded. A specific reduction of these exceedances was targeted in the integrated assessment modelling undertaken for the present Protocol to provide guidance for setting the emission ceilings in annex II.

B. For Parties in North America

9. For Canada, critical levels of ozone are determined to protect human health and the environment and are used to establish a Canada-wide Standard for ozone. The emission ceilings in annex II are defined according to the ambition level required to achieve the Canada-wide Standard for ozone.

10. For the United States of America, critical levels of ozone are determined to protect public health with an adequate margin of safety, to protect public welfare from any known or expected adverse effects, and are used to establish a national ambient air quality standard. Integrated assessment modelling and the air quality standard are used in providing guidance for setting the emission ceilings and/or reductions for the United States of America in annex II.

Annex II

EMISSION CEILINGS

The emission ceilings listed in the tables below relate to the provisions of article 3, paragraphs 1 and 10, of the present Protocol. The 1980 and 1990 emission levels and the percentage emission reductions listed are given for information purposes only.

Table 1. Emission ceilings for sulphur (thousands of tonnes of SO₂ per year)

Party	Emission levels		Emission ceilings for 2010	Percentage emission reductions for 2010 (base year 1990)
	1980	1990		
Armenia	141	73	73	0%
Austria	400	91	39	-57%
Belarus	740	637	480	-25%
Belgium	828	372	106	-72%
Bulgaria	2050	2008	856	-57%
Canada national a/	4643	3236		
PEMA (SOMA)	3135	1873		
Croatia	150	180	70	-61%
Czech Republic	2257	1876	283	-85%
Denmark	450	182	55	-70%
Finland	584	260	116	-55%
France	3208	1269	400	-68%
Germany	7514	5313	550	-90%
Greece	400	509	546	7%
Hungary	1633	1010	550	-46%
Ireland	222	178	42	-76%
Italy	3757	1651	500	-70%
Latvia	-	119	107	-10%
Liechtenstein	0.39	0.15	0.11	-27%
Lithuania	311	222	145	-35%
Luxembourg	24	15	4	-73%
Netherlands	490	202	50	-75%
Norway	137	53	22	-58%
Poland	4100	3210	1397	-56%
Portugal	266	362	170	-53%
Republic of Moldova	308	265	135	-49%
Romania	1055	1311	918	-30%
Russian Federation b/	7161	4460		
PEMA	1062	1133	635	-44%
Slovakia	780	543	110	-80%
Slovenia	235	194	27	-86%
Spain b/	2959	2182	774	-65%
Sweden	491	119	67	-44%
Switzerland	116	43	26	-40%
Ukraine	3849	2782	1457	-48%
United Kingdom	4863	3731	625	-83%
United States of America c/				
European Community	26456	16436	4059	-75%

a/ Upon ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol, Canada shall submit an emission ceiling for sulphur, either at a national level or for its PEMA, and will endeavour to provide a ceiling for 2010. The PEMA for sulphur will be the sulphur oxides management area (SOMA) that was designated pursuant to annex III to the Protocol on Further Reduction of Sulphur Emissions adopted at Oslo on 14 June 1994 as the South-east Canada SOMA. This is an area of 1 million km² which includes all the territory of the provinces of Prince Edward Island, Nova Scotia and New Brunswick, all the territory of the province of Quebec south of a straight line between Havre-St. Pierre on the north coast of the Gulf of Saint Lawrence and the point where the Quebec-Ontario boundary intersects the James Bay coastline, and all the territory of the province of Ontario south of a straight line between the point where the Ontario-Quebec boundary intersects the James Bay coastline and Nipigon River near the north shore of Lake Superior.

b/ Figures apply to the European part within the EMEP area.

c/ Upon ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol, the United States of America shall provide for inclusion in this annex: (a) specific emission reduction measures applicable to mobile and stationary sources of sulphur to be applied either nationally or within a PEMA if it has submitted a PEMA for sulphur for inclusion in annex III; (b) a value for total estimated sulphur emission levels for 1990, either national or for the PEMA; (c) an indicative value for total sulphur emission levels for 2010, either national or for the PEMA; and (d) associated estimates of the percentage reduction in sulphur emissions. Item (b) will be included in the table and items (a), (c) and (d) will be included in a footnote to the table.

Table 2. Emission ceilings for nitrogen oxides (thousands of tonnes of NO₂ per year)

Party	Emission levels 1990	Emission ceilings for 2010	Percentage emission reductions for 2010 (base year 1990)
Armenia	46	46	0%
Austria	194	107	-45%
Belarus	285	255	-11%
Belgium	339	181	-47%
Bulgaria	361	266	-26%
Canada <u>a/</u>	2104		
Croatia	87	87	0%
Czech Republic	742	286	-61%
Denmark	282	127	-55%
Finland	300	170	-43%
France	1882	860	-54%
Germany	2693	1081	-60%
Greece	343	344	0%
Hungary	238	198	-17%
Ireland	115	65	-43%
Italy	1938	1000	-48%
Latvia	93	84	-10%
Liechtenstein	0.63	0.37	-41%
Lithuania	158	110	-30%
Luxembourg	23	11	-52%
Netherlands	580	266	-54%
Norway	218	156	-28%
Poland	1280	879	-31%
Portugal	348	260	-25%
Republic of Moldova	100	90	-10%
Romania	546	437	-20%
Russian Federation <u>b/</u>	3600		
PEMA	360	265	-26%
Slovakia	225	130	-42%
Slovenia	62	45	-27%
Spain <u>b/</u>	1113	847	-24%
Sweden	338	148	-56%
Switzerland	166	79	-52%
Ukraine	1888	1222	-35%
United Kingdom	2673	1181	-56%
United States of America <u>c/</u>			
European Community	13161	6671	-49%

a/ Upon ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol, Canada shall submit 1990 emission levels and 2010 emission ceilings for nitrogen oxides, either at a national level or for its PEMA for nitrogen oxides, if it has submitted one.

b/ Figures apply to the European part within the EMEP area.

c/ Upon ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol, the United States of America shall provide for inclusion in this annex: (a) specific emission reduction measures applicable to mobile and stationary sources of nitrogen oxides to be applied either nationally or within a PEMA if it has submitted a PEMA for nitrogen oxides for inclusion in annex III; (b) a value for total estimated nitrogen oxide emission levels for 1990, either national or for the PEMA; (c) an indicative value for total nitrogen oxide emission levels for 2010, either national or for the PEMA; and (d) associated estimates of the percentage reduction in nitrogen oxide emissions. Item (b) will be included in the table and items (a), (c) and (d) will be included in a footnote to the table.

Table 3. Emission ceilings for ammonia (thousands of tonnes of NH₃ per year)

Party	Emission levels 1990	Emission ceilings for 2010	Percentage emission reductions for 2010 (base year 1990)
Armenia	25	25	0%
Austria	81	66	-19%
Belarus	219	158	-28%
Belgium	107	74	-31%
Bulgaria	144	108	-25%
Croatia	37	30	-19%
Czech Republic	156	101	-35%
Denmark	122	69	-43%
Finland	35	31	-11%
France	814	780	-4%
Germany	764	550	-28%
Greece	80	73	-9%
Hungary	124	90	-27%
Ireland	126	116	-8%
Italy	466	419	-10%
Latvia	44	44	0%
Liechtenstein	0.15	0.15	0%
Lithuania	84	84	0%
Luxembourg	7	7	0%
Netherlands	226	128	-43%
Norway	23	23	0%
Poland	508	468	-8%
Portugal	98	108	10%
Republic of Moldova	49	42	-14%
Romania	300	210	-30%
Russian Federation <u>a/</u>	1191		
PEMA	61	49	-20%
Slovakia	62	39	-37%
Slovenia	24	20	-17%
Spain <u>a/</u>	351	353	1%
Sweden	61	57	-7%
Switzerland	72	63	-13%
Ukraine	729	592	-19%
United Kingdom	333	297	-11%
European Community	3671	3129	-15%

a/ Figures apply to the European part within the EMEP area.

Table 4. Emission ceilings for volatile organic compounds (thousands of tonnes of VOC per year)

Party	Emission levels 1990	Emission ceilings for 2010	Percentage emission reductions for 2010 (base year 1990)
Armenia	81	81	0%
Austria	351	159	-55%
Belarus	533	309	-42%
Belgium	324	144	-56%

Party	Emission levels 1990	Emission ceilings for 2010	Percentage emission reductions for 2010 (base year 1990)
Bulgaria	217	185	-15%
Canada <u>a/</u>	2880		
Croatia	105	90	-14%
Czech Republic	435	220	-49%
Denmark	178	85	-52%
Finland	209	130	-38%
France	2957	1100	-63%
Germany	3195	995	-69%
Greece	373	261	-30%
Hungary	205	137	-33%
Ireland	197	55	-72%
Italy	2213	1159	-48%
Latvia	152	136	-11%
Liechtenstein	1.56	0.86	-45%
Lithuania	103	92	-11%
Luxembourg	20	9	-55%
Netherlands	502	191	-62%
Norway	310	195	-37%
Poland	831	800	-4%
Portugal	640	202	-68%
Republic of Moldova	157	100	-36%
Romania	616	523	-15%
Russian Federation <u>b/</u>	3566		
PEMA	203	165	-19%
Slovakia	149	140	-6%
Slovenia	42	40	-5%
Spain <u>b/</u>	1094	669	-39%
Sweden	526	241	-54%
Switzerland	292	144	-51%
Ukraine	1369	797	-42%
United Kingdom	2555	1200	-53%
United States of America <u>c/</u>			
European Community	15353	6600	-57%

a/ Upon ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol, Canada shall submit 1990 emission levels and 2010 emission ceilings for volatile organic compounds, either at a national level or for its PEMA for volatile organic compounds, if it has submitted one.

b/ Figures apply to the European part within the EMEP area.

c/ Upon ratification, acceptance or approval of, or accession to, the present Protocol, the United States of America shall provide for inclusion in this annex: (a) specific emission reduction measures applicable to mobile and stationary sources of volatile organic compounds to be applied either nationally or within a PEMA if it has submitted a PEMA for volatile organic compounds for inclusion in annex III; (b) a value for total estimated volatile organic compound emission levels for 1990, either national or for the PEMA; (c) an indicative value for total volatile organic compound emission levels for 2010, either national or for the PEMA; and (d) associated estimates of the percentage reduction in volatile organic compound emissions. Item (b) will be included in the table and items (a), (c) and (d) will be included in a footnote to the table.

Annex III

DESIGNATED POLLUTANT EMISSIONS MANAGEMENT AREA (PEMA)

The following PEMA is listed for the purpose of the present Protocol:

Russian Federation PEMA

This is the area of Murmansk oblast, the Republic of Karelia, Leningrad oblast (including St. Petersburg), Pskov oblast, Novgorod oblast and Kaliningrad oblast. The boundary of the PEMA coincides with the State and administrative boundaries of these constituent entities of the Russian Federation.

Annex IV

LIMIT VALUES FOR EMISSIONS OF SULPHUR FROM STATIONARY SOURCES

1. Section A applies to Parties other than Canada and the United States of America, section B applies to Canada and section C applies to the United States of America.

A. Parties other than Canada and the United States of America

2. For the purpose of section A, except table 2 and paragraphs 11 and 12, limit value means the quantity of a gaseous substance contained in the waste gases from an installation that is not to be exceeded. Unless otherwise specified, it shall be calculated in terms of mass of pollutant per volume of the waste gases (expressed as mg/m³), assuming standard conditions for temperature and pressure for dry gas (volume at 273.15 K, 101.3 kPa). With regard to the oxygen content of the exhaust gas, the values given in the tables below for each source category shall apply. Dilution for the purpose of lowering concentrations of pollutants in waste gases is not permitted. Start-up, shutdown and maintenance of equipment are excluded.

3. Emissions shall be monitored 1/in all cases. Compliance with limit values shall be verified. The methods of verification can include continuous or discontinuous measurements, type approval, or any other technically sound method.

4. Sampling and analysis of pollutants, as well as reference measurement methods to calibrate any measurement system, shall be carried out in accordance with the standards laid down by the European Committee for Standardization (CEN) or by the International Organization for Standardization (ISO). While awaiting the development of CEN or ISO standards, national standards shall apply.

5. Measurements of emissions should be carried out continuously when emissions of SO₂ exceed 75 kg/h.

6. In the case of continuous measurement for new plant, compliance with the emission standards is achieved if the calculated daily mean values do not exceed the limit value and if no hourly value exceeds the limit value by 100%.

7. In the case of continuous measurements for existing plant, compliance with the emission standards is achieved if (a) none of the monthly mean values exceeds the limit values; and (b) 97% of all the 48-hour mean values do not exceed 110% of the limit values.

8. In the case of discontinuous measurements, as a minimum requirement, compliance with the emission standards is achieved if the mean value based on an appropriate number of measurements under representative conditions does not exceed the value of the emission standard.

9. Boilers and process heaters with a rated thermal input exceeding 50 MW_{th}:

Table 1. Limit values for SOx emissions released from boilers a/

	Thermal input(MW _{th})	Limit value(mg SO ₂ /Nm ³) ^{b/}	Alternative for domestic solid fuels removal efficiency
Solid and liquid fuels, new installations	50 - 100	850	90% ^{d/}
	100 - 300	850 - 200 ^{c/} (linear decrease)	92% ^{d/}
	> 300	200 ^{c/}	95% ^{d/}
Solid fuels, existing installations	50 - 100	2000	
	100 - 500	2000 - 400(linear decrease)	
	> 500	400	
	50 - 150		40%
	150 - 500		40 - 90%(linear increase)
Liquid fuels, existing installations	> 500		90%
	50 - 300	1700	
	300 - 500	1700 - 400(linear decrease)	
> 500		400	
Gaseous fuels in general, new and existing installations		35	
Liquefied gas, new and existing installations		5	
Low-calorific-value gases(e.g. gasification of refinery residues or combustion of coke oven gas)		new 400 existing 800	
Blast-furnace gas		new 200 existing 800	
New combustion plant in refineries (average of all new combustion installations)	> 50 (total refinery capacity)	600	
Existing combustion plant in refineries (average of all existing combustion installations)		1000	

a/ In particular, the limit values shall not apply to:

– Plant in which the products of combustion are used for direct heating, drying, or any other treatment of objects or materials, e.g. reheating furnaces, furnaces for heat treatment;

– Post-combustion plant, i.e. any technical apparatus designed to purify the waste gases by combustion that is not operated as an independent combustion plant;

– Facilities for the regeneration of catalytic cracking catalysts;

– Facilities for the conversion of hydrogen sulphide into sulphur;

– Reactors used in the chemical industry;

– Coke battery furnaces;

– Cowpers;

– Waste incinerators; and

– Plant powered by diesel, petrol or gas engines or by combustion turbines, irrespective of the fuel used.

b/ The O₂ reference content is 6% for solid fuels and 3% for others.

c/ 400 with heavy fuel oil S <0.25%.

d/ If an installation reaches 300 mg/Nm³ SO₂, it may be exempted from applying the removal efficiency.

10. Gas oil:

Table 2. Limit values for the sulphur content of gas oil a/

	Sulphur content (per cent by weight)
Gas oil	< 0.2 after 1 July 2000 < 0.1 after 1 January 2008

a/ "Gas oil" means any petroleum product within HS 2710, or any petroleum product which, by reason of its distillation limits, falls within the category of middle distillates intended for use as fuel and of which at least 85 per cent by volume, including distillation losses, distils at 3500C. Fuels used in on-road and non-road vehicles and agricultural tractors are excluded from this definition. Gas oil intended for marine use is included in the definition if it meets the description above or it has a viscosity or density falling within the ranges of viscosity or density defined for marine distillates in table I of ISO 8217 (1996).

11. Claus plant: for plant that produces more than 50 Mg of sulphur a day:

(a) Sulphur recovery 99.5% for new plant;

(b) Sulphur recovery 97% for existing plant.

12. Titanium dioxide production: in new and existing installations, discharges arising from digestion and calcination steps in the manufacture of titanium dioxide shall be reduced to a value of not more than 10 kg of SO₂ equivalent per Mg of titanium dioxide produced.

B. Canada

13. Limit values for controlling emissions of sulphur dioxide from new stationary sources in the following stationary source category will be determined on the basis of available information on control technology and levels including limit values applied in other countries and the following document: Canada Gazette, Part I. Department of the Environment. Thermal Power Generation Emissions - National Guidelines for New Stationary Sources. May 15, 1993. pp. 1633-1638.

C. United States of America

14. Limit values for controlling emissions of sulphur dioxide from new stationary sources in the following stationary source categories are specified in the following documents:

(a) Electric Utility Steam Generating Units - 40 Code of Federal Regulations (C.F.R.) Part 60, Subpart D, and Subpart Da;

(b) Industrial-Commercial-Institutional Steam Generating Units - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Db, and Subpart Dc;

(c) Sulphuric Acid Plants - 40 C.F.R. Part 60, Subpart H;

(d) Petroleum Refineries - 40 C.F.R. Part 60, Subpart J;

(e) Primary Copper Smelters - 40 C.F.R. Part 60, Subpart P;

(f) Primary Zinc Smelters - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Q;

(g) Primary Lead Smelters - 40 C.F.R. Part 60, Subpart R;

(h) Stationary Gas Turbines - 40 C.F.R. Part 60, Subpart GG;

(i) Onshore Natural Gas Processing - 40 C.F.R. Part 60, Subpart LLL;

(j) Municipal Waste Combustors - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Ea, and Subpart Eb; and

(k) Hospital/Medical/Infectious Waste Incinerators - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Ec.

Note

1/ Monitoring is to be understood as an overall activity, comprising measuring of emissions, mass balancing, etc. It can be carried out continuously or discontinuously.

Annex V

LIMIT VALUES FOR EMISSIONS OF NITROGEN OXIDES FROM STATIONARY SOURCES

1. Section A applies to Parties other than Canada and the United States of America, section B applies to Canada and section C applies to the United States of America.

A. Parties other than Canada and the United States of America

2. For the purpose of section A, limit value means the quantity of a gaseous substance contained in the waste gases from an installation that is not to be exceeded. Unless otherwise specified, it shall be calculated in terms of mass of pollutant per volume of the waste gases (expressed as mg/m³), assuming standard conditions for temperature and pressure for dry gas (volume at 273.15 K, 101.3 kPa). With regard to the oxygen content of exhaust gas, the values given in the tables below for each source category shall apply. Dilution for the purpose of lowering concentrations of pollutants in waste gases is not permitted. Limit values generally address NO together with NO₂, commonly named NO_x, expressed as NO₂. Start-up, shutdown and maintenance of equipment are excluded.

3. Emissions shall be monitored 1/ in all cases. Compliance with limit values shall be verified. The methods of verification can include continuous or discontinuous measurements, type approval, or any other technically sound method.

4. Sampling and analysis of pollutants, as well as reference measurement methods to calibrate any measurement system, shall be carried out in accordance with the standards laid down by the European Committee for Standardization (CEN) or by the International Organization for Standardization (ISO). While awaiting the development of CEN or ISO standards, national standards shall apply.

5. Measurements of emissions should be carried out continuously when emissions of NO_x exceed 75 kg/h.

6. In the case of continuous measurements, except for existing combustion plant covered in table 1, compliance with the emission standards is achieved if the calculated daily mean values do not exceed the limit value and if no hourly value exceeds the limit value by 100%.

7. In the case of continuous measurements for existing combustion plant covered in table 1, compliance with the emission standards is achieved if (a) none of the monthly mean values exceeds the emission limit values; and (b) 95% of all the 48-hour mean values do not exceed 110% of the emission limit values.

8. In the case of discontinuous measurements, as a minimum requirement, compliance with the emission standards is achieved if the mean value based on an appropriate number of measurements under representative conditions does not exceed the value of the emission standard.

9. Boilers and process heaters with a rated thermal input exceeding 50 MW_{th}:

Table 1. Limit values for NO_x emissions released from boilers a/

	Limit value (mg/Nm³) ^{b/}
Solid fuels, new installations:	
- Boilers 50 - 100 MW _{th}	400
- Boilers 100 - 300 MW _{th}	300
- Boilers >300 MW _{th}	200
Solid fuels, existing installations:	
- Solid in general	650
- Solid with less than 10% volatile compounds	1300
Liquid fuels, new installations:	
- Boilers 50 - 100 MW _{th}	400
- Boilers 100 - 300 MW _{th}	300
- Boilers >300 MW _{th}	200
Liquid fuels, existing installations	450
Gaseous fuels, new installations:	
Fuel: natural gas	
- Boilers 50 - 300 MW _{th}	150
- Boilers > 300 MW _{th}	100
Fuel: all other gases	200
Gaseous fuels, existing installations	350

a/ In particular, the limit values shall not apply to:

- Plant in which the products of combustion are used for direct heating, drying, or any other treatment of objects or materials, e.g. reheating furnaces, furnaces for heat treatment;
- Post-combustion plant, i.e. any technical apparatus designed to purify the waste gases by combustion that is not operated as an independent combustion plant;
- Facilities for the regeneration of catalytic cracking catalysts;

- Facilities for the conversion of hydrogen sulphide into sulphur;
- Reactors used in the chemical industry;
- Coke battery furnaces;
- Cowpers;
- Waste incinerators; and

– Plant powered by diesel, petrol or gas engines or by combustion turbines, irrespective of the fuel used.
b/ These values do not apply to boilers running less than 500 hours a year. The O₂ reference content is 6% for solid fuels and 3% for others.

10. Onshore combustion turbines with a rated thermal input exceeding 50MW_{th}: the NOx limit values expressed in mg/Nm³ (with an O₂ content of 15%) are to be applied to a single turbine. The limit values in table 2 apply only above 70% load.

Table 2. Limit values for NOx emissions released from onshore combustion turbines

> 50 MW _{th} (Thermal input at ISO conditions)	Limit value (mg/Nm ³)
New installations, natural gas ^{a/}	50 ^{b/}
New installations, liquid fuels ^{c/}	120
Existing installations, all fuels ^{d/}	
- Natural gas	150
- Liquid	200

a/ Natural gas is naturally occurring methane with not more than 20% (by volume) of inerts and other constituents.

b/ 75 mg/Nm³ if:

– Combustion turbine used in a combined heat and power system; or

– Combustion turbine driving compressor for public gas grid supply. For combustion turbines not falling into either of the above categories, but having an efficiency greater than 35%, determined at ISO base load conditions, the limit value shall be 50*n/35 where n is the combustion turbine efficiency expressed as a percentage (and determined at ISO base load conditions).

c/ This limit value applies only to combustion turbines firing light and medium distillates.

d/ The limit values do not apply to combustion turbines running less than 150 hours a year.

11. Cement production:

Table 3. Limit values for NOx emissions released from cement production **a/**

	Limit value (mg/Nm ³)
New installations (10% O ₂)	
- Dry kilns	500
- Other kilns	800
Existing installations (10% O ₂)	1200

a/ Installations for the production of cement clinker in rotary kilns with a capacity >500 Mg/day or in other furnaces with a capacity >50 Mg/day.

12. Stationary engines:

Table 4. Limit values for NOx emissions released from new stationary engines

Capacity, technique, fuel specification	Limit value ^{a/} (mg/Nm ³)
Spark ignition (= Otto) engines, 4-stroke, > 1 MW _{th}	
- Lean-burn engines	250
- All other engines	500
Compression ignition (= Diesel) engines, > 5 MW _{th}	
- Fuel: natural gas (jet ignition engines)	500
- Fuel: heavy fuel oil	600
- Fuel: diesel oil or gas oil	500

a/ These values do not apply to engines running less than 500 hours a year. The O₂ reference content is 5%.

13. Production and processing of metals:

Table 5. Limit values for NO_x emissions released from primary iron and steel ^{a/} production

Capacity, technique, fuel specification	Limit value (mg/Nm ³)
New and existing sinter plant	400

^{a/} Production and processing of metals: metal ore roasting or sintering installations, installations for the production of pig iron or steel (primary or secondary fusion) including continuous casting with a capacity exceeding 2.5 Mg/hour, installations for the processing of ferrous metals (hot rolling mills > 20 Mg/hour of crude steel).

14. Nitric acid production:

Table 6. Limit values for NO_x emissions released from nitric acid production

Capacity, technique, fuel specification	Limit value (mg/Nm ³)
– New installations	350
– Existing installations	450

B. Canada

15. Limit values for controlling emissions of nitrogen oxides (NO_x) from new stationary sources in the following stationary source categories will be determined on the basis of available information on control technology and levels including limit values applied in other countries and the following documents:

- (a) Canadian Council of Ministers of the Environment (CCME). National Emission Guidelines for Stationary Combustion Turbines. December 1992. PN1072;
- (b) Canada Gazette, Part I. Department of the Environment. Thermal Power Generation Emissions - National Guidelines for New Stationary Sources. May 15, 1993. pp. 1633-1638; and
- (c) CME. National Emission Guidelines for Cement Kilns. March 1998. PN1284.

C. United States of America

16. Limit values for controlling emissions of NO_x from new stationary sources in the following stationary source categories are specified in the following documents:

- (a) Coal-fired Utility Units - 40 Code of Federal Regulations (C.F.R.) Part 76;
- (b) Electric Utility Steam Generating Units - 40 C.F.R. Part 60, Subpart D, and Subpart Da;
- (c) Industrial-Commercial-Institutional Steam Generating Units - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Db;
- (d) Nitric Acid Plants - 40 C.F.R. Part 60, Subpart G;
- (e) Stationary Gas Turbines - 40 C.F.R. Part 60, Subpart GG;
- (f) Municipal Waste Combustors - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Ea, and Subpart Eb; and
- (g) Hospital/Medical/Infectious Waste Incinerators - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Ec.

Note

^{1/} Monitoring is to be understood as an overall activity, comprising measuring of emissions, mass balancing, etc. It can be carried out continuously or discontinuously.

Annex VI

LIMIT VALUES FOR EMISSIONS OF VOLATILE ORGANIC COMPOUNDS FROM STATIONARY SOURCES

1. Section A applies to Parties other than Canada and the United States of America, section B applies to Canada and section C applies to the United States of America.

A. Parties other than Canada and the United States of America

2. This section of the present annex covers the stationary sources of non-methane volatile organic compound (NMVOC) emissions listed in paragraphs 8 to 21 below. Installations or parts of installations for research, development and testing of new products and processes are not covered. Threshold values are given in the sector-specific tables below. They generally refer to solvent consumption or emission mass flow. Where one operator carries out several activities falling under the same subheading at the same installation on the same site, the solvent consumption or emission mass flow of such activities are added together. If no threshold value is indicated, the given limit value applies to all the installations concerned.

3. For the purpose of section A of the present annex:

(a) "Storage and distribution of petrol" means the loading of trucks, railway wagons, barges and seagoing ships at depots and mineral oil refinery dispatch stations, excluding vehicle refuelling at service stations covered by relevant documents on mobile sources;

(b) "Adhesive coating" means any process in which an adhesive is applied to a surface, with the exception of adhesive coating and laminating associated with printing processes and wood and plastic lamination;

(c) "Wood and plastic lamination" means any process to adhere together wood and/or plastic to produce laminated products;

(d) "Coating processes" means the application of metal and plastic surfaces to: passenger cars, truck cabins, trucks, buses or wooden surfaces and covers any process in which a single or multiple application of a continuous film of coating is laid onto:

(i) New vehicles defined (see below) as vehicles of category M1 and of category N1 insofar as they are coated at the same installation as M1 vehicles;

(ii) Truck cabins, defined as the housing for the driver, and all integrated housing for the technical equipment of category N2 and N3 vehicles;

(iii) Vans and trucks defined as category N1, N2 and N3 vehicles, but excluding truck cabins;

(iv) Buses defined as category M2 and M3 vehicles; and

(v) Other metallic and plastic surfaces including those of aeroplanes, ships, trains, etc., wooden surfaces, textile, fabric, film and paper surfaces.

This source category does not include the coating of substrates with metals by electrophoretic or chemical spraying techniques. If the coating process includes a step in which the same article is printed, that printing step is considered part of the coating process. However, printing processes operated as a separate activity are not included. In this definition: -M1 vehicles are those used for the carriage of passengers and comprising not more than eight seats in addition to the driver's seat;

– M2 vehicles are those used for the carriage of passengers and comprising more than eight seats in addition to the driver's seat, and having a maximum mass not exceeding 5 Mg;

– M3 vehicles are those used for the carriage of passengers and comprising more than eight seats in addition to the driver's seat, and having a maximum mass exceeding 5 Mg;

– N1 vehicles are those used for the carriage of goods and having a maximum mass not exceeding 3.5 Mg;

– N2 vehicles are those used for the carriage of goods and having a maximum mass exceeding 3.5 Mg but not exceeding 12 Mg;

– N3 vehicles are those used for the carriage of goods and having a maximum mass exceeding 12 Mg.

(e) "Coil coating" means any processes where coiled steel, stainless steel, coated steel, copper alloys or aluminium strip is coated with either a film-forming or laminate coating in a continuous process;

(f) "Dry cleaning" means any industrial or commercial process using VOCs in an installation to clean garments, furnishings and similar consumer goods with the exception of the manual removal of stains and spots in the textile and clothing industry;

(g) "Manufacturing of coatings, varnishes, inks and adhesives" means the manufacture of coating preparations, varnishes, inks and adhesives, and of intermediates as far as they are produced in the same installation by mixing pigments, resins and adhesive materials with organic solvents or other carriers. This category also includes dispersion, predispersion, realization of a certain viscosity or colour and packing the final products in containers;

(h) "Printing" means any process of reproduction of text and/or images in which, with the use of an image carrier, ink is transferred onto a surface and applies to the following subprocesses:

(i) Flexography: a printing process using an image carrier of rubber or elastic photopolymers on which the printing inks are above the non-printing areas, using liquid inks that dry through evaporation;

(ii) Heat set web offset: a web-fed printing process using an image carrier in which the printing and non-printing areas are in the same plane, where web-fed means that the material to be printed is fed to the machine from a reel as distinct from separate sheets. The non-printing area is treated to attract water and thus reject ink. The printing area is treated to receive and transmit ink to the surface to be printed. Evaporation takes place in an oven where hot air is used to heat the printed material;

(iii) Publication rotogravure: rotogravure used for printing paper for magazines, brochures, catalogues or similar products, using toluene-based inks;

(iv) Rotogravure: a printing process using a cylindrical image carrier in which the printing area is below the non-printing area, using liquid inks that dry through evaporation. The recesses are filled with ink and the surplus is cleaned off the non-printing area before the surface to be printed contacts the cylinder and lifts the ink from the recesses;

(v) Rotary screen printing: a web-fed printing process in which the ink is passed onto the surface to be printed by forcing it through a porous image carrier, in which the printing area is open and the non-printing area is sealed off, using liquid inks that dry only through evaporation. Web-fed means that the material to be printed is fed to the machine from a reel as distinct from separate sheets;

(vi) Laminating associated to a printing process: the adhering of two or more flexible materials to produce laminates; and

(vii) Varnishing: a process by which a varnish or an adhesive coating is applied to a flexible material for the purpose of later sealing the packaging material;

(i) "Manufacturing of pharmaceutical products" means chemical synthesis, fermentation, extraction, formulation and finishing of pharmaceutical products and, where carried out at the same site, the manufacture of intermediate products;

(j) "Conversion of natural or synthetic rubber" means any process of mixing, crushing, blending, calendering, extruding and vulcanization of natural or synthetic rubber and additionally processes for the processing of natural or synthetic rubber to derive an end product;

(k) "Surface cleaning" means any process except dry cleaning using organic solvents to remove contamination from the surface of material, including degreasing; a cleaning process consisting of more than one step before or after any other processing step is considered as one surface-cleaning process. The process refers to the cleaning of the surface of products and not to the cleaning of process equipment;

(l) "Extraction of vegetable oil and animal fat and refining of vegetable oil" means the extraction of vegetable oil from seeds and other vegetable matter, the processing of dry residues to produce animal feed, and the purification of fats and vegetable oils derived from seeds, vegetable matter and/or animal matter;

(m) "Vehicle refinishing" means any industrial or commercial coating activity and associated degreasing activities performing:

(i) The coating of road vehicles, or part of them, carried out as part of vehicle repair, conservation or decoration outside manufacturing installations, or

(ii) The original coating of road vehicles, or part of them, with refinishing-type materials, where this is carried out away from the original manufacturing line, or

(iii) The coating of trailers (including semi-trailers);

(n) "Impregnation of wooden surfaces" means any process impregnating timber with preservative;

(o) "Standard conditions" means a temperature of 273.15 K and a pressure of 101.3 kPa;

(p) "NMVOCs" comprise all organic compounds except methane which at 273.15 K show a vapour pressure of at least 0.01 kPa or which show a comparable volatility under the given application conditions;

(q) "Waste gas" means the final gaseous discharge containing NMVOCs or other pollutants from a stack or from emission abatement equipment into air. The volumetric flow rates shall be expressed in m³/h at standard conditions;

(r) "Fugitive emission of NMVOCs" means any emission, not in waste gases, of NMVOC into air, soil and water as well as, unless otherwise stated, solvents contained in any product and includes uncaptured emissions of NMVOCs released to the outside environment via windows, doors, vents and similar openings. Fugitive limit values are calculated on the basis of a solvent management plan (see appendix I to the present annex);

(s) "Total emission of NMVOCs" means the sum of fugitive emission of NMVOCs and emission of NMVOCs in waste gases;

(t) "Input" means the quantity of organic solvents and their quantity in preparations used when carrying out a process, including the solvents recycled inside and outside the installation, and which are counted every time they are used to carry out the activity;

(u) "Limit value" means the maximum quantity of a gaseous substance contained in the waste gases from an installation which is not to be exceeded during normal operation. Unless otherwise specified, it shall be calculated in terms of mass of pollutant per volume of the waste gases (expressed as mg C/Nm³ unless specified otherwise), assuming standard conditions for temperature and pressure for dry gas. For solvent-using installations, limit values are given as mass unit per characteristic unit of the respective activity. Gas volumes that are added to the waste gas for cooling or dilution purposes shall not be considered when determining the mass concentration of the pollutant in the waste gas. Limit values generally address all volatile organic compounds except methane (no further distinction is made, e.g. in terms of reactivity or toxicity);

(v) "Normal operation" means all periods of operation except start-up and shutdown operations and maintenance of equipment;

(w) "Substances harmful to human health" are subdivided into two categories:

(i) Halogenated VOCs that have possible risk of irreversible effects; or

(ii) Hazardous substances that are carcinogens, mutagens or toxic to reproduction or that may cause cancer, may cause heritable genetic damage, may cause cancer by inhalation, may impair fertility or may cause harm to the unborn child.

4. The following requirements shall be satisfied:

(a) Emissions of NMVOCs shall be monitored 1/ and compliance with limit values shall be verified. The methods of verification may include continuous or discontinuous measurements, type approval, or any other technically sound method; furthermore, they shall be economically viable;

(b) The concentrations of air pollutants in gas-carrying ducts shall be measured in a representative way. Sampling and analysis of all pollutants, as well as reference measurement methods to calibrate any measurement system, shall be carried out according to the standards laid down by the European Committee for Standardization (CEN) or by the International Organization for Standardization (ISO). While awaiting the development of CEN or ISO standards, national standards shall apply;

(c) If measurements of emissions of NMVOCs are required, they should be carried out continuously if emissions of NMVOCs exceed 10 kg of total organic carbon (TOC)/h in the exhaust duct downstream from an emission reduction installation and the hours of operation exceed 200 hours a year. For all other installations, discontinuous measurement is required as a minimum. For the approval of compliance, own approaches may be used provided that they result in equal stringency;

(d) In the case of continuous measurements, as a minimum requirement, compliance with the emission standards is achieved if the daily mean does not exceed the limit value during normal operation and no hourly average exceeds the limit values by 150%. For the approval of compliance, own approaches may be used provided that they result in equal stringency;

(e) In the case of discontinuous measurements, as a minimum requirement, compliance with the emission standards is achieved if the mean value of all readings does not exceed the limit value and no hourly mean exceeds the limit value by 150%. For the approval of compliance, own approaches may be used provided that they result in equal stringency;

(f) All appropriate precautions shall be taken to minimize emissions of NMVOCs during start-up and shutdown, and in case of deviations from normal operation; and

(g) Measurements are not required if end-of-pipe abatement equipment is not needed to comply with the limit values below and it can be shown that limit values are not exceeded.

5. The following limit values should be applied for waste gases, unless stated otherwise below:

(a) 20 mg substance/m³ for discharges of halogenated volatile organic compounds (which are assigned the risk phrase: possible risk of irreversible effects), where the mass flow of the sum of the considered compounds is greater than or equal to 100 g/h; and

(b) 2 mg/m³ (expressed as the mass sum of individual compounds) for discharges of volatile organic compounds (which are assigned the following risk phrases: may cause cancer, heritable genetic damage, cancer by inhalation or harm to the unborn child; may impair fertility), where the mass flow of the sum of the considered compounds is greater than or equal to 10 g/h.

6. For the source categories listed in paragraphs 9 to 21 below, the following revisions are relevant:

(a) Instead of applying the limit values for installations set out below, the operators of the respective installations may be allowed to use a reduction scheme (see appendix II to the present annex). The purpose of a reduction scheme is to give the operator the possibility to achieve by other means emission reductions equivalent to those achieved if given limit values were to be applied; and

(b) For fugitive emissions of NMVOCs, the fugitive emission values set out below shall be applied as a limit value. However, where it is demonstrated to the satisfaction of the competent authority that for an individual installation this value is not technically and economically feasible, the competent authority may exempt that installation provided that significant risks to human health or the environment are not expected. For each derogation, the operator must demonstrate to the satisfaction of the competent authority that the best available technique is used.

7. The limit values for VOC emissions for the source categories defined in paragraph 3 shall be as specified in paragraphs 8 to 21 below.

8. Storage and distribution of petrol:

Table 1. Limit values for VOC emissions released from the storage and distribution of petrol, excluding the loading of seagoing ships

Capacity, technique, further specification	Threshold values	Limit value
Vapour recovery unit serving storage and distribution facilities at refinery tank farms or terminals	5000 m ³ petrol throughput annually	10 g VOC/Nm ³ including methane

Note: The vapour displaced by the filling of petrol storage tanks shall be displaced either into other storage tanks or into abatement equipment meeting the limit values in the table above.

9. Adhesive coating:

Table 2. Limit values for NMVOC emissions released from adhesive coating

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
Footwear manufacture; new and existing installations	> 5	25 g solvent per pair	
Other adhesive coating, except footwear; new and existing installations	5 - 15	50 ^{a/} mg C/Nm ³	25
	> 15	50 ^{a/} mg C/Nm ³	20

^{a/} If techniques are used which allow reuse of recovered solvent, the limit value shall be 150 mg C/Nm³.

10. Wood and plastic lamination:

Table 3. Limit values for NMVOC emissions released from wood and plastic lamination

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value for total emissions of NMVOCs
Wood and plastic laminating; new and existing installations	> 5	30 g NMVOC/m ²

11. Coating processes (metal and plastic surfaces in passenger cars, truck cabins, trucks, buses, wooden surfaces):

Table 4. Limit values for NMVOC emissions released from coating processes in the car industry

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year) ^{a/}	Limit value ^{b/} for total emissions of NMVOCs
New installations, car coating (M1, M2)	> 15 (and > 5,000 coated items a year)	45 g NMVOC/m ² or 1.3 kg/item and 33 g NMVOC/m ²
Existing installations, car coating (M1, M2)	> 15 (and > 5,000 coated items a year)	60 g NMVOC /m ² or 1.9 kg/item and 41 g NMVOC/m ²
New and existing installations, car coating (M1, M2)	> 15 (<= 5,000 coated monocoques or > 3,500 coated chassis a year)	90 g NMVOC/m ² or 1.5 kg/item and 70 g NMVOC/m ²

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year) ^{a/}	Limit value ^{b/} for total emissions of NMVOCs
New installations, coating of new truck cabins (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 5,000 coated items a year)	65 g NMVOC/m ²
New installations, coating of new truck cabins (N1, N2, N3)	> 15 ($>$ 5,000 coated items a year)	55 g NMVOC/m ²
Existing installations, coating of new truck cabins (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 5,000 coated items a year)	85 g NMVOC/m ²
Existing installations, coating of new truck cabins (N1, N2, N3)	> 15 ($>$ 5,000 coated items a year)	75 g NMVOC/m ²
New installations, coating of new trucks and vans (without cabin) (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 2,500 coated items a year)	90 g NMVOC/m ²
New installations, coating of new trucks and vans (without cabin) (N1, N2, N3)	> 15 ($>$ 2,500 coated items a year)	70 g NMVOC/m ²
Existing installations, coating of new trucks and vans (without cabin) (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 2,500 coated items a year)	120 g NMVOC/m ²
Existing installations, coating of new trucks and vans (without cabin) (N1, N2, N3)	> 15 ($>$ 2,500 coated items a year)	90 g NMVOC/m ²
New installations, coating of new buses (M3)	> 15 (\leq 2,000 coated items a year)	210 g NMVOC/m ²
New installations, coating of new buses (M3)	> 15 ($>$ 2,000 coated items a year)	150 g NMVOC/m ²
Existing installations, coating of new buses (M3)	> 15 (\leq 2,000 coated items a year)	290 g NMVOC/m ²
Existing installations, coating of new buses (M3)	> 15 ($>$ 2,000 coated items a year)	225 g NMVOC/m ²

^{a/} For a solvent consumption 15 Mg a year (coating of cars), table 14 on car refinishing applies.

^{b/} The total limit values are expressed in terms of mass of solvent (g) emitted in relation to the surface area of product (m²). The surface area of the product is defined as the surface area calculated from the total electrophoretic coating area and the surface area of any parts that might be added in successive phases of the coating process which are coated with the same coatings. The surface of the electrophoretic coating area is calculated using the formula: (2 x total weight of product shell): (average thickness of metal sheet x density of metal sheet).

Table 5. Limit values for NMVOC emissions released from coating processes in various industrial sectors

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value	Limit value for fugitive emission of NMVOCs (% of solvent input)
New and existing installations: other coating, incl. metal, plastics, textile, fabric, foil and paper (excl. web screen printing for textiles, see printing)	5 - 15	100 ^{a/ b/} mg C/Nm ³	25 ^{b/}
	> 15	50/75 ^{b/ c/ d/} mg C/Nm ³	20 ^{b/}
New and existing installations: wood coating	15 - 25	100 ^{a/} mg C/Nm ³	25
	> 25	50/75 ^{c/} mg C/Nm ³	20

^{a/} Limit value applies to coating applications and drying processes operated under contained conditions.

^{b/} If contained coating conditions are not possible (boat construction, aircraft coating, etc.), installations may be granted exemption from these values. The reduction scheme of paragraph 6 (a) is then to be used, unless it is demonstrated to the satisfaction of the competent authority that this option is not technically and economically feasible. In this case, the operator must demonstrate to the satisfaction of the competent authority that the best available technique is used.

^{c/} The first value applies to drying processes, the second to coating application processes.

^{d/} If, for textile coating, techniques are used which allow reuse of recovered solvents, the limit value shall be 150 mg C/Nm³ for drying and coating together.

12. Coil coating:

Table 6. Limit values for NMVOC emissions released from coil coating

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value (mg C/Nm ³)	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
New installations	> 25	50 ^{a/}	5
Existing installations	> 25	50 ^{a/}	10

^{a/} If techniques are used which allow reuse of recovered solvent, the limit value shall be 150 mg C/Nm³.

13. Dry cleaning:

Table 7. Limit values for NMVOC emissions released from dry cleaning

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value
New and existing installations	0	20 g NMVOC/kg ^{a/}

^{a/} Limit value for total emissions of NMVOCs calculated as mass of emitted solvent per mass of cleaned and dried product.

14. Manufacturing of coatings, varnishes, inks and adhesives:

Table 8. Limit values for NMVOC emissions released from manufacturing of coatings, varnishes, inks and adhesives

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value (mg C/Nm ³)	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
New and existing installations	100 - 1,000	150 ^{a/}	5 ^{a/ c/}
	> 1,000	150 ^{b/}	3 ^{b/ c/}

^{a/} A total limit value of 5% of solvent input may be applied instead of using the waste gas concentration limit and the limit value for fugitive emissions of NMVOCs.

^{b/} A total limit value of 3% of solvent input may be applied instead of using the waste gas concentration limit and the limit value for fugitive emissions of NMVOCs.

^{c/} The fugitive limit value does not include solvents sold as part of a preparation in a sealed container.

15. Printing (flexography, heat set web offset, publication rotogravure etc.):

Table 9. Limit values for NMVOC emissions released from printing processes

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value (mg C/Nm ³)	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
New and existing installations: heat set web offset	15 - 25	100	30 ^{a/}
	> 25	20	30 ^{a/}
New installations: publication rotogravure	> 25	75	10
Existing installations: publication rotogravure	> 25	75	15
New and existing installations: other rotogravure, flexography, rotary screen printing, lamination and varnishing units	15 - 25	100	25
	> 25	100	20
New and existing installations: rotary screen printing on textiles, paperboard	> 30	100	20

^{a/} Solvent residue in finished products is not to be considered as part of the fugitive emissions of NMVOCs.

16. Manufacturing of pharmaceutical products:

Table 10. Limit values for NMVOC emissions released from manufacturing of pharmaceutical products

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value (mg C/Nm ³)	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
New installations	> 50	20 ^{a/ b/}	5 ^{b/ d/}
Existing installations	> 50	20 ^{a/ c/}	15 ^{c/ d/}

^{a/} If techniques are used which allow reuse of recovered solvents, the limit value shall be 150 mg C/Nm³.^{b/} A total limit value of 5% of solvent input may be applied instead of using the waste gas concentration limit and the limit value for fugitive emissions of NMVOCs.^{c/} A total limit value of 15% of solvent input may be applied instead of using the waste gas concentration limit and the limit value for fugitive emissions of NMVOCs.^{d/} The fugitive limit value does not include solvents sold as part of a coatings preparation in a sealed container.

17. Conversion of natural or synthetic rubber:

Table 11. Limit values for NMVOC emission released from conversion of natural or synthetic rubber

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value (mg C/Nm ³)	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
New and existing installations: conversion of natural or synthetic rubber	> 15	20 ^{a/ b/}	25 ^{a/ c/}

^{a/} A total limit value of 25% of solvent input may be applied instead of using the waste gas concentration limit and the limit value for fugitive emissions of NMVOCs.^{b/} If techniques are used which allow reuse of recovered solvent, the limit value shall be 150 mg C/Nm³.^{c/} The fugitive limit does not include solvents sold as part of a preparation in a sealed container.

18. Surface cleaning:

Table 12. Limit values for NMVOC emissions released from surface cleaning

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
New and existing installations: surface cleaning using substances mentioned in paragraph 3 (w)	1 - 5	20 mg compound/Nm ³	15
	> 5	20 mg compound/Nm ³	10
New and existing installations: other surface cleaning	2 - 10	75 mg C/Nm ³ ^{a/}	20 ^{a/}
	> 10	75 mg C/Nm ³ ^{a/}	15 ^{a/}

^{a/} Installations which demonstrate to the competent authority that the average organic solvent content of all cleaning material used does not exceed 30% w/w are exempt from applying these values.

19. Vegetable oil and animal fat extraction and vegetable oil refining processes:

Table 13. Limit values for NMVOC emissions released from extraction of vegetable and animal fat and refining of vegetable oil

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Total limit value (kg/Mg)
New and existing installations	> 10	Animal fat: 1.5 Castor: 3.0 Rape seed: 1.0 Sunflower seed: 1.0 Soya beans (normal crush): 0.8 Soya beans (white flakes): 1.2 Other seeds and vegetable material: 3.0 ^{a/} All fractionation processes, excl. degumming ^{b/} : 1.5 Degumming: 4.0

a/ Limit values for total emissions of NMVOCs from installations treating single batches of seeds or other vegetable material shall be set case by case by the competent authorities on the basis of the best available technologies.

b/ The removal of gum from the oil.

20. Vehicle refinishing:

Table 14. Limit values for NMVOC emissions released from vehicle refinishing

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value (mg C/Nm ³)	Limit value for fugitive emissions of NMVOCs (% of solvent input)
New and existing installations	> 0.5	50 ^{a/}	25

a/ Compliance with limit values to be proven by 15-minute average measurements.

21. Impregnation of wooden surfaces:

Table 15. Limit values for NMVOC emissions released from impregnation of wooden surfaces

Capacity, technique, further specification	Threshold value for solvent consumption (Mg/year)	Limit value (mg C/Nm ³)	Limit value for fugitive emission of NMVOCs (% of solvent input)
New and existing installations	> 25	100 ^{a/b/}	45 ^{b/}

a/ Does not apply to impregnation with creosote.

b/ A total limit value of 11 kg solvent/m³ of wood treated may be applied instead of using the waste gas concentration limit and the limit value for fugitive emissions of NMVOCs.

B. Canada

22. Limit values for controlling emissions of volatile organic compounds (VOCs) from new stationary sources in the following stationary source categories will be determined on the basis of available information on control technology and levels, including limit values applied in other countries, and the following documents:

- (a) Canadian Council of Ministers of the Environment (CCME). Environmental Code of Practice for the Reduction of Solvent Emissions from Dry Cleaning Facilities. December 1992. PN1053;
- (b) CCME. Environmental Guideline for the Control of Volatile Organic Compounds Process Emissions from New Organic Chemical Operations. September 1993. PN1108;
- (c) CCME. Environmental Code of Practice for the Measurement and Control of Fugitive VOC Emissions from Equipment Leaks. October 1993. PN1106;
- (d) CCME. A Program to Reduce Volatile Organic Compound Emissions by 40 Percent from Adhesives and Sealants. March 1994. PN1116;
- (e) CCME. A Plan to Reduce Volatile Organic Compound Emissions by 20 Percent from Consumer Surface Coatings. March 1994. PN1114;
- (f) CCME. Environmental Guidelines for Controlling Emissions of Volatile Organic Compounds from Aboveground Storage Tanks. June 1995. PN1180;
- (g) CCME. Environmental Code of Practice for Vapour Recovery during Vehicle Refueling at Service Stations and Other Gasoline Dispensing Facilities. (Stage II) April 1995. PN1184;
- (h) CCME. Environmental Code of Practice for the Reduction of Solvent Emissions from Commercial and Industrial Degreasing Facilities. June 1995. PN1182;
- (i) CCME. New Source Performance Standards and Guidelines for the Reduction of Volatile Organic Compound Emissions from Canadian Automotive Original Equipment Manufacturer (OEM) Coating Facilities. August 1995. PN1234;
- (j) CCME. Environmental Guideline for the Reduction of Volatile Organic Compound Emissions from the Plastics Processing Industry. July 1997. PN1276; and
- (k) CCME. National Standards for the Volatile Organic Compound Content of Canadian Commercial/Industrial Surface Coating Products - Automotive Refinishing. August 1997. PN1288.

C. United States of America

23. Limit values for controlling emissions of VOCs from new stationary sources in the following stationary source categories are specified in the following documents:

- (a) Storage Vessels for Petroleum Liquids - 40 Code of Federal Regulations (C.F.R.) Part 60, Subpart K, and Subpart Ka;
- (b) Storage Vessels for Volatile Organic Liquids - 40 C.F.R. Part 60, Subpart Kb;
- (c) Petroleum Refineries - 40 C.F.R. Part 60, Subpart J;
- (d) Surface Coating of Metal Furniture - 40 C.F.R. Part 60, Subpart EE;
- (e) Surface Coating for Automobile and Light Duty Trucks - 40 C.F.R. Part 60, Subpart MM;
- (f) Publication Rotogravure Printing - 40 C.F.R. Part 60, Subpart QQ;
- (g) Pressure Sensitive Tape and Label Surface Coating Operations - 40 C.F.R. Part 60, Subpart RR;
- (h) Large Appliance, Metal Coil and Beverage Can Surface Coating - 40 C.F.R. Part 60, Subpart SS, Subpart TT and Subpart WW;
- (i) Bulk Gasoline Terminals - 40 C.F.R. Part 60, Subpart XX;

- (j) Rubber Tire Manufacturing - 40 C.F.R. Part 60, Subpart BBB;
- (k) Polymer Manufacturing - 40 C.F.R. Part 60, Subpart DDD;
- (l) Flexible Vinyl and Urethane Coating and Printing - 40 C.F.R. Part 60, Subpart FFF;
- (m) Petroleum Refinery Equipment Leaks and Wastewater Systems - 40 C.F.R. Part 60, Subpart GGG and Subpart QQQ;
- (n) Synthetic Fiber Production - 40 C.F.R. Part 60, Subpart HHH;
- (o) Petroleum Dry Cleaners - 40 C.F.R. Part 60, Subpart JJJ;
- (p) Onshore Natural Gas Processing Plants - 40 C.F.R. Part 60, Subpart KKK;
- (q) SOCMI Equipment Leaks, Air Oxidation Units, Distillation Operations and Reactor Processes - 40 C.F.R. Part 60, Subpart VV, Subpart III, Subpart NNN and Subpart RRR;
- (r) Magnetic Tape Coating - 40 C.F.R. Part 60, Subpart SSS;
- (s) Industrial Surface Coatings - 40 C.F.R. Part 60, Subpart TTT; and
- (t) Polymeric Coatings of Supporting Substrates Facilities - 40 C.F.R. Part 60, Subpart VVV.

Note

1/ Monitoring is to be understood as an overall activity, comprising measuring of emissions, mass balancing, etc. It can be carried out continuously or discontinuously.

Appendix I

SOLVENT MANAGEMENT PLAN

Introduction

1. This appendix to the annex on limit values for emissions of non-methane volatile organic compounds (NMVOCs) from stationary sources provides guidance on carrying out a solvent management plan. It identifies the principles to be applied (para. 2), provides a framework for the mass balance (para. 3) and provides an indication of the requirements for verification of compliance (para. 4).

Principles

2. The solvent management plan serves the following purposes:
 - (a) Verification of compliance, as specified in the annex; and
 - (b) Identification of future reduction options.

Definitions

3. The following definitions provide a framework for the mass balance exercise:

(a) Inputs of organic solvents:

I1. The quantity of organic solvents or their quantity in preparations purchased that are used as input into the process in the time frame over which the mass balance is being calculated.

I2. The quantity of organic solvents or their quantity in preparations recovered and reused as solvent input into the process. (The recycled solvent is counted every time it is used to carry out the activity.)

(b) Outputs of organic solvents:

O1. Emission of NMVOCs in waste gases.

O2. Organic solvents lost in water, if appropriate taking into account waste-water treatment when calculating O5.

O3. The quantity of organic solvents that remains as contamination or residue in output of products from the process.

O4. Uncaptured emissions of organic solvents to air. This includes the general ventilation of rooms, where air is released to the outside environment via windows, doors, vents and similar openings.

O5. Organic solvents and/or organic compounds lost due to chemical or physical reactions (including, for example, those that are destroyed, e.g. by incineration or other waste-gas or waste-water treatments, or captured, e.g. by adsorption, as long as they are not counted under O6, O7 or O8).

O6. Organic solvents contained in collected waste.

O7. Organic solvents, or organic solvents contained in preparations, that are sold or are intended to be sold as a commercially valuable product.

O8. Organic solvents contained in preparations recovered for reuse but not as input into the process, as long as they are not counted under O7.

O9. Organic solvents released in other ways.

Guidance on use of the solvent management plan for verification of compliance

4. The use of the solvent management plan will be determined by the particular requirement which is to be verified, as follows:

(a) Verification of compliance with the reduction option mentioned in paragraph 6 (a) of the annex, with a total limit value expressed in solvent emissions per unit product, or as otherwise stated in the annex.

(i) For all activities using the reduction option mentioned in paragraph 6 (a) of the annex, the solvent management plan should be put into effect annually to determine consumption. Consumption can be calculated by means of the following equation:

$$C = I1 - O8$$

A parallel exercise should also be undertaken to determine solids used in coating in order to derive the annual reference emission and the target emission each year;

(ii) For assessing compliance with a total limit value expressed in solvent emissions per unit product or as otherwise stated in the annex, the solvent management plan should be put into effect annually to determine emission of NMVOCs. Emission of NMVOCs can be calculated by means of the following equation:

$$E = F + O1$$

Where F is the fugitive emission of NMVOC as defined in subparagraph (b) (i) below. The emission figure should be divided by the relevant product parameter;

(b) Determination of fugitive emission of NMVOCs for comparison with fugitive emission values in the annex:

(i) Methodology: The fugitive emission of NMVOC can be calculated by means of the following equation:

$$F = I1 - O1 - O5 - O6 - O7 - O8$$

or

$$F = O2 + O3 + O4 + O9$$

This quantity can be determined by direct measurement of the quantities. Alternatively, an equivalent calculation can be made by other means, for instance by using the capture efficiency of the process.

The fugitive emission value is expressed as a proportion of the input, which can be calculated by means of the following equation:

$$I = I1 + I2$$

(ii) Frequency: Fugitive emission of NMVOCs can be determined by a short but comprehensive set of measurements. This need not to be done again until the equipment is modified.

Appendix II

REDUCTION SCHEME

Principles

1. The purpose of the reduction scheme is to allow the operator the possibility to achieve by other means emission reductions equivalent to those achieved if the limit values were to be applied. To that end the operator may use any reduction scheme specially designed for his installation, provided that in the end an equivalent emission reduction is achieved. Parties shall report on progress in achieving the same emission reduction, including experience with the application of the reduction scheme.

Practice

2. If applying coatings, varnishes, adhesives or inks, the following scheme can be used. Where it is inappropriate, the competent authority may allow an operator to apply any alternative exemption scheme which it is satisfied fulfils the principles outlined here. The design of the scheme takes into account the following facts:

(a) Where substitutes containing little or no solvent are still under development, a time extension must be given to the operator to implement his emission reduction plans;

(b) The reference point for emission reductions should correspond as closely as possible to the emissions that would have resulted had no reduction action been taken.

3. The following scheme shall operate for installations for which a constant solid content of product can be assumed and used to define the reference point for emission reductions:

(a) The operator shall forward an emission reduction plan which includes in particular decreases in the average solvent content of the total input and/or increased efficiency in the use of solids to achieve a reduction of the total emissions from the installation to a given percentage of annual reference emissions, termed the target emission. This must be done in the following time frame:

Time period		Maximum allowed total annual emissions
New installations	Existing installations	
By 31.10.2001	By 31.10.2005	Target emission x 1.5
By 31.10.2004	By 31.10.2007	Target emission

(b) The annual reference emission is calculated as follows:

(i) The total mass of solids in the quantity of coating and/or ink, varnish or adhesive consumed in a year is determined. Solids are all materials in coatings, inks, varnishes and adhesives that become solid once the water or the volatile organic compounds are evaporated;

(ii) The annual reference emissions are calculated by multiplying the mass determined as in subparagraph (i) by the appropriate factor listed in the table below. The competent authorities may adjust these factors for individual installations to reflect documented increased efficiency in the use of solids.

Activity	Multiplication factor for use in subparagraph (b) (ii)
Rotogravure printing; flexography printing; laminating as part of a printing activity; printing; varnishing as part of a printing activity; wood coating; coating of textiles, fabric, film or paper; adhesive coating	4
Coil coating; vehicle refinishing	3
Food contact coating; aerospace coating	2.33
Other coatings and rotary screen printing	1.5

(iii) The target emission is equal to the annual reference emission multiplied by a percentage equal to:

– (The fugitive emission value + 15), for installations in the following sectors:

– Vehicle coating (solvent consumption < 15 Mg/year) and vehicle refinishing;

- Metal, plastic, textile, fabric, film and paper coating (solvent consumption between 5 and 15 Mg/year);
- Coating of wooden surfaces (solvent consumption between 15 and 25 Mg/year).
- (The fugitive emission value + 5) for all other installations;
- (iv) Compliance is achieved if the actual solvent emission determined from the solvent management plan is less than or equal to the target emission.

Annex VII

TIMESCALES UNDER ARTICLE 3

1. The timescales for the application of the limit values referred to in article 3, paragraphs 2 and 3, shall be:

- (a) For new stationary sources, one year after the date of entry into force of the present Protocol for the Party in question; and
- (b) For existing stationary sources:

(i) In the case of a Party that is not a country with an economy in transition, one year after the date of entry into force of the present Protocol or 31 December 2007, whichever is the later; and

(ii) In the case of a Party that is a country with an economy in transition, eight years after the entry into force of the present Protocol.

2. The timescales for the application of the limit values for fuels and new mobile sources referred to in article 3, paragraph 5, and the limit values for gas oil referred to in annex IV, table 2, shall be:

(i) In the case of a Party that is not a country with an economy in transition, the date of entry into force of the present Protocol or the dates associated with the measures specified in annex VIII and with the limit values specified in annex IV, table 2, whichever is the later; and

(ii) In the case of a Party that is a country with an economy in transition, five years after the date of entry into force of the present Protocol or five years after the dates associated with the measures specified in annex VIII and with the limit values in annex IV, table 2, whichever is the later.

This timescale shall not apply to a Party to the present Protocol to the extent that that Party is subject to a shorter timescale with regard to gas oil under the Protocol on Further Reduction of Sulphur Emissions.

3. For the purpose of the present annex, "a country with an economy in transition" means a Party that has made with its instrument of ratification, acceptance, approval or accession a declaration that it wishes to be treated as a country with an economy in transition for the purposes of paragraphs 1 and/or 2 of this annex.

Annex VIII

LIMIT VALUES FOR FUELS AND NEW MOBILE SOURCES

Introduction

1. Section A applies to Parties other than Canada and the United States of America, section B applies to Canada and section C applies to the United States of America.

2. The annex contains limit values for NO_x, expressed as nitrogen dioxide (NO₂) equivalents, and for hydrocarbons, most of which are volatile organic compounds, as well as environmental specifications for marketed fuels for vehicles.

3. The timescales for applying the limit values in this annex are laid down in annex VII.

A. Parties other than Canada and the United States of America

Passenger cars and light-duty vehicles

4. Limit values for power-driven vehicles with at least four wheels and used for the carriage of passengers (category M) and goods (category N) are given in table 1.

Heavy-duty vehicles

5. Limit values for engines for heavy-duty vehicles are given in tables 2 and 3 depending on the applicable test procedures.

Motorcycles and mopeds

6. Limit values for motorcycles and mopeds are given in table 6 and table 7.

Non-road vehicles and machines

7. Limit values for agricultural and forestry tractors and other non-road vehicle/machine engines are listed in tables 4 and 5. Stage I (table 4) is based on ECE regulation 96, "Uniform provisions concerning the approval of compression-ignition (C.I.) engines to be installed in agricultural and forestry tractors with regard to the emissions of pollutants by the engine".

Fuel quality

8. Environmental quality specifications for petrol and diesel are given in tables 8 to 11.

Table 1. Limit values for passenger cars and light-duty vehicles

			Reference mass(RW)(kg)	Limit values									
				Carbon monoxide		Hydrocarbons		Nitrogen oxides		Hydrocarbons and nitrogen oxides combined		Particulates ^{a/}	
				L1 (g/km)		L2 (g/km)		L3 (g/km)		L2+L3 (g/km)		L4 (g/km)	
Category	Class	To be applied from ^{b/}		Petrol	Diesel	Petrol	Diesel	Petrol	Diesel	Petrol	Diesel	Diesel	
A	M ^{c/}	1.1.2001	All ^{d/}	2.3	0.64	0.20	-	0.15	0.50	-	0.56	0.05	
	N ₁ ^{d/}	I	1.1.2001 ^{e/}	RW ≤ 1305	2.3	0.64	0.20	-	0.15	0.50	-	0.56	0.05
		II	1.1.2002	1305 < RW ≤ 1760	4.17	0.80	0.25	-	0.18	0.65	-	0.72	0.07
		III	1.1.2002	1760 < RW	5.22	0.95	0.29	-	0.21	0.78	-	0.86	0.10
B	M ^{c/}	1.1.2006	All	1.0	0.50	0.10	-	0.08	0.25	-	0.30	0.025	
	N ₁ ^{d/}	I	1.1.2006 ^{f/}	RW ≤ 1305	1.0	0.50	0.10	-	0.08	0.25	-	0.30	0.025
		II	1.1.2007	1305 < RW ≤ 1760	1.81	0.63	0.13	-	0.10	0.33	-	0.39	0.04
		III	1.1.2007	1760 < RW	2.27	0.74	0.16	-	0.11	0.39	-	0.46	0.06

^{a/} For compression-ignition engines.^{b/} The registration, sale or entry into service of new vehicles that fail to comply with the respective limit values shall be refused as from the dates given in this column and type approval may no longer be granted with effect from 12 months prior to these dates.^{c/} Except vehicles whose maximum mass exceeds 2,500 kg.^{d/} And those category M vehicles specified in note c.^{e/} 1.1.2002 for those category M vehicles specified in note c.^{f/} 1.1.2007 for those category M vehicles specified in note c.^{g/} Until 1 January 2003 vehicles in this category fitted with compression-ignition engines that are non-road vehicles and vehicles with a maximum mass of more than 2,000 kg which are designed to carry more than six occupants, including the driver, shall be considered as vehicles in category N1, class III, in row A.

Table 2. Limit values for heavy-duty vehicles - European steady-state cycle (ESC) and European load-response (ELR) tests

Row	To be applied from ^{a/}	Carbon monoxide (g/kWh)	Hydrocarbons (g/kWh)	Nitrogen oxides (g/kWh)	Particulates (g/kWh)	Smoke (m ⁻¹)
A	1.10.2001	2.1	0.66	5.0	0.10 / 0.13 ^{b/}	0.8
B1	1.10.2006	1.5	0.46	3.5	0.02	0.5
B2	1.10.2009	1.5	0.46	2.0	0.02	0.5

^{a/} With effect from the given dates and except for vehicles and engines intended for export to countries that are not parties to the present Protocol and for replacement engines for vehicles in use, Parties shall prohibit the registration, sale, entry into service or use of new vehicles propelled by a compression-ignition or gas engine and the sale and use of new compression-ignition or gas engines if their emissions do not comply with the respective limit values. With effect from twelve months prior to these dates, type approval may be refused if the limit values are not complied with.^{b/} For engines with a swept volume below 0.75 dm³ per cylinder and a rated power speed above 3000 revolutions per minute.Table 3. Limit values for heavy-duty vehicles - European transient cycle (ETC) test ^{a/}

Row	To be applied from ^{b/}	Carbon monoxide (g/kWh)	Non-methane hydrocarbons (g/kWh)	Methane ^{c/} (g/kWh)	Nitrogen oxides (g/kWh)	Particulates ^{d/}
A (2000)	1.10.2001	5.45	0.78	1.6	5.0	0.16 / 0.21 ^{e/}
B1 (2005)	1.10.2006	4.0	0.55	1.1	3.5	0.03
B2 (2008)	1.10.2009	4.0	0.55	1.1	2.0	0.03

a/ The conditions for verifying the acceptability of the ETC tests when measuring the emissions of gas-fuelled engines against the limit values applicable in row A shall be re-examined and, where necessary, modified in accordance with the procedure laid down in article 13 of Directive 70/156/EEC.

b/ With effect from the given dates and except for vehicles and engines intended for export to countries that are not parties to the present Protocol and for replacement engines for vehicles in use, Parties shall prohibit the registration, sale, entry into service or use of new vehicles propelled by a compression-ignition or gas engine and the sale and use of new compression-ignition or gas engines if their emissions do not comply with the respective limit values. With effect from twelve months prior to these dates, type approval may be refused if the limit values are not complied with.

c/ For natural gas engines only.

d/ Not applicable to gas-fuelled engines at stage A and stages B1 and B2.

e/ For engines with a swept volume below 0.75 dm³ per cylinder and a rated power speed above 3000 revolutions per minute.

Table 4. Limit values (stage I) for diesel engines for non-road mobile machines (measurement procedure ISO 8178)

Net power (P) (kW)	To be applied from ^{<u>a/</u>}	Carbon monoxide (g/kWh)	Hydrocarbons (g/kWh)	Nitrogen oxides (g/kWh)	Particulate matter (g/kWh)
130 ≤ P < 560	31.12.1998	5.0	1.3	9.2	0.54
75 ≤ P < 130	31.12.1998	5.0	1.3	9.2	0.70
37 ≤ P < 75	31.03.1998	6.5	1.3	9.2	0.85

a/ With effect from the given date and with the exception of machinery and engines intended for export to countries that are not parties to the present Protocol, Parties shall permit the registration, where applicable, and placing on the market of new engines, whether or not installed in machinery, only if they meet the limit values set out in the table. Type approval for an engine type or family shall be refused with effect from 30 June 1998 if it fails to meet the limit values.

Note: These limits are engine-out limits and shall be achieved before any exhaust after-treatment service.

Table 5. Limit values (stage II) for diesel engines for non-road mobile machines (measurement procedure ISO 8178)

Net power (P) (kW)	To be applied from ^{<u>a/</u>}	Carbon monoxide (g/kWh)	Hydrocarbons (g/kWh)	Nitrogen oxides (g/kWh)	Particulate matter (g/kWh)
130 ≤ P < 560	31.12.2001	3.5	1.0	6.0	0.2
75 ≤ P < 130	31.12.2002	5.0	1.0	6.0	0.3
37 ≤ P < 75	31.12.2003	5.0	1.3	7.0	0.4
18 ≤ P < 37	31.12.2000	5.5	1.5	8.0	0.8

a/ With effect from the given dates and with the exception of machinery and engines intended for export to countries that are not parties to the present Protocol, Parties shall permit the registration, where applicable, and placing on the market of new engines, whether or not installed in machinery, only if they meet the limit values set out in the table. Type approval for an engine type or family shall be refused with effect from twelve months prior to these dates if it fails to meet the limit values.

Table 6. Limit values for motorcycles and 3- and 4-wheelers (> 50 cm³; > 45 km/h) to be applied from 17 June 1999 a/

Engine type	Limit values
2-stroke	CO = 8 g/km HC = 4 g/km NO _x = 0.1 g/km
4-stroke	CO = 13 g/km HC = 3 g/km NO _x = 0.3 g/km

a/ Type approval shall be refused as from the given date if the vehicle's emissions do not meet the limit values.

Note: For 3- and 4-wheelers, the limit values have to be multiplied by 1.5.

Table 7. Limit values for mopeds (50 cm³; < 45 km/h)

Stage	To be applied from ^{a/}	Limit values	
		CO (g/km)	HC + NO _x (g/km)
I	17.6.1999	6.0 ^{b/}	3.0 ^{b/}
II	17.6.2002	1.0 ^{c/}	1.2

^{a/} Type approval shall be refused as from the given dates if the vehicle's emissions do not meet the limit values.^{b/} For 3- and 4-wheelers, multiply by 2.^{c/} For 3- and 4-wheelers, 3.5 g/km.

Table 8. Environmental specifications for marketed fuels to be used for vehicles equipped with positive-ignition engines

Type: Petrol

Parameter	Unit	Limits ^{a/}		Test	
		Minimum	Maximum	Method ^{b/}	Date of publication
Research octane number		95	-	EN 25164	1993
Motor octane number		85	-	EN 25163	1993
Reid vapour pressure, summer period ^{c/}	kPa	-	60	EN 12	1993
Distillation:					
evaporated at 100 °C	% v/v	46	-	EN-ISO 3405	1988
evaporated at 150 °C	% v/v	75	-		
Hydrocarbon analysis:					
- olefins	% v/v	-	18.0 ^{d/}	ASTM D1319	1995
- aromatics		-	42	ASTM D1319	1995
- benzene		-	1	project EN 12177	1995
Oxygen content	% m/m	-	2.7	EN 1601	1996
Oxygenates:					
- Methanol, stabilizing agents must be added	% v/v	-	3	EN 1601	1996
- Ethanol, stabilizing agents may be necessary	% v/v	-	5	EN 1601	1996
- Iso-propyl alcohol	% v/v	-	10	EN 1601	1996
- Tert-butyl alcohol	% v/v	-	7	EN 1601	1996
- Iso-butyl alcohol	% v/v	-	10	EN 1601	1996
- Ethers containing 5 or more carbon atoms per molecule	% v/v	-	15	EN 1601	1996
Other oxygenates ^{e/}	% v/v	-	10	EN 1601	1996
Sulphur content	mg/kg	-	150	project EN-ISO/DIS 14596	1996

^{a/} The values quoted in the specification are 'true values'. In the establishment of their limit values, the terms of ISO 4259, "Petroleum products - Determination and application of precision data in relation to methods of test", have been applied and, in fixing a minimum value, a minimum difference of 2R above zero has been taken into account (R = reproducibility). The results of individual measurements shall be interpreted on the basis of the criteria described in ISO 4259 (published in 1995).

^{b/} EN - European standard; ASTM - American Society for Testing and Materials; DIS - Draft international standard.

^{c/} The summer period shall begin no later than 1 May and shall not end before 30 September. For member States with arctic conditions the summer period shall begin no later than 1 June and not end before 31 August and the RVP is limited to 70 kPa.

^{d/} Except for regular unleaded petrol(minimum motor octane number (MON) of 81 and minimum research octane number (RON) of 91), for which the maximum olefin content shall be 21% v/v. These limits shall not preclude the introduction on the market of a member State of another unleaded petrol with lower octane numbers than set out here.

^{e/} Other mono-alcohols with a final distillation point no higher than the final distillation point laid down in national specifications or, where these do not exist, in industrial specifications for motor fuels.

Note: Parties shall ensure that, no later than 1 January 2000, petrol can be marketed within their territory only if it complies with the environmental specifications set out in table 8. Where a Party determines that banning petrol with a sulphur content which does not comply with the specifications for sulphur content in table 8, but does not exceed the current content, would raise severe difficulties for its industries in making the necessary changes in their manufacturing facilities by 1 January 2000, it may extend the time period of marketing within its territory until 1 January 2003 at the latest. In such a case the Party shall specify, in a declaration to be deposited together with its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it intends to extend the time period and present written information on the reason for this to the Executive Body.

Table 9. Environmental specifications for marketed fuels to be used for vehicles equipped with compression-ignition engines

Type: Diesel fuel

Parameter	Unit	Limits ^{a/}		Test	
		Minimum	Maximum	Method ^{b/}	Date of publication
Cetane number		51	-	EN-ISO 5165	1992
Density at 15 °C	kg/m ³	-	845	EN-ISO 3675	1995
Distillation point: 95%	°C	-	360	EN-ISO 3405	1988
Polycyclic aromatic hydrocarbons	% m/m	-	11	IP 391	1995
Sulphur content	mg/kg	-	350	project EN-ISO/DIS 14596	1996

a/ The values quoted in the specification are 'true values'. In the establishment of their limit values, the terms of ISO 4259, "Petroleum products - Determination and application of precision data in relation to methods of test", have been applied and, in fixing a minimum value, a minimum difference of 2R above zero has been taken into account (R = reproducibility). The results of individual measurements shall be interpreted on the basis of the criteria described in ISO 4259 (published in 1995).

b/ EN - European standard; IP - The Institute of Petroleum; DIS - Draft international standard.

Note: Parties shall ensure that, no later than 1 January 2000, diesel fuel can be marketed within their territory only if it complies with the environmental specifications set out in table 9. Where a Party determines that banning diesel fuel with a sulphur content which does not comply with the specifications for sulphur content in table 9, but does not exceed the current content, would raise severe difficulties for its industries in making the necessary changes in their manufacturing facilities by 1 January 2000, it may extend the time period of marketing within its territory until 1 January 2003 at the latest. In such a case the Party shall specify, in a declaration to be deposited together with its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it intends to extend the time period and present written information on the reason for this to the Executive Body.

Table 10. Environmental specifications for marketed fuels to be used for vehicles equipped with positive-ignition engines

Type: Petrol

Parameter	Unit	Limits ^{a/}		Test	
		Minimum	Maximum	Method ^{b/}	Date of publication
Research octane number		95		EN 25164	1993
Motor octane number		85		EN 5163	1993
Reid vapour pressure, summer period	kPa	-			
Distillation:					
evaporated at 100 °C	% v/v	-	-		
evaporated at 150 °C		-	-		
Hydrocarbon analysis:					
- olefins	% v/v	-			
- aromatics	% v/v	-	35	ASTM D1319	1995
- benzene	% v/v	-			
Oxygen content	% m/m	-			
Sulphur content	mg/kg	-	50	project EN-ISO/DIS 14596	1996

a/ The values quoted in the specification are 'true values'. In the establishment of their limit values, the terms of ISO 4259, "Petroleum products - Determination and application of precision data in relation to methods of test", have been applied and, in fixing a minimum value, a minimum difference of 2R above zero has been taken into account (R = reproducibility). The results of individual measurements shall be interpreted on the basis of the criteria described in ISO 4259 (published in 1995).

b/ EN - European standard; ASTM - American Society for Testing and Materials; DIS - Draft international standard.

Note: Parties shall ensure that, no later than 1 January 2005, petrol can be marketed within their territory only if it complies with the environmental specifications set out in table 10. Where a Party determines that banning petrol with a sulphur content which does not comply with the specifications for sulphur content in table 10, but does comply with table 8, would raise severe difficulties for its industries in making the necessary changes in their manufacturing facilities by 1 January 2005, it may extend the time period of marketing within its territory until 1 January 2007 at the latest. In such a case the Party shall specify, in a declaration to be deposited together with its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it intends to extend the time period and present written information on the reason for this to the Executive Body.

Table 11. Environmental specifications for marketed fuels to be used for vehicles equipped with compression-ignition engines

Type: Diesel fuel

Parameter	Unit	Limits ^{a/}		Test	
		Minimum	Maximum	Method ^{b/}	Date of publication
Cetane number			-		
Density at 15 ≤ C	kg/m ³		-		
Distillation point: 95%	°C	-			
Polycyclic aromatic hydrocarbons	% m/m	-			
Sulphur content	mg/kg	-	50	project EN-ISO/DIS 14596	1996

a/ The values quoted in the specification are 'true values'. In the establishment of their limit values, the terms of ISO 4259, "Petroleum products - Determination and application of precision data in relation to methods of test", have been applied and, in fixing a minimum value, a minimum difference of 2R above zero has been taken into account (R =reproducibility). The results of individual measurements shall be interpreted on the basis of the criteria described in ISO 4259.

b/ EN - European standard; DIS - Draft international standard.

Note: Parties shall ensure that, no later than 1 January 2005, diesel fuel can be marketed within their territory only if it complies with the environmental specifications set out in table 11. Where a Party determines that banning diesel fuel with a sulphur content which does not comply with the specifications for sulphur content in table 11, but does comply with table 9, would raise severe difficulties for its industries in making the necessary changes in their manufacturing facilities by 1 January 2005, it may extend the time period of marketing within its territory until 1 January 2007 at the latest. In such a case the Party shall specify, in a declaration to be deposited together with its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it intends to extend the time period and present written information on the reason for this to the Executive Body.

B. Canada

9. New vehicle emission standards for light-duty vehicles, light-duty trucks, heavy-duty vehicles, heavy-duty engines and motorcycles: Motor Vehicle Safety Act (and successor legislation), Schedule V of the Motor Vehicle Safety Regulations: Vehicle Emissions (Standard 1100), SOR/97-376, (28 July, 1997), as amended from time to time.

10. Canadian Environmental Protection Act, Diesel Fuel Regulations, SOR/97-110 (4 February, 1997, sulphur in diesel fuel), as amended from time to time.

11. Canadian Environmental Protection Act, Benzene in Gasoline Regulations, SOR/97-493 (6 November, 1997), as amended from time to time.

12. Canadian Environmental Protection Act, Sulphur in Gasoline Regulations, Canada Gazette, Part II, June 4, 1999, as amended from time to time.

C. United States of America

13. Implementation of a mobile source emission control programme for light-duty vehicles, light-duty trucks, heavy-duty trucks and fuels to the extent required by sections 202 (a), 202 (g) and 202 (h) of the Clean Air Act, as implemented through:

- (a) 40 Code of Federal Regulations (C.F.R.) Part 80, Subpart D - Reformulated Gasoline;
- (b) 40 C.F.R. Part 86, Subpart A - General Provisions for Emission Regulations;
- (c) 40 C.F.R. Part 80, section 80.29 -- Controls and Prohibitions on Diesel Fuel Quality.

Annex IX

MEASURES FOR THE CONTROL OF EMISSIONS OF AMMONIA FROM AGRICULTURAL SOURCES

1. The Parties that are subject to obligations in article 3, paragraph 8 (a), shall take the measures set out in this annex.
2. Each Party shall take due account of the need to reduce losses from the whole nitrogen cycle.

A. Advisory code of good agricultural practice

3. Within one year from the date of entry into force of the present Protocol for it, a Party shall establish, publish and disseminate an advisory code of good agricultural practice to control ammonia emissions. The code shall take into account the specific conditions within the territory of the Party and shall include provisions on:

- Nitrogen management, taking account of the whole nitrogen cycle;
- Livestock feeding strategies;
- Low-emission manure spreading techniques;
- Low-emission manure storage systems;
- Low-emission animal housing systems; and
- Possibilities for limiting ammonia emissions from the use of mineral fertilizers.

Parties should give a title to the code with a view to avoiding confusion with other codes of guidance.

B. Urea and ammonium carbonate fertilizers

4. Within one year from the date of entry into force of the present Protocol for it, a Party shall take such steps as are feasible to limit ammonia emissions from the use of solid fertilizers based on urea.

5. Within one year from the date of entry into force of the present Protocol for it, a Party shall prohibit the use of ammonium carbonate fertilizers.

C. Manure application

6. Each Party shall ensure that low-emission slurry application techniques (as listed in guidance document V adopted by the Executive Body at its seventeenth session (decision 1999/1) and any amendments thereto) that have been shown to reduce emissions by at least 30% compared to the reference specified in that guidance document are used as far as the Party in question considers them applicable, taking account of local soil and geomorphological conditions, slurry type and farm structure. The timescales for the application of these measures shall be: 31 December 2009 for Parties with economies in transition and 31 December 2007 for other Parties.^{1/}

7. Within one year from the date of entry into force of the present Protocol for it, a Party shall ensure that solid manure applied to land to be ploughed shall be incorporated within at least 24 hours of spreading as far as it considers this measure applicable, taking account of local soil and geomorphological conditions and farm structure.

D. Manure storage

8. Within one year from the date of entry into force of the present Protocol for it, a Party shall use for new slurry stores on large pig and poultry farms of 2,000 fattening pigs or 750 sows or 40,000 poultry, low-emission storage systems or techniques that have been shown to reduce emissions by 40% or more compared to the reference (as listed in the guidance document referred to in paragraph 6), or other systems or techniques with a demonstrably equivalent efficiency.^{2/}

9. For existing slurry stores on large pig and poultry farms of 2,000 fattening pigs or 750 sows or 40,000 poultry, a Party shall achieve emission reductions of 40% insofar as the Party considers the necessary techniques to be technically and economically feasible.^{2/} The timescales for the application of these measures shall be: 31 December 2009 for Parties with economies in transition and 31 December 2007 for all other Parties.^{1/}

E. Animal housing

10. Within one year from the date of entry into force of the present Protocol for it, a Party shall use, for new animal housing on large pig and poultry farms of 2,000 fattening pigs or 750 sows or 40,000 poultry, housing systems which have been shown to reduce emissions by 20% or more compared to the reference (as listed in the guidance document referred to in paragraph 6), or other systems or techniques with a demonstrably equivalent efficiency.^{2/} Applicability may be limited for animal welfare reasons, for instance in straw-based systems for pigs and aviary and free-range systems for poultry.

Notes

^{1/} For the purpose of the present annex, "a country with an economy in transition" means a Party that has made with its instrument of ratification, acceptance, approval or accession a declaration that it wishes to be treated as a country with an economy in transition for the purposes of paragraphs 6 and/or 9 of this annex.

^{2/} Where a Party judges that other systems or techniques with a demonstrably equivalent efficiency can be used for manure storage and animal housing in order to comply with paragraphs 8 and 10, or where a Party judges the reduction of emissions from manure storage required under paragraph 9 not to be technically or economically feasible, documentation to this effect shall be reported in accordance with article 7, paragraph 1 (a).

PROTOKOL**O ZMANJŠEVANJU ZAKISLJEVANJA,
EVTOFIKACIJE IN PRIZEMNEGA OZONA H
KONVENCIJI IZ LETA 1979 O ONESNAŽEVANJU
ZRAKA NA VELIKE RAZDALJE PREKO MEJA**

Pogodbenice, ki so odločene izvajati Konvencijo o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja,

se zavedajo, da dušikovi oksidi, žveplo, hlapne organske spojine in reducirane dušikove spojine škodljivo vplivajo na zdravje ljudi in okolje,

so zaskrbljene nad tem, da so kritične obremenitve zakisljevanja, kritične obremenitve hranljivega dušika in kritične ravni ozona za človeško zdravje in vegetacijo še vedno presežene na mnogih območjih Ekonomsko komisije Združenih narodov za Evropo,

so zaskrbljene tudi nad tem, da se izpuščeni dušikovi oksidi, žveplo in hlapne organske spojine kakor tudi sekundarna onesnaževala, kot so ozon in reakcijski produkti amonijaka, prenašajo v ozračju na velike razdalje in lahko imajo škodljive čezmjerne učinke,

priznavajo, da pogodbenice Ekonomsko komisije Združenih narodov za Evropo z emisijami prispevajo k onesnaževanju zraka v hemisferi in na svetovni ravni ter priznavajo možnosti prenosa med celinami in potrebo po nadaljnjem preučevanju teh možnosti,

priznavajo tudi, da se Kanada in Združene države Amerike dvostransko pogajajo o zmanjšanju emisij dušikovih oksidov in hlapnih organskih spojin, da bi reševali vprašanja čezmernih učinkov ozona,

nadalje priznavajo, da bo Kanada z uresničitvijo Kanadske strategije za zmanjšanje kislega dežja za obdobje po 2000 še dodatno zmanjšala emisije žvepla do leta 2010 ter da so Združene države odločene izvesti program zmanjšanja dušikovih oksidov na vzhodu Združenih držav in zmanjšati emisije, kar je potrebno za doseganje državnih standardov kakovosti zunanjega zraka glede trdnih delcev,

so odločene uporabiti pristop, ki upošteva več učinkov in več onesnaževal hkrati, da bi preprečile ali čim bolj zmanjšale prekoračitev kritičnih obremenitev in ravni,

upoštevajo emisije iz določenih obstoječih dejavnosti in naprav, ki vplivajo na sedanje ravni onesnaženosti zraka, in razvoj nadaljnjih dejavnosti in naprav,

se zavedajo, da so na voljo tehnologije in postopki ravnanja za zmanjšanje emisij teh snovi,

so odločene, da sprejmejo ukrepe, da bi predvidele, preprečile ali čim bolj zmanjšale emisije teh snovi ob upoštevanju previdnostnega pristopa, kot je zapisan v 15. načelu Deklaracije o okolju in razvoju, sprejeti v Rio,

ponovno potrebujejo, da imajo države v skladu z Ustavnovo listino Združenih narodov in načeli mednarodnega prava suvereno pravico do izkorisčanja lastnih virov v skladu s svojim okoljskimi in razvojnimi politikami, ter obveznost zagotoviti, da dejavnosti v okviru njihove državne jurisdikcije ali nadzora ne povzročajo škode okolju drugih držav ali območij zunaj meja državne jurisdikcije,

se zavedajo potrebe po stroškovno učinkovitem regionalnem pristopu k preprečevanju onesnaženosti zraka, ki upošteva razlike med državami med učinki in stroški zmanjševanja onesnaževanja,

ugotavljajo pomemben prispevek zasebnega in nevladnega sektorja k spoznavanju učinkov v zvezi s temi snovmi in razpoložljivih tehnologij za njihovo zmanjšanje ter njuno vlogo pri zmanjševanju emisij v ozračje,

se zavedajo, da ukrepi za zmanjšanje emisij žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin ne smejo biti sredstvo za samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo ali prikrito omejevanje mednarodne konkurence in trgovine,

upoštevajo najboljše razpoložljivo znanstveno in tehnično znanje ter podatke o emisijah, procesih v ozračju in učinkih omenjenih snovi na človeško zdravje in okolje ter stroških njihovega zmanjšanja in priznavajo potrebo po izboljšanju tega

znanja ter nadaljevanju znanstvenega in tehničnega sodelovanja za nadaljnje razumevanje teh vprašanj,

upoštevajo, da je v Protokolu o nadzoru nad emisijami dušikovih oksidov ali njihovih čezmernih tokov, ki je bil sprejet 31. oktobra 1988 v Sofiji, in v Protokolu o nadzoru nad emisijami hlapnih organskih spojin ali njihovih čezmernih tokov, ki je bil sprejet 18. novembra 1991 v Ženevi, že predvideno omejevanje emisij dušikovih oksidov in hlapnih organskih spojin in strokovne priloge k temu dvetemu protokoloma že vsebujejo tehnična navodila za zmanjšanje teh emisij,

upoštevajo tudi, da je v Protokolu o nadalnjem zmanjševanju emisij žvepla, sprejetem 14. junija 1994 v Oslu, že predvideno zmanjševanje emisij žvepla, da bi prispevalo k zmanjšanju kislih usedlin z zmanjšanjem preseganja kritičnih usedlin žvepla, ki so izvedene iz kritične obremenitve kislosti glede na prispevek oksidiranih žveplovih spojin k celotni kisli usedlini v letu 1990,

nadalje ugotavljajo, da je ta protokol prvi sporazum po tej konvenciji ki se izrecno ukvarja z reduciranimi dušikovimi spojinami,

se zavedajo, da lahko zmanjšanje emisij teh snovi dodatno koristi pri nadziranju drugih onesnaževal, še zlasti sekundarnih trdnih delcev, ki potujejo čez meje in vplivajo na zdravje ljudi zaradi izpostavljenosti lebdečim trdnim delcem,

se zavedajo tudi, da se je treba čim bolj izogniti ukrepom za doseganje ciljev tega protokola, ki bi poslabšali druge zdravstvene in okoljske težave,

upoštevajo, da bi ukrepi, sprejeti za zmanjšanje emisij dušikovih oksidov in amonijaka, morali upoštevati celotni biogeokemijski dušikov cikel, in kolikor je mogoče, ne povečevati emisij reaktivnega dušika, vključno z dušikovim oksidom, ki lahko zaostri druge težave, povezane z dušikom,

se zavedajo, da metan in ogljikov monoksid, ki nastajata zaradi človekovih dejavnosti, v prisotnosti dušikovih oksidov in hlapnih organskih spojin prispevata k nastajanju troposferskega ozona, in

se zavedajo obveznosti, ki so jih pogodbenice prevzele po Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembah podnebja,

so se dogovorile:

1. člen**POMEN IZRAZOV**

V tem protokolu:

1. "konvencija" pomeni Konvencijo o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja, sprejeto v Ženevi 13. novembra 1979;

2. "EMEP" pomeni program sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi;

3. "izvršni organ" pomeni izvršni organ konvencije, ustanovljen v skladu s prvim odstavkom 10. člena konvencije;

4. "komisija" pomeni Ekonomsko komisijo Združenih narodov za Evropo;

5. "pogodbenice" pomeni pogodbenice tega protokola, če pomen ne zahteva drugače;

6. "zemljepisno območje EMEP" pomeni območje, opredeljeno v četrtem odstavku 1. člena Protokola h Konvenciji o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja iz leta 1979 o dolgoročnem financiraju programu sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP), sprejetega 28. septembra 1984 v Ženevi;

7. "emisija" pomeni izpuščanje snovi v ozračje iz točkovnih ali razprtih virov;

8. "dušikovi oksidi" pomeni dušikov oksid in dušikov dioksid, izražena kot dušikov dioksid (NO_2);

9. "reducirane dušikove spojine" pomeni amonijak in njegove reakcijske produkte;

10. "žveplo" pomeni vse žveplove spojine, izražene kot žveplov dioksid (SO_2);

11. "hlapne organske spojine" ali "HOS" pomeni, razen če ni drugače določeno, vse organske spojine človekovega izvora, razen metana, ki lahko ob reagiranju z dušikovimi oksidi ob prisotnosti sončne svetlobe proizvedejo fotokemične oksidante;

12. "kritična obremenitev" pomeni količinsko oceno izpostavljenosti enemu ali več onesnaževalom, pod katero po do zdaj znanih podatkih ni večjih škodljivih posledic za določene občutljive elemente okolja;

13. "kritične ravni" pomeni koncentracije onesnaževal v ozračju, nad katerimi po do zdaj znanih podatkih lahko pride do neposrednih škodljivih posledic za sprejemnike, kot so ljudje, rastline, ekosistemi ali material;

14. "območje upravljanja emisij onesnaževal" ali "PEMA" pomeni območje, določeno v prilogi III pod pogoji iz devetega odstavka 3. člena;

15. "nepremični vir" pomeni vsako stavbo, zgradbo, obrat, napravo ali opremo, ki je nepremična in neposredno ali posredno izpušča ali bi lahko izpuščala v ozračje žveplo, dušikove okside, hlapne organske spojine ali amonijak;

16. "nov nepremični vir" pomeni vsak nepremični vir, katerega gradnja ali bistvena sprememba se je začela po poteku enega leta od datuma začetka veljavnosti tega protokola. O tem, ali je sprememba bistvena, odločijo pristojni državni organi ob upoštevanju dejavnikov, kot so okoljske koristi sprememb.

2. člen

CILJ

Cilj tega protokola je nadzorovati in zmanjševati emisije žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin, ki jih povzročajo človekove dejavnosti in lahko zaradi zaključevanja, evtrofikacije in prizemnega ozona, ki so posledica čezmejnega prenosa po ozračju na velike razdalje, škodljivo vplivajo na zdravje ljudi, naravne ekosisteme, material in pridelke; obenem naj bi ta protokol, kolikor je mogoče, zagotavljal, da atmosferske usedline ali koncentracije dolgoročno in postopoma, upoštevajoč napredek na področju znanosti, ne presegajo:

(a) za pogodbenice, ki spadajo v zemljepisno območje EMEP, in Kanado, kritičnih obremenitev kislosti, kot so opisane v prilogi I;

(b) za pogodbenice, ki spadajo v zemljepisno območje EMEP, kritičnih obremenitev hranljivega dušika, kot so opisane v prilogi I, ter

(c) glede ozona:

(i) za pogodbenice iz zemljepisnega območja EMEP kritičnih ravni ozona, navedenih v prilogi I;

(ii) za Kanado kanadskega standarda za ozon in

(iii) za Združene države Amerike nacionalnega standarda kakovosti zunanjega zraka za ozon.

3. člen

TEMELJNE OBVEZNOSTI

1. Vsaka pogodbenica, katere zgornja meja emisije je v kateri od razpredelnic iz priloge II, zmanjša in vzdržuje znižanje letnih emisij v skladu z omenjeno zgornjo mejo in časovnimi roki, določenimi v tej prilogi. Najmanj, kar se zahteva, je, da vsaka pogodbenica nadzoruje letne emisije onesnaževal v skladu z obveznostmi iz priloge II.

2. Vsaka pogodbenica za vsak nov nepremični vir iz kategorije nepremičnih virov, kot so opredeljeni v prilogah IV, V in VI, uveljavi mejne vrednosti, določene v omenjenih prilogah, in to najpozneje v rokah iz priloge VII. Druga možnost je, da pogodbenica uporabi drugačne strategije za zmanjšanje emisij, ki skupaj dosegajo enakovredne emisijske ravni za vse kategorije virov skupaj.

3. Vsaka pogodbenica, če je to tehnično in ekonomsko izvedljivo ter ob upoštevanju stroškov in prednosti, za vsak obstoječi nepremični vir iz kategorije nepremičnih virov, kot so opredeljeni v prilogah IV, V in VI, uveljavi mejne vrednosti, določene v omenjenih prilogah, in to najpozneje v rokah iz priloge VII. Druga možnost je, da pogodbenica uporabi drugačne strategije za zmanjšanje emisij, ki skupaj dosegajo enakovredne emisijske ravni za vse kategorije virov skupaj, pogodbenice zunaj zemljepisnega območja EMEP pa strategije, potrebne za doseganje nacionalnih ali regionalnih ciljev pri zmanjševanju zaključevanja in doseganju nacionalnih standardov kakovosti zraka.

4. Mejne vrednosti za nove in že obstoječe kurične naprave, katerih nazivna vhodna topotna moč presega vrednost 50 MW, ter za nova težka tovorna vozila pogodbenice ovrednotijo na zasedanju izvršnega organa najpozneje v dveh letih po datumu začetka veljavnosti tega protokola, da se po potrebi spremeni priloge IV, V in VII.

5. Vsaka pogodbenica mora uveljaviti mejne vrednosti za goriva in nove premične vire, navedene v prilogi VIII, najpozneje v rokah, določenih v prilogi VII.

6. Vsaka pogodbenica bi morala uporabljati najboljše razpoložljive tehnologije za premične vire in vsak nov ali že obstoječi nepremični vir, pri čemer bi morala upoštevati dokumente z navodili I do V, ki jih je sprejel izvršni organ na sedemnajstem zasedanju (sklep 1999/1), z vsemi njihovimi spremembami.

7. Vsaka pogodbenica sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje emisij hlapnih organskih spojin, povezanih z uporabo proizvodov, ki niso vključeni v prilogo VI ali VIII, med drugim na podlagi znanstvenih in ekonomskeh meril. Pogodbenice najpozneje na drugem zasedanju izvršnega organa po začetku veljavnosti tega protokola preučijo mejne vrednosti hlapnih organskih spojin v proizvodih, ki niso vključeni v prilogo VI ali VIII, ter časovne roke za uveljavitev mejnih vrednosti, da se po potrebi sprejme priloga o proizvodih, vključno z merili za izbiro takih proizvodov.

8. Vsaka pogodbenica v skladu z desetim odstavkom:

(a) uporablja najmanj ukrepe za nadzorovanje amonijaka, navedene v prilogi IX, in

(b) kadar se ji zdi primerno, uporablja najboljše razpoložljive tehnologije za preprečevanje in zmanjševanje emisij amonijaka, navedene v dokumentu z navodili V, ki ga je sprejel izvršni organ na svojem sedemnajstem zasedanju (sklep 1999/1), z vsemi njegovimi spremembami.

9. Deseti odstavek se nanaša na vsako pogodbenico:

(a) katere skupna površina presega 2 milijona kvadratnih kilometrov;

(b) katere letne emisije žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in/ali hlapnih organskih spojin, ki prispevajo k zaključevanju, evtrofikaciji ali nastajanju ozona na območjih, ki so pod jurisdikcijo ene ali več drugih pogodbenic, izvirajo v glavnem z območja pod njeno jurisdikcijo, ki je v prilogi III označeno kot PEMA, in je v ta namen predložila dokumentacijo v skladu s pododstavkom (c);

(c) ki je ob podpisu, ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu predložila opis zemljepisnega območja enega ali več območij PEMA za enega ali več onesnaževal skupaj z dokazno dokumentacijo, zato da se vključi v prilogo III, in

(d) ki je ob podpisu, ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu izrazila svoj namen, da bo ravnala v skladu s tem odstavkom.

10. Pogodbenica, na katero se nanaša ta odstavek:

(a) se mora podrejati določbam tega člena in priloge II samo v okviru ustreznega območja PEMA za vsako onesnaževalo, za katero je v okviru njene jurisdikcije območja PEMA vključen v prilogu III, če spada v zemljepisno območje EMEP, ali

(b) se mora podrejati določbam prvega, drugega, tretjega, petega, šestega in sedmega odstavka ter priloge II samo v okviru ustreznega območja PEMA za vsako onesnaževalo (dušikovi oksidi, žveplo in/ali hlapne organske spojine), za katero je v okviru njene jurisdikcije območja PEMA vključen v prilogu III, ter se ne zahteva ravnanje skladno z osmim odstavkom kjer koli pod njeno jurisdikcijo, če ne spada v zemljepisno območje EMEP.

11. Kanada in Združene države Amerike ob ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu predložijo izvršnemu organu vsaka svojo zavezo za zmanjšanje emisij žvepla, dušikovih oksidov in hlapnih organskih spojin za samodejno vključitev v prilogu II.

12. Pogodbenice se ob upoštevanju izida prvega pregleda, predvidenega v drugem odstavku 10. člena, začnejo pogajati o nadaljnjih obveznostih za zmanjšanje emisij najpozneje eno leto po opravljenem pregledu.

4. člen**IZMENJAVA INFORMACIJ IN TEHNOLOGIJE**

1. Vsaka pogodbenica skladno s svojimi zakoni, predpisi in prakso ter obveznostmi iz tega protokola ustvari ugodne razmere za lažjo izmenjavo informacij, tehnologij in tehnik, da bi zmanjšala emisije žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin, in sicer tako, da med drugim spodbuja:

(a) razvoj in posodabljanje zbirke podatkov o najboljših razpoložljivih tehnologijah, vključno s tistimi, ki povečujejo energetsko učinkovitost, uporabo gorilnikov z nizko emisijo in okolju prijazne postopke v kmetijstvu;

(b) izmenjavo informacij in izkušenj pri razvoju prevoznih sistemov, ki manj onesnažujejo okolje;

(c) neposredne stike in sodelovanje v gospodarstvu, vključno s skupnimi naložbami, in

(d) zagotavljanje strokovne pomoči.

2. Pri spodbujanju dejavnosti, navedenih v prvem odstavku, vsaka pogodbenica ustvari ugodne razmere za lažje stike in sodelovanje med ustreznimi organizacijami in posamezni v zasebnem in javnem sektorju, ki lahko ponudijo storitve s področja tehnologije, projektiranja in inženiringa ter opreme ali finančna sredstva.

5. člen**OZAVEŠČANJE JAVNOSTI**

1. Vsaka pogodbenica skladno s svojimi zakoni, predpisi in prakso spodbuja širjenje informacij v javnosti, vključno s podatki o:

(a) nacionalnih letnih emisijah žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin ter napredku pri izpolnjevanju obveznosti glede nacionalnih zgornjih mej emisij ali drugih obveznosti iz 3. člena;

(b) usedlinah in koncentracijah posameznih onesnaževal, in kadar je to izvedljivo, tudi podatke o usedlinah in koncentracijah glede na kritične obremenitve in ravnini, navedene v 2. členu;

(c) ravneh ozona v troposferi in

(d) strategijah in ukrepih, ki jih že ali jih bo uporabljala za zmanjševanje problemov onesnaževanja zraka, ki jih obravnava ta protokol in so navedeni v 6. členu.

2. Poleg tega lahko vsaka pogodbenica omogoči širši javnosti dostop do informacij z namenom zmanjševanja emisij, vključno s podatki o:

(a) gorivih, ki manj onesnažujejo, obnovljivih virih energije in energetski učinkovitosti, vključno z njihovo uporabo v prometu;

(b) hlapnih organskih spojinah v proizvodih, vključno z označevanjem;

(c) možnostih ravnanja z odpadki, ki vsebujejo hlapne organske spojine, ki jih ustvarjajo ljudje;

(d) dobri kmetijski praksi, ki zmanjšuje emisije amonijaka;

(e) učinkih na zdravje ljudi in okolje, ki so povezani z onesnaževali iz tega protokola, in

(f) ukrepih, s katerimi lahko posamezni in gospodarstvo pripomorejo k zmanjševanju emisij onesnaževal iz tega protokola.

6. člen**STRATEGIJE, POLITIKE, PROGRAMI, UKREPI IN INFORMACIJE**

1. Vsaka pogodbenica po potrebi in na podlagi zanesljivih znanstvenih in ekonomskih merit za lažje izpolnjevanje obveznosti iz 3. člena:

(a) sprejme podporne strategije, politike in programe brez neprimernega zavlačevanja, ko ta protokol začne veljati zanjo;

(b) uporablja ukrepe za nadzorovanje in zmanjševanje emisij žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin;

(c) uporablja ukrepe za spodbujanje veče energetske učinkovitosti in rabo obnovljivih virov energije;

(d) uporablja ukrepe za zmanjšanje uporabe goriv, ki onesnažujejo;

(e) razvija in uvaja prevozne sisteme, ki manj onesnažujejo, in širi sisteme za upravljanje prometa, ki zmanjšujejo emisije v cestnem prometu;

(f) uporablja ukrepe za spodbujanje razvoja in uvedbo okolju prijaznejših postopkov in proizvodov, upoštevajoč dokumente z navodili od I do V, ki jih je sprejel izvršni organ na svojem sedemnajstem zasedanju (sklep 1999/1), z vsemi njihovimi spremembami;

(g) spodbuja izvajanje operativnih programov za zmanjševanje emisij, vključno s prostovoljnimi programi, in uporabo ekonomskih instrumentov, upoštevajoč dokument z navodili VI, ki ga je sprejel izvršni organ na svojem sedemnajstem zasedanju (sklep 1999/1), z vsemi njegovimi spremembami;

(h) v skladu z razmerami v svoji državi izvaja in nadalje pripravlja politike in ukrepe, kot so postopno zmanjševanje ali odprava tržnih pomanjkljivosti, davčne spodbude, oprostitev plačila davkov in carinskih dajatev ter subvencije v vseh sektorjih, v katerih nastajajo emisije žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin, ki so v nasprotju s cilji protokola, in uporablja tržne instrumente ter

(i) izvaja ukrepe za zmanjševanje emisij iz odpadnih proizvodov, ki vsebujejo hlapne organske spojine, kadar so stroškovno učinkoviti.

2. Vsaka pogodbenica zbira in hrani podatke o:

(a) dejanskih ravneh emisij žvepla, dušikovih spojin in hlapnih organskih spojin ter koncentracijah v zunanjem zraku in usedlinah teh spojin ter ozona in pri tem upošteva delovni načrt EMEP, če gre za pogodbenico z zemljepisnega območja EMEP, in

(b) učinkih koncentracij v zunanjem zraku in usedlin žvepla, dušikovih spojin, hlapnih organskih spojin ter ozona na zdravje ljudi, kopenske in vodne ekosisteme ter material.

3. Vsaka pogodbenica lahko sprejme strožje ukrepe, kot jih zahteva ta protokol.

7. člen**POROČANJE**

1. V skladu s svojimi zakoni in predpisi ter obveznostmi iz tega protokola:

(a) vsaka pogodbenica redno, kot to določijo pogodbenice na zasedanju izvršnega organa, poroča prek izvršnega sekretarja komisije izvršnemu organu o ukrepih, ki jih je sprejela za izvajanje tega protokola. Nadalje:

(i) če pogodbenica uporablja strategije za zmanjševanje emisij, ki so drugačne od tistih iz drugega in tretjega odstavka 3. člena, dokumentira uporabljene strategije in njihovo usklajenosť z zahtevami iz teh odstavkov;

(ii) če pogodbenica presodi, da posamezne mejne vrednosti, določene v skladu s tretjim odstavkom 3. člena, glede na stroške in prednosti tehnično in ekonomsko niso izvedljive, to sporoči in utemelji;

(b) vsaka pogodbenica z zemljepisnega območja EMEP redno sporoča EMEP prek izvršnega sekretarja komisije, kot to določi upravni organ EMEP in odobrijo pogodbenice na zasedanju izvršnega organa, podatke o:

(i) ravneh emisij žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin in pri tem uporablja najmanj metodologije ter časovno in prostorsko ločljivost, ki jih določi upravni organ EMEP;

(ii) ravneh emisij za vsako snov v referenčnem letu (1990) z uporabo enakih metodologij ter enake časovne in prostorske ločljivosti;

(iii) projekcijah emisij in tekočih načrtih zmanjševanja in

(iv) katerih koli izjemnih razmerah, ki upravičujejo emisije, ki začasno presegajo njene zgornje meje za enega ali več onesnaževal, kadar meni, da je to primereno, in

(c) pogodbenice zunaj zemljepisnega območja EMEP na zahtevo izvršnega organa dajo na razpolago podatke, podobne tistim, ki so navedeni v pododstavku (b).

2. Podatki, ki jih je treba sporočati skladno s pododstavkom (a) prvega odstavka, morajo biti v skladu z odločitvijo, ki jo sprejmejo pogodbenice na zasedanju izvršnega organa,

glede oblike in vsebine. Določbe te odločitve se po potrebi pregledajo, da se odkrijejo dodatni elementi glede oblike ali vsebine podatkov, ki jih je treba vključiti v poročila.

3. EMEP pred vsakim letnim zasedanjem izvršnega organa pravočasno zagotovi podatke o:

(a) koncentracijah v zunanjem zraku ter usedlinah žvepla in dušikovih spojin, in če so na voljo, tudi o koncentracijah hlapnih organskih spojin in ozona v zunanjem zraku in

(b) izračunih evidenc žvepla, oksidiranega in reduciranega dušika ter ustrezne podatke o prenosu ozona na velike razdalje in njegovih predhodnikih.

Pogodbenice zunaj zemljepisnega območja EMEP dajo na zahtevo izvršnega organa na razpolago podobne podatke.

4. Izvršni organ v skladu s pododstavkom (b) drugega odstavka 10. člena konvencije poskrbi za pripravo podatkov o vplivih usedlin žvepla in dušikovih spojin ter koncentracij ozona.

5. Pogodbenice poskrbijo, da se na zasedanjih izvršnega organa v rednih presledkih pripravijo revidirani podatki o izračunih in mednarodno doseženih optimalnih razporeditvah zmanjšanja emisij za države z zemljepisnega območja EMEP s pomočjo integriranih modelov za vrednotenje, vključno z modeli prenosa po ozračju, da se še nadalje za namene prvega odstavka 3. člena zmanjšata razlika med dejanskimi usedlinami žvepla in dušikovih spojin in vrednostmi kritičnih obremenitev ter tudi razlika med dejanskimi koncentracijami in kritičnimi ravnimi ozona iz priloge I ali z uporabo kakšnih drugih metod vrednotenja, ki jih odobrijo pogodbenice na zasedanju izvršnega organa.

8. člen

RAZISKAVE, RAZVOJ IN SPREMLJANJE STANJA

Pogodbenice spodbujajo raziskave, razvoj, spremeljanje stanja in sodelovanje v zvezi:

(a) z mednarodnim usklajevanjem metod izračunavanja in vrednotenja škodljivih učinkov, povezanih s snovmi, obravnavanimi v tem protokolu, za uporabo pri določitvi kritičnih obremenitev in kritičnih ravni, ter če je ustrezno, z izpopolnitvijo postopkov za tako uskladitev;

(b) izboljšanjem zbirk podatkov o emisijah, zlasti o amonijaku in hlapnih organskih spojinah;

(c) izboljšanjem tehnologij in sistemov za spremeljanje stanja in modeliranja prenosa, koncentracij in usedlin žvepla, dušikovih spojin in hlapnih organskih spojin ter tudi nastajanja ozona in sekundarnih trdnih delcev;

(d) boljšim znanstvenim razumevanjem dolgoročne usode emisij in njihovih učinkov na koncentracije ozadja za žveplo, dušik, hlapne organske spojine, ozon in trdne delce na obeh poloblah s poudarkom zlasti na kemiji proste troposfere in možnostih medcelinskega prenosa onesnaževal;

(e) nadaljnjo pripravo splošne strategije za zmanjšanje škodljivih učinkov zakisljevanja, evtrofikacije in fotokemičnega onesnaževanja, vključno s sinergijami in sestavljenimi učinki;

(f) strategijami za nadaljnje zmanjševanje emisij žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin na podlagi kritičnih obremenitev, kritičnih ravni in tehničnega razvoja ter napredka pri integriranem modeliranju za izračun mednarodno doseženih optimalnih razporeditev zmanjšanja ob upoštevanju, da se vsaka pogodbenica izogne pretiranim stroškom. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti emisijam iz kmetijstva in prometa;

(g) prepoznavanjem časovnih trendov in znanstvenim razumevanjem širših učinkov žvepla, dušika in hlapnih organskih spojin ter fotokemičnega onesnaževanja, vključno z njihovim prispevkom h koncentracijam trdnih delcev, na zdravje ljudi, okolje, zlasti zakisljevanja in evtrofikacije, ter na material, zlasti zgodovinske in kulturne spomenike, z upoštevanjem razmerja med žveplovimi oksidi, dušikovimi oksidi, amonijakom, hlapnimi organskimi spojinami in ozonom v troposferi;

(h) tehnologijami za zmanjševanje emisij ter tehnologijami in tehnikami za boljšo energetsko učinkovitost, ohranjanje energije in uporabo obnovljivih virov energije;

(i) učinkovitostjo tehnologij za nadzor nad amonijakom za kmetije in njihovim vplivom na lokalne in regionalne usedline;

(j) upravljanjem prevoznih potreb ter razvojem in spodbujanjem načinov prevoza, ki manj onesnažujejo;

(k) količinsko opredelitevijo, in kadar je to mogoče, ekonomskim ovrednotenjem koristi za okolje in zdravje ljudi, ki so posledica zmanjšanja emisij žvepla, dušikovih oksidov, amonijaka in hlapnih organskih spojin, in

(l) razvojem orodij, s katerimi bi bili metode in rezultati tega dela široko uporabni in dostopni.

9. člen

IZPOLNJEVANJE OBVEZNOSTI

Izpolnjevanje obveznosti vsake pogodbenice po tem protokolu je treba redno pregledovati. Te preglede opravlja izvedbeni odbor, ki ga je ustanovil izvršni organ na svojem petnajstem zasedanju s sklepom 1997/2, ter poroča pogodbenicam na zasedanju izvršnega organa v skladu z določbami iz priloge k omenjenemu sklepu, vključno z vsemi njegovimi spremembami.

10. člen

PREGLEDI POGODBENIC NA ZASEDANJIH IZVRŠNEGA ORGANA

1. Pogodbenice na zasedanjih izvršnega organa v skladu s pododstavkom (a) drugega odstavka 10. člena konvencije pregledajo informacije, ki jih predložijo pogodbenice, EMEP in pomočna telesa izvršnega organa, podatke o učinkih koncentracij in usedlin žvepla in dušikovih spojin ter o posledicah fotokemičnega onesnaževanja in tudi poročila izvedbenega odbora iz 9. člena.

2.(a) Pogodbenice na zasedanjih izvršnega organa pregledujejo izpolnjevanje obveznosti iz tega protokola, vključno:

(i) s svojimi obveznostmi v zvezi s svojimi izračunanimi in mednarodno doseženimi optimalnimi razporeditvami zmanjševanja emisij iz petega odstavka 7. člena in

(ii) primernostjo obveznosti in napredkom pri doseganju cilja tega protokola.

(b) Pri pregledih se upoštevajo najboljši razpoložljivi znanstveni podatki o učinkih zakisljevanja, evtrofikacije in fotokemičnega onesnaževanja, vključno z ovrednotenjem vseh učinkov na zdravje, kritičnimi ravnimi in obremenitvami, razvojem in izpopolnitvijo integriranih modelov za vrednotenje, tehnološkim razvojem, spremnjajočimi se gospodarskimi razmerami, napredkom na področju zbirk podatkov o emisijah in tehnologijah za njihovo zmanjševanje, zlasti v zvezi z amonijakom in hlapnimi organskimi spojinami, ter izpolnjevanjem obveznosti glede emisijskih ravni.

(c) Postopke, metode in časovni razpored takih preglefov določijo pogodbenice na zasedanju izvršnega organa. Prvi tak pregled se začne najpozneje eno leto po začetku veljavnosti tega protokola.

11. člen

REŠEVANJE SPOROV

1. Pri sporu med dvema ali več pogodbenicami v zvezi z razlagom ali uporabo tega protokola si pogodbenice prizadevajo spor rešiti s pogajanjem ali na kateri koli drug miren način po svoji izbiri. Stranke v sporu obvestijo izvršni organ o sporu.

2. Ob ratifikaciji, sprejetju, odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu ali kadar koli po tem lahko pogodbenica, ki ni organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, v pisnem dokumentu, ki ga predloži depozitarju, izjavi, da ob katerem koli sporu v zvezi z razlagom ali uporabo protokola s katero koli pogodbenico, ki sprejme enako obveznost, priznava enega ali oba od naslednjih načinov reševanja sporov kot dejansko obvezna in brez posebnega sporazuma:

(a) predložitev spora Meddržavnemu sodišču;

(b) arbitražo v skladu s postopki iz priloge o arbitraži, ki jih sprejmejo pogodbenice, takoj ko je to izvedljivo, na zasedanju izvršnega organa.

Pogodbenica, ki je organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, lahko da izjavo z enakim učinkom v zvezi z arbitražo v skladu s postopki iz pododstavka (b) tega člena.

3. Izjava, dana po drugem odstavku tega člena, velja, dokler ne poteče v skladu z njenimi določili ali dokler ne minejo trije meseci od deponiranja pisnega obvestila o njenem preklicu pri depozitarju.

4. Nova izjava, obvestilo o preklicu ali prenehanje veljavnosti v nobenem primeru ne vpliva na že začete postopke pri Meddržavnem sodišču ali razsodišču, razen če se stranki v sporu ne dogovorita drugače.

5. Če dvanajst mesecev po tem, ko je ena stranka uradno obvestila drugo, da sta v sporu, vpletentima strankama ni uspelo rešiti spora na katerega od načinov iz prvega odstavka tega člena, se spor na zahtevo katere koli vpletene stranke rešuje s spravo, kar pa ne velja, če sta stranki v sporu sprevrili enak način reševanja sporov skladno z drugim odstavkom tega člena.

6. Za namene petega odstavka tega člena se ustanovi spravna komisija. Vsaka vpletena stranka ali skupina strank, če imajo stranke v postopku sprave enak interes, imenuje v komisijo isto število članov, tako imenovani člani pa skupno izberejo predseduječega. Komisija sprejme priporočilo, ki ga stranke v sporu upoštevajo v dobrì veri.

12. člen

PRILOGE

Priloge tega protokola so njegov sestavni del.

13. člen

SPREMEMBE IN PRILAGODITVE

1. Vsaka pogodbenica lahko predlaga spremembe tega protokola. Katera koli pogodbenica konvencije lahko predlaga prilagoditev priloge II tega protokola, tako da se ji doda njeno ime skupaj z emisijskimi ravnimi, zgornjimi mejami emisij in odstotnim zmanjševanjem emisij.

2. Predlagane spremembe in prilagoditve se v pisni obliki predložijo izvršnemu sekretarju komisije, ki jih sporoči vsem pogodbencam. Pogodbenice razpravljajo o predlaganih spremembah in prilagoditvah na naslednjem zasedanju izvršnega organa, če je izvršni sekretar pogodbenicam poslal predloge vsaj devetdeset dni pred zasedanjem.

3. Pogodbenice, prisotne na zasedanju izvršnega organa, sprejmejo spremembe tega protokola vključno s spremembami prilog II do IX s konsenzom in začnejo veljati za pogodbenice, ki so jih sprejele, devetdeseti dan po tem, ko sta dve tretjini pogodbenic deponirali svoje listine o njihovem sprejetju pri depozitarju. Za vsako drugo pogodbenico začnejo spremembe veljati devetdeseti dan po datumu, ko ta pogodbenica deponira svojo listino o njihovem sprejetju.

4. Spremembe prilog tega protokola, razen prilog iz tretjega odstavka, se sprejmejo s konsenzom pogodbenic, ki so prisotne na zasedanju izvršnega organa. Po poteku devetdesetih dni po datumu, ko izvršni sekretar komisije o spremembah obvesti vse pogodbenice, začne sprememba katere koli priloge veljati za pogodbenice, ki depozitarju ne pošlejo obvestila v skladu z določbami petega odstavka tega člena, če najmanj šestnajst pogodbenic ni poslalo takega obvestila.

5. Vsaka pogodbenica, ki ne more odobriti spremembe priloge, razen spremembe priloge iz tretjega odstavka, o tem pisno uradno obvesti depozitarja v devetdesetih dneh po datumu obvestila o njenem sprejetju. Depozitar o vsakem takem prejetem uradnem obvestilu nemudoma obvesti vse pogodbenice. Pogodbenica lahko kadar koli nadomesti svoje predhodno uradno obvestilo s sprejetjem, sprememba take priloge pa za to pogodbenico začne veljati po deponiranju listine o sprejetju pri depozitarju.

6. Pogodbenice, prisotne na zasedanju izvršnega organa, sprejmejo prilagoditve priloge II s konsenzom in začnejo veljati za vse pogodbenice tega protokola devetdeseti dan po datumu, ko izvršni sekretar komisije uradno pisno obvesti te pogodbenice o sprejetju prilagoditve.

14. člen

PODPIS

1. Ta protokol je na voljo za podpis v Göteborgu (Švedska) 30. novembra in 1. decembra 1999, nato pa na sedežu Združenih narodov v New Yorku do 30. maja 2000 državam članicam komisije in tudi državam, ki imajo pri komisiji posvetovalni status, v skladu z osmim odstavkom resolucije 36 (IV) Ekonomskega in socialnega sveta z dne 28. marca 1947, in organizacijam za regionalno gospodarsko povezovanje, ki so jih ustanovile suverene države članice komisije in so pristojne za pogajanje, sklepanje in izvajanje mednarodnih sporazumov o zadevah iz protokola, če so te države in organizacije pogodbenice konvencije in navedene v prilogi II.

2. Take organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje pri zadevah v svoji pristojnosti v svojem imenu uresničujejo pravice in izpolnjujejo obveznosti, ki jih ta protokol nalaga njihovim državam članicam. V takih primerih države članice teh organizacij ne smejo uresničevati teh pravic posamezno.

15. člen

RATIFIKACIJA, SPREJETJE, ODOBRITEV IN PRISTOP

1. Podpisnice ratificirajo, sprejmejo ali odobrijo ta protokol.

2. Od 31. maja 2000 lahko države in organizacije, ki izpolnjujejo zahteve iz prvega odstavka 14. člena, pristopijo k temu protokolu.

3. Listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu se deponirajo pri depozitarju.

16. člen

DEPOZITAR

Depozitar je generalni sekretar Združenih narodov.

17. člen

ZAČETEK VELJAVNOSTI

1. Ta protokol začne veljati devetdeseti dan po datumu deponiranja šestnajste listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu pri depozitarju.

2. Za vsako državo in organizacijo, ki izpolnjuje zahteve iz prvega odstavka 14. člena in ratificira, sprejme ali odobri ta protokol ali k njemu pristopi po deponiranju šestnajste listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, začne protokol veljati devetdeseti dan po datumu, ko ta pogodbenica deponira svojo listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

18. člen

ODPOVED

Kadar koli po petih letih po datumu začetka veljavnosti tega protokola za posamezno pogodbenico ga lahko ta odpove s pisnim uradnim obvestilom depozitarju. Odpoved začne veljati devetdeseti dan po datumu, ko depozitar prejme uradno obvestilo o odpovedi, ali pozneje, če je tako določeno v uradnem obvestilu o odpovedi.

19. člen

VERODOSTOJNA BESEDILA

Izvirnik tega protokola, katerega besedila v angleškem, francoskem in ruskem jeziku so enako verodostojna, se deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

V POTRDITEV TEGA so podpisani, ki so bili za to pravilno pooblaščeni, podpisali ta protokol.

SESTAVLJENO v Göteborgu (Švedska) tridesetega novembra tisoč devetdeset in devetdeset.

Priloga I

KRITIČNE OBREMENITVE IN RAVNI

I. KRITIČNE OBREMENITVE KISLOSTI

A. Za pogodbenice z zemljepisnega območja EMEP

1. Kritične obremenitve (kot so opredeljene v 1. členu) kislosti so za ekosisteme določene v skladu s Priročnikom konvencije o metodologijah in merilih za kartiranje kritičnih ravni/obremenitev in o zemljepisnih območjih, na katerih so presežene. So največja dovoljena količina zakisljevalnih usedlin, ki jo lahko ekosistem dolgoročno prenese brez škode. Pri kritičnih obremenitvah kislosti zaradi dušika se upoštevajo procesi odstranjevanja dušika v ekosistemu (npr. vnos v rastline), pri kritičnih obremenitvah kislosti zaradi žvepla pa ne. Pri skupni kritični obremenitvi kislosti zaradi žvepla in dušika se dušik upošteva samo, kadar usedanje dušika v ekosistemu presega procese odstranjevanja dušika iz njega. Vse kritične obremenitve, ki so jih sporočile pogodbenice, so zbrane za uporabo pri integriranem modeliranju za opredelitev smernic pri določitvi zgornjih mej emisij v prilogi II.

B. Za pogodbenice v Severni Ameriki

2. Za vzhodno Kanado je bila kritična obremenitev z žveplom in dušikom za gozdne ekosisteme določena z znanstvenimi metodologijami in merili (Ocena kislega dežja v Kanadi, 1997), podobnimi tistim iz Priročnika konvencije o metodologijah in merilih za kartiranje kritičnih ravni/obremenitev in o zemljepisnih območjih, na katerih so presežene. Vrednosti kritičnih obremenitev (kot so določene v 1. členu) kislosti v vzhodni Kanadi so za sulfate v padavinah izražene v kg/ha/leto. Alberta v zahodni Kanadi, kjer so ravni obremenitev trenutno pod okoljskimi omejitvami, je sprejela splošen sistem klasifikacije kritičnih obremenitev, ki se uporablja v Evropi za potencialno kislost zemlje. Potencialna kislost se določi z odštetjem vseh usedlin (mokrih kot suhih) bazičnih kationov od usedlin žvepla in dušika. Poleg kritičnih obremenitev zaradi potencialne kislosti je Alberta za upravljanje zakisljevalnih emisij uvedla ciljne in spremjevalne obremenitve.

3. Za Združene države Amerike se za ovrednotenje učinkov zakisljevanja uporabljajo ocena občutljivosti ekosistemov, skupna obremenitev ekosistemov z zakisljevalnimi spojinami in negotovost, povezana s procesi odstranjevanja dušika v ekosistemih.

4. Te obremenitve in učinki se uporabijo pri integriranem modeliranju in opredelitev smernic pri določitvi zgornjih mej emisij in/ali znižanj za Kanado in Združene države Amerike v prilogi II.

II. KRITIČNE OBREMENITVE HRANLJIVEGA DUŠIKA

Za pogodbenice z zemljepisnega območja EMEP

5. Kritične obremenitve (kot so opredeljene v 1. členu) hraničivega dušika (evtrofikacija) so za ekosisteme določene v skladu s Priročnikom konvencije o metodologijah in merilih za kartiranje kritičnih ravni/obremenitev in o zemljepisnih območjih, na katerih so presežene. So največja količina evtrofikacijskih usedlin dušika, ki jo lahko ekosistem dolgoročno prenese brez škode. Vse kritične obremenitve, ki so jih sporočile pogodbenice, so zbrane za uporabo pri integriranem modeliranju za opredelitev smernic pri določitvi zgornjih mej emisij v prilogi II.

III. KRITIČNE RAVNI OZONA

A. Za pogodbenice z zemljepisnega območja EMEP

6. Kritične ravni (kot so opredeljene v 1. členu) ozona so določene za varstvo rastlin v skladu s Priročnikom konvencije o metodologijah in merilih za kartiranje kritičnih ravni/obremenitev in o zemljepisnih območjih, na katerih so presežene. Izražene so kot kumulativna izpostavljenost koncentraciji ozona nad pragom 40 ppb (delcev na milijardo na enoto prostornine). Ta indeks izpostavljenosti se imenuje AOT 40 (nakopičena izpostavljenost nad pragom 40 ppb). AOT 40 se izračuna kot vsota razlik med urno koncentracijo (v ppb) in 40 ppb za vsako uro, ko koncentracija presega 40 ppb.

7. Dolgoročno naravnana kritična raven ozona za kmetijske pridelke AOT 40 3000 ppb ur od maja do julija (tipična rastna doba) pri dnevni svetlobi se je uporabila za določitev ogroženih območij, na katerih je kritična raven presežena. Znižanje prekoračitev je bilo določeno z integriranim modeliranjem, izvedenim za ta protokol za opredelitev smernic pri določitvi zgornjih mej emisij v prilogi II. Dolgoročno naravnana kritična raven ozona za kmetijske pridelke se upošteva tudi pri varstvu drugih rastlin, kot so drevesa in naravna vegetacija. Znanstveniki si še naprej prizadevajo razviti bolj poglobljeno razlago prekoračitev kritičnih ravni ozona za vegetacijo.

8. V Smernicah Svetovne zdravstvene organizacije za kakovost zraka je prikazana kritična raven ozona za zdravje ljudi $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ kot osemurno povprečje. V sodelovanju z Regionalnim uradom za Evropo Svetovne zdravstvene organizacije (WHO/EURO) je bila kritična raven, izražena kot AOT 60 (nakopičena izpostavljenost nad pragom 60 ppb), tj. $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in izračunana za eno leto, sprejeta kot nadomestilo za smernico WHO za kakovost zraka pri integriranem modeliranju. Ta se je uporabila pri določitvi ogroženih območij, na katerih je kritična raven presežena. Znižanje prekoračitev je bilo določeno z integriranim modeliranjem, izvedenim za ta protokol za opredelitev smernic pri določitvi zgornjih mej emisij v prilogi II.

B. Za pogodbenice v Severni Ameriki

9. Za Kanado so kritične ravni ozona določene za varovanje zdravja ljudi in okolja, uporabljajo pa se za uveljavitev kanadskega standarda za ozon. Zgornje meje emisij v prilogi II so določene v skladu z zahtevo za doseganje kanadskega standarda za ozon.

10. Za Združene države Amerike so kritične ravni ozona določene za varovanje zdravja ljudi z ustrezno varnostno mejo in zavarovanje družbene blaginje pred znanimi ali pričakovanimi škodljivimi učinki, uporabljajo pa se za uveljavitev državnega standarda za kakovost zunanjega zraka. Integrirano modeliranje in standard za kakovost zraka se uporablja za opredelitev smernic za določitev zgornjih mej emisij in/ali znižanj za Združene države Amerike v prilogi II.

Priloga II

ZGORNJE MEJE EMISIJ

Zgornje meje emisij, naštete v spodnjih razpredelnicah, se nanašajo na določbe prvega in desetega odstavka 3. člena tega protokola. Emisijske ravni za leti 1980 in 1990 ter odstotno znižanje emisij so navedene samo informativno.

Razpredelnica 1. Zgornje meje emisij žvepla (v tisoč tonah SO₂ letno)

Pogodbenica	Emisijske ravni		Zgornje meje emisij za 2010	Odstotno znižanje emisij za 2010 (izhodiščno leto 1990)
	1980	1990		
Armenija	141	73	73	0 %
Avstrija	400	91	39	- 57 %
Belorusija	740	637	480	- 25 %
Belgija	828	372	106	- 72 %
Bolgarija	2050	2008	856	- 57 %
Kanada, kot država <u>a/</u>	4643	3236		
PEMA (SOMA)	3135	1873		
Hrvaška	150	180	70	- 61 %
Češka republika	2257	1876	283	- 85 %
Danska	450	182	55	- 70 %
Finska	584	260	116	- 55 %
Francija	3208	1269	400	- 68 %
Nemčija	7514	5313	550	- 90 %
Grčija	400	509	546	7 %
Madžarska	1633	1010	550	- 46 %
Irska	222	178	42	- 76 %
Italija	3757	1651	500	- 70 %
Latvija	—	119	107	- 10 %
Lihtenštajn	0,39	0,15	0,11	- 27 %
Litva	311	222	145	- 35 %
Luksemburg	24	15	4	- 73 %
Nizozemska	490	202	50	- 75 %
Norveška	137	53	22	- 58 %
Poljska	4100	3210	1397	- 56 %
Portugalska	266	362	170	- 53 %
Republika Moldova	308	265	135	- 49 %
Romunija	1055	1311	918	- 30 %
Ruska federacija <u>b/</u>	7161	4460		
PEMA	1062	1133	635	- 44 %
Slovaška	780	543	110	- 80 %
Slovenija	235	194	27	- 86 %
Španija <u>b/</u>	2959	2182	774	- 65 %
Švedska	491	119	67	- 44 %
Švica	116	43	26	- 40 %
Ukrajina	3849	2782	1457	- 48 %
Velika Britanija	4863	3731	625	- 83 %
Združene države Amerike <u>c/</u>				
Evropska skupnost	26456	16436	4059	- 75 %

a/ Kanada po ratifikaciji, sprejetju, odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu predloži zgornje meje emisij za žveplja v državi ali za njeno območje PEMA in si bo prizadevala zagotoviti zgornjo mejo za 2010. PEMA za žveplja bo območje upravljanja žvepljih oksidov (SOMA), ki je bilo določeno v skladu s prilogom III k Protokolu o nadaljnjem zmanjševanju emisij žvepla, sprejetem 14. junija 1994 v Oslo, kot SOMA jugovzhodne Kanade. To je območje enega milijona km², ki zajema vse ozemlje provinc Otok princa Edvarda, Nove Škotske in Novega Brunswicka, vse ozemlje province Quebec južno od ravne črte, ki povezuje Havre-St. Pierre na severni obali Zaliva sv. Lovrenca in točko, kjer meja med Quebecom in Ontarijem sekata obris obale Jamesovega zaliva, ter vse ozemlje province Ontario južno od ravne črte, ki povezuje točko, kjer meja med Ontarijem in Quebecom sekata obris obale Jamesovega zaliva, in reko Nipigon ob severni obali jezera Superior.

b/ Podatki veljajo za evropski del na zemljepisnem območju EMEP.

c/ Združene države Amerike po ratifikaciji, sprejetju, odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu zagotovijo, da se v to prilogo vključijo: (a) posebni ukrepi za zmanjšanje emisij, ki se bodo uporabljali za premične in nepremične vire žvepla v državi ali za območje PEMA, če bodo predložile PEMA za žveplja za vključitev v prilogu III; (b) vrednost vseh ovrednotenih ravni emisij žvepla za 1990 v državi ali za območje PEMA; (c) okvirno vrednost vseh ravni emisij žvepla za leto 2010 v državi ali za območje PEMA, in (d) pripadajoče ocene odstotnega zmanjšanja emisij žvepla. Točka (b) bo vključena v razpredelnico, točke (a), (c) in (d) pa v opombo k razpredelnici.

Razpredelnica 2. Zgornje meje emisij dušikovih oksidov (v tisoč tonah NO₂ letno)

Pogodbenica	Emisijske ravni 1990	Zgornje meje za 2010	Odstotno znižanje emisij za 2010 (izhodiščno leto 1990)
Armenija	46	46	0 %
Avstrija	194	107	- 45 %
Belorusija	285	255	- 11 %
Belgija	339	181	- 47 %
Bulgarija	361	266	- 26 %
Kanada a/	2104		
Hrvaška	87	87	0 %
Češka republika	742	286	- 61 %
Danska	282	127	- 55 %
Finska	300	170	- 43 %
Francija	1882	860	- 54 %
Nemčija	2693	1081	- 60 %
Grčija	343	344	0 %
Madžarska	238	198	- 17 %
Irska	115	65	- 43 %
Italija	1938	1000	- 48 %
Latvija	93	84	- 10 %
Lihtenštajn	0,63	0,37	- 41 %
Litva	158	110	- 30 %
Luksemburg	23	11	- 52 %
Nizozemska	580	266	- 54 %
Norveška	218	156	- 28 %
Poljska	1280	879	- 31 %
Portugalska	348	260	- 25 %
Republika Moldova	100	90	- 10 %
Romunija	546	437	- 20 %
Ruska federacija b/	3600		
PEMA	360	265	- 26 %
Slovaška	225	130	- 42 %
Slovenija	62	45	- 27 %
Španija b/	1113	847	- 24 %
Švedska	338	148	- 56 %
Švica	166	79	- 52 %
Ukrajina	1888	1222	- 35 %
Velika Britanija	2673	1181	- 56 %
Združene države Amerike c/			
Evropska skupnost	13161	6671	- 49 %

a/ Kanada po ratifikaciji, sprejetju, odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu predloži emisijske ravni za dušikove okside za 1990 in zgornje meje njihovih emisij za 2010 v državi ali za njeno območje PEMA za dušikove okside, če ga bo predložila.

b/ Podatki veljajo za evropski del na zemljepisnem območju EMEP.

c/ Združene države Amerike po ratifikaciji, sprejetju, odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu zagotovijo, da se v to prilogo vključijo: (a) posebni ukrepi za zmanjšanje emisij, ki se bodo uporabljali za premične in nepremične vire dušikovih oksidov v državi ali za območje PEMA, če bodo predložile PEMA za dušikove okside za vključitev v prilogo III; (b) vrednost vseh ovrednotenih ravni emisij dušikovih oksidov za 1990 v državi ali za območje PEMA; (c) okvirno vrednost za vse ravni emisij dušikovih oksidov za 2010, v državi ali za območje PEMA in (d) skupne ocene odstotnega zmanjšanja emisij dušikovih oksidov. Točka (b) bo vključena v razpredelnico, točke (a), (c) in (d) pa v opombe k razpredelnici.

Razpredelnica 3. Zgornje meje emisij amonijaka (v tisoč tonah NH₃ letno)

Pogodbenica	Emisijske ravni 1990	Zgornje meje emisij za 2010	Odstotno znižanje emisij za 2010 (izhodiščno leto 1990)
Armenija	25	25	0 %
Avstrija	81	66	- 19 %
Belorusija	219	158	- 28 %
Belgija	107	74	- 31 %
Bolgarija	144	108	- 25 %
Hrvaška	37	30	- 19 %
Češka republika	156	101	- 35 %
Danska	122	69	- 43 %
Finska	35	31	- 11 %
Francija	814	780	- 4 %
Nemčija	764	550	- 28 %
Grčija	80	73	- 9 %
Madžarska	124	90	- 27 %
Irska	126	116	- 8 %
Italija	466	419	- 10 %
Latvija	44	44	0 %
Lihtenštajn	0,15	0,15	0 %
Litva	84	84	0 %
Luksemburg	7	7	0 %
Nizozemska	226	128	- 43 %
Norveška	23	23	0 %
Poljska	508	468	- 8 %
Portugalska	98	108	10 %
Republika Moldova	49	42	- 14 %
Romunija	300	210	- 30 %
Ruska federacija <u>a/</u>	1191		
PEMA	61	49	- 20 %
Slovaška	62	39	- 37 %
Slovenija	24	20	- 17 %
Španija <u>a/</u>	351	353	1 %
Švedska	61	57	- 7 %
Švica	72	63	- 13 %
Ukrajina	729	592	- 19 %
Velika Britanija	333	297	- 11 %
Evropska skupnost	3671	3129	- 15 %

a/ Podatki veljajo za evropski del na zemljepisnem območju EMEP.

Razpredelnica 4. Zgornje meje emisij hlapnih organskih spojin (v tisoč tonah HOS letno)

Pogodbenica	Emisijske ravni 1990	Zgornje meje za 2010	Odstotno znižanje emisij za 2010 (izhodiščno leto 1990)
Armenija	81	81	0 %
Avstrija	351	159	- 55 %
Belorusija	533	309	- 42 %
Belgija	324	144	- 56 %
Bolgarija	217	185	- 15 %
Kanada <u>a/</u>	2880		
Hrvaška	105	90	- 14 %
Češka republika	435	220	- 49 %
Danska	178	85	- 52 %
Finska	209	130	- 38 %
Francija	2957	1100	- 63 %
Nemčija	3195	995	- 69 %
Grčija	373	261	- 30 %
Madžarska	205	137	- 33 %
Irska	197	55	- 72 %
Italija	2213	1159	- 48 %
Latvija	152	136	- 11 %
Lihtenštajn	1,56	0,86	- 45 %
Litva	103	92	- 11 %
Luksemburg	20	9	- 55 %
Nizozemska	502	191	- 62 %
Norveška	310	195	- 37 %
Poljska	831	800	- 4 %
Portugalska	640	202	- 68 %
Republika Moldova	157	100	- 36 %
Romunija	616	523	- 15 %
Ruska federacija <u>b/</u>	3566		
PEMA	203	165	- 19 %
Slovaška	149	140	- 6 %
Slovenija	42	40	- 5 %
Španija <u>b/</u>	1094	669	- 39 %
Švedska	526	241	- 54 %
Švica	292	144	- 51 %
Ukrajina	1369	797	- 42 %
Velika Britanija	2555	1200	- 53 %
Združene države Amerike <u>c/</u>			
Evropska skupnost	15353	6600	- 57 %

a/ Kanada po ratifikaciji, sprejetju, odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu predloži emisijske ravni za hlapne organske spojine za 1990 in zgornje vrednosti njihovih emisij za 2010 v državi ali za njen območje PEMA za hlapne organske spojine, če ga bo predložila.

b/ Podatki veljajo za evropski del na zemljepisnem območju EMEP.

c/ Združene države Amerike po ratifikaciji, sprejetju, odobritvi tega protokola ali pristopu k njemu zagotovijo, da se v to prilogo vključijo: (a) posebni ukrepi za zmanjšanje emisij, ki se bodo uporabljali za premične in nepremične vire hlapnih organskih spojin v državi ali za območje PEMA, če bodo predložile PEMA za hlapne organske spojine za vključitev v prilogo III; (b) vrednost vseh ovrednotenih emisijskih ravni hlapnih organskih spojin za 1990, v državi ali za območje PEMA; (c) okvirno vrednost vseh emisijskih ravni hlapnih organskih spojin za 2010 v državi ali za območje PEMA; in (d) skupne ocene odstotnega zmanjšanja emisij hlapnih organskih spojin. Točka (b) bo vključena v razpredelnico, točke (a), (c) in (d) pa v opombe k razpredelnici.

Priloga III

DOLOČENO OBMOČJE UPRAVLJANJA EMISIJ ONESNAŽEVAL (PEMA)

V tem tega protokolu je navedeno to zemljepisno območje PEMA:

PEMA Ruske federacije

To je območje oblasti Murmansk, Republike Karelje, oblasti Leningrad (vključno s Sankt Peterburgom), Pskov, Novgorod in Kaliningrad. Meja območja PEMA se ujema z državnimi in upravnimi mejami teh sestavnih enot Ruske federacije.

Priloga IV

MEJNE VREDNOSTI EMISIJ ŽVEPLA IZ NEPREMIČNIH VIROV

1. Oddelek A se nanaša na vse pogodbenice, razen na Kanado in Združene države Amerike, oddelek B se nanaša na Kanado, oddelek C pa na Združene države Amerike.

A. Vse pogodbenice, razen Kanade in Združenih držav Amerike

2. V oddelku A, razen v razpredelnici 2 ter enajstem in dvanajstem odstavku, mejna vrednost pomeni količino plinaste snovi, vsebovane v odpadnih plinih iz naprave, ki ne sme biti presežena. Če ni drugače določeno, se izračuna kot masa onesnaževala na prostornino odpadnih plinov (izraženo kot mg/m³) pri privzetih standardnih pogojih za temperaturo in tlak za suhi plin (prostornina pri 273,15 K, 101,3 kPa). Glede na količino kisika v izpušnem plinu se uporablajo v spodnjih razpredelnicah navedene vrednosti za vsako kategorijo vira. Razredčevanje za znižanje koncentracije onesnaževal v odpadnih plinih ni dovoljeno. Zagon, ustavitev in vzdrževanje opreme so izvzeti.

3. Emisije se spremljajo 1/ v vseh primerih. Preveri se skladnost z mejnimi vrednostmi. Metode preverjanja skladnosti lahko zajemajo neprekinjene ali sekvenčne meritve, atestiranje ali katero koli drugo tehnično zanesljivo metodo.

4. Vzorčenje in analiza onesnaževal ter referenčne merilne metode za umerjanje merilnih sistemov se izvedejo v skladu s standardi, ki sta jih določila Evropski odbor za standardizacijo (CEN) ali Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO). Do priprave standardov CEN in ISO se uporabljajo državni standardi.

5. Kadar emisije SO₂ presegajo 75 kg/h, je treba njihove meritve opravljati neprekinjeno.

6. Pri neprekinjenih meritvah v novi napravi so emisijski standardi doseženi, če izračunane dnevne povprečne vrednosti ne presegajo mejne vrednosti in če nobena urna vrednost ne presega mejne vrednosti za 100 odstotkov.

7. Pri neprekinjenih meritvah v obstoječem obratu so emisijski standardi doseženi, če (a) nobena mesečna povprečna vrednost ne presega mejnih vrednosti in (b) če 97 odstotkov vseh 48-urnih povprečnih vrednosti ne presega 110 odstotkov mejnih vrednosti.

8. Pri sekvenčnih meritvah velja minimalna zahteva, da so emisijski standardi doseženi, če povprečna vrednost, izvedena iz zadostnega števila meritev pri reprezentativnih pogojih, ne presega vrednosti emisijskega standarda.

9. Kurilne naprave z nazivno vhodno toplotno močjo nad 50 MW_t:

Razpredelnica 1. Mejne vrednosti emisij SO_x iz kurilnih naprav ^{a/}

	Vhodna toplotna moč (MW_t)	Mejna vrednost (mg SO₂/Nm³)^{b/}	Stopnja razšteplanja za domača trdna goriva
trdna in tekoča goriva, nove naprave	50–100 100–300 > 300	850 850–200 ^{c/} (linearno zmanjševanje) 200 ^{c/}	90 % ^{d/} 92 % ^{d/} 95 % ^{d/}
trdna goriva, obstoječe naprave	50–100 100–500 > 500 50–150 150–500 > 500	2000 2000–400 (linearno zmanjševanje) 400	40 % 40–90 % (linearno zmanjševanje) 90 %
tekoča goriva, obstoječe naprave	50–300 300–500 > 500	1700 1700–400 (linearno zmanjševanje) 400	

	Vhodna topotna moč (MW _t)	Mejna vrednost (mg SO ₂ /Nm ³) ^{b/}	Stopnja razžveplanja za domača trdna goriva
plinasta goriva na splošno, nove in obstoječe naprave		35	
utekočinjeni plin, nove in obstoječe naprave		5	
plini z nizko kalorično vrednostjo (npr. uplinjanje ostankov v rafinerijah ali zgorevanje koksnega plina)		nove 400 obstoječe 800	
plavžni plin		nove 200 obstoječe 800	
nove kurilne naprave v rafinerijah (povprečje vseh novih kurilnih naprav)	> 50 (skupna zmogljivost rafinerije)	600	
obstoječe kurilne naprave v rafinerijah (povprečje vseh obstoječih kurilnih naprav)		1000	

a/ Mejne vrednosti se ne uporablajo zlasti za:

– naprave, v katerih se produkti zgorevanja uporabljajo za neposredno segrevanje, sušenje ali katero drugo obdelavo predmetov ali materiala, kot so peči za ponovno segrevanje, peči za topotno obdelavo;

– naprave za naknadno zgorevanje, to je vsaka tehnična oprema, zasnovana za čiščenje dimnih plinov z naknadnim sežigom, ki ne obratuje kot samostojna kurilna naprava;

– naprave za regeneracijo katalizatorjev za katalitski kreking;

– naprave za pretvorbo vodikovega sulfida v žveplo;

– reaktorje, ki se uporabljajo v kemični industriji;

– koksarniške peči;

– rekuperatorje topote pri plavžu;

– naprave za sežiganje odpadkov in

– naprave, ki jih poganjajo dizelski, bencinski ali plinski motorji oziroma plinske turbine, ne glede na uporabljeno gorivo.

b/ Referenčna vsebnost O₂ znaša za trdna goriva 6, za druga pa 3 odstotke.

c/ 400 pri težkem kurilnem olju S < 0,25 %.

d/ Če neka naprava doseže 300 mg/Nm³ SO₂, zanjo ne velja zahteva za stopnjo razžveplanja.

10. Plinsko olje:

Razpredelnica 2. Mejne vrednosti za vsebnost žvepla v plinskem olju ^{a/}

	Vsebnost žvepla (utežni odstotek)
plinsko olje	< 0,2 po 1. juliju 2000 < 0,1 po 1. januarju 2008

a/ "Plinsko olje" pomeni vsak naftni derivat v okviru HS 2710 ali vsak naftni derivat, ki zaradi svojih destilacijskih omejitve spada v kategorijo srednjih destilatov, namenjenih, da se uporabijo kot gorivo, in katerih 85 volumskih odstotkov, vključno z destilacijskimi izgubami, destilira pri 350 °C. V to definicijo ne spadajo goriva, ki jih uporabljajo cestna in necestna vozila ter kmetijski traktorji. V to definicijo je zajeto plinsko olje, namenjeno za uporabo v pomorstvu, če ustreza zgornjemu opisu ali če je njegova viskoznost ali gostota v razponu viskoznosti ali gostote, določene za pomorske destilate v razpredelnici I iz ISO 8217 (1996).

11. Clausova naprava: za naprave, ki proizvedejo več kot 50 Mg žvepla na dan:

(a) izkoristek žvepla za nove naprave 99,5 odstotka;

(b) izkoristek žvepla za obstoječe naprave 97 odstotkov.

12. Proizvodnja titanovega dioksida: v novih in obstoječih napravah se izpusti, nastali pri razklopu in kalciniranju med proizvodnjo titanovega dioksida, znižajo na vrednost, ki ne presega 10 kg SO₂ na Mg proizvedenega titanovega dioksida.

B. Kanada

13. Mejne vrednosti za nadzor nad emisijami žveplovega dioksida iz novih nepremičnih virov za kategorije nepremičnih virov bodo določene na podlagi razpoložljivih podatkov o tehnologiji za uravnavanje emisij in o ravneh, vključno z mejnimi vrednostmi, ki se uporabljajo v drugih državah, in to listino: Kanadski uradni list, I. del, Oddelek za okolje, Emisije iz termoenergetskih objektov – Državne smernice za nove nepremične vire, 15. maj 1993, str. 1633–1638.

C. Združene države Amerike

14. Mejne vrednosti za nadzor nad emisijami žveplovega dioksida iz novih nepremičnih virov so za kategorije nepremičnih virov določene v teh listinah:

(a) Naprave za pridobivanje pare v elektroenergetskih sistemih –Zakon zveznih predpisov 40 (ZZP), 60. del, poddela D in D a;

(b) Industrijske-poslovne-institucionalne naprave za pridobivanje pare –ZZP 40, 60. del, poddela D b in D c;

(c) Naprave za pridobivanje žveplove kisline – ZZP 40, 60. del, poddel H;

- (d) Rafinerije nafte – ZZP 40, 60. del, poddel J;
- (e) Talilnice primarnega bakra – ZZP 40, 60. del, poddel P;
- (f) Talilnice primarnega cinka – ZZP 40, 60. del, poddel Q;
- (g) Talilnice primarnega svinca – ZZP 40, 60. del, poddel R;
- (h) Nepremične plinske turbine – ZZP 40, 60. del, poddel GG;
- (i) Predelava zemeljskega plina na kopnem – ZZP 40, 60. del, poddel LLL;
- (j) Sežigalnice komunalnih odpadkov – ZZP 40, 60. del, poddel E a in E b ter
- (k) Sežigalnice medicinskih/infektivnih odpadkov in odpadkov iz zdravstva – ZZP 40, 60. del, poddel E c.

Opomba

1/ Spremljanje stanja se razume kot splošna dejavnost, ki zajema merjenje emisij, tehtanje mase itd. Lahko poteka neprekinjeno ali sekvenčno.

Priloga V

MEJNE VREDNOSTI EMISIJ DUŠIKOVIH OKSIDOV IZ NEPREMIČNIH VIROV

1. Oddelek A se nanaša na vse pogodbenice, razen Kanado in Združene države Amerike, oddelek B se nanaša na Kanado, oddelek C pa na Združene države Amerike

A. Vse pogodbenice, razen Kanade in Združenih držav Amerike

2. V oddelku A mejna vrednost pomeni količino plinaste snovi, vsebovane v odpadnih plinih iz naprave, ki ne sme biti presežena. Če ni drugače določeno, se izračuna kot masa onesnaževala na prostornino odpadnih plinov (izraženo kot mg/m³) pri privzetih standardnih pogojih za temperaturo in tlak za suh plin (prostornina pri 273,15 K, 101,3 kPa). Glede na količino kisika v izpušnem plinu se uporabljajo vrednosti, navedene v spodnjih razpredelnicah za vsako kategorijo vira. Razredčevanje za znižanje koncentracij onesnaževal v odpadnih plinih ni dovoljeno. Mejne vrednosti se na splošno nanašajo na NO skupaj z NO₂, na splošno imenovan NO_x, izražen kot NO₂. Zagon, ustanovitev in vzdrževanje opreme so izvzeti.

3. Emisije se spremeljajo 1/ v vseh primerih. Preverja se skladnost z mejnimi vrednostmi. Metode preverjanja skladnosti lahko zajemajo neprekinjene ali sekvenčne meritve, atestiranje ali katero koli drugo tehnično zanesljivo metodo.

4. Vzorčenje in analiza onesnaževal ter referenčne meritne metode za umerjanje meritnih sistemov se izvedejo v skladu s standardi, ki sta jih določila Evropski odbor za standardizacijo (CEN) ali Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO). Do priprave standardov CEN in ISO se uporabljajo državni standardi.

5. Kadar emisije NO_x presegajo 75 kg/h, je treba njihove meritve opravljati neprekinjeno.

6. Pri neprekinjenih meritvah, razen pri obstoječi kurilni napravi iz razpredelnice 1, so emisijski standardi doseženi, če izračunane dnevne povprečne vrednosti ne presegajo mejne vrednosti in če nobena urna vrednost ne presega mejne vrednosti za 100 odstotkov.

7. Pri neprekinjenih meritvah za obstoječo kurilno napravo iz razpredelnice 1 so emisijski standardi doseženi, če (a) nobena mesečna povprečna vrednost ne presega mejne vrednosti emisij in (b) če 95 odstotkov vseh 48-urnih povprečnih vrednosti ne presega 110 odstotkov mejnih vrednosti emisij.

8. Pri sekvenčnih meritvah velja minimalna zahteva, da so emisijski standardi doseženi, če povprečna vrednost, izvedena iz zadostnega števila meritv pri reprezentativnih razmerah, ne presega vrednosti emisijskega standarda.

9. Kurilne naprave z nazivno vhodno toplotno močjo nad 50 MW_t:

Razpredelnica 1. Mejne vrednosti emisij NO_x iz kurilnih naprav ^{a/}

	Mejna vrednost (mg/Nm ³) ^{b/}
trdna goriva, nove naprave	
– kotli 50–100 MW _t	400
– kotli 100–300 MW _t	300
– kotli > 300 MW _t	200
trdna goriva, obstoječe naprave:	
– trdna na splošno	650
– trdna z manj kot 10 % hlapnih spojin	1300
tekoča goriva, nove naprave:	
– kotli 50–100 MW _t	400
– kotli 100–300 MW _t	300
– kotli > 300 MW _t	200
tekoča goriva, obstoječe naprave	450
plinasta goriva, nove naprave:	
gorivo: zemeljski plin	
– kotli 50–300 MW _t	150
– kotli > 300 MW _t	100
gorivo: vsi drugi plini	200
plinasta goriva, obstoječe naprave	350

a/ Mejne vrednosti se ne uporabljajo zlasti za:

– naprave, v katerih se produkti zgorevanja uporabljajo za neposredno segrevanje, sušenje ali katero drugo obdelavo predmetov ali materiala, kot so peči za ponovno segrevanje, peči za topotno obdelavo;

– naprave za naknadno zgorevanje, to je vsaka tehnična oprema, zasnovana za čiščenje dimnih plinov z naknadnim sežigom, ki ne obratuje kot samostojna kurilna naprava;

– naprave za regeneracijo katalizatorjev za katalitski kreking;

– naprave za pretvorbo vodikovega sulfida v žveplo;

– reaktorje, ki se uporabljajo v kemični industriji;

– koksarniške peči;

– rekuperatorje topote pri plavžu;

– naprave za sežiganje odpadkov in

– naprave, ki jih poganjajo dizelski, bencinski ali plinski motorji oziroma plinske turbine, ne glede na uporabljeni gorivo.

b/ Te vrednosti se ne uporabljajo za kotle, ki obratujejo manj kot 500 ur na leto. Referenčna vsebnost O₂ znaša za trdna goriva 6, za druga pa 3 odstotke.

10. Kopenske plinske turbine z nazivno vhodno topotno močjo nad 50 MW_t: Mejne vrednosti NO_x, izražene v mg/Nm³ (s 15-odstotno vsebnostjo O₂), je treba uporabiti za posamezno turbino. Mejne vrednosti iz razpredelnice 2 se uporabljajo samo pri več kot 70-odstotni obremenitvi.

Razpredelnica 2. Mejne vrednosti emisij NO_x iz kopenskih plinskih turbin

> 50 MW _t (vhodna topotna moč pri pogojih ISO)	Mejna vrednost (mg/Nm ³)
nove naprave, zemeljski plin <u>a/</u>	50 <u>b/</u>
nove naprave, tekoča goriva <u>c/</u>	120
obstoječe naprave, vsa goriva <u>d/</u>	
– zemeljski plin	150
– tekoča	200

a/ Zemeljski plin je naravni metan z največ 20 odstotki inertnih in drugih sestavin (po prostornini).

b/ 75 mg/Nm³, če:

– se plinska turbina uporablja v sistemu za soproizvodnjo topotne in električne energije ali

– če plinska turbina poganja kompresor za javno plinsko omrežje. Za plinske turbine, ki ne spadajo v nobeno od zgornjih kategorij, vendar imajo nad 35-odstotni izkoristek, določen pri pogojih ISO za osnovno obremenitev, znaša mejna vrednost 50*n/35, pri čemer je n izkoristek plinske turbine, izražen kot odstotek (in določen pri pogojih ISO za osnovno obremenitev).

c/ Ta mejna vrednost se uporablja samo za plinske turbine, ki kurijo lahke in srednje destilate.

d/ Mejne vrednosti se ne uporabljajo za plinske turbine, ki obratujejo manj kot 150 ur letno.

11. Proizvodnja cementa:

Razpredelnica 3. Mejne vrednosti emisij NO_x iz proizvodnje cementa a/

	Mejna vrednost (mg/Nm ³)
nove naprave (10 % O ₂)	
– cementne peči na suhi postopek	500
– druge cementne peči	800
obstoječe naprave (10 % O ₂)	1200

a/ Naprave za proizvodnjo cementnega klinkerja v rotacijskih pečeh z zmogljivostjo > 500 Mg/dan ali v drugih pečeh z zmogljivostjo > 50 Mg/dan.

12. Nepremični motorji:

Razpredelnica 4. Mejne vrednosti emisij NO_x iz novih nepremičnih motorjev

Zmogljivost, tehnologija, vrsta goriva	Mejna vrednost <u>a/</u> (mg/Nm ³)
motorji na prisilni vžig (= ottovi motorji), 4-taktni, > 1 MW _t	
– motorji, ki delujejo z revno mešanico	250
– vsi drugi motorji	500
motorji na kompresijski vžig (= dizelski motorji), > 5 MW _t	
– gorivo: zemeljski plin (motorji z vbrizgavanjem goriva)	500
– gorivo: težko kurilno olje	600
– gorivo: dizelsko gorivo ali plinsko olje	500

a/ Te vrednosti se ne uporabljajo za motorje, ki obratujejo manj kot 500 ur letno. Referenčna vsebnost O₂ znaša 5 odstotkov.

13. Proizvodnja in predelava kovin:

Razpredelnica 5. Mejne vrednosti emisij NO_x iz primarne proizvodnje železa in jekla a/

Zmogljivost, tehnologija, vrsta goriva	Mejna vrednost (mg/Nm ³)
nove in stare naprave za sintranje	400

a/ Proizvodnja in predelava kovin: naprave za praženje ali sintranje kovinske rude, naprave za proizvodnjo grodila ali jekla (primarno ali sekundarno taljenje), vključno s kontinuirnim litjem z zmogljivostjo nad 2,5 Mg/uro, naprave za predelavo železovih kovin (tople valjarne > 20 Mg/uro surovega jekla).

14. Proizvodnja dušikove kisline:

Razpredelnica 6. Mejne vrednosti emisij NO_x iz proizvodnje dušikove kisline; naprave za koncentriranje kislin so izvzete

Zmogljivost, tehnologija, vrsta goriva	Mejna vrednost (mg/Nm ³)
– nove naprave	350
– obstoječe naprave	450

B. Kanada

15. Mejne vrednosti za nadzor nad emisijami dušikovih oksidov (NO_x) iz novih nepremičnih virov za kategorije nepremičnih virov bodo določene na podlagi razpoložljivih podatkov o tehnologiji za uravnavanje emisij in o ravneh, vključno z mejnimi vrednostmi, ki se uporabljajo v drugih državah, in v skladu s temi listinami:

(a) Kanadski svet ministrov za okolje (CCME). Državne smernice za emisije iz nepremičnih plinskih turbin. December 1992. PN1072.

(b) Uradni list Kanade, I. del. Oddelek za okolje. Emisije pri proizvodnji topotne energije – Državne smernice za nove nepremične vire. 15. maj 1993. str. 1633–1638 in

(c) CME. Državne smernice za emisije iz cementnih peči. Marec 1998. PN1284.

C. Združene države Amerike

16. Mejne vrednosti za nadzor nad emisijami NO_x iz novih nepremičnih virov so za kategorije nepremičnih virov določene v teh listinah:

- (a) Energetske naprave na premog – Zakonik zveznih predpisov (ZZP) 40, 76.del;
- (b) Naprave za proizvodnjo pare v elektroenergetskih sistemih – ZZP 40, 60. del, poddela D in D a;
- (c) Industrijske-poslovne-institucionalne naprave za proizvodnjo pare – ZZP 40, 60. del, poddel D b;
- (d) Naprave za pridobivanje dušikove kisline – ZZP 40, 60. del, poddel G;
- (e) Nepremične plinske turbine – ZZP 40, 60. del, poddel G G;
- (f) Sežigalnice komunalnih odpadkov – ZZP 40, 60. del, poddela E a in E b ter
- (g) Sežigalnice medicinskih/ infektivnih odpadkov in odpadkov iz zdravstva – ZZP 40, 60. del, poddel E c.

Opomba

1/ Spremljanje se razume kot splošna dejavnost, ki zajema merjenje emisij, tehtanje mase itd. Lahko poteka neprekinjeno ali sekvenčno.

Priloga VI

MEJNE VREDNOSTI EMISIJ HLAPNIH ORGANSKIH SPOJIN IZ NEPREMIČNIH VIROV

1. Oddelek A se nanaša na vse pogodbenice, razen Kanado in Združene države Amerike, oddelek B se nanaša na Kanado, oddelek C pa na Združene države Amerike.

A. Vse pogodbenice, razen Kanade in Združenih držav Amerike

2. V tem oddelku te priloge so zajeti nepremični viri emisij nemetanskih hlapnih organskih spojin (NMHOS), našteti v nadaljevanju v osmem do enaindvajsetem odstavku. Naprave ali deli naprav, namenjeni raziskavam, razvoju in preskušanju novih proizvodov in postopkov, so izvzeti. Pragovne vrednosti so navedene v spodnjih razpredelnicah po posameznih področjih. Na splošno se nanašajo na porabo topila ali emisijski masni pretok. Kadar upravljač opravlja več dejavnosti, ki spadajo pod isto podtočko, na isti napravi in na istem mestu, se poraba topila ali emisijski masni pretok dejavnosti sešteva. Če ni dana pragovna vrednost, se navedena mejna vrednost uporablja za vse ustrezne naprave.

3. V oddelku A te priloge:

(a) "skladiščenje in distribucija motornega bencina" pomeni natovarjanje tovornih vozil, železniških vagonov, rečnih in morskih plovil v centralnih skladiščih in na polnilnih inštalacijah rafinerij mineralnih olj; polnjenje vozil na bencinskih servisih, kar urejajo ustrezne listine o premičnih virih, je izvzeto;

(b) "nanašanje lepil" pomeni vsako dejavnost, pri kateri se na površino nanaša lepilo, razen nanašanja lepil in izdelave laminatov v povezavi s tiskanjem in proizvodnjo lesnih ter plastičnih laminatov;

(c) "proizvodnja lesnih in plastičnih laminatov" pomeni kakršno koli lepljenje lesa in/ali plastike za izdelavo laminatov;

(d) "površinska zaščita" pomeni nanašanje kovinskih in plastičnih površin na osebna vozila, kabine tovornih vozil, tovorna vozila, avtobuse ali lesene površine in zajema vse postopke, pri katerih se nanaša eno ali več zveznih plasti premaza na:

(i) nova vozila, opredeljena (glej spodaj) kot vozila kategorije M1 in kategorije N1, če se lakirajo v isti napravi vozila kategorije M1;

(ii) bivalne kabine tovornih vozil in celotne nadgradnje furgonov vozil kategorij N2 in N3;

(iii) kombinirana in tovorna vozila, opredeljena kot vozila kategorij N1, N2 in N3, kabine tovornih vozil so izvzete;

(iv) avtobuse, opredeljene kot vozila kategorij M2 in M3, in

(v) druge kovinske in plastične površine, vključno s površinami letal, ladij, vlakov itd., lesene površine, površine tekstilij, tkanin, folij in papirja.

Med te vire ne spada površinska zaščita podlage s kovinskimi premazi z elektroforetskimi postopki ali obrizgavanjem s kemikalijami. Če površinska zaščita vključuje fazo, v kateri se isti predmet tudi tiska, se šteje, da je tiskarska faza del površinske zaščite. Tiskanje kot samostojna dejavnost je izvzeto. V tem pomenu izrazov so:

– vozila M1 vozila, ki se uporabljo za prevoz potnikov, z največ osmimi sedeži poleg sedeža voznika;

– vozila M2 vozila, ki se uporabljo za prevoz potnikov, z več kot osmimi sedeži poleg sedeža voznika, največja dovoljena masa ne presega 5 Mg;

– vozila M3 vozila, ki se uporabljo za prevoz potnikov, z več kot osmimi sedeži poleg sedeža voznika, največja dovoljena masa ne presega 5 Mg;

– vozila N1 vozila, ki se uporabljo za prevoz blaga z največjo dovoljeno maso do vključno 3,5 Mg;

– vozila N2 vozila, ki se uporabljo za prevoz blaga z največjo dovoljeno maso, ki ne presega 3,5 Mg, vendar do vključno 12 Mg;

– vozila N3 vozila, ki se uporabljo za prevoz blaga, z največjo dovoljeno maso, ki ne presega 12 Mg;

(e) "površinska zaščita kovinskih kolobarjev" pomeni kakršno koli dejavnost, pri kateri se svitki jekla/navito jeklo, nerjaveče jeklo, prevlečeno jeklo, bakrove zlitine ali aluminijasti trakovi prevlečajo z zaščitnim filmom ali laminatom v kontinuirnem postopku;

(f) "suho čiščenje" pomeni vsako obrtno ali industrijsko dejavnost, pri kateri se v napravi za čiščenje oblačil, dekorativnega tekstila, preprog in podobnih potrošnih dobrin uporabljo HOS, razen ročnega odstranjevanja madežev v tekstilni in oblačilni industriji;

(g) "proizvodnja premaznih sredstev, sredstev za zaščito lesa, lepil ali tiskarskih barv" pomeni proizvodnjo navedenih končnih izdelkov in polizdelkov, če se izdelujejo v isti napravi, z mešanjem pigmentov, smol in lepil z organskimi topili ali drugimi osnovami. Ta skupina vključuje tudi dispergiranje in preddispergiranje, uravnavanje viskoznosti in odtenka ter pakiranje končnega izdelka v posode;

(h) "tiskanje" pomeni vsako dejavnost, povezano z reprodukcijo besedila in/ali slike, pri katerem se s slikovnimi nosilci nanaša tiskarska barva na poljubno površino in vključuje ta podpodročja:

(i) fleksotisk: tiskarska tehnika, pri kateri se uporabljo tiskarske plošče iz gume ali elastičnih fotopolimerov, katerih tiskane površine so izbočene, in tekoče tiskarske barve, ki se sušijo z izparevanjem topila;

(ii) rotacijski ofsetni tisk z vročim sušenjem: rotacijsko tiskanje, pri katerem se uporablja nosilec slike s tiskano in netiskano površino v isti ravnnini, pri čemer rotacijsko pomeni, da se material, ki bo natisnjen, daje v stroj s svitka in ne v posameznih polah. Netiskana površina na nosilcu slike se obdela tako, da privlači vodo in odbija tiskarsko barvo. Tiskana površina na nosilcu slike se obdela tako, da sprejema tiskarsko barvo in jo prenaša na material, ki se tiska. Natisnjeni material se posuši v peči z vročim zrakom;

(iii) rotacijski globoki tisk (bakrotisk) za publikacije: rotacijski globoki tisk za tiskanje revij, brošur, katalogov ali podobnega, pri katerem se uporabljo tiskarske barve na podlagi toljena;

(iv) rotacijski globoki tisk: tiskanje, pri katerem se uporabljo valjasti nosilec slike s poglobljeno tiskano površino in tekoče tiskarske barve, ki se sušijo z izhlapevanjem topila. Na valj se nanese tiskarska barva, nato se površina valja pobriše, tako da ostane barva le v vdolbinah, iz katerih se nanese na material, ki se tiska;

(v) rotacijski sitotisk: rotacijsko tiskanje, pri katerem se tiskarska barva nanaša na material, ki se tiska, tako da se potiska skozi porozen nosilec slike z neprekrito tiskano površino in prekrito netiskano površino, pri katerem se uporabljo tekoče tiskarske barve, ki se sušijo le z izhlapevanjem. Material, ki se tiska, se v stroj daje s svitka in ne v posameznih polah;

(vi) laminiranje med tiskarsko dejavnostjo: lepljenje dveh ali več vrst fleksibilnega materiala pri izdelovanju laminatov;

(vii) nanašanje prevlek: dejavnost, pri kateri se na fleksibilni material za tiskanje nanaša prevleka ali lepilna plast zaradi poznejše zatesnitve embalaže;

(i) "izdelovanje farmacevtskih izdelkov" pomeni kemično sintezo, fermentacijo, ekstrakcijo, formulacijo in dodelavo farmacevtskih izdelkov ter proizvodnjo polizdelkov, če poteka na istem kraju;

(j) "predelava naravnega ali sintetičnega kavčuka" pomeni kakršno koli mešanje v mešalnikih in dvovaljčnikih, blendiranje, kalandriranje, ekstrudiranje in vulkaniziranje naravnega ali sintetičnega kavčuka ter pomožne postopke za pretvorbo naravnega ali sintetičnega kavčuka v končni izdelek;

(k) "čiščenje površin" pomeni vsako dejavnost, razen kemičnega čiščenja, pri kateri se uporabljo organska topila za odstranjevanje nečistoč s površine materiala, kar vključuje tudi razmaščevanje; čiščenje, ki vključuje več čistilnih faz pred kakršno koli dejavnostjo ali po njej, se šteje za enovito dejavnost površinskega čiščenja. Ta dejavnost se ne nanaša na čiščenje opreme, temveč na čiščenje površine proizvodov;

(l) "ekstrahiranje rastlinskih olj ali živalskih maščob ter rafiniranje rastlinskih olj" pomeni kakršno koli ekstrahiranje rastlinskih olj iz semen in drugih delov rastlin, predelovanje suhih ostankov za proizvodnjo živalske krme, čiščenje masti in rastlinskih olj, pridobljenih iz semen ter delov rastlin in/ali živali;

(m) "ličanje vozil" pomeni vsako industrijsko ali obrtno dejavnost, vključno s čiščenjem in razmaščevanjem, namenjeno:

(i) površinski zaščiti motornih vozil ali njihovega posameznega dela med popravljanjem, konzerviranjem ali dekoriranjem zunaj proizvodnih obratov,

(ii) prvemu lakiraju cestnih vozil ali njihovih delov z materialom za ličanje, če poteka zunaj prvotne proizvodne linije, ali

(iii) površinski zaščiti priklopnikov (vključno s polprikllopnihi);

(n) "impregnacija lesenih površin" pomeni kakršno koli impregnacijo lesa z zaščitnim sredstvom;

(o) "standardni pogoji" pomeni temperaturo 273,15 K in tlak 101,3 kPa;

(p) "NMHOS" obsega vse organske spojine, razen metanskih, s parnim tlakom, večjim od 0,01kPa pri 273,15 K, ali s primerljivo hlapnostjo pri danih razmerah uporabe;

(q) "odpadni plini" so z NMHOS in drugimi onesnaževali onesnaženi plini, ki se izpuščajo v zrak iz naprav za čiščenje odpadnih plinov ali drugih odvodnikov odpadnih plinov. Volumski pretok odpadnih plinov se izraža v m³/h pri standardnih pogojih;

(r) "ubežne emisije NMHOS" so emisije hlapnih organskih spojin v zrak, tla ali vodo, ki niso zajete v odpadnih plinih, in če ni drugače navedeno, tudi topila v katerih koli izdelkih, in vključuje nezajete emisije NMHOS, spuščene v zunanje okolje skozi okna, vrata, zračnike in podobne odprtine. Mejne vrednosti ubežnih emisij se izračunavajo na podlagi bilance topil (glej dodatek I te priloge);

(s) "skupne emisije NMHOS" pomeni vsoto ubežnih emisij NMHOS in emisij NMHOS v odpadnih plinih;

(t) "vnos" pomeni količino organskih topil in njihovo količino v pripravkih, ki se uporablja pri izvajanju dejavnosti, skupaj s topili, ki se reciklirajo v obratu ali zunaj njega in se upošteva vsakokrat, ko se uporabi pri izvajanju dejavnosti;

(u) "mejna vrednost" pomeni največjo količino plinaste snovi, ki jo vsebujejo odpadni plini iz naprave, ki se med običajnim obratovanjem ne sme preseči. Če ni drugače določeno, se izračuna kot masa onesnaževala na prostornino odpadnih plinov (izražena kot mg C/Nm³, če ni drugače določeno), pri privzetih standardnih pogojih za temperaturo in tlak za suhi plin. Za naprave, pri katerih se uporabljajo topila, so mejne vrednosti dane kot masna enota na značilno enoto ustrezone dejavnosti. Volumni plina, ki se odpadnemu plinu dodajo zaradi hlajenja ali redčenja, se ne upoštevajo pri določitvi koncentracije mase onesnaževala v odpadnem plinu. Mejne vrednosti se običajno nanašajo na vse hlapne organske spojine, razen metana (ni dodatnega razločevanja glede npr. reaktivnosti ali toksičnosti);

(v) "normalno obratovanje" pomeni celoten čas obratovanja, razen zagona, ustavitev in vzdrževanja opreme;

(w) "snovi, škodljive za zdravje ljudi", so razdeljene v dve vrsti:

(i) halogenirane HOS z možnim tveganjem za nepovratne učinke ali

(ii) neverne snovi, ki so karcinogene, mutagene ali toksične za reprodukcijo ali lahko povzročajo raka, dedne genetske poškodbe, raka zaradi vdihavanja, lahko pa tudi škodujejo plodnosti ali nerojenemu otroku.

4. Izpolnjene morajo biti te zahteve:

(a) emisije NMHOS se spremeljajo 1/ skladnost z mejnimi vrednostmi pa se preverja. Metode preverjanja lahko zajemajo neprekinjene ali sekvenčne meritve, atestiranje ali katero koli drugo tehnično zanesljivo metodo; poleg tega morajo biti ekonomsko upravičene;

(b) koncentracije onesnaževal v zrak v vodih za plin se merijo reprezentativno. Vsa onesnaževala ter referenčne merilne metode za umerjanje vseh merilnih sistemov se vzorčijo in analizirajo v skladu standardi, ki jih je določil Evropski odbor za standardizacijo (CEN) ali Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO). Do priprave standardov CEN in ISO se uporabljajo državni standardi;

(c) če se zahtevajo meritve emisij NMHOS, jih je treba izvajati stalno, kadar presegajo 10 kg celotnega organskega ogljika (TOC) na uro navzdol po izpušnem vodu iz naprave za zmanjšanje emisije in kadar obratovalni čas presega 200 ur letno. Za vse druge naprave se zahtevajo vsaj sekvenčne meritve. Za odobritev skladnosti z zahtevami se lahko uporabljajo lastni postopki, če so enako strogi;

(d) pri neprekinjenih meritvah velja minimalna zahteva, da so emisijski standardi doseženi, če med normalnim obratovanjem dnevna srednja vrednost ne presega mejne vrednosti in nobeno urno povprečje ne presega mejnih vrednosti za 150 odstotkov. Za odobritev skladnosti z zahtevami se lahko uporabljajo lastni postopki, če so enako strogi;

(e) pri sekvenčnih meritvah velja minimalna zahteva, da so emisijski standardi doseženi, če srednja vrednost vseh odčitkov ne presega mejne vrednosti in nobena urna srednja vrednost ne presega mejne vrednosti za 150 odstotkov. Za odobritev skladnosti z zahtevami se lahko uporabljajo lastni postopki, če so enako strogi;

(f) treba je sprejeti vse ustreznostne ukrepe za zmanjšanje emisij NMHOS med zagonom in ustavljivijo naprav kakor tudi pri odstopanjih od normalnega obratovanja in

(g) meritve se ne zahtevajo, če oprema za zmanjševanje emisij na koncu postopka ni potrebna za doseganje skladnosti s spodaj navedenimi mejnimi vrednostmi in se lahko dokaže, da mejne vrednosti niso presežene.

5. Za odpadne pline se uporabljajo te mejne vrednosti, razen če v nadaljevanju ni drugače določeno:

(a) 20 mg snovi/m³ za izpuste halogeniranih hlapnih organskih spojin (s pripisanim standardnim opozorilom: možna nevarnost trajnih okvar zdravja), pri katerih masni tok vsote upoštevanih spojin znaša 100 g/h ali več, in

(b) 2 mg/m³ (izraženo kot vsota mas posameznih spojin) za izpuste hlapnih organskih spojin (s pripisanimi standardnimi opozorili: lahko povzroči raka, dedne genetske poškodbe, raka zaradi vdihavanja ali škoduje nerojenemu otroku; lahko škoduje plodnosti), pri katerih masni tok vsote upoštevanih spojin znaša 10 g na uro ali več.

6. Za skupine virov, naštete v devetem do enaindvajsetem odstavku v nadaljevanju, veljajo ti popravki:

(a) upravljavci naprav lahko namesto uporabe spodaj določenih mejnih vrednosti za naprave uporabljajo načrt zmanjševanja emisij (glej dodatek II te priloge). Namen načrta zmanjševanja emisij je dati upravljavcu možnost, da z drugimi sredstvi doseže enako zmanjšanje emisij, kot bi se doseglo z uporabo danih mejnih vrednosti, in

(b) za ubežne emisije NMHOS se spodaj navedene količine ubežnih emisij uporabljajo kot mejna vrednost. Če pa se pristojnemu organu predloži zadovoljiv dokaz, da ta vrednost za posamezno napravo ni tehnično in ekonomsko dosegljiva, pristojni organ lahko izvzame omenjeno napravo, če se ne pričakuje večja nevarnost za zdravje ljudi ali okolje. Za vsako odstopanje mora upravlavec pristojnemu organu predložiti ustrezno dokazilo, da uporablja najboljšo razpoložljivo tehnologijo.

7. Mejne vrednosti emisij HOS za skupine virov, opredeljene v tretjem odstavku, znašajo, kot je določeno v osmem do enaindvajsetem odstavku spodaj.

8. Skladiščenje in distribucija motornega bencina:

Razpredelnica 1. Mejne vrednosti emisij HOS, nastalih pri skladiščenju in distribuciji motornega bencina, natovarjanje morskih ladij je izvzeto

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovne vrednosti	Mejna vrednost
naprava za rekuperiranje bencinskih hlapov pri skladiščenju in distribuciji v rafinerijah ali skladiščih motornega bencina	zmogljivost 5000 m ³ motornega bencina letno	10 g HOS/Nm ³ , vključno z metanom

Opomba: Hlapi, spodrinjeni pri polnjenju naprav za skladiščenje motornega bencina, se preusmerijo v druge naprave za skladiščenje motornega bencina ali v napravo za rekuperiranje bencinskih hlapov, ki izpolnjuje mejne vrednosti iz zgornje razpredelnice.

9. Nanašanje lepil

Razpredelnica 2. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri nanašanju lepil

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
proizvodnja obutve; nove in obstoječe naprave	> 5	25 g topila na par	
drugo nanašanje lepil, razen obutve; nove in obstoječe naprave	5 – 15 > 15	50 ^{a/} mg C/Nm ³ 50 ^{a/} mg C/Nm ³	25 20

^{a/} Če se uporablajo tehnologije, ki omogočajo ponovno uporabo predelanega topila, znaša mejna vrednost 150 mg C/Nm³.

10. Laminiranje lesa in plastike:

Razpredelnica 3. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri laminiranju lesa in plastike

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost skupnih emisij NMHOS
laminiranje lesa in plastike; nove in obstoječe naprave	> 5	30 g NMHOS/m ²

11. Površinska zaščita (kovinskih in plastičnih površin osebnih vozil, kabin tovornih vozil, tovornih vozil, avtobusov, lesenih površin):

Razpredelnica 4. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri površinski zaščiti v avtomobilski industriji

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto) ^{a/}	Mejna vrednost skupnih emisij ^{b/} NMHOS
nove naprave, lakiranje avtomobilov (M1, M2)	> 15 (in >5000 premazanih kosov letno)	45 g NMHOS/m ² ali 1,3 kg/kos in 33 g NMHOS/m ²
obstoječe naprave, lakiranje avtomobilov (M1, M2)	> 15 (in > 5000 premazanih kosov letno)	60 g NMHOS/m ² ali 1,9 kg/kos in 41 g NMHOS/m ²
nove in obstoječe naprave, lakiranje avtomobilov (M1, M2)	> 15 (\leq 5000 premazanih enoprostorskih osebnih vozil ali > 3500 premazanih šasij letno)	90 g NMHOS/m ² ali 1,5 kg/kos in 70 g NMHOS/m ²
nove naprave, lakiranje kabin novih tovornih vozil (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 5000 premazanih kosov letno)	65 g NMHOS/m ²
nove naprave, lakiranje kabin novih tovornih vozil (N1, N2, N3)	> 15 (> 5000 premazanih kosov letno)	55 g NMHOS/m ²
obstoječe naprave, lakiranje kabin novih tovornih vozil (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 5000 premazanih kosov letno)	85 g NMHOS/m ²
obstoječe naprave, lakiranje kabin novih tovornih vozil (N1, N2, N3)	> 15 (> 5000 premazanih kosov letno)	75 g NMHOS/m ²
nove naprave, lakiranje novih tovornih vozil in kombijev (brez kabin) (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 2500 premazanih kosov letno)	90 g NMHOS/m ²
nove naprave, lakiranje novih tovornih vozil in kombijev (brez kabin) (N1, N2, N3)	> 15 (> 2500 premazanih kosov letno)	70 g NMHOS/m ²
obstoječe naprave, lakiranje novih tovornih vozil in kombijev (brez kabin) (N1, N2, N3)	> 15 (\leq 2500 premazanih kosov letno)	120 g NMHOS/m ²
obstoječe naprave, lakiranje novih tovornih vozil in kombijev (brez kabin) (N1, N2, N3)	> 15 (> 2500 premazanih kosov letno)	90 g NMHOS/m ²
nove naprave, lakiranje novih avtobusov (M3)	> 15 (\leq 2000 premazanih kosov letno)	210 g NMHOS/m ²
nove naprave, lakiranje novih avtobusov (M3)	> 15 (> 2000 premazanih kosov letno)	150 g NMHOS/m ²
obstoječe naprave, lakiranje novih avtobusov (M3)	> 15 (\leq 2000 premazanih kosov letno)	290 g NMHOS/m ²
obstoječe naprave, lakiranje novih avtobusov (M3)	> 15 (> 2000 premazanih kosov letno)	225 g NMHOS/m ²

a/ Pri porabi topila ≤ 15 Mg letno (lakiranje avtomobilov) se uporablja razpredelnica 14 za ličanje vozil.

b/ Mejna vrednost skupnih emisij je izražena kot masa izpuščenega topila (g) glede na površino izdelka (m^2). Površina izdelka je opredeljena kot površina, izračunana iz celotnega elektroforeznega nanosa in površine vseh delov, ki se lahko dodajo pri naslednjih fazah nanašanja premaznih sredstev, na katere se nanesejo enaki premazi. Površina elektroforeznega nanosa se izračuna po formuli: (2 x skupna teža školjke vozila): (povprečna debelina pločevine x gostota pločevine).

Razpredelnica 5. Mejne vrednosti emisij, nastalih pri površinski zaščiti v različnih industrijskih panogah

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove in obstoječe naprave: druga površinska zaščita, ki vključuje kovine, plastiko, tekstilije, tkanino, folijo in papir (brez rotacijskega sitotiska, glej tiskanje)	5–15	100 ^{a/b/} mg C/Nm ³	25 ^{b/}
	> 15	50/75 ^{b/c/d/} mg C/Nm ³	20 ^{b/}
nove in obstoječe naprave: površinska zaščita lesenih površin	15–25	50 ^{a/} mg C/Nm ³	25
	> 25	50/75 ^{c/} mg C/Nm ³	20

a/ Mejna vrednost se uporablja za postopke nanašanja premaznega sredstva in sušenja, ki potekajo pri normalnih razmerah.

b/ Če normalne razmere pri površinski zaščiti niso mogoči (gradnja ladij, površinska zaščita zrakoplovov itd.), se lahko te naprave izvzamejo od zahtev izpolnjevanja teh vrednosti. Potem je treba uporabljati načrt zmanjševanja topil iz točke 6 (a), razen če se pristojnemu organu ne predloži ustrezni dokaz, da ta možnost tehnično in ekonomsko ni izvedljiva. V tem primeru mora upravljač pristojnemu organu predložiti ustrezno dokazilo, da uporablja najboljšo razpoložljivo tehnologijo.

c/ Prva vrednost se uporablja za postopke sušenja, druga za postopke nanašanja premaznih sredstev.

d/ Če se pri nanašanju premaznih sredstev na tekstil uporabljajo postopki, ki omogočajo ponovno uporabo že uporabljenih topil, znaša mejna vrednost 150 mg C/Nm³ skupaj za nanašanje premaznih sredstev in pri sušenju.

12. Površinska zaščita kovinskih kolobarjev:

Razpredelnica 6. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri površinski zaščiti kovinskih kolobarjev

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leleto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna količina ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove naprave	> 25	50 ^{a/}	5
obstoječe naprave	> 25	50 ^{a/}	10

a/ Če se uporabljajo tehnologije, ki omogočajo ponovno uporabo pridobljenega topila, znaša mejna vrednost 150 mg C/Nm³.

13. Suho čiščenje:

Razpredelnica 7. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri suhem čiščenju

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost
nove in obstoječe naprave	0	20 g NMHOS/kg ^{a/}

a/ Mejna vrednost skupnih emisij NMHOS, izračunana kot masa oddanega topila na maso očiščenega in posušenega izdelka.

14. Proizvodnja premaznih sredstev, sredstev za zaščito lakov, barv in lepil:

Razpredelnica 8. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri proizvodnji premaznih sredstev, sredstev za zaščito lakov, barv in lepil

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (% vnesenih topil)
nove in obstoječe naprave	100–1000	150 ^{a/}	5 ^{a/c/}
	> 1000	150 ^{b/}	3 ^{b/c/}

a/ Namesto mejne koncentracije NMHOS v odpadnih plinih in mejne vrednosti ubežnih emisij NMHOS se lahko uporablja skupna omejitev emisij v višini 5 odstotkov vnosa topil.

b/ Namesto mejne koncentracije NMHOS v odpadnih plinih in mejne vrednosti ubežnih emisij NMHOS se lahko uporablja skupna omejitev emisij v višini 3 odstotkov vnosa topil.

c/ Pri mejni vrednosti ubežnih emisij niso zajeta topila, ki se prodajajo kot sestavni del preparata v zapečateni posodi.

15. Tiskanje (fleksotisk, rotacijski offsetni tisk z vročim sušenjem, rotacijski globoki tisk za publikacije itd.):

Razpredelnica 9. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri tiskarskih dejavnostih

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove in obstoječe naprave:	15–25	100	30 ^{a/}
rotacijski offsetni tisk z vročim sušenjem	> 25	20	30 ^{a/}
nove naprave: rotacijski globoki tisk	> 25	75	10
obstoječe naprave: rotacijski globoki tisk	> 25	75	15
nove in obstoječe naprave: druge tiskarske dejavnosti: drugi rotacijski globoki tisk, fleksotisk, rotacijsko tiskanje platna, laminiranje in lakiranje kosov	15–25	100	25
	> 25	100	20
nove in obstoječe naprave: rotacijski sitotisk, rotacijsko tiskanje	> 30	100	20

^{a/} Ostanki lepila v končnih izdelkih se ne štejejo kot sestavni del ubežnih emisij NMHOS.

16. Proizvodnja farmacevtskih izdelkov:

Razpredelnica 10. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri proizvodnji farmacevtskih izdelkov

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pregovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove naprave	> 50	20 ^{a/ b/}	5 ^{b/ d/}
obstoječe naprave	> 50	20 ^{a/ c/}	15 ^{c/ d/}

^{a/} Če se uporabljajo tehnologije, ki omogočajo ponovno uporabo pridobljenega topila, znaša mejna vrednost 150 mg C/Nm³.

^{b/} Namesto mejne koncentracije NMHOS v odpadnih plinih in mejne količine nezajetih emisij NMHOS se lahko uporablja skupna omejitev emisij v višini 5 odstotkov vnosa topil.

^{c/} Namesto mejne koncentracije odpadnega plina in mejne količine emisij NMHOS se lahko uporablja skupna omejitev emisij v višini 15 odstotkov vnosa topil.

^{d/} Pri mejni vrednosti ubežnih emisij niso zajeta topila, ki se prodajajo kot sestavni del premaznih sredstev v zapečateni posodi.

17. Predelava kavčuka

Razpredelnica 11. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri predelavi naravnega ali sintetičnega kavčuka

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove in obstoječe naprave: predelava naravnega ali sintetičnega kavčuka	> 15	20 ^{a/ b/}	25 ^{a/ c/}

^{a/} Namesto mejne koncentracije NMHOS v odpadnih plinih in mejne vrednosti ubežnih emisij NMHOS se lahko uporablja skupna omejitev emisij v višini 25 odstotkov vnosa topil.

^{b/} Če se uporabljajo tehnologije, ki omogočajo ponovno uporabo predelanega topila, znaša mejna vrednost 150 mg C/Nm³.

^{c/} Pri mejni vrednosti ubežnih emisij niso zajeta topila, ki se prodajajo kot sestavni del preparata v zapečateni posodi.

18. Čiščenje površin materiala in proizvodov:

Razpredelnica 12. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri čiščenju površin materiala in proizvodov

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove in obstoječe naprave: površinsko čiščenje z uporabo snovi iz točke 3 (w)	1–5	20 mg spojine/Nm ³	15
	> 5	20 mg spojine/Nm ³	10
nove in obstoječe naprave: drugo površinsko čiščenje	2–10	75 mg C/Nm ³ ^{a/}	20 ^{a/}
	> 10	75 mg C/Nm ³ ^{a/}	15 ^{a/}

^{a/} Naprave, za katere je bil pristojnemu organu predložen zadovoljiv dokaz, da povprečna vsebnost organskega topila vseh čistil ne presega 30 utežnih odstotkov, so izvzete od uporabe teh vrednosti.

19. Ekstrahiranje rastlinskih olj ali živalskih maščob ter rafiniranje rastlinskih olj:

Razpredelnica 13. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri ekstrahiranju rastlinskih olj ali živalskih maščob ter rafiniranju rastlinskih olj

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Skupna mejna vrednost emisije (kg/Mg)
nove in obstoječe naprave	> 10	živalska maščoba: ricinus: 1,5 repično seme 3,0 sončnično seme: 1,0 soja (običajno drobljena) 1,0 soja (beli kosmiči) 0,8 drugo seme in rastlinski deli: 1,2 vsi postopki frakcioniranja brez razlepljenja ^{b/} 3,0 ^{a/} razlepljenje: 1,5 4,0

^{a/} Mejne vrednosti skupnih emisij NMHOS iz naprav za predelavo posameznih proizvodnih serij semen ali drugih rastlinskih delov določijo po posameznih primerih pristojni organi na podlagi najboljših razpoložljivih tehnologij.

^{b/} Odstranjevanje lepljive snovi iz olja.

20. Ličanje vozil

Razpredelnica 14. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri ličanju vozil

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove in obstoječe naprave	> 0,5	50 ^{a/}	25

^{a/} Upoštevanje mejnih vrednosti se dokaže z merjenjem 15-minutnih povprečij.

21. Impregnacija lesenih površin:

Razpredelnica 15. Mejne vrednosti emisij NMHOS, nastalih pri impregnaciji lesenih površin

Zmogljivost, tehnologija, dodatna specifikacija	Pravovna vrednost porabe topil (Mg/leto)	Mejna vrednost (mg C/Nm ³)	Mejna vrednost ubežnih emisij NMHOS (v % vnesenega topila)
nove in obstoječe naprave	> 25	100 ^{a/ b/}	45 ^{b/}

^{a/} Se ne uporablja za impregnacijo s kreozotom.

^{b/} Namesto mejne koncentracije NMHOS v odpadnih plinih in mejne vrednosti ubežnih emisij NMHOS se lahko uporablja mejna vrednost skupnih emisij 11 kg topila/m³ obdelanega lesa.

B. Kanada

22. Mejne vrednosti za nadzor nad emisijami hlapnih organskih spojin (HOS) iz novih nepremičnih virov bodo za kategorije nepremičnih virov določene na podlagi razpoložljivih podatkov o tehnologiji za nadzor nad emisijami in o ravneh, vključno z mejnimi vrednostmi, ki se uporabljajo v drugih državah, in teh listin:

(a) Kanadski svet ministrov za okolje (CCME). Okoljevarstveni kodeks o postopkih za zmanjšanje emisij topil iz naprav za suho čiščenje. December 1992. PN 1053;

(b) CCME. Okoljevarstvene smernice za nadzorovanje emisij hlapnih organskih spojin, nastalih pri novih organskih kemičnih postopkih. September 1993. PN 1108;

(c) CCME. Okoljevarstveni kodeks postopkov za merjenje in nadzorovanje ubežnih emisij HOS pri puščanju opreme. Oktober 1993. PN 1106;

(d) CCME. Program za 40-odstotno zmanjšanje emisij hlapnih organskih spojin, nastalih pri uporabi lepil in tesnilnih snovi. Marec 1994. PN 1116;

(e) CCME. Načrt za 20-odstotno zmanjšanje emisij hlapnih organskih spojin, nastalih pri površinski obdelavi izdelkov za široko porabo. Marec 1994. PN 1114;

(f) CCME. Okoljske smernice za nadzorovanje emisij hlapnih organskih spojin iz nadzemnih naprav za skladiščenje motornega bencina. Junij 1995. PN 1180;

(g) CCME. Okoljski kodeks postopkov za rekuperiranje bencinskih hlapov med polnjenjem vozil na bencinskih servisih in drugih napravah za oskrbo z motornim bencinom (Faza II). April 1995. PN 1184;

(h) CCME. Okoljski kodeks postopkov za zmanjšanje emisij topil iz industrijskih in obrtnih naprav za razmaščevanje. Junij 1995. PN 1182;

(i) CCME. Normativi funkcionalnosti za nove vire in smernice za zmanjšanje emisij hlapnih organskih spojin iz naprav za nanašanje premazov kanadskih neposrednih proizvajalcev avtomobilske opreme (OEM). Avgust 1995. PM 1234;

(j) CCME. Okoljske smernice za zmanjšanje emisij hlapnih organskih spojin pri predelavi plastičnih mas. Julij 1997. PN 1276 in

(k) CCME. Državni standardi za vsebnost hlapnih organskih spojin v kanadskih obrtnih/industrijskih izdelkih za površinsko obdelavo – Ličanje vozil. Avgust 1997. PN 1288.

C. Združene države Amerike

23. Mejne vrednosti za nadzor nad emisija HOS iz novih nepremičnih virov za kategorije nepremičnih virov so določene v teh listinah:

- (a) Naprave za skladiščenje naftnih tekočin –Zakonik zveznih predpisov (ZZP) 40, 60. del, poddel K in K a;
- (b) Posode za skladiščenje hlapnih organskih tekočin –ZZP 40, 60. del, poddel K b;
- (c) Rafinerije nafte –ZZP 40, 60. del, poddel J;
- (d) Površinska obdelava kovinskega pohištva – ZZP 40, 60. del, poddel E E;
- (e) Površinska obdelava avtomobilov in lahkih tovornih vozil – ZZP 40, 60. del, poddel M M;
- (f) Rotacijski globoki tisk (bakrotisk) za publikacije – ZZP 40, 60. del, poddel Q Q;
- (g) Na pritisk občutljivi trakovi in površinsko premazovanje nalepk – ZZP 40, 60. del, poddel R R;
- (h) Površinska obdelava velikih aparatov, kovinskih kolobarjev in pločevink za pijačo – ZZP 40, 60. del, poddeli S S, T T in

W W;

- (i) Polnilne inštalacije v skladišču motornega bencina – ZZP 40, 60. del, poddel X X;
- (j) Proizvodnja avtomobilskih gum – ZZP 40, 60. del, poddel B B;
- (k) Proizvodnja polimerov – ZZP 40, 60. del, poddel D D D;
- (l) Premazovanje in tiskanje upogljivega vinila in uretana – ZZP 40, 60. del, poddel F F F;
- (m) Puščanje opreme v naftnih rafinerijah in sistemi zbiranja odpadov – ZZP 40, 60. del, poddel G G G in Q Q Q;
- (n) Proizvodnja sintetičnih vlaken – ZZP 40, 60. del, poddel H H H;
- (o) Naftne kemične čistilnice – ZZP 40, 60. del, poddel J J J;
- (p) Obrati za predelavo zemeljskega plina na kopnem – ZZP 40, 60. del, poddel K K K;
- (q) Puščanje opreme SOCMI, naprave za oksidacijo, destilacija in procesi v reaktorju – ZZP 40, 60. del, poddel V V, poddel III, poddel N N in R R R;
- (r) Premazovanje magnetnih trakov – ZZP 40, 60. del, poddel S S S;
- (s) Industrijska obdelava površin – ZZP 40, 60. del, poddel T T T in
- (t) Polimerni premazi naprav za podporne podlage – ZZP 40, 60. del, poddel V V V.

Opomba

1/ Spremljanje se razume kot splošna dejavnost, ki zajema merjenje emisij, tehtanje mase itd. Lahko poteka neprekinjeno in sekvenčno.

Dodatek IBILANCA TOPILUvod

1. Ta dodatek prilog o mejnih vrednostih emisij nemetanskih hlapnih organskih spojin (NMHOS) iz nepremičnih virov vsebuje navodila za izvajanje bilance topil. Opredeljuje načela, ki jih je treba upoštevati (drugi odstavek), daje osnovo za izračun bilance topil (tretji odstavek) in navaja zahteve za preverjanje skladnosti (četrти odstavek).

Načela

2. Namen bilance topil je:

- (a) preverjanje skladnosti, kot je določeno v prilogi, in
- (b) prepoznavanje možnosti za zmanjševanje emisij v prihodnje.

Opredelitev pojmov

3. Navedeni izrazi so osnova za izračun bilance topil.

(a) Vnosi organskih topil:

11. Količina organskih topil ali njihova količina v kupljenih pripravkih, ki se v postopku uporabi kot surovina v časovnem obdobju, za katero se izračuna bilanca topil.

12. Količina organskih topil ali njihova količina v pripravkih, ki se reciklira in ponovno uporabi v postopku kot topilo. (Reciklirano topilo se upošteva vsakokrat, ko je uporabljeno za izvajanje dejavnosti.)

(b) Iznosi organskih topil:

O1. Emisije NMHOS v odpadnih plinih.

O2. Organska topila v odpadni vodi; če je potrebno, se pri izračunu O5 upošteva čiščenje odpadne vode.

O3. Količina organskih topil, ki ostane v končnem izdelku kot nečistoča ali ostanek.

O4. Nezajete emisije organskih topil v zrak. Vključujejo splošno prezračevanje prostorov, od koder zrak uhaja v zunanje okolje skozi okna, vrata, zračnike in podobne odprtine.

O5. Organska topila in/ali organske spojine, ki se izgubijo zaradi kemičnih ali fizikalnih reakcij (vključno s tistimi, ki so uničene na primer s sežigom, drugo obdelavo odpadnih plinov ali odpadnih vod ali pa so zajete na primer z adsorpcijo, če se ne prištevajo k O6, O7 ali O8).

O6. Organska topila, vsebovana v zbranih odpadkih.

O7. Organska topila ali organska topila, vsebovana v pripravkih, ki se prodajajo ali so namenjena prodaji v obliki izdelka s tržno vrednostjo.

O8. Organska topila v pripravkih, ki so bili pridobljeni za ponovno uporabo, vendar ne kot reciklirana surovina v postopku, če niso šteti pod O7.

O9. Organska topila, ki se sproščajo na druge načine.

Smernice za uporabo bilance topil za preverjanje skladnosti

4. Uporaba bilance topil se določi na podlagi posebne zahteve, ki jo je treba preveriti, kakor je navedeno:

(a) preverjanje skladnosti z načinom zmanjševanja emisije iz pododstavka (a) šestega odstavka v prilogi, mejno vrednostjo skupnih emisij, izraženo kot emisije topil na enoto proizvoda, ali kot je drugače navedeno v prilogi:

(i) za vse dejavnosti, ki uporabljajo način zmanjševanja emisij iz pododstavka (a) šestega odstavka v prilogi, je treba vsako leto pripraviti bilanco topil, da se določi poraba. Poraba se lahko izračuna po enačbi:

$$C = I1 - O8$$

Poleg tega je treba vsako leto določiti tudi količino trdnih snovi v porabljenih premaznih sredstvih za izračun letne referenčne in ciljne emisije.

(ii) Za preverjanje skladnosti z mejnimi vrednostmi skupnih emisij, izraženih kot emisije topil na enoto proizvoda ali kot je drugače navedeno v prilogi, je treba vsako leto pripraviti bilanco topil, da se določijo emisije NMHOS. Emisije NMHOS se lahko izračunajo po enačbi:

$$E = F + O1$$

pri čemer so F ubežne emisije NMHOS, kot je določeno v točki (i) pododstavka (b) spodaj. Vrednost emisije je treba deliti z ustreznim parametrom izdelka.

(b) Določitev ubežnih emisij NMHOS za primerjavo z vrednostmi ubežnih emisij iz priloge:

(i) Metodologija: ubežne emisije NMHOS se lahko izračunajo po enačbi:

$$F = I1 - O1 - O5 - O6 - O7 - O8$$

ali

$$F = O2 + O3 + O4 + O9$$

Ta količina se lahko določi z neposrednimi meritvami količin. Izvedejo se lahko tudi drugi enakovredni izračuni, na primer z uporabo učinkovitosti zajema pri postopku.

Vrednost ubežnih emisij je izražena kot delež vnosa topila, ki ga izračunamo po enačbi:

$$I = I1 + I2$$

(ii) Pogostnost: Ubežne emisije NMHOS se lahko določijo s kratkotrajnim, vendar obsežnim vzorčenjem. Ubežnih emisij ni treba ponovno ugotavljati, če se ne spremeni tehnološka oprema.

Dodatek II

NAČRT ZMANJŠEVANJA EMISIJ

Načela

1. Namen načrta zmanjševanja emisij je, da se upravljavcu omogoči, da z drugimi sredstvi doseže enako zmanjšanje emisij, kot če bi njegova naprava dosegala mejne vrednosti. V ta namen lahko upravljač uporabi načrt zmanjševanja emisij, ki je posebej oblikovan za njegovo napravo, če se na koncu doseže enakovredno zmanjšanje emisij. Pogodbene poročajo o napredku pri doseganju enakega zmanjšanja emisij, vključno z izkušnjami pri uporabi načrta zmanjševanja emisij.

Praksa

2. Pri nanašanju premaznih sredstev, lakov, lepil ali tiskarskih barv se lahko uporablja spodaj navedeni načrt. Kadar ni ustrezен, lahko pristojni organ upravljavcu dovoli, da izjemoma uporabi nadomestni načrt, s katerim se mora zagotavljati izpolnjevanje opisanih načel. Pri zasnovi načrta se upoštevajo ta dejstva:

(a) Če so nadomestne snovi, ki vsebujejo nizko vsebnost organskih topil ali jih še ne vsebujejo v razvojni fazi, je treba upravljavcu podaljšati čas za začetek izvajanja njegovega načrta zmanjševanja emisij;

(b) referenčna emisija se mora čim bolj ujemati z emisijami, ki bi nastale, če ne bi sprejeli ukrepov za zmanjšanje.

3. Naslednji načrt se uporablja za naprave, za katere se lahko predvidi konstantna vsebnost trdnih snovi v izdelku in se uporabi pri določanju referenčne emisije:

(a) upravljač predloži načrt zmanjševanja emisij, ki vključuje ukrepe, zlasti zmanjšanje povprečne vsebnosti topila pri skupnem vnosu in/ali povečano učinkovitost pri uporabi trdnih snovi, s katerimi se doseže zmanjšanje skupnih emisij iz naprave na določen odstotek letne referenčne emisije, izraženo kot ciljna emisija. To je treba izpeljati v teh časovnih obdobjih:

Časovno obdobje		Največje dovoljene skupne letne emisije
nove naprave	obstoječe naprave	
do 31. 10. 2001	do 31. 10. 2005	ciljna emisija x 1,5
do 31. 10. 2004	do 31. 10. 2007	ciljna emisija

(b) letna referenčna emisija se izračuna:

(i) določi se skupna količina trdnih snovi v letno porabljeni količini premaznih sredstev in/ali barvila, lakov ali lepil. Za trdne snovi se štejejo vse snovi v premaznih sredstvih, barvilih, lakah ali lepilih, ki se strdijo, potem ko voda ali hlapne organske spojine izhlapijo;

(ii) letne referenčne emisije se izračunajo tako, da količino trdnih snovi, opredeljeno v točki (i), pomnožimo z ustreznim faktorjem iz spodnje razpredelnice. Pristojni organi lahko te faktorje prilagodijo za posamezne naprave, za katere je ugotovljena povečana učinkovitost pri uporabi trdnih snovi.

Dejavnost	Multiplikacijski faktor iz točke (ii) pododstavka (b)
rotacijski globoki tisk (bakrotisk); fleksotisk; laminiranje kot del tiskarske dejavnosti; tiskanje; lakiranje kot del tiskarske dejavnosti; površinska zaščita lesnih površin; površinska obdelava tekstilij, tkanin, folije ali papirja; nanašanje lepil	4
površinska zaščita kovinskih kolobarjev; ličanje vozil	3
nanašanje prevlek, ki pridejo v stik z živili; površinska zaščita vozil za zračno in vesoljsko plovbo	2,33
druga površinska zaščita in rotacijski sitotisk	1,5

(iii) ciljna emisija je enaka letni referenčni emisiji, pomnoženi z odstotkom, ki je enak:

– (vrednosti ubežnih emisij + 15) za naprave pri navedenih dejavnostih:

- lakiranje vozil (poraba topila < 15 Mg/leto) in ličanje vozil;
- površinska zaščita kovinskih in plastičnih površin tekstila, tkanin, folij in papirja (poraba topila med 5 in 15 Mg/leto);
- površinska zaščita lesenih površin (poraba topila med 15 in 25 Mg/leto).

– (vrednost ubežnih emisij + 5) za vse druge naprave;

(iv) skladnost je dosežena, če je dejanska emisija topila, ki jo določa bilanca topil, manjša ali enaka ciljni emisiji.

Priloga VII

ČASOVNI ROKI PO 3. ČLENU

1. Roki za začetek uporabe mejnih vrednosti iz drugega in tretjega odstavka 3. člena so:

(a) za nove nepremične vire v pogodbenici eno leto po datumu začetka veljavnosti tega protokola za to pogodbenico in

(b) za obstoječe nepremične vire:

(i) za pogodbenico, ki ni država z gospodarstvom v prehodu, eno leto po datumu začetka veljavnosti tega protokola ali 31. decembra 2007, kar je pozneje, in

(ii) za pogodbenico, ki je država z gospodarstvom v prehodu, osem let po začetku veljavnosti tega protokola.

2. Roki za začetek uporabe mejnih vrednosti za goriva in nove premične vire iz petega odstavka 3. člena ter mejne vrednosti za plinsko olje iz razpredelnice 2 v prilogi IV so:

(i) za pogodbenico, ki ni država z gospodarstvom v prehodu, datum začetka veljavnosti tega protokola ali datumi, povezani z ukrepi, navedenimi v prilogi VIII, in z mejnimi vrednostmi, navedenimi v razpredelnici 2 priloge IV, kar je pozneje, in

(ii) za pogodbenico, ki je država z gospodarstvom v prehodu, pet let po datumu začetka veljavnosti tega protokola ali pet let po datumih, povezanih z ukrepi, navedenimi v prilogi VIII, in z mejnimi vrednostmi iz razpredelnice 2 priloge IV, kar je pozneje.

Roki ne veljajo za pogodbenico tega protokola, če za to pogodbenico velja krajši rok za plinsko olje po Protokolu o nadaljnjem zmanjševanju emisij žvepla.

3. V tem protokolu "država z gospodarstvom v prehodu" pomeni pogodbenico, ki je v svoji listini o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu izjavila, da želi biti obravnavana kot država z gospodarstvom v razvoju za namene prvega in/ali drugega odstavka te priloge.

Priloga VIII

MEJNE VREDNOSTI ZA GORIVA IN NOVE PREMIČNE VIRE

Uvod

1. Oddelek A se nanaša na vse pogodbenice, razen Kanado in Združene države Amerike, oddelek B se nanaša na Kanado, oddelek C pa na Združene države Amerike.

2. Priloga vsebuje mejne vrednosti za NO_x , izražene kot ekvivalenti dušikovega dioksida (NO_2), in ogljikovodike, ki so večinoma hlapne organske spojine, kakor tudi okoljske specifikacije za goriva, ki so na trgu, za vozila.

3. Roki za začetek uporabe mejnih vrednosti iz te priloge so določeni v prilogi VII.

A. Vse pogodbenice, razen Kanade in Združenih držav AmerikeOsebna vozila in lahka tovorna vozila

4. Mejne vrednosti za vozila na motorni pogon z najmanj štirimi kolesi, ki se uporabljajo za prevoz ljudi (kategorija M) in blaga (kategorija N), so navedene v razpredelnici 1.

Težka tovorna vozila

5. Mejne vrednosti za motorje težkih tovornih vozil so navedene v razpredelnicah 2 in 3, odvisno od postopkov preskušanja, ki se uporabljajo.

Motorna kolesa in mopedi

6. Mejne vrednosti za motorna kolesa in mopede so navedene v razpredelnicah 6 in 7.

Necestni premični stroji

7. Mejne vrednosti za kmetijske in gozdarske traktorje ter motorje drugih necestnih premičnih strojev so navedene v razpredelnicah 4 in 5. Faza I (razpredelnica 4) temelji na dokumentu EKE 96 Enotne določbe za homologacijo motorjev na kompresijski vžig, namenjenih za vgradnjo v kmetijske in gozdarske traktorje glede na emisije onesnaževal, ki jih oddajajo.

Kakovost goriva

8. Okoljske specifikacije za kakovost motornega bencina in dizelskega goriva so navedene v razpredelnicah od 8 do 11.

Razpredelnica 1. Mejne vrednosti za osebna vozila in lahka tovorna vozila

			referenčna masa (RW) (kg)	Mejne vrednosti								
				ogljikov monoksid		ogljikovodiki		dušikovi oksidi		ogljikovodiki in dušikovi oksidi skupaj		trdi delci a/
				L1 (g/km)		L2 (g/km)		L3 (g/km)		L2+L3(g/km)		L4 (g/km)
kategorija	razred	začetek uporabe b/		motorni bencin	dizelsko gorivo	motorni bencin	dizelsko gorivo	motorni bencin	dizelsko gorivo	motorni bencin	dizelsko gorivo	dizelsko gorivo
A	M c/	1. 1. 2001	vse g/	2,3	0,64	0,20	–	0,15	0,50	–	0,56	0,05
	N ₁ d/	I	1. 1. 2001 c/	RW ≤ 1305	2,3	0,64	0,20	–	0,15	0,50	–	0,56
		II	1. 1. 2002	1305 < RW ≤ 1760	4,17	0,80	0,25	–	0,18	0,65	–	0,72
		III	1. 1. 2002	1760 < RW	5,22	0,95	0,29	–	0,21	0,78	–	0,86
B	M c/	1. 1. 2006	vse	1,0	0,50	0,10	–	0,08	0,25	–	0,30	0,025
	N ₁ d/	I	1. 1. 2006 f/	RW ≤ 1305	1,0	0,50	0,10	–	0,08	0,25	–	0,30
		II	1. 1. 2007	1305 < RW ≤ 1760	1,81	0,63	0,13	–	0,10	0,33	–	0,39
		III	1. 1. 2007	1760 < RW	2,27	0,74	0,16	–	0,11	0,39	–	0,46

a/ za motorje na kompresijski vžig,

b/ registracija, prodaja ali začetek uporabe novih vozil, ki ne izpoljujejo zahteve za ustrezne mejne vrednosti, se po navedenih datumih iz stolpca zavrnejo, njihova homologacija pa se ne sme več podeliti 12 mesecev pred omenjenimi datumimi,

c/ razen vozil, katerih največja masa presega 2500 kg,

d/ in tista vozila iz kategorije M, ki so navedena v opombi c,

e/ 1. 1. 2002 za tista vozila iz kategorije M, ki so navedena v opombi c,

f/ 1. 1. 2007 za tista vozila iz kategorije M, ki so navedena v opombi c,

g/ do 1. januarja 2003 se vozila iz te kategorije, opremljena z motorji na kompresijski vžig in ne spadajo v skupino cestnih vozil, ter vozila z največjo maso nad 2000 kg, ki so načrtovana za prevoz več kot šest potnikov, vključno z voznikom, štejejo za vozila iz kategorije N1, razred III v vrsti A.

Razpredelnica 2. Mejne vrednosti za težka tovorna vozila – Evropski preskusni cikel ob ustaljenih razmerah (ESC) in Evropski preskusni cikel odzivnosti na obremenitev (ELR)

Vrsta	Začetek uporabe ^{a/}	Ogljikov monoksid (g/kWh)	Ogljikovodiki (g/kWh)	Dušikovi oksidi (g/kWh)	Trdni delci (g/kWh)	Dim (m ⁻¹)
A	1. 10. 2002	2,1	0,66	5,0	0,10/0,13 ^{b/}	0,8
B1	1. 10. 2006	1,5	0,46	3,5	0,02	0,3
B2	1. 10. 2009	1,5	0,46	2,0	0,02	0,5

a/ Z navedenimi datummi pogodbenice prepovejo registracijo, prodajo in začetek uporabe novih vozil, ki jih poganja motor na kompresijski vžig ali plinski motor ter prodajo in uporabo novih motorjev na kompresijski vžig ali plinskih motorjev, če njihove emisije niso v skladu z ustreznimi mejnimi vrednostmi, kar pa ne velja za vozila in motorje, namenjene za izvoz v države, ki niso pogodbenice tega protokola, in za zamenjavo motorjev v vozilih, ki se že uporablja. Že dvanajst mesecev pred temi datummi se lahko homologacija zavrne, če mejne vrednosti niso dosežene.

b/ Za motorje z gibno prostornino pod 0,75 dm³ na valj in nazivnim številom vrtljajev 3000 na minuto.

Razpredelnica 3. Mejne vrednosti za težka tovorna vozila – Evropski preskusni cikel prehodnega stanja (ETC) ^{a/}

Vrsta	Začetek uporabe ^{b/}	Ogljikov monoksid (g/kWh)	Nemetanski ogljikovodiki (g/kWh)	Metan ^{c/} (g/kWh)	Dušikovi oksidi (g/kWh)	Trdni delci ^{d/}
A (2000)	1. 10. 2001	5,45	0,78	1,6	5,0	0,16/0,21 ^{e/}
B1 (2005)	1. 10. 2006	4,0	0,55	1,1	3,5	0,03
B2 (2008)	1. 10. 2009	4,0	0,55	1,1	2,0	0,03

a/ Pogoji za preverjanje sprejemljivosti preskusov ETC se pri merjenju emisij plinskih motorjev glede na mejne vrednosti iz vrstice A ponovno preučijo in po potrebi spremeniijo v skladu s postopkom, določenim v 13. členu direktive 70/156/EGS.

b/ Z navedenimi datummi pogodbenice prepovejo registracijo, prodajo in začetek uporabe novih vozil, ki jih poganja motor na kompresijski vžig ali plinski motor ter prodajo in uporabo novih motorjev na kompresijski vžig ali plinskih motorjev, če njihove emisije niso v skladu z ustreznimi mejnimi vrednostmi, kar pa ne velja za vozila in motorje, namenjene za izvoz v države, ki niso pogodbenice tega protokola, in za zamenjavo motorjev v vozilih, ki se že uporablja. Že dvanajst mesecev pred temi datummi se lahko homologacija zavrne, če mejne vrednosti niso dosežene .

c/ Samo za motorje na zemeljski plin.

d/ Se ne uporablja za plinske motorje v fazi A ter fazah B1 in B2.

e/ Za motorje z delovno prostornino pod 0,75 dm³ na valj in nazivnim številom vrtljajev 3000 na minuto.

Razpredelnica 4. Mejne vrednosti (faza 1) za dizelske motorje necestnih premičnih strojev (merilni postopek ISO 8178)

Izhodna moč (P) (kW)	Začetek uporabe ^{a/}	Ogljikov monoksid (g/kWh)	Ogljikovodiki (g/kWh)	Dušikovi oksidi (g/kWh)	Delci (g/kWh)
130 ≤ P < 560	31. 12. 1998	5,0	1,3	9,2	0,54
75 ≤ P < 130	31. 12. 1998	5,0	1,3	9,2	0,70
37 ≤ P < 75	31. 12. 1998	6,5	1,3	9,2	0,85

a/ Z navedenimi datummi pogodbenice dovolijo registracijo, kadar je ustrezno, in dajanje novih motorjev na trg, vgrajenih v strojno opremo ali ne, samo če dosegajo v razpredelnici navedene mejne vrednosti; strojna oprema in motorji, namenjeni za izvoz v države, ki niso pogodbenice tega protokola, so izvzeti. Od 30. junija 1998 dalje se homologacija posameznih vrst ali družin motorjev zavrne, če ne dosegajo mejnih vrednosti.

Opomba: Te mejne vrednosti so mejne vrednosti iz samega motorja, ki jih je treba doseči pred kakršno koli poznejšo obdelavo izpušnih plinov.

Razpredelnica 5. Mejne vrednosti (faza II) za dizelske motorje necestnih premičnih strojev (merilni postopek ISO 8178)

Izhodna moč (P) (kW)	Začetek uporabe ^{a/}	Ogljikov monoksid (g/kWh)	Ogljikovodiki (g/kWh)	Dušikovi oksidi (g/kWh)	Trdni delci (g/kWh)
130 ≤ P < 560	31. 12. 2001	3,5	1,0	6,0	0,2
75 ≤ P < 130	31. 12. 2002	5,0	1,0	6,0	0,3
37 ≤ P < 75	31. 12. 2003	5,0	1,3	7,0	0,4
18 ≤ P < 37	31. 12. 2000	5,5	1,5	8,0	0,8

a/ Z navedenimi datummi pogodbenice dovolijo registracijo, kadar je ustrezno, in dajanje novih motorjev na trg, vgrajenih v strojno opremo ali ne, samo če dosegajo v razpredelnici navedene mejne vrednosti; strojna oprema in motorji, namenjeni za izvoz v države, ki niso pogodbenice tega protokola, so izvzeti. Od 30. junija 1998 dalje se homologacija posameznih vrst ali družin motorjev zavrne, če ne dosegajo mejnih vrednosti.

Razpredelnica 6. Mejne vrednosti za motorna kolesa ter za motorna tro- in štirikolesa ($>50 \text{ cm}^3$; $>45 \text{ km/h}$), ki se začnejo uporabljati 17. junija 1999^{a/}

Vrsta motorja	Mejne vrednosti
2-taktni	CO = 8 g/km HC = 4 g/km NO _x = 0,1 g/km
4-taktni	CO = 13 g/km HC = 3 g/km NO _x = 0,3 g/km

a/ Po navedenem datumu se homologacija zavrne, če emisije vozila ne dosegajo mejnih vrednosti.

Opomba: Za motorna tro- in štirikolesa je treba mejne vrednosti pomnožiti z 1,5.

Razpredelnica 7. Mejne vrednosti za mopede ($\leq 50 \text{ cm}^3$; $< 45 \text{ km/h}$)

Faza	Začetek uporabe ^{a/}	Mejne vrednosti ^{a/}		Preskus
		CO (g/km)	HC + NO _x (g/km)	
I	17. 6. 1999	6,0 ^{b/}	3,0 ^{b/}	
II	17. 6. 2002	1,0 ^{c/}	1,2	

a/ Po navedenih datumih se homologacija zavrne, če emisije vozila ne dosegajo mejnih vrednosti.

b/ Za motorna tro- in štirikolesa je treba pomnožiti z 2.

c/ Za motorna tro- in štirikolesa 3,5 g/km.

Razpredelnica 8. Okoljske specifikacije za goriva, ki se dajejo na trg za uporabo v vozilih, opremljenih z motorjem na prisilni vžig

Vrsta: Motorni bencin

Parameter	Enota	Mejne vrednosti ^{a/}		Preskus	
		najmanjša	največja	metoda ^{b/}	datum objave
oktansko število po raziskovalni metodi		95	–	EN 25164	1993
oktansko število po motorni metodi		85	–	EN 25163	1993
parni tlak po Reidu (RVP), poletni čas ^{c/}	kPa	–	60	EN 12	1993
destilacija:					
količina uparjenega pri 100 °C	% v/v	46	–	EN-ISO 3405	1988
količina uparjenega pri 150 °C	% v/v	75	–		
analiza ogljikovodikov:					
– olefini	% v/v	–	18,0 ^{d/}	ASTM D1319	1995
– aromati		–	42	ASTM D1319	1995
– benzen		–	1	projekt EN 12177	1995
vsebnost kisika	% m/m	–	2,7	EN 1601	1996
spojine, ki vsebujejo kisik:					
– metanol, potreben je dodatek stabilizatorjev	% v/v	–	3	EN 1601	1996
– etanol, lahko je potreben dodatek stabilizatorjev	% v/v	–	5	EN 1601	1996
– izopropanol	% v/v	–	10	EN 1601	1996
– terciarni butanol	% v/v	–	7	EN 1601	1996
– izobutanol	% v/v	–	10	EN 1601	1996
– etri s 5 ali več atomi ogljika v molekulih	% v/v	–	15	EN 1601	1996
druge spojine, ki vsebujejo kisik ^{e/}	% v/v	–	10	EN 1601	1996
vsebnost žvepla	mg/kg	–	150	projekt EN-ISO/DIS 14596	1996

a/ V specifikaciji navedene vrednosti so 'prave' vrednosti. Pri ugotavljanju njihovih mejnih vrednosti so bile uporabljenе določbe standarda ISO 4259, Naftni izdelki – Določanje in uporaba natančnih podatkov v zvezi s preskusnimi metodami, pri določanju najnižje vrednosti pa je bila upoštevana najmanjša razlika 2 R nad nič (R = ponovljivost). Rezultati posameznih meritev se razlagajo na podlagi določb iz standarda ISO 4259 (objavljen 1995).

b/ EN – Evropski standard; ASTM – Ameriško združenje za preskušanje in materiale; DIS – Osnutek mednarodnega standarda.

c/ Poletno obdobje se začne najpozneje 1. maja in se ne konča pred 30. septembrom. Za države članice z arktičnimi razmerami se poletno obdobje začne najpozneje 1. junija in ne konča pred 31. avgustom, RVP pa je omejen na 70 kPa.

d/ Razen za navaden neosvinčeni motorni bencin (najmanje oktansko število po motorni metodi (MON) 81 in najmanje oktansko število po raziskovalni metodi (RON) 91, za katerega je največja vsebnost olefinov 21 odstotkov v/v. Te omejitve ne izključujejo možnosti, da država članica na svoj trg uvede drug neosvinčeni motorni bencin z nižjimi oktanskimi števili od tukaj navedenih.

e/ Drugi monoalkoholi, katerih končna točka destilacije ni višja od končne destilacijske točke, določene v državnih standardih, ali kadar teh ni, v industrijskih standardih za motorna goriva.

Opomba: Pogodbenice zagotovijo, da se najpozneje 1. januarja 2000 na njihovem ozemlju motorni bencin prodaja samo, če izpolnjuje okoljske specifikacije iz razpredelnice 8. Če pogodbenica ugotovi, da bi prepoved prodaje motornega bencina z vsebnostjo žvepla, ki ni v skladu s specifikacijami za vsebnost žvepla iz razpredelnice 8, vendar ne presega veljavne vsebnosti, povzročila resne težave za njeno industrijo zaradi potrebnih sprememb njenih proizvodnih zmogljivosti do 1. januarja 2000, lahko na svojem ozemlju podaljša čas njegovega trženja najpozneje do 1. januarja 2003. V tem primeru pogodbenica v izjavi, ki jo deponira skupaj z listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, navede, da namerava podaljšati čas trženja, izvršnemu organu pa predloži pisne podatke o razlogih za to odločitev.

Razpredelnica 9. Okoljske specifikacije za gorivo na trgu, ki se uporablja v vozilih z motorji na kompresijski vžig

Vrsta: Dizelsko gorivo

Parameter	Enota	Mejne vrednosti ^{a/}		Preskus	
		največja	najmanjša	metoda ^{b/}	datum objave
cetansko število		51	–	EN-ISO 5165	1992
gostota pri 15 °C	kg/m ³	–	845	EN-ISO 3675	1995
destilacijska točka: 95 odstotkov	°C	–	360	EN-ISO 3405	1988
policiklični aromatski ogljikovodiki	% m/m	–	11	IP 391	1995
vsebnost žvepla	mg/kg	–	350	projekt EN-ISO/DIS 14596	1996

a/ V specifikaciji navedene vrednosti so 'prave vrednosti'. Pri ugotavljanju njihovih mejnih vrednosti so bile uporabljene določbe standarda ISO 4259, Naftni izdelki – Določanje in uporaba natančnih podatkov v zvezi s preskusnimi metodami, pri določanju najniže vrednosti pa je bila upoštevana najmanjša razlika 2 R nad nič (R = ponovljivost). Rezultati posameznih meritev se razlagajo na podlagi določb iz standarda ISO 4259 (objavljen 1995).

b/ EN - Evropski standard; IP – Inštitut za nafto; DIS – Osnutek mednarodnega standarda.

Opomba: Pogodbenice zagotovijo, da se najpozneje 1. januarja 2000 na njihovem ozemlju dizelsko gorivo prodaja samo, če izpolnjuje okoljske specifikacije iz razpredelnice 9. Če pogodbenica ugotovi, da bi prepoved prodaje dizelskega goriva z vsebnostjo žvepla, ki ni v skladu s specifikacijami za vsebnost žvepla iz razpredelnice 9, vendar ne presega veljavne vsebnosti, povzročila resne težave za njeno industrijo zaradi potrebnih sprememb njenih proizvodnih zmogljivosti do 1. januarja 2000, lahko na svojem ozemlju podaljša čas njegovega trženja najpozneje do 1. januarja 2003. V tem primeru pogodbenica v izjavi, ki jo deponira skupaj z listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, navede, da namerava podaljšati čas trženja, izvršnemu organu pa predloži pisne podatke o razlogih za to odločitev.

Razpredelnica 10. Okoljske specifikacije za gorivo na trgu, ki se uporablja v vozilih z motorjem na prisilni vžig

Vrsta: Motorni bencin

Parameter	Enota	Mejne vrednosti ^{a/}		Preskus	
		največja	najmanjša	metoda ^{b/}	datum objave
oktansko število po raziskovalni metodi		95		EN 25164	1993
oktansko število – po motorni metodi		85		EN 5163	1993
parni tlak po Reidu (RVP), poletno obdobje	kPa	–			
destilacija:					
količina uparjenega pri 100 °C	% v/v	–	–		
količina uparjenega pri 150 °C		–	–		
analiza ogljikovodikov:					
–olefini	% v/v	–			
– aromati	% v/v	–	35	ASTM D1319	1995
– benzen	% v/v	–			
vsebnost kisika	% m/m	–			
vsebnost žvepla	mg/kg	–	50	projekt EN-ISO/DIS 14596	1996

a/ V specifikaciji navedene vrednosti so 'prave vrednosti'. Pri ugotavljanju njihovih mejnih vrednosti so bile uporabljene določbe standarda ISO 4259, Naftni izdelki – Določanje in uporaba natančnih podatkov v zvezi s preskusnimi metodami, pri določanju najniže vrednosti pa je bila upoštevana najmanjša razlika 2 R nad nič (R = ponovljivost). Rezultati posameznih meritev se razlagajo na podlagi določb iz standarda ISO 4259 (objavljen 1995).

b/ EN – Evropski standard; ASTM – Ameriško združenje za preskušanje in materiale; DIS – Osnutek mednarodnega standarda.

Opomba: Pogodbenice zagotovijo, da se najpozneje 1. januarja 2000 na njihovem ozemlju motorni bencin prodaja samo, če izpolnjuje okoljske specifikacije iz razpredelnice 10. Če pogodbenica ugotovi, da bi prepoved prodaje motornega bencina z vsebnostjo žvepla, ki ni v skladu s specifikacijami za vsebnost žvepla iz razpredelnice 10, je pa v skladu z razpredelnico 8, povzročila resne težave za njeno industrijo zaradi potrebnih sprememb njenih proizvodnih zmogljivosti do 1. januarja 2005, lahko na svojem ozemlju podaljša čas njegovega trženja najpozneje do 1. januarja 2007. V tem primeru pogodbenica v izjavi, ki jo deponira skupaj z listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, navede, da namerava podaljšati čas trženja, izvršnemu organu pa predloži pisne podatke o razlogih za to odločitev.

Razpredelnica 11. Okoljske specifikacije za gorivo na trgu, ki se uporablja v vozilih z motorji na kompresijski vžig

Vrsta: Dizelsko gorivo

Parameter	Enota	Mejne vrednosti ^{a/}		Preskus	
		najmanjša	največja	metoda ^{b/}	datum objave
cetansko število gostota pri 15 °C destilacijska točka: 95 odstotkov policiklični aromatski ogljikovodiki vsebnost žvepla	kg/m ³ °C % m/m mg/kg	– – – –	– – 50	projekt EN-ISO/DIS 14596	1996

a/ V specifikaciji navedene vrednosti so 'prave vrednosti'. Za določitev njihovih mejnih vrednosti so bili uporabljeni pogoji standarda ISO 4259, Naftni proizvodi – določanje in uporaba podatkov o natančnosti v zvezi s preskusnimi metodami, za določitev najmanjše vrednosti je bila upoštevana najmanjša razlika 2 R nad ničelno vrednostjo (R = ponovljivost). Rezultati posameznih meritev se razlagajo na podlagi meril iz ISO 4259 (objavljen 1995).

b/ EN – Evropski standard; DIS – Osnutek mednarodnega standarda.

Opomba: Pogodbenice zagotovijo, da se najpozneje 1. januarja 2005 na njihovem ozemlju dizelsko gorivo prodaja samo, če izpolnjuje okoljske specifikacije iz razpredelnice 11. Če pogodbenica ugotovi, da bi prepoved prodaje dizelskega goriva z vsebnostjo žvepla, ki ni v skladu s specifikacijami za vsebnost žvepla iz razpredelnice 11, je pa v skladu z razpredelnico 9, povzročila resne težave za njeno industrijo zaradi potrebnih sprememb njenih proizvodnih zmogljivosti do 1. januarja 2005, lahko na svojem ozemlju podaljša čas njegovega trženja najpozneje do 1. januarja 2007. V tem primeru pogodbenica v izjavi, ki jo deponira skupaj z listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, navede, da namerava podaljšati čas trženja, izvršnemu organu pa predloži pisne podatke o razlogih za to odločitev.

B. Kanada

9. Emisijski standardi za nova: lahka vozila, lahka tovorna vozila, težka tovorna vozila, motorje težkih vozil in motorna kolesa: Zakon o varnosti motornih vozil (in nadaljnja zakonodaja), Seznam V predpisov o varnosti motornih vozil: Emisije vozil (standard 1100), SOR/97-376 (28. julij 1997), kot se občasno spreminja.

10. Kanadski zakon o varstvu okolja, Predpisi za dizelsko gorivo, SOR/97-110 (4. februar 1997, žveplo v dizelskem gorivu), kot se občasno spreminja.

11. Kanadski zakon o varstvu okolja, Predpisi za benzene v motornem bencinu, SOR/97-493 (6. november 1997), kot se občasno spreminja.

12. Kanadski zakon o varstvu okolja, Predpisi o žveplu v motornem bencinu, Uradni list Kanade, II. del, 4. junij 1999, kot se občasno spreminja.

C. Združene države Amerike

13. Izvajanje programa za nadzor nad emisijami iz premičnih virov za lahka vozila, lahka tovorna vozila, težka tovorna vozila in goriva, kot to zahtevajo oddelki 202 (a), 202 (g) in 202 (h) Zakona o kakovosti zraka, ki se izvaja:

- (a) s Kodeksom zveznih predpisov (ZZP) 40, 80. del, poddel D – Reformuliran motorni bencin;
- (b) ZZP 40, 86. del, poddel A – Splošne določbe za emisijske predpise;
- (c) ZZP 40, 80. del, oddelek 80.29 – Nadzor in prepoved v zvezi s kakovostjo dizelskega goriva.

Priloga IX**UKREPI ZA NADZOR NAD EMISIJAMI AMONIJAKA IZ KMETIJSKIH VIROV**

1. Pogodbenice, za katere veljajo obveznosti iz pododstavka (a) osmega odstavka 3. člena, sprejmejo ukrepe, določene v tej prilogi.

2. Vsaka pogodbenica mora upoštevati potrebo po zmanjšanju izgub v celotnem dušikovem ciklu.

A. Svetovalni kodeks o dobri kmetijski praksi

3. Pogodbenica v enem letu po tem, ko začne ta protokol veljati zanjo, sprejme, objavi in razpošlje svetovalni kodeks o dobri kmetijski praksi za nadzor nad emisijami amonijaka. Kodeks mora upoštevati posebne razmere na ozemlju pogodbenice in mora vsebovati določbe:

- o upravljanju dušika ob upoštevanju celotnega dušikovega cikla;
- strategijah krmljenja živine;
- postopkih gnojenja z živinskimi gnojili z nizkimi emisijami;
- sistemih skladiščenja živinskih gnojil z nizkimi emisijami;
- načini uhlevitve za živali z nizkimi emisijami in
- možnostih za omejitev emisij amonijaka pri uporabi mineralnih gnojil.

Pogodbenice naj kodeks ustrezno naslovijo, da bi se izognili zamenjavi z drugimi kodeksi z navodili.

B. Gnojila na podlagi sečnine in amonijevega karbonata

4. Pogodbenica v enem letu po tem, ko začne ta protokol veljati zanjo, sprejme ukrepe, ki bodo izvedljivi za omejitev emisij amonijaka pri uporabi trdnih gnojil na podlagi sečnine.

5. Pogodbenica v enem letu po tem, ko začne ta protokol veljati zanjo, prepove uporabo gnojil na podlagi amonijevega karbonata.

C. Trosenje živinskih gnojil

6. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se uporablja postopki gnojenja z gnojevko z nizkimi emisijami (kot so navedeni v dokumentu z navodili V, ki jih je sprejel izvršni organ na svojem sedemnajstem zasedanju (sklep 1999/1), z vsemi njegovimi spremembami), za katere je bilo dokazano, da za najmanj 30 odstotkov zmanjšujejo emisijo glede na referenčno vrednost, navedeno v omenjenem dokumentu z navodili, če pogodbenica, meni, da so ti postopki zanjo primerni ob upoštevanju lokalnih razmer tal in geomorfoloških razmer, vrste gnojevke in vrste kmetije. Rok za začetek izvajanja teh ukrepov je 31. december 2009 za pogodbenice z gospodarstvom v prehodu in 31. december 2007 za druge pogodbenice. 1/

7. Pogodbenica v enem letu po tem, ko začne veljati ta protokol zanjo, zagotovi, da bo gnoj z nastiljem, raztresen na zemljišče, podorano v 24 urah po njegovem trosenju, če meni, da je ta ukrep ob upoštevanju lokalnih razmer tal in geomorfoloških razmer ter vrste kmetije primeren.

D. Skladiščenje živinskega gnojila

8. Pogodbenica začne v enem letu po tem, ko začne veljati ta protokol zanjo, uporabljati za nova skladišča gnojevke na velikih prašičjih in perutninskih farmah z več kot 2000 pitanci ali 750 svinjami ali 40 000 kljuni perutnine nove sisteme skladiščenja z nizkimi emisijami ali postopke, za katere je bilo dokazano, da zmanjšujejo emisije za 40 odstotkov ali več glede na referenčno vrednost (kot je navedena v dokumentu z navodili iz šestega odstavka) ali druge sisteme oziroma postopke z dokazljivo enakovredno učinkovitostjo. 2/

9. Za obstoječa skladišča gnojevke na velikih prašičjih in perutninskih farmah z več kot 2000 pitanci ali 750 svinjami ali 40 000 kljuni perutnine, bo pogodbenica doseglj 40-odstotno zmanjšanje emisij, če meni, da so potrebni postopki tehnično in ekonomsko izvedljivi. 2/ Rok za začetek izvajanja teh ukrepov je 31. december 2009 za pogodbenice z gospodarstvom v prehodu in 31. december 2007 za vse druge pogodbenice. 1/

E. Načini uhlevitve

10. Pogodbenica začne v enem letu po tem, ko začne veljati ta protokol zanjo, uporabljati za nova bivališča za živali na velikih prašičjih in perutninskih farmah z več kot 2000 pitanci ali 750 svinjami ali 40 000 kljuni perutnine načine uhlevitve, za katere je bilo dokazano, da zmanjšujejo emisije za 20 odstotkov ali več glede na referenčno vrednost (kot je navedeno v dokumentu z navodili iz šestega odstavka) ali druge sisteme oziroma postopke z dokazljivo enakovredno učinkovitostjo. 2/ Uporabnost je lahko omejena zaradi dobrega počutja živali, na primer pri sistemih uhlevitve z nastiljem za prašiče, pri izpustih za perutnino in sistemih proste reje perutnine.

Opombe

1/ V tej prilogi "država z gospodarstvom v prehodu" pomeni pogodbenico, ki je v svoji listini o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu izjavila, da želi biti obravnavana kot država z gospodarstvom v prehodu za namene šestega in/ali devetega odstavka te priloge.

2/ Kadar pogodbenica presodi, da bi se za upoštevanje osmega in desetega odstavka lahko uporabili drugi sistemi ali postopki za skladiščenje živinskega gnojila in uhlevitve živali z dokazljivo enakovredno učinkovitostjo ali kadar presodi, da znižanje emisij iz skladišč za živinsko gnojilo, zahtevano v devetem odstavku, ni tehnično ali ekonomsko izvedljivo, mora v ta namen predložiti dokumentacijo v skladu s pododstavkom (a) prvega odstavka 7. člena.

3. člen

Za izvajanje protokola skrbijo Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za gospodarstvo ter Ministrstvo za promet.

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe.

Št. 801-08/03-8/1

Ljubljana, dne 27. februarja 2004

EPA 1091-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

O B V E S T I L O

o začetku veljavnosti mednarodnih pogodb

Na podlagi drugega odstavka 77. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list Republike Slovenije, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo) Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije

s p o r o č a,

– da je od 23. januarja 2001 za Republiko Slovenijo v veljavi Konvencija o začasnem uvozu, sprejeta v Carigradu 26. junija 1990 in objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe, št. 22/2000 (Uradni list Republike Slovenije, št. 81/2000);

– da sta dne 15. oktobra 2003 začela veljati Dodatni protokol 2, s katerim se spreminja Protokol 3 o opredelitvi pojma »izdelki s poreklom« in načinih upravnega sodelovanja med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo, sklenjen z izmenjavo not z dne 5. decembra 2001, in Sprememba Dodatnega protokola 2, s katerim se spreminja Protokol 3 o opredelitvi pojma »izdelki s poreklom« in načinih upravnega sodelovanja med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo, sklenjena z izmenjavo not z dne 18. decembra 2002 in 31. decembra 2002, objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe, št. 21/03 (Uradni list Republike Slovenije, št. 99/03);

– da je dne 12. marca 2004 začel veljati Nadaljnji dodatni protokol k Sporazumu med državami pogodbenicami Severnoatlantske pogodbe in drugimi državami, ki sodelujejo v Partnerstvu za mir, glede statusa njihovih sil, sestavljen v Bruslu 19. decembra 1997 in objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe, št. 1/04 (Uradni list Republike Slovenije, št. 2/04);

– da je dne 28. marca 2002 začel veljati Dogovor med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Madžarske o vzpostavitvi novega cestnega mejnega prehoda za mednarodni potniški promet med krajevema Čepinci in Kétvölgy (Verica), sklenjen z izmenjavo not dne 18. marca 2002 v Ljubljani in objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe, št. 7/02 (Uradni list Republike Slovenije, št. 25/02);

– da sta dne 3. marca 2004 začela veljati:

Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Organizacijo Severnoatlantske pogodbe o dodatnem prispevku voda vojaške policije v SFOR, sklenjen z izmenjavo pisem dne 25. septembra 2001 in 9. oktobra 2001 v Bruslu, objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarone pogodbe, št. 14/03 (Uradni list Republike Slovenije, št. 59/03),

Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Organizacijo Severnoatlantske pogodbe o napotiti pehotne enote v SFOR, sklenjen z izmenjavo pisem z dne 31. januarja 2003 in 7. februarja 2003 v Bruslu in objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe, št. 14/03 (Uradni list Republike Slovenije, št. 59/03);

– da je dne 17. marca 2004 začel veljati Protokol o sodelovanju pri preprečevanju onesnaževanja z ladji in ob izrednih dogodkih v boju proti onesnaževanju Sredozemskega morja, podpisani v Valetti 25. januarja 2002, ratificiran s strani Republike Slovenije dne 19. decembra 2003 in objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe, št. 1/04 (Uradni list Republike Slovenije, št. 2/04).

Ljubljana, dne 26. marca 2004

Ministrstvo za zunanje zadeve
Republike Slovenije

VSEBINA

26.	Zakon o ratifikaciji Stockholmske konvencije o obstojnih organskih onesnaževalih (MSKOO)	3573
27.	Zakon o ratifikaciji Protokola o zmanjševanju zakisljevanja, evtrofikacije in prizemnega ozona h Konvenciji iz leta 1979 o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja (MPZZE)	3601
–	Obvestilo o začetku veljavnosti mednarodnih pogodb	3663